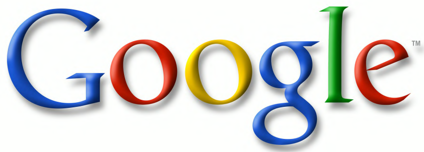
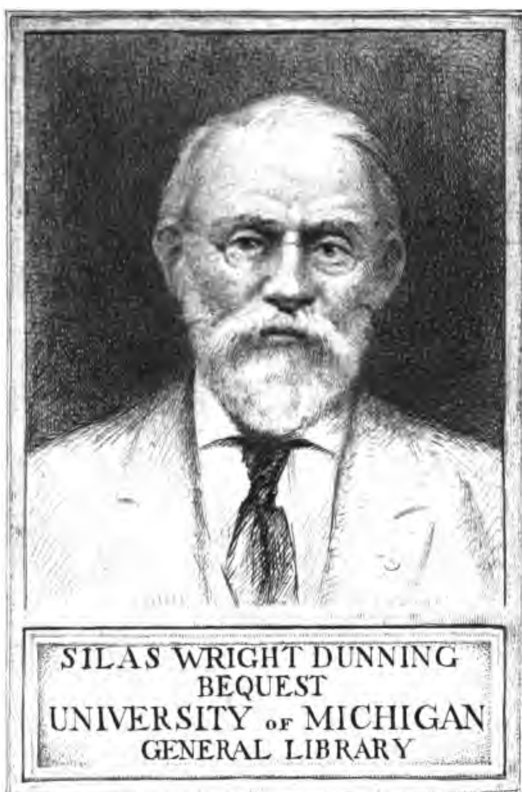
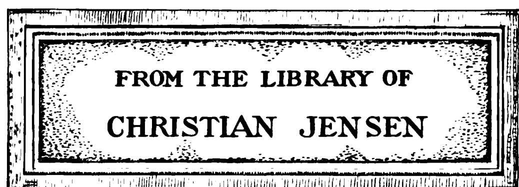

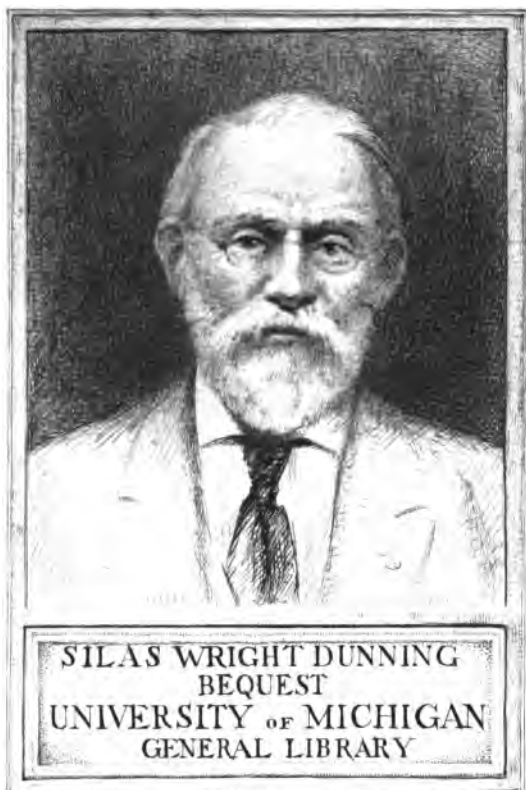

EX LIBRIS
C·J·A·O· JENSEN

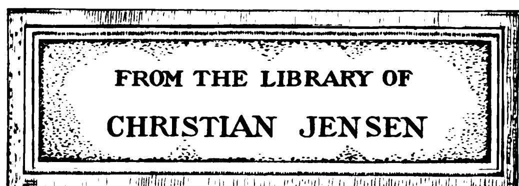

EX LIBRIS
C.J.A.O. JENSEN

SILAS WRIGHT DUNNING
BEQUEST
UNIVERSITY OF MICHIGAN
GENERAL LIBRARY

FROM THE LIBRARY OF
CHRISTIAN JENSEN

SILAS WRIGHT DUNNING
BEQUEST
UNIVERSITY OF MICHIGAN
GENERAL LIBRARY

FROM THE LIBRARY OF
CHRISTIAN JENSEN

Æventyr fra Jylland,

samlede af Folkemunde

ved

Evald Tang Kristensen.

Anden Samling.

Udgivne med offentlig Understøttelse.

Kjøbenhavn.

Karl Schønbergs Boghandel.

1884.

F. V. Backhausens Bogtrykkeri i Viborg.

FORORD.

Idet nu jeg har fuldendt min anden Æventyrsamling og sender ıd i Verden, finder jeg det nødvendigt at medsende et Par kke alene om den selv, men ogsaa om Udsigterne for mit ıtyrværks Fortsættelse. Jeg vil nemlig paa Forhaand sige, et da ogsaa klart fremlyser ved en nærmere Betragtning to nu udkomne Æventyrbøger, at de ikke saa nær inde- r Prøver af alle vore danske Æventyr, og det er og har ltid været min Opgave at give saa fuldstændig en Æventyr- ng som mulig, en Samling, som vi endnu ikke har den paa :. Hvad der hidtil er udkommet her i Landet af Æventyr re, er kun Prøver, og man kan ingenlunde af disse Prøver sig nogen Forestilling om, hvad vi af denne Digtning har fra Forfædre, ikke som Laan fra fremmede Folk, men i mundt- finde bevaret gjennem mange Slægtled. Man vil i mine endnu savne mange Æventyrtyper, hvoraf jeg her skal e nogle:

1. Vildmanden. 2 Kong Sallemands Fugl. 3. De fundne esser. 4. De underlige Stalbrødre. 5. Det største Mester- e. 6. Den modige Svend. 7. Den glemte Kjæreste. 8. Den ie Ridder. 9. Slangebruden. 10. Den stumme Prinsesse. en, der først bliver vred. 12 Præstekonens Synd. 13. Rige Kræmmer. 14. Trosvend. 15. Den lydigste Kone. 16. Piger- 'en. 17. Kongen og Soldaten. 18. Konen og Smeden. yndfloden. 20. Taabelige Koner. 21. Tossens Kjæresteri. estertyven. 23. Tyrekalven. 24. En Himphamp o. s. v.

Det vil saaledes være klart, at der, for at min Tanke kan til Virkelighed, maa udgives endnu et Bind i det mindste, dst var det, om der kunde komme to. Men Udsigterne er ikke de lyseste. Af min første Æventyrsamling er Løbet af de to Aar ikke solgt mere end halvandet hundrede , og jeg har derfor kun ladet trykke et meget lille Oplag af Samling, men det vil sikkert alligevel vise sig mere end stort Mine trøstige Forhaabninger og mine Henstillinger i tid- Forord til alle Folkemindernes Yndere er slaaede meget Med dette Bind udløber den mig tilstaaede offentlige rstøttelse til Udgivelse af mine Samlinger, og jeg har ikke paa at søge en lignende fremdeles, da Forpligtelsen, jeg d paatager mig, altid vil medføre et stort Pengetab for mig. Saaledes er altsaa Fremtidsudsigterne for Øjeblikket. Men ıaa dog ikke glemmes, at der er store Lysglimt i Mørket. jeg kan opnaa en aarlig Understøttelse, ikke fasthæftet gen særlig Forpligtelse, og derom er der nu ikke lidet da vil Æventyrværket kunne fortsættes og fuldendes ret lang Tid.

Jeg er gaaet frem efter samme Plan som tidligere. Af Hov l-Æventyrene og dem, der foreligger i flere omtrent lige

gode Sidestykker, har jeg medtaget to eller tre saadanne. Sprogformen er som forhen noget jyskfarvet, men da der medfølger en Ordliste, og Jysken ikke er meget afstikkende, saa kan den aldeles ingen Hindringer lægge i Vejen for Læsningen. Bogen er ikke bestemt udelukkende for Børn, men kan meget godt læses af disse uden Skade. Det er kun forfinede eller unaturlige Mennesker, der vil paastaa det modsatte. Man mærker vel idelig, at Æventyret i mange Maader er sunket ned i en lavere Kreds end den oprindelige, men Udtryksmaade og Tankegang er ikke lavere, end den har været i flere Aarhundreder, det er Poesien i Æventyrene, der er sunken, det er Ideen og Sammenhængen med Olddigtningen, der er bleven mere uklar paa den lange Vandring.

Man undrer sig maaske over, at jeg forbyder Eftertryk af min Bog og sætter det paa Titelbladet. Men Sagen er, at jeg er nødt dertil og vil gjøre dette fremdeles paa alt, hvad jeg udgiver. En Boghandler, Adolf Jacobsen i Viborg, aftrykte i sin Tid af min ene Sagnbog over tyve Sagn i en Adresse-Almanak, han udgav, uden Navns og Kildes Nævnelse. Han paastod ikke at have begaaet nogen Forsyndelse mod Presseloven, og det førte da til en Proces, som jeg tabte, da den velvise Dommer, Borgmester Bruhn i Viborg, kjendte for Ret:

„At Indstævnte findes at have været berettiget til en saadan Benyttelse, og kan det ikke komme i Betragtning, at Indstævnte har undladt at angive Forfatterens Navn, da Citanten ikke kan ansés som Forfatter til de enkelte efter hans Bog aftrykte Sagn, med Hensyn til hvilke hans Virksomhed i det væsentlige har bestaaet i deres Indsamling og Nedskrivning. Indstævnte vil derfor være at frifinde.“

Jeg ved altsaa ikke bedre Raad til at beskytte mig for Fremtiden end at forbyde Eftertryk paa mine Bøgers Titelblad. Hvis Sagen var gaaet til Overretten, havde jeg sagtens faaet Ret, men min Ansøgning om fri Proces blev ikke bevilget, og jeg maatte da tie og lide en Krænkelse saa bitter, at jeg næppe mindes en bitrere, den nemlig, at Forfatterskabet til mine Bøger blev mig frakjendt ved en Domstol. Jeg har endda arbejdet haardt og døjet mange Krænkelser for at faa Stoffet til dem samlet og tilrettelagt. Men jeg maa udtrykkelig bemærke, at Optagelsen af mine Sagn og Æventyr i Læse- og Børnebøger ikke af mig vil blive betragtet som Eftertryk, hvad det i Følge Loven da heller ikke er, lige saa lidt som i videnskabelige Værker, kun ønsker jeg at faa anført mit Navn og Titelen paa Bogen, hvoraf Stykket monne tages. Denne Bogs Æventyr har jeg hovedsagelig fra følgende Mænd og Kvinder:

	Nr.
Kristine Marie Væver i Filsø	1. 17. 20.
Erik Larsen i Uglkjær	2.
Jens Povlsen i Tværmose	3. 7. 11. 23. 37.
Niels Pedersen i Avlum	4. 27.
Niels Jensen i Torsted	5.
Rasmus Futtrup i Lemvig	5.
Niels Pedersen i Mejrup	6. 30. 59.
Jens Kristian Ty i Ramme	8.
Niels Kristian Mosegaard i Tjørring	9. 12. 13. 33. 53.

Alt hvad der findes i denne Bog, er af mig personlig blevet optegnet paa mine Rejser. Som ypperlige Æventyrfortællere maa jeg især fremhæve *Jens Mathias Kristensen, Ole Uglkjær*, Brødrene *Niels* og *Jens Frederiksen* og *Jens Povlsen*. Mændene har i det hele været mine bedste Kilder med Hensyn til Æventyr, og Kvinderne med Hensyn til Viser. Disse sidste fortæller sjælden rigtig godt og kan ikke saa godt finde sig til Rette med at faa deres Meddelelser optegnede. Det vilde glæde mig meget, hvis jeg med Tiden kunde faa Leilighed til at meddele nogle smaa Livsskildringer af mine bedste Kilder. De kunde nok være det værd.

Jeg har hist og her i min Bog paa en noget særegen Maade peget hen paa S. Grundtvigs Æventyrsamlinger, og det mener jeg at have nogen Føje til, men for at kunne sætte min Læser

ret ind i Sagen maa jeg meddele nogle Uddrag af et Brev, han skrev til mig d. 10de Marts 1875:

.... „Jeg kommer nu til et Forslag, jeg i længere Tid har tænkt at gjøre Dem. Jeg kan endnu kun fremsætte det i sin Almindelighed, men dersom De er tilbøjelig til at gaa ind paa det, saa haaber jeg med det første at kunne give det en bestemtere Formulering. Jeg har jo, som De ved, i over 20 Aar samlet paa danske Folkeæventyr, i det Haab, at jeg en Gang fandt mig i Besiddelse af et saadant Materiale, at der kunde gives en ordentlig dansk Æventyrsamling, der kunde blive hvert Barns Ejendom*) og i det mindste i Udbredelse hamle op med om ikke fortrænge Grimms tyske .... Det er nu den folkelige Side af Sagen, men ved Siden deraf staar for mig den videnskabelige Interesse. Jeg tænkte nu endelig, medens jeg er i min fulde Kraft, at give en saadan folkelig Samling af Æventyr for høje og lave og saa desuden blot for lærde Folk af Faget og for særlige Elskere og Kjendere af Folkedigtning en anden Bog, som knyttede sig til den første og gjorde Rede for alle de mangfoldige Brydningsformer, hvori de samme Æventyr optræde i Landets forskjellige Egne, sammenstillede med den hele øvrige Verdens Æventyrskatte .... Men med denne Plan for Øje kan De vel nok vide, at jeg ikke vel kunde undvære at have Deres rige Samling af Æventyr til min Raadighed, og at jeg ikke kunde være tjent med — om jeg ogsaa fik Lov at benytte noget af den — at De samtidig udgav en stor Del af den. Mit Forslag gaar derfor ud paa, at De mod en passende Godtgjørelse overlod mig hele Deres Æventyrsamling og gav Afkald paa, i hvert Fald indtil videre, selv at udgive noget af denne Art. Jeg kan endnu ikke gjøre Dem noget bestemt Forslag, men jeg har foreløbig tænkt, at jeg vilde kunne tilbyde Dem et Vederlag af en 500 Kroner for Deres Æventyr ..... Jeg har ikke tænkt mig, at De for bestandig skulde være afskaaren fra at udgive ogsaa en Æventyrsamling fra Hammerum Herred. De er jo endnu en ung Mand, saa nogle Aars Opsættelse heraf vilde ikke have stor Betænkelighed.“

Da jeg vilde have frie Hænder og saaledes ikke kunde gaa ind paa dette Forslag, stillede jeg et andet, nemlig at vi i Forening udarbejdede den folkelige Udgave. Men det vilde S. Gr. ikke gaa ind paa, og Følgen blev, at han Aaret efter udgav sin 1ste Æventyrsamling med Benyttelse af det af mine Samlinger, som han havde set, og den 2den 1878, medens jeg, for at tage saa meget Hensyn som mulig til hans Ønske, men naturligvis uden Pengevederlag, gjemte min 1ste til 1881 og først udgav to Bind Folkesagn.

I Lighed med hvad jeg meddelte i forrige Bind om min Indsamling af vore Folkesagn, vil jeg her til Slutning fortælle lidt om, hvordan jeg har baaret mig ad med Æventyrene. Det varede noget, inden jeg fik ret Mod paa at tage den Gjerning op. Der er unægtelig ingen Folkedigtning, der er saa vanskelig at skrive op som et Æventyr, og jeg har tit og mange Gange ønsket, at jeg havde lært at stenografere, for saaledes

*) Det vilde være saare vanskeligt. E. T. K.

at kunne tage med alt hvad der i Fortællerens Mund er ejendommeligt og folkemaalsagtigt, ja, de særegne smaa Vendinger i Foredraget, som enhver har for sig selv, men som saare let taber sig ved Opskrivningen. Jeg taler her om Æventyrets Form. Indholdet kan nok gjengives, men Formen maatte nødig skilles derfra, og da Æventyrene i Regelen er lange, glemmer man let det ene ejendommelige i Foredraget for at huske det andet, og i alt Fald falder Smaatteriet bort, endskjønt det i Regelen netop er det, der giver Foredraget sin Farve, altsaa er det allermærkeligste i Udformningen. Det kan slet ikke nytte at opfordre Æventyrmeddeleren til at fortælle igjen akkurat som han før fortalte, thi det kan og vil han ikke, da det nok er en uden ad lært Historie, men dog ingen Remse, og eftersom han lægger noget af sit eget med ind deri, ja, endog fortæller med Kroppen og altid ledsager sit Foredrag med levende Minespil. Dette kan nu ikke gjengives paa Tryk, ja, næppe nok efterlignes af en anden Fortæller, saa det maa vi lade ligge, men den ejendommelige Duft, der er i det mundtlige Ord, skulde vi dog gjærne have en lille Anelse om, og den har jeg da forsøgt at gjengive saa godt jeg har kunnet. Jeg har næsten altid skrevet op samtidig med Fortællerens første Foredrag og saa af og til bedet ham høre op og give mig Stunder, ja, jeg sætter endog saa megen Pris paa at skrive efter dette, at jeg mangen Gang har faaet skrevet to i Indholdet næsten overensstemmende Sidestykker blot for ikke forud at høre, hvad Vedkommende kunde, inden jeg skulde til at skrive. Efter Opskrivningen har jeg af og til bedet Meddelerne fortælle anden Gang for at faa Klarhed over et og andet, men aldrig har det lykkedes mig at faa saa god en Form som første Gang. Med Opskrivningen af Sagn er det da en meget lettere Sag. Smaastykker huskes lettere med deres særegne Former, og de kræver forøvrigt heller ikke saa typisk en Iklædning.

d. 31te Marts 1884.

E. T. K.

INDHOLD.

Trykfejl.

Side 56 Linje 3 f. n. det er er læs: det er.
— 78 — 15 f. o. atid l.: altid.
— 124 — 1 f. o. mit i l.: midt i.
— 129 — 6 f. o. prætige l.: prægtige.
— 131 — 11 f. n. sknlde l.: skulde.
— 166 — 3 f. o. gaaetn ogle l.: gaaet nogle.
— 334 — 17 f. o. e e l.: ene.

Liste
over nogle i Bogen forekommende jyske Ord og Udtryk og deres Betydning.

i al Formidlertid: i samme Tid.
al nyssen: for nylig.
andt end: blot den Forskjel.
anten af dem: nogen af dem.
atter og frem: frem og tilbage.
bands: bandsat.
bardus: hovedkulds, uden videre.
barmvoklet: rørende.
har bejen: har bedt.
berygtet: bekjendt.
Betryk: Nød.
bindes til: ægtevies til.
Blaane: Regnsky.
Bojel: Bryllup.
bovn: fortrinlig.
brande: pudse Lyset.
brue: bruse, suse.
Bygge: Bygninger.
Bæsning: Skillerum mellem Baase, hvorved Kreaturer bindes.
Børren: Byrde.
Børstekjæp: Træ til at banke Vasketøj med.
dalle: hvippe paa sit Skjød.
dogre: dorske omkring.
Drage: Hanand.
Dregle: afklippet Kant af Tøj eller Læder.
Dribe: lille Draabe.
drint om drant: hist og her uden Orden, Tid efter anden.
Duft: fint Melstøv.
dødelige Helmisser: usle Krikker.
edderstentegal: flyvegal.
Endeskalk: Endeskorpe af Brød.
en lidt: en kort Tid.
fage: forhippet.
æ Finne: af Solen brunet Ansigtslød; fedt, oppustet Ansigt.
forfar: forfærdet, betagen.
det forhar sig: forholder sig.
for det Sæt: for den Gang.

fortussiet: fortumlet.
Flinse: et stort Skaar.
fram: i Køkkenet.
fylde en Mødding ud: læsse Meget paa Vogn.
Førekarl: den dygtigste Karl.
Ganning: det, der er passeligt, ens Lyst.
give Gav paa: lægge Mærke til.
gjenne: drive.
Gjæf: Hundens Gjøen (enkelte Lyd).
Gjæv: det, man giver af én Gang.
granner: lærenem, opvakt.
grutte: knuse.
Handel: den daglige Maade at være paa, Adkomst.
Husens Handel: den daglige Gjerning.
Handting: et Stykke Husgeraad.
Hanebaand: Hanebjælke.
have til Hoveds: i Tanker.
hede: passe godt, gjøre pyntelig.
hedsk: om den, der vilære sig selv.
hentagen: forfærdet.
hikken: hvilken, hvordan en.
Hilder: Hinder; hilre: hindre.
hjavvermundet: meget snakkende.
Hjemstand, Hjemme: Hjem.
hveren: alle sammen.
hvippe: smaahoppe.
hvinje: Hestens høje Lyd.
hvitter: hvornaar.
hvælle: raabe højt.
en hvælle Knægt: dygtig, begavet.
Hyldebord: Hylde under Loftsbjælken.
hægen: lysten efter.
hør over: nøje med.
i Lag, lav: imens.
Ildklove: Ildklemme.
Istler: Flommer eller Ister af et slagtet Dyr.
lige i æ Tid: strags.
Jagehast: stor Hast.
Jagt: Hastværk.
Kalven af Benet: Læggen.
kappe af: hugge Hovedet af.
saa meget Karl: saa dygtig.
Karilli: Kavaj (fremmed Ord).

ud af den karske Bælg: af al Magt, alt hvad man kan.
kere sig: komme sig; kere sig efter: bryde sig om.
Kjælde: Brønd.
Kjørmis: Kyndelmisse.
Klover ell. Klaver: Træbindsler til Kreaturer.
Klyne: Tørv.
muret i Klører: med Korshuller.
en bitte Knald Lys: en lille Stump.
knapan, knaphændig, knappelig: snart.
kneppe Hovedet af: nappe ell. slaa det af.
Knotter: fremstaaende Knaster eller Knorter.
knovvers: med knubbede Ord.
Knygesande: Flyvesandsstrækning.
Kok: Hane.
kontent: enig, gode Venner med (fremmed Ord).
kraavven: stridig, trodsig, stikken.
kremmel: kroget (om Horn).
Krinds: Kreds.
komme til Krylt: faa bedre Kaar.
krøkke: gaa elendig sammenbøjet.
Lanter: Fangst.
lidt æpaa: sikker paa.
linde: lindre, gjøre et Baand mindre stramt.
lutte: lytte.
lade lyde: gjøre bekjendt.
lyde efter: høre ud om.
Lyssen: Lynen.
gjøre Lyster: rydde op imellem.
Maarføl: Hunføl.
mandhvolm: gal, altfor modig.
om en Tid mod, om et Stød mod: efter en Tids Forløb.
moge: gjøre en Stald ren.
mæjel: meget daarlig tilpas.
naarensind: naar.
napse: liste til sig, stjæle.
nogre: rokke, bevæge (om tunge Ting).
paa Nystand (o Nystaaend): paany.
nære sig: hjælpe sig igjennem.
Nødde: Trækølle.
Onden: Middagsmad.
Opholdsmand: Aftægtsmand.
overhefle: overhænge med Tiggeri.
paa æ Sted (o æ Stæj): strags.

Spjarri: Spræl.
pilke: smaapille.
pladdervorn: pludrende.
Plag: Aaringshest.
Pranniseler: Bugseseler.
pulse: støde op og ned.
purret: ærgerlig, gnaven.
Pøger: Pjalter.
rappe: snappe, gribe.
ralre: rulle ned med skralrende Lyd (om lette Ting).
Ralter: Pjalter.
rave vidt: betyde noget.
rele: rigtig; retten: rigtig.
ringle: rulle ned med temmelig stærk Lyd.
Rinkning: en Snors Sammendragning i Løkker.
Rokketrad: Trædepind paa en Rok.
role: græde højt.
rolte: rokke frem og tilbage.
saa talt: saa godt som.
sige af: tale om.
sikken, sikke dog en: se dog hvilken en.
Sinkgodter: Dramme.
skarre til: føje et Stykke til.
skave af sig: skubbe af sig.
skavvorn: nøje, gjerrig; Skavpind: Gnier.
skimme: skimte.
skinne: løbe løbsk.
Skjelgrob: Skjelgrøft.
skjære: give Skjær fra sig.
skjænd: skinnede.
Skottere: Skudtørv.
skralre: give skrallende Lyd.
komme til Skred: af Sted.
skrille for: kjærtegne.
skunte: skumpe.
skyvle: opsamle med en Skovl.
Slagel: Stykke Træ til at slaa med.
Slamper: stor velvogsen Knægt.
Slant: Rest af noget flydende.
slappe: labe (om Katte og Hunde).
slege: kjærtegne med Hænderne paa Kinden.
komme smaat: af og til, ikke saa sjælden.
Snøvs: Munden af en Sæk.
Sperris: et lidet uanseligt Menneske.

spjatte: sprælle med Benene; sparke.
Splindevæv: Spindelvæv.
Spund: Spunds.
standhaftig: sikkert.
stande: gjøre i Stand, lave til, forfærdige.
stede: leje (om Tjenestefolk).
stempet: mærket, stemplet.
stente: springe itu, springe bort med et Sæt.
stimlende: med usikker Gang.
storig: meget stor.
Struddi: Sted, Overgang.
stritte: falde død om.
den Stund (de Staaend): imens.
et Stød: en Tid.
støvt: styrtet, død.
Støvtfuld: Møgsluffe fuld.
svar: udmærket.
Svingbløde: blødt Sted i en Vej, som man skal svinge uden om.
Sygen: Sygdom.
sykke: synke.
sær: særdeles.
søge: gjø.
Søj, Søjhytte: Græstørv og Hytte deraf.
sølle: elendig.
Tag: Tækkehalm.
et Tag: et Stykke Tid.
tale til: kalde paa.
te'n: af Sted.
Tofler: Tøfler.
Tov: Uld.
trat: trukket.
har trevenes, Datid af trives.
træls: vanskelig at udføre.
tvivle paa: tro, tænke.
tøde: sinke i Arbejdet.
i Uddraget: i Enden.
vags: livlig, opvakt.
Vanhejring: Vanskabning.
én Ting Vare: paa én Maade givende Tegn fra sig.
villele: ypperlig (villest).
vinde op: rejse sig hurtig over Ende.
vringlet: meget vanskelig.
noget Værker: et eller andet.

I. Vidunder.

Der var en Konge, som var Enkemand og havde en meget kjøn Datter. Saa giftede han sig igjen med en Enkedronning, der ogsaa havde en Datter; men hun var ikke nær saa kjøn som Kongens, der var en urimelig Forskjel imellem de to Piger, og det baade i Sind og Skind. Nu hørte Dronningen tit, hvordan hendes Stifdatter blev rost af alle Folk; men hendes egen Datter var der ingen, som sagde noget godt om, og det blev hun baade misundelig og gal over. Efter at hun en Tidlang havde gaaet med ondt i Sinde, fik hun fat paa en gammel Kjælling, der havde Ord for at skulle være klog, og spurgte hende, om hun kunde kjende et Raad, saa at baade Kongen og andre Folk kunde blive sat ud paa Stifdatteren og lade være med saadan at rose hende. Det kunde der vel nok blive Raad til, mente Kjællingen. Ja, da vilde hun betale hende godt for det, og den gamle lovede saa at opfylde Dronningens Ønske.

Efter at der var gaaet nogle Dage hen, kom Kjællingen tilbage med en Ost, som hun imidlertid havde lavet. Hun havde nemlig malket alle vilde Dyr i Skoven og af deres Mælk lavet den Ost. Nu skulde Dronningen give Datteren en god Skive af den hver Morgen paa fastende Hjærte og saa lade hende ligge i Sengen et Stød derefter, og det skulde hun blive ved med, saa længe der var noget tilbage af Osten. Saa skulde det nok have den Virkning paa Pigen, som hun ønskede.

Altsaa fik Prinsessen en Skive Ost hver Morgen, og hun kunde snart ikke forstaa, hvad der gik af hendes Stifmoder, saa god som hun var bleven ved hende nu, og at hun lod hende have Lov til at ligge saa længe om Morgenen. Pigen fik da Osten spist, men Tid efter anden blev hun mere og mere før og fik saadan en daarlig Ansigtsfarve. Hun blev som helt forskrækket for sig selv og vidste ikke andet, end det var æ Finne, der var falden paa hende. Endelig saa det ud, som hun var høj-frugtsommelig, hvad hun da ogsaa var; men ikke hun kunde forstaa, hvordan hun var kommen til det.

Dronningen talte da til Kongen om det og gjorde det saa galt som mulig. Hun forlangte ligefrem, at han skulde faa Datteren set efter og bragt i Forhør. Lægerne kom da til at undersøge hendes Tilstand, og de erklærede, at hun var frugtsommelig, det kunde ikke være andet, hvorpaa Pigen kom i Forhør, men hun kunde ingen Besked give, som ikke var saa sært. Dronningen holdt nu saadan en Tummel om det saa længe, indtil Kongen besluttede at faa hende taget af med Livet, og han var jo ogsaa selv meget vred paa hende og skjældte hende slemt ud. Saa havde Kongen en tro Tjener, og han fik den Befaling at kjøre med hende langt hen i en Skov og der faa hende taget af Dage, og til Bevis paa det skulde han komme tilbage med en Lok Haar af hendes Hoved og saa hendes Tunge, for hvis hun ikke kom af med Livet, kunde det jo en Gang komme op med den Skam, der vilde overgaa hende, naar hun gjorde Barsel. Saa kom Tjeneren til Kjøren med hende, og et lille Gran Levnedsmidler fik de med dem, for at de skulde komme dygtig langt ind i Skoven.

Da de var kjørt en lidt, vilde hun have at vide, hvor de skulde hen. Tjeneren var saa harmet over at sige hende det og snakkede sig fra det, saa længe

han kunde; men da de havde kjørt et Par Dage og var komne langt hen, maatte han endelig til at aabenbare hende det hele, saadan og saadan havde han lovet hendes Fader, og det gjorde ham saa ondt at tage hende af Dage, men han kunde ikke godt andet. Saa bliver hun ogsaa elendig. Men da fik de Øje paa en Flok Faar, som en Hyrde gik ved, og saa overtalte hun Tjeneren til, at han skulde kjøbe et Lam af ham og slagte det, for at han kunde faa Tungen af det med sig hjem. De fik saa talt til Hyrden og fik Lammet kjøbt. Dernæst tog han dets Tunge og klippede en Lok af hendes Hoved og lod hende saa gaa, hvorpaa han rejste hjem og kom godt af Sted med at aflevere Sagerne, saa nu troede baade Kongen og Dronningen, at Datteren var godt forvaret.

Imidlertid var Prinsessen gaaet noget omkring i Skoven og var saa harmet og sølle, for hun vidste jo ikke, hvor hun skulde gaa hen, og vilde dog nok friste Livet, saa længe hun kunde. Der var blevet et bitte Gran Levnedsmidler tilovers, og det spiste hun og satte sig saa ved Aftenstid under et stort Træ. Da det blev mørkt, faldt hun i Søvn og vaagnede ikke, inden Solen igjen var oppe. Nu var hun godt tilpas, ja, hun tykte aldrig, hun havde været bedre end nu, og tilmed var hun bleven saa let og saa smal om Livet, som om hun slet ikke var med Barn. Det var jo saa meget fornøjeligt, men da hun saa vilde gaa videre frem, var der noget, der talte til hende:

„Hold, bi, Moder, og tag mig med!“

Hun ser sig om og tænker: „Det siger Moder, jeg ved ikke af, at jeg er Moder.“

Men saa siger Røsten igjen: „Det er mig, du har gaaet tyk med nu i længere Tid, du skal bie at tage mig med.“

I det samme fik hun Øje paa saadan en underlig

Skabning, hun vidste snart ikke, hvad hun skulde ligne den ved. „Men hvad er du for en?“

„Ja, jeg er da din Søn.“

„Men hvad skal jeg kalde dig?“

„Du skal kalde mig Vidunder, for jeg er jo i Ligning af mange Slags Dyr. Den Ost, du spiste, var lavet af de mange Slags Dyrs Mælk, som jeg ligner.“

Saa var der jo ikke andre Raad, end at hun skulde beholde ham og kjendes ved ham som sin Søn. „Men hvor skal vi nu gaa hen?“ siger hun.

„Nu skal du bie lidt her,“ siger han, „saa vil jeg gaa ned til et Slot, der er her i Nærheden, og se, hvad jeg kan faa der til os. Jeg skal snart komme tilbage.“

Dermed løb han ned til Slottet og forlangte, om han kunde faa noget Træ og nogle Fjæl og noget Haandværkstøj, for han vilde have et Hus slaaet sammen til hans Moder.

„Din Moder, hvad er det for en en?“ siger de og ser noget paa den underlige Skabning.

„Min Moder er som jeg, og jeg er som min Moder, og vi er som et, naar vi er ved hinanden.“

Ja, saa flyede de ham nogle gamle Møgvognsfjæl. Nej, saadant noget vilde han ikke have, det skulde være noget kjønt og noget godt, og det Haandværkstøj, de vilde give ham, var ogsaa for simpelt, for han skulde jo selv hugge noget ned af Skoven til Hjælp, saa at han kunde faa et ordentligt Hus bygget. Folkene paa Slottet var lidt bange for ham, da han saa grim ud og var stor og stærk, og saa turde de ikke andet end give ham Sagerne, saadan som han forlangte dem.

Naa, saa kom han til Slæben med det og fik ogsaa godt nok et Skur slaaet sammen, hvor hans Moder kunde være i. Strags efter kom han igjen til Slottet og vilde have noget Mad til hende.

„Ja, hvordan en en er din Moder?“ siger de.

„Min Moder er som jeg, og jeg er som min Moder, og vi er som et, naar vi er ved hinanden."

Ja, saa flyede de ham noget i et Trug af den Føde, Hundene pleiede at faa. Nej, det vilde han ikke være fornøjet med, han vilde have af den Slags Mad, som Kongen selv spiste. De var jo ikke meget for at give ham af den Mad, men de var som halvt rædde for ham, da han saa saa frygtelig ud, og saa maatte de til at lade ham faa noget, saadan som han forlangte, endskjønt de tænkte, at han ikke kunde komme nogle Steder med det, men vilde gaa og slaa Handtingene i Stykker. Han kom alligevel nok saa pænt tilbage igjen med Skaaler og Fade, saa han var dygtigere, end de havde troet.

Saa vilde han have noget til hans Moder at sy paa. „Ja, hvordan er din Moder?" siger de som sædvanlig, og de fik den samme Besked, at hans Moder var som han, og han var som hans Moder. Saa kommer de med nogle Dækkener og gamle Poser, der skulde bødes og standes, det kunde vel være godt nok til hende. Nej, saadant noget vilde han ikke have, det skulde være noget af det fineste Syning og Brodering. De maatte da til at fly ham noget fint Linned, at hun kunde sy paa. Men de tog dog blot noget, der var gammelt, for de var jo visse paa, det blev splittet ad, naar saadan en Skabning skulde til at sy, og saa gav det ikke saa meget. Men den Gang det kom tilbage, blev de saa fornøjede med det, for det var saa pænt syet og broderet, at de kunde ikke gjøre det bedre, og da han forlangte noget andet, flyede de ham ene fine Sager og nyt Lærred. Med det samme tingede han sig Lov til at hente Mad der nede til hans Moder hver Dag. „Saa kan det være det samme, vi faar ikke anden Betaling for Syningen," sagde han.

Nu syede hun for dem en Tid, og Vidunder løb

frem og tilbage imellem Hytten og Slottet, og det var saa meget svar.

Kongen der paa Slottet var ugift, og saa fik han i Sinde at gjøre en lang Rejse, han vilde nemlig hen i et andet Land og bejle til en Prinsesse, der var, og som han havde hørt Tale om. Saa faar han Lyst til at ville have Vidunder med som Bajads, for det han saa underlig ud, og han spørger ham da en Dag, om han vil ikke følge med derhen. Jo, men paa den Betingelse, at han maatte faa baaret saa meget Forraad af Fødevarer hjem til hans Moder, at det kunde vare, til de kom hjem igjen. Kongen mente, at de sagtens kunde lade en Tjener gaa ud i Skoven og bære hende noget Dag for Dag, naar de blot vidste, hvor hun opholdt sig. Men det vilde Vidunder ikke gaa ind paa, han vilde selv bære hende det, og der maatte ingen komme ud til hende. Saa fik han sin Vilje, og der blev regnet ud, hvor meget hun kunde nære sig med i den Tid, de var henne. Det blev ham saa udleveret, og han bar det selv hjem.

Nu kom de til Rejsen, men Vidunder vilde ikke kjøre, han løb ligesom en anden Hund ved Siden af Vognen, og de havde deres tusende Løjer af ham.

Endelig kom de til det fremmede Kongeslot, og enhver undrede sig over den sjældne Nar, Kongen havde. Han blev godt nok forlovet med Prinsessen, og hans Nar gik imidlertid og fik noget at leve af, naar de andre havde spist; han kunde jo ikke komme til Bordet med de kongelige; men Kongen passede dog paa, at han fik af den samme Mad som de. Altsaa kunde han omtrent gaa og raade sig selv ved Bordet. Den Dag de skulde rejse hjem igjen og havde spist ved Taflet, gik Vidunder og samlede alt det Sølv, han kunde komme til at finde, af Bordet og puttede det til Hobe i hans Herres Kuffert, uden at nogen mærkede det.

Da de nu var komne omtrent en Mils Vej hjem ad, blev de indhentede af en hel Flok af den fremmede Konges Folk, der raabte: „I har bestjaalet vor Herre, og det er ikke Smaating, det drejer sig om.“

Kongen holdt jo øjeblikkelig og blev meget forskrækket over den Beskyldning. Han sagde, at enhver skulde strags undersøges, og den, som Tyvekosterne fandtes ved, skulde hænges. Men det gik jo saa forunderligt, at Sølvtøjet fandtes i hans egen Kuffert, og han havde altsaa dømt sig selv. Kongen var nu ilde faren og beraadte sig i sin Nød med Vidunder.

„Ja,“ siger han, „jeg kunde nok redde dig ud af den Forlegenhed, dersom du vil gifte dig med min Moder i Steden for den Prinsesse, du nu har forlovet dig med.“

„Din Moder, ja, hvordan ser hun ud?“ siger Kongen.

„Hun ser ud som jeg, og jeg ser ud som min Moder, og vi er som et.“

Ja, saa kunde han ikke indlade sig paa den Ting, det var da helt urimeligt, og de fik saa gjøre ved ham, hvad de vilde. Den fremmede Konge blev jo forskrækkelig opbragt over at høre, at den, der var bestemt til at skulle være hans Svigersøn, havde villet bestjæle ham, og der var ingen Snak om andet, end at Dødsdommen skulde fuldbyrdes. Saa blev der rejst en Galge, og den skulde Kongen hænges i.

Han klagede sig endnu en Gang til Vidunder, men Narren sagde blot: „Ja, dersom du vil have min Moder, saa skal jeg nok redde dig endnu.“ Nej, det kunde han da ikke vel, eftersom hun saa ud. Kort at fortælle, den Gang det gik saa vidt, at han skulde til at have Strikken om Halsen, raabte han til Vidunder:

„Nu vil jeg tage din Moder!“

Ja, naar han vilde love det, saa skulde han ogsaa nok redde ham. Han gjorde nu saadan Lyster imellem den fremmede Konges Folk og skamferede dem,

der vilde sætte sig til Modværge, at de andre maatte være glade ved at kunne komme fra ham. Derefter kjørte Kongen hjem med hans Følge, og saa havde den Stads Ende med den Giften der. Men Vidunder beholdt alt Sølvtøjet.

Do de nu havde naaet Hjemmet og var komne i Rolighed igjen, gik Vidunder og hentede Mad som sædvanlig nede paa Slottet til sin Moder, og hun sad og syede for dem i længere Tid. Endelig tykte han, det varede ham for længe med Giftermaalet, for Kongen talte ikke om, hvad han havde lovet, og gjorde ingen som helst Forberedelser til Brylluppet. Altsaa sagde Vidunder det til ham en Dag. Han begyndte saa atter at spørge ham om, hvordan hun var og saadan. Aaja, hun var jo en sær en, men det skulde han da ellers nok faa at se. Saa var Kongen jo sølle ved at lade sig binde til saadan en, og endelig maatte Vidunder til at true ham, at dersom han holdt ikke hans Løfte, skulde han gjøre ved ham, ligesom han gjorde ved de andre. Saa maatte Kongen bestemme en Dag, da Brylluppet skulde være. Men han gjorde saa næsten ingen Forberedelser til det, han tykte jo, det kunde snart være godt nok til det Bryllup.

Da Dagen nu var bleven slaaet fast, gik Vidunder til Kjøbstaden og var inde hos en Syjomfru, om hun vilde følge med hen at kjøbe noget Stads til hans Moder. „Ja, hvem er din Moder, og hvordan ser hun ud“? — „Hun ser ud som mig, og jeg ser ud som hende, og vi to er som et, naar vi kommer sammen.“ Ja, saa forstod hun snart ikke, hvordan det skulde gaa til at kjøbe Stads til saadan en. Men hun kunde jo gjærne følge med. Han vilde have af det allerfineste og skjønneste, der var at faa, og Jomfruen stod for at kjøbe ind, men han betalte. Da det nu var samlet sammen, alt hvad der hører til et Kvindemenneskes Pynt, spørger han, om han kunde nu faa hende til at

sy det til hans Moder, men det skulde være saa modens som muligt. Det forstod Jomfruen ikke, hvad hun skulde gjøre ved, for naar hans Moder var saadan, kunde hun ikke sy det. Saa gik der en anden Jomfru der inde, og han siger da: „Tag Maal af hende og sy det saadan, saa er jeg fornøjet.“ Ja, den Snak var der Rimelighed i, og hun skulde nok faa Tøjet færdigt til den Dag, han havde bestemt.

Om hun saa var villig til at smykke hende ogsaa?

Ja, hun var ikke saa meget for at have mere at gjøre med dette Dyrevæsen, men turde heller ikke nægte ham det.

Den Morgen, da Brylluppet skulde være, holdt der en Karet med Kusk og Tjener for Syjomfruens Dør og skulde afhente hende. Saa turde hun nok tage med, nu der var andre Folk til Stede; men Vidunder løb ved Siden af Vognen og viste Vej ud i Skoven hen til den Hytte, som hans Moder boede i. Hun var nu i Forvejen bleven forberedt paa det, og saa kom Jomfruen ind for at pynte hende. Men hun havde aldrig set kjønnere Fruentimmer i hendes Dage og blev al forskrækket over, at det underlige Dyr havde en saadan Moder. Nu var det jo forud blevet aftalt imellem Kongen og Vidunder, at han skulde selv kjøre til Kirken med hende, og saa skulde de mødes der, og derfor havde han jo faaet Kareten. Kongen var ogsaa kjørt i god Tid, for da han nu skulde til det, og der ikke var andre Raad, saa maatte han lige saa godt springe i det som krybe i det. Han var allerede kommen ind i Kirken og sad i en Stol og bøjede sig ned og turde snart ikke se op.

Saa kom Kareten da med Bruden. Vidunder og Tjeneren fik hende af, og Syjomfruen og hendes Medhjælper var med som Brudepiger, og det var nu godt nok. De førte hende op i en Stol lige overfor Kongen, og da hun var i saadan en Gyldenstykkes Klædning, raslede

den jo meget, idet hun gik ind ad Stolen. Kongen blev forskrækket over den Lyd, for han troede, det var noget Lænker, der var paa det Dyr, han skulde bindes til, og saa maatte han da endelig til at kige op. Men da ser han to fine Jomfruer, og idet han nu faar sig set bedre op, bliver han Bruden var, og hun var saa kjøn, at han aldrig havde set nogen kjønnere Kvinde, hun var da meget pænere end den, han skulde have haft i det andet Land. Derover bliver han saa fornøjet, saa det var forskrækkeligt, og det var nu med Lyst og Fornøjelse, at han blev bunden til hende.

Der var saa talt ingen Forberedelser blevet gjort paa Slottet til Brylluppet, og der var ingen fremmede indbudt; men nu bestemte Kongen, at om nogle Dage skulde det ret gaa for sig. Saa skulde de til at have Bud efter fremmede. Blandt andre blev Nabokongen indbudt, og det var netop Brudens Fader, og hans Kone og Datter skulde ogsaa med. Vidunder var nu bleven saa meget gjævere for Kongen, og han skulde vel sagtens have været sat paa en af de villeste Pladser; men han sagde til Kongen, at han vilde gaa omme paa Gulvet, i Lag de sad til Taffels og spiste. „Saa vil jeg gaa og rive det af den fremmede Konges Tallerken, der bliver lagt paa den, og det vil han jo blive fornærmet over. Naar jeg saa har gjort det tre Gange, vil han blive saa vred, at han vil forlange at faa mit Hoved hugget af, og det skal du give ham Lov til. Men saa skal du, med det samme han drager Sabelen, springe om og tage Hovedet og vende det baglænds og saa sætte det til Kroppen igjen i Herrens Navn.“

Naa, saa kom de fremmede, der var indbudte til Brylluppet, og Brudens Fader og Stifmoder og Søster kom ogsaa. Da de skulde til Taffels, gik Vidunder omme paa Gulvet. Nu var det jo ret saa stort og fint med Anretningen, og der var fuldt op af dejlig Mad. Men da Brudens Fader havde faaet noget paa sin Tal-

lerken, rendte Vidunder hen og smed det paa Gulvet. Første Gang sagde han ikke noget til det og fik sig noget paa Tallerkenen igjen, men da det skete anden Gang, blev han vred, og efter den tredje Gang stod han op og sagde, at nu vilde han ikke taale saadan Kaadhed længere, og forlangte at faa Dyret slaaet ihjel. Ja, siger Brudgommen, saa maatte han da ogsaa godt hugge Hovedet af det, siden det ikke vilde lade være. Saa springer Kongen op og tager hans Sværd og hugger Hovedet af Vidunder. Men Brudgommen springer strags om og gjør, som Vidunder forud havde sagt. Paa Stedet derefter blev han til en ret pæn Karl, og saa blev der strags gjort en Dom over, hvordan dette her var gaaet til, og hvad der skulde gjøres i den Sag. Det var jo en klar Ting, at den unge Karl havde været fortryllet og nu var bleven løst fra Trolddommen. Men da Brudens Fader var den ældste der i Selskabet, saa skulde han dømme. Han afsagde saa den Dom, at den, der var skyldig i de Troldkunster, den skulde i en Pigtønde og rulles ihjel. Saa kunde Vidunder rede dem det op og fortælle det hele fra Ende til anden, saadan og saadan var det gaaet til. Altsaa var det Brudens Stifmoder, der havde gjort det, og saa maatte hun i Pigtønden. Siden levede Vidunder og hans Moder og Kongen godt med hverandre. Men Vidunder fik Kongeriget efter hans Morfader, da han nu var Prins og den næreste til at tage imod det.

Af dette Æventyr har jeg en Del Varianter, hvoraf en i Værd er sideordnet med denne her meddelte, men da den er aftrykt i S. Grundtvigs „Danske Folkeæventyr“, 1ste Samling, har jeg her taget to andre Former, der er optegnede 1875 og 1873, hvorimod hin var et af de første Æventyr, jeg optegnede; det nedskreves 1869.

---

2. Underlig-Hans.

Der var en Konge og en Dronning, der havde en Datter. Hver Gang hun gik til Skole, saa skulde hun ind til en gammel Kone, der boede ved Vejen. Den Kone var en Hegs og kunde lave det saadan, at Pigen fik saadan en Lyst til at komme ind til hende, hun kunde saa talt ikke lade være med det. Saadan gik det, til Pigen blev imellem tretten og fjorten Aar, da lavede Hegsen noget til hende, hun skulde spise; hun tog en Bloddraabe af hvert Dyr og noget Mel, det rørte hun sammen og bagte deraf en Blodæbleskive til Pigen. Den Gang hun havde spist den, sagde Heggsen: „Nu kan du gaa hjem med det.“ Saa gaar hun hjem, og der blev da ikke noget ved det for det første; men da der var gaaet et halvt Aars Tid, saa var der noget at mærke, hun blev saa svær sygelig og grim, og de kunde ikke ret blive klog paa, hvad det var hun fejlede. Kongen kaldte flere Læger til, der skulde kurere hende, men det, de gav hende, blev hun ikke bedre af. Saa sendte han Bud ud i Landet efter alle de kloge Mænd, der var, og der var en af dem, han kunde strags se, hvad Pigen skadede. Det fortalte han saa Kongen, og det var jo, at hun var bleven forgjort, saa hun skulde snart faa et Barn. Kongen bliver saa harmet over at høre det, at det var saa sær grov, og han gaar ind til hende og skjælder hende saa hæslig ud; derefter lader han sætte Vagt til at passe paa hende, og saa lader han gjøre en Kiste af Glar, der blev standet saa nøjagtig, at den var fuldkommen tæt, og saa lod han komme Sengklæder i den, at hun skulde have at ligge i. Den Gang hun var saa bleven puttet i Kisten, og der var lukt for hende, lod han fire Karle bære den ned til Havet en Nat, det var stormfuldt Vejrlig, med Befaling til dem, at de skulde smide den ud i Vandet. Det gjør de ogsaa,

og de kommer hjem til Kongen med den Besked, at nu havde de udført det, og hun var „saa mænd sunken til Bunds.“

Men Vorherre vilde ikke, at hun skulde saadan drukne. Kisten drev fra Landet og ud paa det vilde Hav, og der driver hun i tre Dage og tre Nætter, men paa den fjerde Nat giver det saadant et Skrup i Kisten, at den gaar i hundrede Splinde, for Havet slog den jo imod Stranden. Prinsessen bliver saa forfar og saa syg over dette her, at hun føder en Søn, men han var af Troldeblod, og derfor var det saadan en underlig Dreng; med det samme han var født, kunde han baade gaa og snakke. Nu var hun jo ilde holden, men saa siger han til hende:

„Aa, lille Moder! sig mig, hvordan du har det, fryser du ikke?“

„Jo, jeg fryser meget, mit Barn,“ siger hun.

„Da skal du ikke gjøre det længere, for det har du ikke behov,“ og med det samme saa rendte han fra hende og op til Kongens Slot, det var ikke svar langt derfra, men det var jo i et andet Land, saa det var ikke hendes Fader, han løb til. Der springer han ind ad Døren og siger:

„I kan vel ikke give mig en Dyne og en Pude til min Moder, hun ligger og fryser.“

Saa smider Tærnen nogle gamle Pjalter til ham.

„Jere Pjalter kan I selv beholde,“ siger han, og saa løb han op og tog det bedste Sengklæder, der var i Kongens Seng, og løb ned paa Stranden med det til hans Moder.

Da hun var kommen i Sengen og havde faaet sig varmet en lille Krumme, saa spørger han hende igjen: „Sig mig, lille Moder, hvordan du har det? er du ikke meget sulten ogsaa?“

„Jo, jeg er min Dreng, nu er det paa det fjerde Døgn, siden jeg fik noget.“

„Ja, da skal du ikke ligge og sulte, for det har du ikke behov“, og saa løber han igjen op til Kongens Slot og siger:

„I har vel ikke noget at give min Moder til Føden, hun trænger til noget at leve af.“

„Hvordan ser din Moder ud?“ siger de.

„Det er en underlig en,“ siger han.

Saa smed de et Par Kjødben til ham.

„Jere Ben maa I selv beholde, det var Synd at tage dem fra jer,“ og med det samme sprang han op paa Skorstenen og tog den Steg, der var paa Kongens Sølvfad. Saa kommer han med det ned til hans Moder, og hun blev mættet.

„Sig mig nu, lille Moder, om der er nogen Ting, du mangler endnu.“

Ja, siger hun, hun var saa tørstig og saa mat.

Saa løber han tredje Gang op paa Slottet og siger:

„I har vel ikke noget, min Moder kan faa at drikke, hun er meget tørstig.“

Saa kom Bryggerpigen da med en Taar surt Øl.“

„Jert sure Øl kan I selv beholde“, siger han, og dermed sprang han op paa Kongens Bord og snappede baade Kongens Ølkrus og Sølvhorn med Vin i, og det løber han med ned til hans Moder, saa hun fik sig lædsket. Saa trængte hun jo ikke til mere for det første, men alligevel havde hun det ikke godt, for hun længtes.

„Du skal slet ikke længes, lille Moder!“ siger han til hende, „du skal faa at se, det har ingen Nød, saa sandt som du kalder mig Underlig-Hans.“ Naa saa gav hun sig tilfreds.

Han gjentog saadan hver Dag hans Rend, saa saare der var noget, hun manglede; og Kongen saa ham saa tit, at han til sidst fik Lyst til at ville have ham i hans Tjeneste. Hvert Sted, hvor Kongen var, skulde han ogsaa være, for han var saa pudsig. Som-

tid spurgte Kongen ham om: „Hvordan en Moder har du, er hun lige saa underlig som du?“

„Ja, hun ser underlig ud.“

Saa en Dag tager Kongen i By, men det var langt henne, og han vilde ogsaa have ham med. Kongens Ærende var egentlig, at han vilde hen at bejle, for han var ugift. Endelig omsider naar de dertil, det var et Slot, hvor der var meget kjønnere end der, hvor Kongen boede, og der var tre Prinsesser paa, den ene skjønnere end den anden; men Kongen fik Lyst til den yngste, og til hende bejlede han. Derover blev de to andre misundelige, men det lod de dem jo ikke forstaa med til Kongen. Underlig-Hans derimod kunde se det, og saa gjorde han sig endda mere underlig den Dag, han gik hen og lagde sig under Kakkelovnen. De to ældste Prinsesser gik og satte Mad paa Bordet for dem alle sammen, og da der var rettet an, saa han der henne under Kakkelovnen, at de strøede noget hvidt Pulver i den Mad, der var sat frem for Kongen og deres yngste Søster. Da de var gaaede ud, sprang Underlig-Hans op fra Kakkelovnskrogen og flyttede Tallerkenerne om. Saa kom de og satte dem til Bords, men de havde knap Maden ædt, før de to, den ældste og den næstældste af Prinsesserne, blev saa syge, at de kunde ikke leve, og de døde da ogsaa med det samme. Nu blev der saadan en gruelig Forfærdelse i Huset, og de greb den fremmede Konge og beskyldte ham for, at det var ham, der havde voldt det, og derfor skulde han hænges. Kongen siger jo, at han er uskyldig, men da Underlig-Hans bliver spurgt til og skal vidne, saa siger han, at det er ogsaa Kongen, der har gjort det, han har ligget under Kakkelovnen og set det. De tømrer strags en Galge sammen, og da Hans var den eneste, der havde set, hvordan Kongen havde baaret sig ad med at forgive dem, saa skulde han hænge ham.

Den Gang de kommer til Rettestedet, saa siger han, det gjør Kongen:

„Aa, lille Hans! red mig, om du kan!“

„Ja, vil du saa have min Moder?“ svarte han.

„Ja, hvordan ser din Moder ud?“

„Aa, hun ser underlig ud.“

Nej, saa vilde han da ikke. Men da han fik Rebet om Halsen og kom op paa det første Trin paa Stigen, begyndte han igjen:

„Aa, lille Hans! red mig, om du kan!“

„Ja, vil du have min Moder?“

Nej, det vilde han da ikke, for det kunde han ikke. Saa treen Hans med ham op paa det tredje Trin, nu var der ikke uden et tilbage, og der begyndte Kongen igjen paa det sædvanlige:

„Aa, lille Hans! red mig nu, om du kan!“

„Ja, jeg har jo sagt dig det, hvis du vilde have min Moder.“

„Ser hun meget grim ud?“

„Ja, hun er en underlig en.“

„Saa kan jeg ikke.“

Saa trækker Hans Rebet godt sammen om Halsen paa Kongen og træder op i det øverste Trin, saa han er færdig ved at slynge ham ud, og Kongen havde snart ikke en Gang Vind til at sige det til Hans den Gang, men Hans svarer: „Det kan jo ikke hjælpe, du bliver ved med det, for du vil jo ikke have min Moder, og saa er der ikke noget at stille op.“ Dermed var han lige ved at støde ham ud. Men Kongen jager da til at hvæse det ud, saa godt han kan:

„Enten hun er underlig eller ikke, saa vil jeg have hende.“

Saa lindede Hans Rebet og lod ham komme ned. „Stræb nu at følge med mig!“ sagde han, „saa skal du faa min Moder at se.“

„Er der langt hen til hende?“ siger Kongen saa sagtmodig.

„Ja, hun ligger langt ude ved Stranden."

Des bedre var det, siger Kongen, og han gik slemt sindig.

Men endelig omsider kom de da over det Stykke Vej, og Kongen fik saadan en sær underlig Hytte at se, der var tækket med ene Glarskaar. „Her er hun da inde, kan jeg tro", siger Hans, „stræb nu at følge med." Men Kongen siger: „Du skal gaa først ind, saa vil jeg blive her uden for en lidt, og dersom hun saa er grim, skal hun række et hvidt Klæde op, og hvis hun er kjøn, skal hun række et rødt op, saa vil jeg staa her og se efter det først."

Naa, saa springer Hans æfor af hen i Hytten til hende og siger, hun skal række det hvide op. Da Kongen sáa det, blev han saa sær i Hovedet, at han vilde lige have sprunget ud i Havet; men Underlig-Hans blev det vár, og han springer til og griber i ham: „Du skal ikke saadan tro, du narrer min Moder," siger han, og saa trak han af med ham ind i Hytten. Men da Kongen fik hende at se, blev han saa forundret, at han vilde ikke tro hans egne Øjne, for den Skikkelse havde han drømt om, og pænere Kvinde havde han aldrig set. Han jager lige til og tager hendes Haand og siger: „Følg du med mig!"

„Nej hold, saadan gaar det heller ikke til," siger Hans, „vi skal have noget udrettet først. Der hænger en lille Kniv henne paa Væggen, tag den og stik mig med lige midt i mit Bryst."

Nej, det kunde Kongen da ikke nænne, for han holdt saa meget af ham.

„Ja, dersom du ikke gjør det, saa faar du ikke min Moder."

Saa betænkte Kongen sig, og da han ikke kunde give Slip paa hans Moder, jog han Kniven i Brystet paa ham. Saa løb der saa meget forfærdeligt Blod af ham, og han svandt hen til næsten ingen Ting.

Men det, der da kom, var det Troldeblod, som Hegsen havde givet hans Moder og forgjort baade hende og Drengen med. Før hun gjorde Barsel, var hun saa grim, men siden den Tid var hun bleven lige saa kjøn igjen, og saadan gik det nu ogsaa Drengen; da han kom af med det slemme Blod, blev han til det pæneste Barn, en kunde se, og nu tog Prinsessen ham paa hendes Arm og fulgte med Kongen til Slottet. Imens de gik, fortalte hun Kongen alt det hele, hvordan det var gaaet hende, og hvor hendes Fader boede.

Saa sender Kongen strags Sendebud over til ham og til hendes Moder og beder dem om at komme over til deres Datters Bryllup. Begge Forældrene blev saa glade, da de hørte, hun var i levende Live, for de havde jo fortrudt deres Haardhed for længe siden, og ikke mindre over, at hun skulde giftes og blive en Konge sin Brud. De gjorde dem strags færdige til at rejse, og større Glæde har der aldrig nogen set, end den Gang de kom over til deres Datter og fik hende at se igjen. Saa gjorde Kongen hendes Brudgom et Gilde, der betød noget, og de lever siden lykkelig den Dag i Dag.

---

3. Troldens Datter.

Der var en Dreng, som vilde ud at have sig en Tjeneste. Som han nu gik, saa mødte han en, der spurgte ham om, hvor han vilde hen. Ja, han vilde da hen og have sig en Tjeneste ledt op. „Da kan du komme til at tjene mig“, sagde Manden, „og jeg vil give dig en god Løn, for du skal faa en Skjæppe Penge det første Aar og to det andet og tre det tredje Aar. Jeg vil stede dig i tre Aar, men saa skal du ogsaa vide at lyde mig og gjøre, hvad jeg beder dig. Der skal ingen som helst Fare blive ved det, saa du hehøver slet ikke at være ræd for at give dig

i min Tjeneste." Saa blev den Ting afgjort, og Drengen fulgte med Manden hjem.

Men det viste sig snart, at den Husbond, han der havde fæstet sig til, var en stor Trold, der havde en Magt over Mennesker og Dyr, saa det var farligt.

Dagen efter skulde Drengen til at begynde hans Tjeneste. Det første, Trolden satte ham til, det var at fodre alle de grumme og vilde Dyr, der var i Skoven, for dem havde Trolden bundet. Det gjorde han ogsaa den første Dag, han var i Tjenesten, og alting gik saa meget godt. Den næste Dag sagde Trolden nogle Ord til ham, og strags blev Drengen til en Hare, der sprang ud i Skoven.

Det kan nok være, han kunde springe, og der var ogsaa nok at løbe for, da alle og enhver sigtede efter ham, og enhver Jæger havde Lyst til at skyde ham, han var jo det eneste Dyr, der var i Skoven. De fik dog intet Held af det, fordi Trolden havde gjort ham skudfri, og han sprang da nok saa lystig omkring der ude hele Aaret rundt.

Da det Aar var omme, kaldte Trolden ham hjem og sagde igjen nogle Ord til ham, som han ikke kunde forstaa, og strags blev Haren til et Menneske igjen.

„Hvordan syntes du saa om at være en Hare?" siger Trolden.

Ja, det var han godt nok fornøjet med, for han havde aldrig før kunnet komme saa rask over Bunden.

Saa spørger Trolden, om han vilde tjene ham et Aar til, og det var Drengen godt nok tilfreds med. Altsaa bliver de ens om det, og han bliver i sin Tjeneste.

Den første Dag skulde Drengen fodre alle de vilde Dyr ligesom sidst, og da han havde gjort det, sagde Trolden igjen nogle Ord til ham, som han ikke forstod, og skabte ham dermed om til en Ravn, som fløj sin Vej højt op i Luften. Men hvor den kom, sigtede alle

Skytter efter den, for der var jo ikke andre Fugle end den samme, alle de andre havde Trolden bundet. Dog naaede de aldrig at skyde Ravnen, og den fløj omkring frank og fri det hele Aar igjennem.

Da Aaret var omme, blev den kaldt hjem, og da saa Trolden havde sagt de underlige Ord, blev han til et Mennneske som før.

„Naa, hvordan yndte du saa at være en Ravn?“ sagde han til Drengen.

„Jo, det var rart,“ sagde han, „for jeg har aldrig før i mine Dage kunnet komme saa højt til Vejrs.“

„Saa vil du vel tjene mig et Aar til?“ siger Trolden, og det bejaede han, saa de blev ens om, at han skulde blive i Tjenesten et Aar endnu.

Dagen efter skulde Drengen igjen til at give alle vilde Dyr, for de fik jo ikke at æde uden én Dag om Aaret, og det Arbejde gjorde han nu godt nok. Saa skabte Trolden ham om til en Fisk, og den svømmede omkring der ude i Vandet saa længe, indtil den kom for et lille Glasslot, som stod nede paa Bunden af Havet. Han kunde se lige ind i det og fik da Øje paa et enligt Kvindfolk, som gik inde i de pæne Stuer, men ikke lod til at være tilfreds, for det var, ligesom hun ventede efter noget, somme Tider gik hun ud og stod lidt stille, men derefter traadte hun lige saa stille ind igjen. Han var jo bleven ikke saa lidt nysgjerrig, som da heller ikke var sært, og derfor lagde han saa nøje Mærke til alle hendes Bevægelser.

„Nu var det dog rarere at være et Menneske end en Fisk,“ sagde han til sig selv, „mon jeg skulde ikke kunne komme i Tanker om de Ord, Trolden siger, naar han skaber mig om, for saa kunde jeg jo selv gjøre mig til et Menneske igjen.“

Saa tænkte han sig ogsaa rigtig om og spekulerede saa længe, indtil han kom i Tanker om Ordene. Al-

drig saa snart han havde sagt dem, saa var han en Karl og stod nede paa Havbunden.

Nu gik han ind i Glasslottet til Pigen. Hun blev jo først noget forundret over at se ham; men da hun kom ret til sig selv, blev hun glad over ham for Alvor. Før var der saa ensomt, men nu havde hun jo Selskab, og Tiden gik saa rask for dem begge to, at Karlen helt glemte, hvor længe han havde været der.

Saa en Dag siger hun til ham, at det nu var ved Tiden, da han skulde være Fisk igjen, Trolden vilde snart kalde ham hjem, og saa maatte han jo forlade hende. Imens han nu havde været der nede, havde hun fortalt ham, at hun var Troldens Datter, og han havde lukket hende inde her nede for at være sikker paa at beholde hende i Fred. Men nu havde hun imidlertid fundet paa et godt Raad at give ham, og saa kunde det maaske lykkes, at de kunde faa hinanden at se igjen, saafremt han vilde følge det.

„Nu skal du allerførst sige din Tjeneste op ved min Fader,“ sagde hun, „og saa skal du rejse hen til et Kongerige“ — som hun nævnte ham ved Navn, — „og give dig i Tjeneste hos Kongen der. Alle de Konger, der bor rundt omkring, staar i Gjæld til min Fader, og den Konge staar først for Tur med at skulle betale sin Gjæld, men det ved jeg, han kan ikke, og saa skal han halshugges. Naar du mærker, at det er ved Tiden, da han skal af Sted, kan du jo sige til ham, at du har netop lige saa mange Penge, som han skylder til Trolden — for det er lige segs Skjæpper, det ved jeg — og dem vil du laane ham, men kun paa den Betingelse, at du selv maa følge med ham derhen og faa Lov til at løbe foran som hans Nar. Naar du saa kommer hen til Troldens, skal du gjøre en Del Spillopper og slaa alle de Vinduer ud, du kan komme til, og ellers gjøre alt det ondt, som en Nar kan komme

af Sted med at gjøre. Derover vil min Fader blive meget vred, og da Kongen skal svare for, hvad hans Nar gjør, saa vil han dømme ham til, at han enten skal svare paa tre Spørgsmaal eller ogsaa miste hans Liv, og det uagtet han kan betale hans gamle Gjæld. Det første Spørgsmaal, min Fader vil give, det lyder saadan: Hvor er min Datter? Saa skal du staa frem og svare: Hun er paa Havsens Bund. Han vil da spørge dig, om du kan kjende hende, og dertil skal du svare Ja. Saa vil han komme frem med en hel Del Kvindfolk og lade dem gaa forbi dig, for at du kan se dig den ud, som du antager for hans Datter. Men du vil ikke paa nogen Maade kunne kjende mig, og derfor vil jeg tage ved dig, naar jeg gaar forbi, saa du kan fornemme det, og du skal da i en Fart gribe om mig og holde mig fast. Saa har du vist, at du kjender mig. Hans næste Spørgsmaal vil være: Hvor er mit Hjærte? Saa skal du atter staa frem og svare: Det er i en Fisk. Han vil da sige: Kjender du den Fisk? og det skal du ogsaa svare Ja til. Saa vil det blive lige som før, han vil komme frem med alle Slags Fisk, og du skal vælge imellem dem. Men jeg skal nok passe paa at holde mig ved Siden af dig, og naar den rette Fisk kommer, skal jeg give dig et lille Puf, og du skal da hurtig gribe om den og jage til at skære den op. Saa maa Trolden dø, Kongen slipper for at svare paa flere af hans Spørgsmaal, og vi to kan da faa hinanden."

Da Karlen nu havde faaet saa god Besked af Troldens Datter, skulde han jo til at tænke paa at faa sig gjort til en Fisk igjen. Saa gjaldt det da om at sige de Ord, som Trolden havde sagt, naar han skabte ham om, men dem havde han glemt. Endelig, da han havde grundet længe, kom han dog i Tanker om dem til al Held og Lykke, og saa blev han Fisk og svømmede

igjen om i Vandet. Det var ogsaa paa høje Tid, for strags efter blev han kaldt hjem til Trolden.

„Naa, hvordan yndte du saa at være Fisk?“ sagde han.

„Jo, det yndte jeg saa meget godt, det var endnu det rareste af det alt sammen,“ svarede Karlen.

„Saa vil du vel tjene mig et Aar til?“ siger Trolden, „du skal faa dine to Skjæpper Penge som sædvanlig.“

Nej, nu tykte han, det kunde være passende at sige hans Tjeneste op, for nu havde han Lyst til at komme anden Steds hen og se andre Folks Skik.

Det havde Trolden jo ikke noget at indvende imod, og saa skulde Drengen da have hans Løn for de tre Aar. Det var lige segs Skjæpper Penge, og de blev maalte op til ham, og saa gav han sig paa Vej med dem hen til den Konge, som Troldens Datter havde nævnet for ham.

Her gav han sig nu i Tjeneste som Stalddreng, og saa lagde han snart Mærke til, hvordan Kongen gik og sørgede og harmede sig. Da han en Dag kom ud i Stalden og gik, som han plejede, nedslaaet og bedrøvet, tager denne her Staldkarl Mod til sig og spørger ham om, hvi han saadan gaar og harmer sig. „Det kan ikke hjælpe at fortælle dig det,“ svarer Kongen og siger, „for du kan ikke hjælpe mig alligevel.“

„Ja, det kunde Kongen aldrig vide,“ siger Karlen saa, „men jeg ved ellers godt, hvad det er, Kongen er harmet over, og jeg vil ogsaa sige, at jeg ved Raad til at faa Pengene betalt.“

Ja, det var noget andet noget. Kongen gav sig nu ret i Snak med ham, og Karlen sagde, at han nok kunde laane Kongen de segs Skjæpper Penge, men han vilde ikke gjøre det paa andre Vilkaar, end at han maatte følge med Kongen, naar han rejste hen for at betale Gjælden, og løbe foran som hans Nar. „Jeg vil jo nok gaa og gjøre noget Spektakel, og Kongen

vil vel nok blive talt til for det, men jeg skal nok svare Kongen for, at du ingen Fortræd skal komme i for det.“ Det vilde Kongen gjærne gaa ind paa, han fik Pengene, og saa kom Tiden, da de skulde af Sted.

Den Gang de kom nær til Troldens Slot, var det som et helt Glasslot at se til, og saa løb Drengen forud som Nar og gjorde nogle slemme Spillopper, han slog alle Vinduer og Døre af Glas i Stykker og gjorde da saa mange Skarnsstykker, at Trolden jo bliver vred og skjælder hæslig ud. Især gik det ud over Kongen, han blev ordentlig læst ind, fordi han havde saadan en slemme Nar med sig. Han kunde jo ikke betale det mindste af den Skade, siden han ikke en Gang kunde afgjøre hans gamle Gjæld. Men saa tog Narren Ordet og sagde jo, kunde han saa. Kongen kom derpaa frem med de segs Skjæpper Penge, Karlen havde laant ham. De blev maalte, og det slog lige til, saa det var jo godt nok, nu var den gamle Gjæld betalt. Men nu var det den Skade, der var sket i Dag; den kunde Kongen jo ikke betale. Trolden dømte ham da til, at enten skulde han besvare ham tre Spørgsmaal, eller ogsaa skulde han halshugges.

Da det nu ikke kunde blive anderledes, skulde Kongen til at svare paa Spørgsmaalene, og Karlen stillede sig ved Siden af ham, mens Trolden forelagde ham dem. Først sagde han: „Hvor er min Datter?“

Karlen tog da Ordet og sagde: „Hun er paa Havsens Bund.“

„Hvordan ved du det?“ siger Trolden.

„Det har den lille Fisk set,“ svarede Narren.

„Kjender du min Datter?“ siger Trolden igjen.

„Ja, kom med hende,“ siger Narren.

Saa kom jo alle Slags Kvindfolk, ligesom Datteren havde fortalt ham det, og de gik forbi ham, den ene efter den anden, men næsten allersidst kom Datteren. Hun giver Narren et lille Skub, og saa griber han lige

om hende og holder hende fast. „Her er hun!“ siger han.

Ja, det passede jo godt nok, det var ogsaa Troldens Datter, og i det samme kunde Karlen gjørlig kjende hende, for alt det andet var jo kun Øjenforblændelse.

Saa siger Trolden igjen: „Hvor er mit Hjærte?“

„Det er i en Fisk,“ svarer Narren.

„Kjender du den Fisk?“ siger Trolden.

„Ja, kom med den“, siger Narren.

Saa kom jo alle Fisk flydende der forbi, og imens stod Troldens Datter ved Siden af Karlen. Da endelig den rette Fisk kom svømmende, gav hun ham et lille Puf, og han griber i en Fart om den, skærer den op med hans Kniv, tager Hjærtet ud af den og skærer det i Stykker.

Saa døde Trolden, og med det samme blev alt det hele forvandlet; det, der før havde set ud som et stort Hav, det blev nu til et stort og skjønt Land, og alle de Dyr, som Trolden havde bundet, de blev nu løsladte. Saa blev Karlen gift med Troldens Datter og kom til at regere over alle de andre Konger i Steden for Trolden. Han levede med hans Dronning i Fryd og Glæde og var en grumme mægtig Konge.

Ved dette Æventyr maa det udtrykkelig bemærkes, at jeg har optegnet det i den foreliggende Skikkelse Aar 1872, altsaa fire Aar før S. Grundtvigs „Danske Folkeæventyr“, 1ste Samling, blev trykt.

---

4. Kunstner og Lærling.

Den Gang jeg var ung, da gik jeg og kjærestedes som andre unge Folk med en Pige, og jeg fik hende godt nok til Kone. Saa fik vi en Arving, da vi havde været sammen et Stød, og det blev en hvad bitte Karl.

Som han nu vogser til, studerer jeg paa, at jeg vil have ham lært et ordentligt Haandværk, at han kan blive til noget Karl en Gang, og da jeg nu gaar i de Tanker, kommer der en Dag en Kjæltring, en Landløber kaldte jeg det, og han vilde jo bede om lidt. Jeg har nu aldrig været saa knap og skavvorn, og saa gav jeg ham en Bid Brød og en Dram. Men det var nu et forfærdeligt Menneske til at fortælle op, som en kjender nok saadanne Karle, og han fortæller, at der var et Landskab der og der, og i det Land var der en Kunstner, det var bovnt, saadanne Anstalter som han kunde gjøre. Jeg lod ham fortælle og tænkte ikke mere ved det lige i æ Tid.

Saa gaar jeg ud og lægger for Ploven og tager ud i Marken; men som jeg nu gaar og pløjer, tænker jeg ved mig selv: „Nu gav du ikke videre Gav paa det med den Kunstner, men det er om at gjøre. Saadanne Karle, der rejser meget, de hører meget, og det var nok værd at forsøge ham, Sagen er ikke saa farlig.“

Jeg spænder fra, tager hjem, gjør mig færdig, tager Penge i Lommen og giver mig paa Rejse med goden Knægt. Jeg rejser én Dag efter en anden, og jeg rejser i Aar og Dag. Endelig kom jeg der. Saa spørger jeg, om det var Mesteren. Han siger ja. Om han vilde lære mig denne her Knægt, te han kunde blive lige saa god, som han var selv? Det sagde han ja til. Han skulde staa syv Aar i Lære, og det skulde ingen Ting koste.

„Blot du kan kjende ham, naar du kommer efter ham,“ sagde Kunstneren, „for ellers beholder jeg ham.“

Ja, du kan jo ikke faa ham der paa andre Maader, tænkte jeg, og jeg kan vel ogsaa kjende ham, saa jeg maa helst sige ja og lade ham blive; han kan ogsaa sær gjøre mig opmærksom paa det, hvis der er nogen Galskab, naar jeg kommer efter ham.

Saa rejser jeg hjem paa den Fortrøstning og lader Knægten blive.

Det var silde, da jeg kom hjem til Konen, og enhver kan nok regne ud, hvordan vi to var til Mode, da vi var komne i Seng til hverandre. Vi sov ikke meget den Nat. Om Morgenen tidlig skulde jeg af Sted igjen, for det kunde jo lige tage syv Aar at rejse frem og tilbage.

Da jeg havde rejst det meste af Vejen og var nær ved Kunstneren, er jeg saa heldig at komme til en Kro en Aftenstund og sætter mig der i Bordkrogen ligesom Per Tot, der hverken gjorde ondt eller godt. Da jeg havde siddet lidt, kommer der nogle ind ad Døren, og de bliver ved at komme; da jeg fik dem talt, var der lige tolv, og den sidste var min Søn, jeg kunde saa herlig kjende ham. Jeg fik mig lettet og vilde da om og have talt ved ham, og nu maa jeg ikke glemme at fortælle, at det var lige Aftenen før, jeg skulde tage imod ham.

„Da var det saa mænd vel, Fader," siger han, „at I traf mig her i Aften, for ellers havde I intet faaet af mig."

„Hvordan det?" siger jeg.

Men med det samme giver han mig et Vink, at jeg ikke maa spørge ham mere ud for det første, han skulde nok tale ved mig siden. Saa maatte jeg jo vente, til hans Lejlighed kom. Da kommer han hen og begynder at fortælle op om, hvordan der i Morgen vilde komme tolv store Stude, og dem skulde jeg tage en af, for min Søn var der imellem. „Men der skal du sige: Jeg har ikke leveret ham i saadan Lignelse, og jeg tager ham heller ikke i saadan Lignelse. Saa vil der komme tolv storige Hunde ind, og der svarer du lige saadan. Endelig kommer der tolv vrinske Heste, og saa skal du tage mig, i Fald du vil have mig, jeg er den bageste i Koblet."

Naa, saa vidste jeg det. Om Morgenen møder jeg ved Kunstneren og spørger, om jeg kan faa min Søn.

„Ja vel,“ siger han, „om du kan kjende ham.“

„Aa, det bilder jeg mig ind.“

Saa gaar han hen og giver et lille Huj og et Brøl, og saa kommmer der tolv Stude ind saa store, at jeg havde aldrig set Mage, og med Horn saa lange, at jeg tykte, de kunde snart naa op til Himmelen.

„Jeg tykkes ikke, vi to skulde bruge Narrestreger med hinanden,“ siger jeg. „Jeg har ikke leveret ham i saadan Lignelse, og jeg tager ham heller ikke i saadan Lignelse, det kan du gjøre din Regning paa.“

„Ja, vil du ikke have ham,“ siger han, „saa vil jeg selv, jeg har lige saa megen Brug for ham som du.“

Naa, saa lader han de Stude gaa ud og giver igjen et Huj og et Brøl, saa kommer der tolv storige Mynder.

„Nej, nu gaar det for vidt,“ siger jeg, „noget lidt Jagtrettighed har jeg, men saadanne Hunde har jeg ingen Brug for. Jeg har da heller ikke leveret min Søn i den Lignelse, kan jeg tro.“

Saa rejser de af, og nu kommer de vrinske Heste. Da jeg faar set paa dem saa meget Tid, som en bruger til at vende en Skraa, siger jeg til Mesteren:

„Ja, hvad! skal jeg have ham i Dyreskikkelse, kan jeg vel lige saa godt tage ham i den Lignelse som i en anden, saa kan jeg da ride hjem.“

Jeg gaar da lige op og ned ad dem.

„Aa, jeg kan ikke gjøre nogen Forskjel paa dem,“ siger jeg, „saa jeg maa lige saa godt tage den bageste som den forreste, lad mig tage den.“

Men saa skulde I lige have set, hvor edderstentegal han blev. Nu har jeg aldrig været saa meget ræd af mig, og jeg fatter Mod i Brystet og svarer knovvers igjen. Men han er nu lige godt saa paastaaende, at han paalægger mig at komme uden for hans Grænser inden Aften, ellers skulde vi tilhøre ham begge to.

„Haahaa," tænkte jeg, „kan vi først komme uden for Huset, saa bryder jeg mig Skam om dig."

Naa, saa faar jeg denne her Vrinsker imellem Benene, og den var baade fed og bovn. Saa rider jeg en lidt, men endelig bliver Hesten stædig og vil ikke gaa længere.

„Nej, hold, Fader," siger den, „dersom vi bliver saadan ved, kommer vi ikke uden hans Grænser inden Aften, for det er flere tusende Mil."

Jeg begynder at lutte til dette her.

Men den bliver ved: „Nu vil jeg skabe jer i en lille bitte Fugl og mig selv i den store Ørn og tage jer i mine Kløer, saa vil jeg nok se, om vi ikke kan komme langt nok inden Aften."

Han skaber mig ogsaa om til en lille Fugl, og Ørnen rejste af med mig. Det gik i en Fart, og vi kom ogsaa godt over Grænsen, inden det blev mørkt. Saa skabte han os til Mennesker igjen, og nu vandrede vi videre til Fods.

Da vi havde rejst et Stykke Vej paa den Vis, slap mine Penge op, og jeg gik og klagede mig over, at jeg var en fremmed Mand i et fremmed Land, jeg skulde ogsaa have passet bedre paa at spare, mens Tid var.

„Aa, pyt, Fader," siger min Søn, „det er ikke noget at sørge for; vidste jeg ikke Raad, saa havde jeg lidt, for det jeg har staaet syv Aar i Lære. Nu kommer vi snart til en Kro, og saa skaber jeg mig i et Guldur, som I kan tage i Lommen og sælge i Kroen for en god Slump Penge."

Jeg begyndte at gjøre Øjne som Tudser i Torden til den Snak. Men før jeg ved noget af at sige, saa har jeg det dejligste Guldur i min Haand, jeg havde aldrig set Magen.

Jeg kommer til Kroen, og der var flere Gjæster, saa vi sad og fik nogle Sinkgodter, indtil vi bliver ne-

get lette i Sindet hveren. Saa tager jeg mit Ur op og lader de fremmede se det. De faar saadan Lyst til at ville kjøbe det af mig og spørger om, hvad det skulde koste.

„Aa, Skidt, saadan en Pjalt Lommeklokke regner jeg ikke at sælge,“ siger jeg og sætter Næsen i Vejret, „det er der ikke noget ad.“

„Da er du da vel ikke saa forknyt, te du tør ikke love den ud?“ siger de.

Jeg siger nej og smider den hen paa Bordet, te de troede da, jeg havde slaaet den rent i Stykker.

„Tre hundrede Daler! lyt til, om den gaar ikke!“

De tager og lytter og faar saadan Lyst til Klokken, at det var aldrig snarere sagt, end den Handel var afsluttet, og jeg fik mine tre Hundrede.

Saa fik vi noget til Lidkjøb, for nu havde jeg jo Penge i Lommen, og endelig gaar vi til Sengs. Der tager jeg Klokken og hænger den op paa et Panel, og saa hængte den jo til om Morgenen. Jeg løftede mig kjønt tidlig og fik min Frokost, og saa gav jeg mig til Færds.

Da jeg nu var kommen lidt hen ad Vejen, kom der saadan en Snylterejse paa mig, og jeg faar da set baade atter og frem. I den Tid kommer der en bitte Fugl flyvende, og den sætter sig ved mig og bliver i et Øjeblik forvandlet til min Søn.

Saa fortæller han op:

„Da skal I nu høre Løjer, Fader, hvordant et Spil jeg har haft, siden I rejste. Da de andre kom af Sengen, begyndte de at sige: Det var endda et skjønt Ur for de tre hundrede, det var jo meget mere værd; saadan er det med Tosser; men han var jo ogsaa fuld, og naar Brændevinet gaar ind, saa gaar Viddet ud. Saadan bliver de ved at snakke op, men i det samme skaber jeg mig til en lille Fugl, og der var et lille Hul paa Ruden, der fløj jeg ud ad. Nu tykkes jeg, at jeg

har pudset dem til visse lige saa godt, som de tykte, at de pudsede dig, for Synet af Uret har de da haft og heller ikke mere."

Nu slog vi dygtig til Side med Pengene igjen et Stykke Tid, og det gik svar til, naar blot det kunde have varet til Pinds Ende. Men til alt Uheld slipper de ogsaa for tidlig op. Jeg blev slemt ond og regnede meget op til mig selv, men væk var de jo. Saa siger min Søn ligesom forrige Gang: „Aa, det er ikke værd at tage dig det saa nær, Fader, vidste jeg ikke bedre Raad for det, saa havde jeg lidt for at have staaet syv Aar i Lære. I Aften kan I tage til den og den Kro, og saa skaber jeg mig i en vrinsk Hest, saadan en som lav I tog imod mig; men sørg for, at jeg faar noget at leve af."

Saa kommer jeg ridende som en stolt Herre til denne her Kro. De kommer springende ud og tager imod baade mig og Hesten, og jeg smider uden videre en Daler til Karlen for at passe paa den, og saa kommer jeg ind og værer der om Natten.

Om Morgenen efter følges baade Kromanden og mig ad til et Marked, der var i Nærheden. Som vi nu færdes hen ad Vejen, kommer der en til os og spørger mig, om den Hest skal sælges.

Det svarer jeg ja til.

Hvad jeg skulde have for den?

Som sædvanlig siger jeg tre hundrede Daler.

Der var intet Kniberi med Manden, Pengene af Lommen uden videre, og jeg af Hesten. Men der glemmer jeg at tage Bidselet af, det skulde jeg jo have gjort. Saa tager Manden imod Hesten, og det var lige til alt Uheld den Kunstner, jeg solgte den til, som min Søn havde lært ved. Han kjendte nok Dyret og mig med, og derfor var han saa villig til at smække til med mig. Nu rejser han jo hjem ad og

rider paa Hesten, men der bliver han sulten under Vejs og vil ind i en Kro og have noget i Livet. Se saadan kan der være Held midt i Uheldet, for i Lag han gaar ind, har Hesten travlt med at faa Bidselet skavet af sig, og det lykkes den, saa den kan faa sig skabt om til en Høg, og saa rejser den af ad Luften øjeblikkelig.

Da Kunstneren kom ud og ikke saa andet end Bidselet, vidste han jo nok, hvordan det var gaaet til. Han glor og ser runden om, og endelig kan han skimme en lille Fugl, der flyver langt henne. Saa skaber han sig til den store Ørn, og den kunde flyve stærkere og holde længere ud end Høgen. Da den nu mærker, at den ikke kan bjærge sig, skaber den sig i en Guldring, der falder ned paa Gaden i en Kjøbstad, som den lige flyver hen over. Saa var der en Pige, der gik og fejede Skarn i Rendestenen, hun snappede Ringen og puttede den i Lommen, og saa keg hun baade atter og frem for at opdage, om der var nogen, der saa det, og i det samme fejede hun dygtig løs. Men Ørnen havde jo set det hele, og den skaber sig om til en Karl, der kom og vilde have Guldringen af Pigen. Hun nægtede det først, at hun havde nogen, men han truede hende saa haardt, at hun maatte til at fornemme i Lommen efter den. Saa kunde hun ikke finde andet end en bitte Ært, den tykte hun ikke var noget at fly ham og smed den ned paa Jorden. Men Karlen vidste jo, hvad det var, og skaber sig til en Gaas, der vil pikke Ærten. I det samme skaber Ærten sig til en Ræv, der bed Hovedet af Gaasen, og saa kan enhver nok forstaa, at Kunstneren havde lært min Søn lige saa godt, som han kunde selv. Nu skaber Ræven sig i en Fugl, og den fløj saa længe, indtil den naaede mig. Saa rejste vi hjem og levede saadan ved Kunster og Kneb, til den Dag i Dag er. Men nu

er min Søn død, og jeg er aldrig et Gran villere, end jeg har alle mine Dage været.

Til dette Æventyr har jeg flere meget gode Sidestykker. Den her meddelte Opskrift er dog bedst fortalt.

---

5. Katteslottet.

Der var en Gang en Konge, som havde tre Sønner, den ene hed Povl, og den anden hed Peder, og den tredje Jesper. De to ældste var et Par Stads Karle og gik fint klædt, men de var i Almindelighed ikke at træffe andre Steder, end hvor der var Svir og Kortspil, den yngste derimod gik i nogle gamle Klæder og passede Husens Handel, det var ham, der holdt alting i sin gamle Gænge rundt omkring i Gaarden. Men netop derfor gik de andre og gjorde altid Nar af ham, og det blev de ved med saa længe, indtil Faderen var nær ved at komme til at tro, at der vist heller ikke var stort ved ham. Det brød Jesper sig imidlertid ikke om og gik hele Tiden og passede sig selv.

Saa gik Kongen og kom i Tanker om, eftersom Sønnerne blev ældre, og han selv med, at det nok var bedst, der blev bestemt, inden han døde, hvem der skulde være Konge i Landet efter ham, ellers vilde der nok staa et farligt Hus, naar han var død og henne. I Grunden vilde han helst have givet Jesper det, men det var de andre saa stik imod; og de lod sig endog forstaa med, at de vilde slaa Broderen ihjel, om saa var, at den Bestemmelse kom til at gaa igjennem. Saa finder Dronningen paa, at de skulde alle tre rejse hen et Aar, og den, der kunde komme tilbage med den mindste og smukkeste Hund, den skulde have Kongeriget. Det var de godt fornøjede med alle tre, og næste Morgen rejste de af.

De to ældste Brødre red paa stadselige Heste og var i fine Klæder, og de lo og var glade, men Jesper kom traskende bag efter i hans gamle Klæder. Saadan fulgtes de ad ud af Byen, indtil de kom til en Korsvej, hvor der var en Kro. Der tager de ind og gjør den Aftale, at hver skal lægge sin Lommekniv der og saa hente den, naar de kom tilbage, men den ene skulde bie efter de andre to, hvis de ikke var komne.

Nu tog hver med sin Vej. De to ældste Brødre blev ved i deres sædvanlige Stilling, de svirede og spillede og skrev hjem til deres Fader en Gang i hver Maaned efter Penge. Jesper derimod kom ud ad en øde Egn, hvor han gik i flere Dage og saa ikke andet end Skov. Omsider kom han til et Slot med Grave om og en Vindebro, som var hisset op, men inde paa Slottet kunde han se en hel Del Katte. „Hvor der er saa mange Katte, kunde der jo og træffe at være en Hund,“ tænkte han, „havde jeg bare været der ovre!“ Strags begynder en Kat at lade Vindebroen gaa ned, saa han kunde gaa over, og lige derefter hissede den Broen op igjen.

Jesper gik nu af et Værelse og i et andet, men ingen levende Skabninger fandt han, inden han i et Værelse kom til en lille hvid Kat, der laa under en Kakkelovn paa en rød Silkepude. Saa tænkte han: „Havde jeg nu bare haft noget at spise.“ Strags kom Katten op fra Kakkelovnen og gik hen og skrabte paa et Skab. Saa gik han hen og lukkede op, og der var baade Steg og Vin og Brød, og ved Siden af stod en stegt Mus paa en Sølvtallerken. Alt det samlede han hen paa Bordet, og saa spiste og drak han, saa længe han havde Lyst. Men Katten sad til Bords med og aad sin stegte Mus. Da deres Maaltid var til Ende, pakkede han Sagerne i Skabet igjen, og saa tænkte han ved sig selv: „Havde jeg nu haft en Seng at

komme til at sove i.“ Strags kom den lille Kat rendende igjen og løb hen og skrabte paa en Dør. Den gik Jesper hen og aabnede og saa da, at der i Værelset inden for stod en stads opredt Seng. Han gaar saa der ind, klæder sig af og gaar til Sengs.

Ved Midnat sprang Døren op, og en kjøn Prinsesse trinede ind i Værelset. Jesper blev mere forskrækket end glad, men hun fortalte ham i en Hast, at hun var den lille hvide Kat, som laa under Kakkelovnen. For lang Tid siden havde al den øde Egn, han havde rejst i, været et prægtigt Kongerige, som hun var Prinsesse over, og saa var der kommet en Prins fra et andet Rige og havde bejlet til hende, men hans Rige var armt og fattigt, hvorfor han ikke maatte være god nok til hende, og da hans Moder var en Hegs, var hun bleven fornærmet over det og havde forvandlet det hele Kongerige til en øde Egn med Undtagelse af Slottet, de her var paa, det var blevet staaende. Dog var alle Folkene blevne til Katte, og ingen af dem blev til Mennesker nogen Tid andre end hende, hun havde en Time i hvert Døgn, da hun kom i sin rette Skikkelse. Han kunde nu frelse det alt sammen, dersom han vilde blive i tre Aar ved hende. Alt, hvad han ønskede sig til at leve af, det skulde være i det Skab, saa snart han tænkte paa det, og ingen Ting skulde han komme til at fattes. Det lovede Jesper at tage sig paa, naar han blot kunde faa Lov at komme hjem en Gang hvert Aar. Ja, det var der ikke noget i Vejen for, og hun vidste ogsaa nok, hvad han skulde hjem efter, sagde hun.

Saa gik Tiden, som den kunde bedst. Aftenen før Aaret var omme, kom Prinsessen igjen og sagde:

„Ja, nu skal du jo hjem i Morgen, for da er Aarsdagen omme.“

„Ja, jeg skulde saa,“ siger Jesper, „men det kan jo ikke hjælpe noget, for jeg skulde have en Hund

med mig, og jeg ved ingen af at sige, heller ikke ser jeg nogen her."

„Ja," siger hun, „naar du bare vil komme her tilbage til mig, saa skal jeg hjælpe dig med den Ting. I Morgen tidlig staar der en lille Æske inde i Vinduet, den er den lille Hund i, og saa staar der en Træhest ude i Slotsgaarden, den kan du sætte dig paa, saa fører den dig til en By, der ligger tæt ved den Kro, som I skal samles i. Der i den By bor en Mand, som har en kjøn lille Hund, og den kunde du kjøbe og vise frem først. Men du maa vide, at du ikke bliver hjemme uden en Dag over, for Morgenen efter er din Træhest i Byen igjen for at føre dig tilbage her til."

Det lovede han hende bestemt.

„Men saa er der én Ting til. Du vil nu faa en meget urolig Nat, for saa snart jeg er gaaet, vil der komme saa meget for at plage dig, og du vil faa mange Røster at høre, som vil kalde paa dig, men du skal ikke bryde dig om dem og blot passe at tie til alt, hvad du bliver spurgt om, saa skal der ingen Skade ske dig hverken paa Legem eller Sjæl, og det skal ikke blive værre, end at du kan holde det ud."

Naa, saa gik Prinsessen, og strags efter begyndte der et græsseligt Spektakel, det var, ligesom Stolene og Bordene fløj rundt omkring i Stuen, og saa var der en Raaben og Skrigen og Kalden paa hans Navn. Men Jesper laa aldeles stille og svarede ikke paa alle deres Spørgsmaal. Hen i Dagningen holdt Tummelen op, og saa fik han sig en lille Slummer, til det blev rigtig lyst. Da han var kommen op, havde faaet noget at spise og havde faaet Æsken stukket til sig, gik han ud i Gaarden til Træhesten, nu skulde Rejsen jo gaa for sig. Og det kan ogsaa nok være, den kunde bruge sine Ben. Det var som en Vind, saa var han i Byen. Der kjøbte han Hunden, som Prinsessen havde givet ham Anvisning paa, det var en meget pæn lille

Hund, og saa gik han hen til Kroen. Hans Brødre var der allerede. Men der var den Forskjel, at de var skjønt ridende, og han var gaaende, de var i fine Klæder, og han saa mere afdanket ud end nogen Sinde før. Saa spurgte de ham om, hvor mange Penge han havde sendt Bud hjem efter, og da han sagde, at han ingen havde haft Brug for, blev de gale i Hovedet og skjældte ham Livet fuldt. Dernæst red de hjem ad, saa stærkt de kunde, og lod ham komme, naar han vilde. Men godt var det da, han kunde komme bag efter, for de tog ikke Vejen med dem.

Da Povl og Per kom, stod Kongen og Dronningen ude for at tage imod dem, og Dronningen spurgte dem strags, om de havde ikke set noget til Jesper. „Jo," siger de, „han kommer nok, han er bag efter." Saa fulgte Kongen med de to ind, men Dronningen vilde bie efter Jesper, og han kommer da omsider som en sølle Per Tot.

Saa skal de nu alle sammen til at vise deres Hunde op, men Jespers var for stor. Saa tager han Ordet og siger: Ja, manglede de ikke andet end en lille Hund, saa havde han én til, og dermed tog han Æsken op. Da der nu bliver aabnet for Hunden, saa var det ikke til at tænke paa, at nogen havde set Mage til den, og da Jesper satte en Guldring paa Kant, saa kunde den springe frem og tilbage igjennem den med oprejst Hale. Baade Kongen og Dronningen og alle de andre maatte erklære, at Jesper havde vundet, det var der ingen Spørgsmaal om.

Men de andre Brødre var ikke fornøjede med det, og de opfordrede deres Fader til, at han skulde sætte dem paa Prøve et Aar endnu. Det var Kongen godt nok villig til. Saa bestemmer Dronningen, at de skal prøve, hvem der kan skaffe den fineste og smukkeste Væv til en Kjole.

De rejser alle tre igjen, og hver tager den Vej,

han havde været før. Jesper kommer tidlig nok til Byen og sætter sig paa hans Træhest, som saa i en Fart fører ham tilbage til Slottet.

Det Aar gik som det andet i Sus og Dus for de to, men Jesper opholdt sig paa Slottet ved hans hvide Kat. Da Aaret var næsten omme, kommer hun ind og siger til ham: „Ja, i Morgen skal du jo hjem igjen med en Væv til en Kjole."

„Ja, jeg ved det nok," siger Jesper, „men jeg arme Menneske har jo ingen Væv og ved heller ingen Udvej til at skaffe en."

„Det kan der let blive Raad for," siger hun igjen. „Naar du kommer op i Morgen, finder du en Æske henne i Vinduet, der er Væven i. Træhesten finder du i Gaarden ligesom sidste Gang, og naar du sætter dig op, fører den dig til samme By som sidst. Saa kan du der gaa ind til en Kjøbmand og kjøbe dig en fin Væv, som du først kan vise dem der hjemme. Men du maa ikke bie uden en Dag over, for ellers er Træhesten borte."

Ja, han skulde da nok være tilbage til Tiden.

„Men der er mere ved det endnu," siger Prinsessen. „Du husker nok den Nat for et Aar siden, men nu kommer der en, som vil blive værre. Men du faar at holde dig stiv og ligge stille."

„Ja, der er vel ingen Fare ved det," siger han, og da hun saa var gaaet, begyndte Tummelen. De kjørte med Sengen rundt omkring og rumlede med al den Del, der var i Stuen. Saa raabte de og kaldte hele Tiden paa ham og brugte da alle de optænkelige Kunster for at faa ham til at svare, men han laa, som om det kom ham slet ikke ved. Omsider sagtnedes Larmen, og saa faldt han i en lille Slum, indtil det blev rigtig Dag. Saa stod han op og gjorde sig færdig til at rejse. Æsken var der godt nok i Vinduet, og Træhesten i Gaarden, og saa varede det kun et

Øjeblik, før han var i Byen. Der kjøbte han sig en pæn Væv hos en Kjøbmand og gik med den til Kroen. Men der var hans Brødre blevne saa storsindede, at de slet ingen Snak vilde have med ham; de red hjem ad, alt hvad Hestene kunde løbe, og saa kunde Jesper komme luntende saa smaat bag efter. Men han kom jo knaphændig hjem ogsaa. Hans Moder stod og ventede efter ham, og da de nu kom ind og skulde have deres Væve viste op, saa var Jespers for grov.

Men saa siger han: „Ja, mangler I ikke andet end en fin Væv, saa har jeg her en til.“

Nu trækker han Æsken frem og aabner den. Endskjønt den Væv var dygtig bred, var den lige godt saa fin, at han kunde lægge den i en Synaal og trække den helt igjennem, og da de fik den bredt ud og fik et Forstørrelsesglas at kikke igjennem, saa kunde de se, at der var vævet et fuldstændigt Kort over Kloden paa den. Saadan en Væv havde der ingen set Mage til, og baade Kongen og Dronningen erklærede, at nu havde Jesper vundet Riget, det var sikkert. Men nu skulde I have hørt, hvor gale de to ældste Sønner gjorde dem. De sagde til deres Fader, at dersom han vilde have saadant et Faarehoved til Konge efter sig, var det en evig Spot og Skam, og han kom til at gjøre det saadan, at de kom til at prøve det én Gang til. Da de var nu saa rent af Lave, sagde Kongen for Freds Skyld: „Jaja, lad saa gaa! alle gode Gange er tre. Saa skal I rejse ud én Gang til, og den, som saa kommer hjem med den kjønneste Kone, naar Aaret er omme, han skal have Riget, og det skal skrives og gjøres fast, saa at det ikke kan lade sig forandre.

Det var der saa ikke mere at sige til. Næste Morgen rejste de af alle tre for tredje Gang.

De andre fo'r af Sted som en Vind, men Jesper gik saa stille hen til hans Træhest og kom saa med den til Slottet.

Der blev han saa det Aar med. Da det lakkede hen ad Tiden, blev han lige godt noget forknyt over, at han skulde nu rejse bort fra Katten, for de var jo komne saa godt ud af det sammen. Natten før kommer hun igjen ind til ham og siger:

„Ja, nu skal du jo hjem i Morgen, og saa skal du have den kjønneste Kone med dig."

„Aa, Gud naade mig," siger han, „jeg har ikke Kjæreste, langt mindre Kone, der er ingen Ting, jeg holder saa meget af som dig."

„Ja, der bliver vel nok Raad alligevel," sagde hun. „Men nu gjælder det først om, at du kan overstaa denne her Nat, for det bliver endda den værste. Det gjælder om, at du gjør dig haard, og kan du holde Pinen ud, skal du heller aldrig komme til at fortryde det."

„Jeg taaler det vel," siger han, og saa skiltes de paa det, og han gik i sin Seng.

Strags efter begyndte Spektaklet, meget galere end det havde nogen Tid været. Sengen fløj op og ned med ham, og somme Tider var det, ligesom de helt trimlede den rundt. Saa gav det et Rabalder, at han vidste snart ikke af sig selv at sige. Dernæst tog de paa at hyle og græde og jamre sig, som om de var i Livsfare, og de raabte hans Navn saa ynkelig, at det var da, ligesom han endelig skulde komme og hjælpe dem. Til sidst var det, som om de stak ham med Knappenaale over hele hans Krop, og han laa i saadan Pine og Søllehed, at han næsten ikke tænkte, han havde gaaet det igjennem. Til sidst fik han sig dog en bitte Krumme Hvile oven paa og sov et Par Timers Tid, indtil det blev ret Dag. Da han nu var staaet op, hører han en kalde paa sig inde fra det andet Værelse, og da han saa kommer der ind, hvad ser han da? Katten er bleven til den dejligste Prinsesse, han kunde se for sine Øjne, og han bliver saa fortum-

let over det Syn, at han snart hverken kan sanse eller samle. Alle de andre Katte var ogsaa blevne til Mennesker, og hele Landet var kommet i sin gamle Stand.

Nu vilde han jo have haft hende med sig hjem paa Timen. Men hun siger: „Nej, nu vil jeg raade denne ene Gang, for vi vil narre dem lidt der hjemme, det kan de have godt af. Der ligger et bitte Hus et Stykke herfra, og der uden for staar en gammel Møgvogn, som ikke har været smurt i hundrede Aar. Saa staar der et Par gamle Øg ude paa Marken, der ikke har været for i hundrede Aar, og inde i Huset sidder der en gammel Kjælling, som ikke har været uden Døren i hundrede Aar. Nu skal du tage og spænde Krikkerne for Vognen og sætte den gamle Kone op paa den, og saa skal du kjøre med den Befordring til Kongens Gaard. Ellers skal du ingen Ting bryde dig om, for jeg skal nok komme af mig selv."

Ja, han fik jo at finde sig i det og lyde hende, endskjønt han vilde gjærne have haft hende med. Jesper gik nu til Huset og fik de gamle Helmisser slæbt hen til Vognen, og da han kjørte med den, saa baade peb og sang den. Endelig fik han Kjøretøjet listet frem for Døren og kom ind i Stuen til den gamle Kjælling, som baade var blind og døv. Hun kunde ikke snakke, men det kunde ogsaa være det samme, for han tog hende uden videre og satte hende op paa Vognen. Nogen Halm fik han stoppet op om hende, for at hun ikke skulde sidde og falde om, og saa kom han til Kjøren. Men Mage til Kjøretøj havde han aldrig haft med at gjøre, Helmisserne kunde næsten ikke slæbe Benene af Sted, og Vognen peb, saa det skar gjennem Marv og Ben. Endelig kommer han til Kroen, det var snart sært, han naaede det den Dag, og Brødrene saa ikke til den Side, han var ved, men de sad i Stads-Kareter med Kusk og Tjener bag paa, og deres Kjærester inde i Vognen ved dem. Kuskene

sad og smældede med Pisken, og Hestene dansede for Vognene, saa det kunde ikke vare længe, inden de helt var Jesper af Syne.

„Det var da vel, der blev Plads for Smaafolk,“ sagde han, og saa kjørte han ind paa Landevejen og listede af hjem efter.

Da han kom kjørende ind i Gaarden, havde de andre været hjemme længe, og der var stort Gilde, og mange fremmede var indbudte. Da Jesper nu kjørte frem for Døren, stimlede alle de fremmede til Vinduerne for at se hans Befordring. Det var ogsaa en, der var værd at se paa, men Jesper lod som ingen Ting og gav sig strags til at hjælpe den gamle Kjælling af Vognen. Saa fik de hende baaret op i Salen og sat til Sæde ved Kakkelovnen, og en kan jo nok tænke sig, hvad Morskab der var imellem de andre over den Kone, Jesper der havde faaet. Men inden der blev ret Rolighed igjen, kom der atter en Vogn kjørende for Døren, og den var nok værd at se én Gang paa, der var segs hvide Hopper for den, ikke at tale om Kusk og Tjenerskab, og Vognen var næsten ikke af andet end Sølv og Guld. Kongen fik jo travlt med selv at gaa ud og spørge, hvem det var. Men de bad da blot om at faa Prinsen i Tale. De to ældste Brødre kom da springende, men nej, dem var det ikke, det var den yngste Prins. Naa, saa kom Jesper, og han fik den dejligste Prinsesse i prægtige kongelige Klæder hjulpet ud af Vognen, han kunde snart knap kjende hende, saa fin hun var. Saa havde hun ogsaa dejlige fine Klæder med til ham, og da han var kommen i dem, traadte han frem for hans Fader og for alle Gjæsterne med hende ved Haanden og fremstillede hende som hans Brud. De maatte alle sammen tilstaa, at hun var meget den kjønneste af de tre, der kunde ingen Snak være om den Ting, og saa blev det strags slaaet fast, at Jesper skulde være Konge.

Nu blev der gjort et Bryllup, der havde Skik. Men Brødrene havde ondt i Sinde, og da Dansen begyndte, fik de en stor Ring hængt op under Loftet, og saa fik de det Forslag sat igjennem, at der skulde prøves, hvis Kjæreste der var den dygtigste til at springe, saa skulde de alle tre springe igjennem den Ring. Men de havde jo det under det, at de tænkte, den fine Dame sagtens vilde komme galt fra det og brække sin Hals. Men det blev Povls og Pers Kjærester, der kom til at knække Halsen. Jespers derimod sprang igjennem saa let som en Fjer og kom aldeles ingen Skade til. Derover blev de to ældste Brødre saa gale i deres Hoveder, at de rejste deres Vej og kom aldrig mere tilbage. Men Jesper blev strags Konge i Prinsessens Rige og i hans Faders Rige, da han en Tid efter døde.

Og nu siger jeg tip tap Tønde,
og nu kan du begynde
paa en li'saa lang
og li'saa trang,
men ikke slet den samme.

Dette er et temmelig udbredt Æventyr, der fortælles paa mange forskjellige Maader. Denne her foreliggende Form er et Forsøg paa at samle Træk af tre forskjellige Opskrifter.

---

6. Den tro Stalbroder.

Der var en Gang en Konge, som ikke havde uden én Søn, og ham gav han en Legekammerat, som hed Peder. Den Gang Prinsen var bleven vogsen, traf det sig, at Kongen skulde gjøre en lang Rejse, og da han tog af Sted, flyede han Sønnen alle Nøglerne til Slottet. Men imellem dem var der én Nøgle, som han ikke maatte bruge, og Kongen sagde ham udtrykkelig,

at han ikke maatte lukke den Dør op, som Nøglen passede til, eller gaa ind i det Kammer, for saa var han ulykkelig. Nu rejste Kongen, og der gik mange Dage hen, imens Prinsen og Peder gik og roede sig ved hinanden. Men det Kammer stod Prinsen i Hovedet, og han blev mere og mere nysgjerrig, indtil han omsider siger til Peder: „Vi vil endda have set ind i det Værelse.“

„Nej, det maa du ikke,“ siger Peder, „for din Fader forbød os det saa strængt.“

Men han vilde nu ikke lade sig raade og lukkede Døren op med Nøglen. Saa var der ikke andet der inde end et hvidt Billede, som han lige satte hans Finger paa, og strags blev der et rødt Sted. Han vilde rigtig nok have tørret det ud, men jo længere han tørrede, jo større det blev, og han maatte til sidst gaa ud og lade Billedet være, som det var.

Den Gang Kongen kom hjem, sagde han strags: „Har I alting i god Stand?“

„Jo,“ siger de.

„Og du har ikke været inde i det Kammer, som jeg forbød dig?“ siger Kongen til Sønnen.

Nej, han havde ikke. Men om anden Dagen gik Kongen ind i Værelset, og strags kunde han se, at de havde overhørt hans Befaling. Saa siger han til Sønnen:

„Nu er du ulykkelig, du skal rejse ud i Verden og finde den Jomfru, som Billedet er over, det er den kjønneste Jomfru, der er under Solen, men hende skal du have ondt ved at træffe.

„Maa jeg faa Peder med?“ siger Prinsen.

Ja, det maatte han godt, og saa tog de te'n. De rejste i mange Dage, og endelig kom de en Aften til saadant et stort Slot, hvor de vilde prøve paa at blive om Natten. De banker paa, og saa kommer der saadan en stads Kok og lukker op. Den viste dem en pæn Stald, hvor de kunde sætte deres Heste ind, og

dygtig Havre var der til dem. Dernæst løber den æfor af ind, og saa bliver de beværtede saa godt som dertil med Mad og Drikke. Endelig viser den dem et godt Natteleje, og det forstod de nok at skjønne paa, for de var dygtig trætte. Prinsen faldt strags i Søvn og sov haardt, men Peder var noget mere forsigtig, han laa og lyttede efter, om der skulde ikke blive andet ved det.

Saa ved Midnatstid kommer der ogsaa tre sorte Jomfruer ind i Kammeret, og de danser omkring der inde og siger: „Hu, din ulykkelige Prins! Du er tagen ud for at finde den skjønneste Jomfru under Solen, men det vil blive vanskeligt for dig. Hun er rigtig nok paa et Slot, som er en Mil herfra, men naar du kommer ind efter hende, skal du stræbe at komme ud derfra igjen, for bliver du der til Klokken tolv, saa er det omringet af Slanger, og du kan umulig slippe igjennem. Hu, din ulykkelige Prins! Og kommer du heldig fra at faa hende ud og kommer tilbage til Hjemmet med din Brud, saa vil du finde ved din Hjemkomst, at din Fader er bleven gift i den Tid, du har været henne, og har faaet den værste Troldhegs. Hun vil komme med en Ridehest til dig, som hun vil lokke dig til at sidde op at ride paa. Men hun har indrettet det saadan, at det første, der kommer i Sadlen, vil springe i Luften. Og slipper du endda for det, saa har hun anskaffet sig en Drage, som hun har lagt ind under den Seng, du og din Kjæreste skal ligge i, og dersom dens Hoved ikke bliver hugget af i det Øjeblik, den kommer ud fra Sengen for at sluge dig, saa er baade du og Prinsessen fortabt. Og dersom der er nogen, der hører dette her og opdager det til nogen som helst, saa skal den strags blive til en graa Sten. Hu, din ulykkelige Prins!"

Peder laa jo og stilte sig an, som han sov, men hørte lige godt hvert Ord, som Jomfruerne sagde, og

da de ingen Skade gjorde ham, blev han liggende alstille til Dag. Da Prinsen og han var komne op og blevne beværtede af Kokken, sagde han:

„Nu skal vi af Sted herfra, men i Dag rider jeg foran.“

Ja, det matte han godt. De rejser, og da Peder vidste, hvor de skulde hen, for det havde de sorte Jomfruer sagt god Besked nok om, saa red de jo lige til det Slot. Som de kommer nu ind ad Porten, bruger Peder sine Øjne og siger: „Der sidder hun henne i Vinduet!“

Saa kan det nok være, Prinsen fik travlt med at se og med at komme ind til hende, og det varer jo ikke uden et Øjeblik, saa er de forlovede med hinanden. Nu havde de jo meget at snakke sammen om, og de gav dem god Tid, saa Peder døjede forskrækkelig med at faa dem ud til bestemt Tid, og han turde jo ikke sige, hvad Fare der ventede, hvis de blev for længe. Endelig er han da saa heldig at faa dem af Sted, og aldrig snarere de var uden for Slottet, saa var det omringet af de største og græsseligste Slanger. Nu rejste de af hveren hjem til hans Faders Slot og kom der ogsaa. Det kan nok være, de var kjærkomne for Kongen, og hans ny Dronning stillede sig ogsaa saa svar an.

Da de havde faaet noget at leve af, siger hun, at hun havde faaet sig saadan en nysselig Ridehoppe, om Prinsen kunde ikke have Lyst til at faa sig en Ridetur paa den? Jo, det vilde han da gjærne, og Hoppen blev da trukken ud af Stalden. Men Peder var jo i Nærheden, og da den saa var sadlet og færdig at sætte sig paa, snappede han en bitte Fruerhund, som rendte der ude, og smed den op i Sadlen. Øjeblikkelig rejste den op ad Luften.

„Der kan du se,“ siger Peder, „du skal ikke være

saa hastig paa det. Men nu er der ellers ingen Fare længere."

Saa satte Prinsen sig op paa Hoppen og red en Tur, og da han kom hjem igjen, var det Aften, og de skulde til Sengs. Nu vidste Peder jo af Jomfruens Fortælling, hvad Fare der atter stod for, og saa tog han et Sværd med og skjulte sig i det Kammer, som Prinsen og Prinsessen skulde ligge i. Aldrig saa snart de kom og vilde trine i Sengen, var Dronningens Drage paa Færde og stak Hovedet frem for at undlive dem; men Peder sprang frem og kneppede lige Hovedet af den. Det gjorde jo en slemme Larm og Forstyrrelse der inde i Værelset, mens den Kamp stod paa, og baade Kongen og Dronningen kom op for at skulle se, hvad det var.

Da stod Peder med udtrækket Sabel, og Dragen laa og svømmede i sit Blod. Saa spurgte de ham, hvor han kunde vide, at den Drage laa der under Sengen. Men han vilde ikke svare. Til sidst pressede de ham saa haardt for at aabenbare Sagens Lejlighed, eftersom den saa noget mistænkelig ud for ham ogsaa, at han maatte til at bekjende. Han begyndte da med at berette, at der var kommet tre sorte Jomfruer ind i Kammeret paa det Slot, hvor de først laa, og imens de danste omkring, laa han og hørte paa alt det, de fortalte om Prinsen. De sagde, hvor den skjønneste Jomfru var at finde, og at de skulde ud af Slottet inden Klokken tolv; fremdeles, at den ny Dronning vilde svige ham, først med den Hoppe, hun vilde have ham til at ride paa, og siden med den Drage, der laa skjult under Sengen. Men de lagde til, at hvem der fortalte det til andre, skulde falde om og blive til en graa Sten. Nu havde de tvunget ham til at opdage det, og nu vidste han godt, hvad der nu forestod. Dermed faldt han om og blev til en graa Sten.

Prinsen var jo uhyre kjed af saadan at skulle mi-

ste hans gamle Legekammerat, saa meget des mere, som han nu kunde se, hvor tro Peder havde været imod ham. Men der gik endda syv Aar hen, te Peder han laa der, for Prinsen vidste ikke, hvad han skulde tage sig for med ham. Omsider siger han til hans Kone, at han vilde endda gjærne have Peder frelst. Det tykte hun jo godt om.

„Jeg er kommen i Tanker om," siger han, „at jeg vil tage hen paa det Slot, hvor vi først var inde, for at se, om jeg der ikke kan gjøre nogen Opdagelse om, hvordan Peder kan frelses." Ja, det havde hans Kone ikke noget imod.

Prinsen tog da derhen, og der kom en sølle pjaltet Kok og lukkede op for ham. Hesten kom nok i Stald, men den fik ikke andet at æde end gammel Halm, og Prinsen fik ikke andet end mullent Brød. Saa kommer han jo til Sengs, og den Gang passede han paa ikke at falde i Søvn. Ved Midnatstid kom der tre sorte Jomfruer igjen og dansede. De sagde: „Hu, din ulykkelige Prins! du er kommen for at frelse Peder, og du kan ogsaa; men det vil blive dig surt. Der sidder tre Tusser her framme i Skorstenen, dem skal du kysse tre Morgener efter hverandre; den første Morgen sprutter de Vand paa dig, den anden Morgen sprutter de Edder, og den tredje Morgen sprutter de Ild; hu, din ulykkelige Prins!"

Da Jomfruerne havde sunget og danset, forsvandt de, men Prinsen bestemte fuldt og fast med sig selv, at han vilde frelse Peder og kysse Tusserne, hvor slemme de end var at komme til. Saa gaar han jo ud i Køkkenet den samme Morgen og finder Tusserne godt nok. De spyttede og sprudede, te det var fælt, men han kyssede dem og gik saa ind igjen og levede den Dag ved hans mulne Brød. Men Morgenen efter blev det værre, da var det ikke alene Ækelhed, men det var, som Livet skulde sættes paa Spil. Saa galt

gik det dog ikke, og han kyssede Tusserne godt nok. Den tredje Morgen gik det dog haardest til, da sprøttede de Ild ud af Gabet, saa det stod efter, men det havde ikke mere at betyde end det samme, den Gang han kyssede dem, og saa blev der noget andet ved det. De tre Tusser blev til tre dejlige Prinsesser, der forhen havde været forhegsede, og det var netop de samme sorte Jomfruer, der om Natten havde danset for ham. Saa flyede de ham en Krukke med nogle Draaber i, den skulde han tage med hjem og saa give syv Dryp paa den graa Sten, saa skulde Peder nok blive til et Menneske igjen.

Nu rejste Prinsen hjem med godt Haab. Det første og andet Dryp, han lod falde paa Stenen, havde ingen synderlig Virkning, men da det tredje og fjerde kom, begyndte den at rolte, og da Prinsen havde hældt dem paa alle syv, stod Peder op og sagde:

„Du skulde endda have ladet mig ligge, jeg hvilte saa sødt."

„Nej, nu har du ligget her i syv Aar," sagde Prinsen, „nu er det længe nok," og saa tog han ham med sig hen til det Slot, som de tre Prinsesser var paa. Nu var det jo heller ikke forhegset længere, og saa blev det saadan, at Peder fik en af dem til Ægte og blev Konge der. Men Prinsen rejste hjem igjen, og der var altid en god Enighed imellem de to Konger, og naar der kom Krig paa, var den ene til Rede for at hjælpe den anden.

---

7. Klæd'stejle.

Der var en Gang en Kone, der var i Barnsnød, og Jordemoderen blev hentet. Da nu Barnet var født, siger hun til Manden, at han skulde gaa ud og se, om der var ingen Himmeltegn. Han kommer ind

igjen og siger, at han ikke havde set andet end en stor Ring om Maanen som et Hjul. „Det var ilde,“ sagde Jordemoderen, „jeg frygter for, at den Dreng skal blive stejlet en Gang.“

Da nu Drengen vogsede til, maatte han aldrig faa Lov til at komme ud imellem andre Mennesker, Forældrene var rædde for, at der skulde vederfares ham en Ulykke, eller han skulde komme uskyldig til at gjøre en Misgjerning. Drengen kunde ikke forstaa, hvorfor alle andre unge Folk maatte komme til Forsamlinger og Lystighed, og han ikke, men ihvor meget han undrede, fik han aldrig andet ud af Forældrene, end at de kunde ikke afse ham. Endelig faar han det dog forsket ud af andre, hvad det kom paa, og saa sætter han sig netop for, at han vil ud i Verden og forsøge sig. Faderen vilde snakke ham fra det og siger: „Du er vor eneste Søn, og vi har nok af alle Slags at efterlade dig, vort Sted ejer vi selv, og vi har Penge ude paa Rente; dersom du nu rejser fra os, og vi skulde dø, saa er der ingen til at tage det efter os.“

„Ja,“ siger Sønnen, „det kan nu være det samme, hvordan siden I snakker med mig, te'n vil jeg.“

„Ja, vil du endelig have din Vilje,“ siger Faderen, saa vil jeg i Sandhed ikke forholde dig det, du faar at gjøre, hvad du vil.“

Moderen skulde nu stande ham en Madpose, og Faderen tæller Penge op til ham, det blev ikke saa faa, der kunde vel saadan ved Lag have været en halv Skjæppe, hvis de skulde have været maalt. Dem faar han i en Tværsæk, og saa rejser han af.

Det første, han nu tager sig for, da han kommer paa Vejen, det er, at han gaar ind til en Smed og lader sig slaa to store standende Knive, „for skal jeg stejles,“ sagde han til sig selv, „saa vil jeg dog have noget ondt gjort først.“ Saa gaar han dernæst til en Slagter og faar dem dyppet i Blod til dygtig op paa Skaf-

tet. Da de blev tørre, svøber han dem ind og putter dem ved sig.

Da han nu en Eftermiddag gaar igjennem en By, advarer Folkene ham for at gaa videre ad den Vej, han vilde komme ind i en Skov, og der var saa forskrækkeligt med Røvere. Det var noget for ham, og saa gaar han netop hen ad Skoven til. Her deler han hans Penge i tre Hold, det ene større end det andet, og lægger dem ved tre Træer saadan, at han kunde nemt finde dem igjen. Som han nu gaar videre, og det blev mørkt, blev han angreben af Røverne. Men han tager dem i Haand og siger: „Jeg tænker vel intet Onde I vil gjøre mig, for vi er vistnok af et Slags Folk.“ Saa trak han Kniven frem og viste dem, og nu vilde de godt slaa dem sammen med ham. Saa følges de ad hjem til Kulen, der var tolv unge Karle i alt, og den trettende var en gammel Anfører. Han sad nede i Kakkelovnskrogen, og saa gaar Klæd'stejle — saadan vil vi nu kalde ham — hen og spørger, om han vilde stede ham. „Ja, det er en uheldig Nat, du kommer,“ siger den gamle, „for de her tre Nætter skal mine Karle gjøre en Prøve, og det kan du jo ikke være med til. Jeg er bleven for affældig, og nu skal vi se, hvem der skal være min Efterfølger.“ Jo, han vilde da nok være med og gjøre et Forsøg.

Nu ligger de jo og sover om Dagen, og saa skulde de af Sted ad Aften ud paa Fangst. De tolv tager ud, ligesom de finder for godt, men denne her fremmede Karl kerer sig ikke om dem, han tager ud paa egen Haand. Men det var jo ikke længere end hen til det første Træ, og der tager han de Penge, han havde gravet ned ved Træet, og kommer hjem saadan hen ad Morgenstunden i Dagslysningen. De andre kom drint om drant, og de havde jo bjærget en lille Krumme, men ingen havde mere end den fremmede. Den gamle var

nu ved at komme i Tanker om, at han havde faaet en dygtig Karl i hans Tjeneste.

Den anden Nat gaar kort at fortælle ligesom den første, og den tredje gjør ogsaa. Karlen hentede hver Gang af hans egne Penge, og han havde stadig de fleste. Den tredje Morgen havde han langt mere, end de tolv havde bjærget de andre to Nætter. Saa siger den gamle Røver: „Du er den villeste af alle mine Folk, men jeg vil dog lægge dig en Bestilling paa endnu. Kan du stjæle mig Kongens Krone, saa skal du blive gjort til Mesterrøver og Anfører for alle mine Karle.“

Ja, det vilde han prøve, men saa skulde de fly ham saadan et Sæt Klæder, som Kongens Lakejer brugte. Det havde de netop til Rede, og saa gaar de ud i Skoven til et vist Træ, der viste den gamle ham en Løngang ned i Jorden, den skulde han følge, saa vilde han komme ind i Slottet.

Naa, saa rejser han af og kommer endelig ind i en Vinkjælder. Der kommer en Tjener ind, som skulde hente Vin, og saa lister han sig ved ham op i Tjenerkammeret. Nu kunde de ikke kjende ham fra de andre Tjenere, da han havde den Mundering paa. De kunde nok se, at der var blevet en Mand mere, men de gjorde jo Regning paa, at det var en, som Kongen nys havde udnævnt. Saa siger Kongens villeste Tjener om Aftenen:

„Aa, nu glemte jeg at faa at vide, hvad Klæder Majestæten vilde have paa i Morgen.“ Denne her fremmede Tjener byder sig øjeblikkelig til, at han vilde gaa ind og spørge om det. Kongen sidder og skriver og ser ikke om, men giver til Svar: „Aa, jeg kan tage lige saadan paa i Morgen som i Dag.“ Da faar Fyren Kronen at se, som Kongen havde sat fra sig, og den snapper han og rejser strags ud i Løngangen med den og saa op i Skoven.

Om Morgenen, da Kongen vaagnede og skulde have hans Krone paa, da var den jo henne, og han havde endda sat den fra sig om Aftenen paa et Bord. Der blev strags gjort Alarm, og da Kongen var temmelig sikker paa, at Røverne ude i Skoven her havde været paa Spil, for de havde saa tit været paa Vej efter at napse den, saa giver han den Forordning ud, at den, der kunde opdage ham, hvor den Røverkule var, den skulde faa en stor Sum Penge for det.

Da Klæd'stejle havde faaet Kronen vel forvart, kommer han tilbage til Slottet og gaar imellem Tjenerne som forhen. Saa hører han, hvad Kongen lover ud, og han gaar ind og fortæller, at han havde da været i stor Fare imellem de Røvere, men var undkommen, og derved havde han opdaget, hvor Kulen var. Men de skulde have et Kompagni Soldater med dem, og de skulde gaa i to Afdelinger. Da den første var kommen forbi Hullet, blev der kommanderet: Omkring! og saa havde de jo Indgangen omringet. Nu blæser han i hans Røverpibe, for hver af Røverne havde jo saadan en at give Signal med, og strags kommer de op alle tolv og bliver stukne ihjel. Saa tykte den gamle Røver, at der blev saadan en Tummel der oppe, og han vilde kikke ud, men saa stikker en Soldat hans Øjne ud i det samme og trækker ham op. Nu holdt Kongen Forhør over ham og spørger om, hvor Kronen var. Men saa kunde den gamle Røver nok forstaa, at det var den ny Karl, der var Skyld i al den Elendighed, og saa siger han: „Jeg er vis paa, at ingen af de tolv har stjaalet den, men jeg havde faaet en ny Karl i min Tjeneste, og ham havde jeg lovet, at hvis han kunde stjæle Kongens Krone, saa vilde jeg gjøre ham til Mestertyv, han maa absolut have taget den. Men nu kan jeg jo ikke se, for havde jeg haft mine Øjne i Behold, saa skulde jeg snart have pegt ham ud."

„Ja,“ siger Kongen, „du maa optænke et Raad, saa vi kan fange den Mand, og hvis du ikke gjør det, saa skal du dø en skammelig Død.“

„Det var et slemt Vilkaar,“ sagde den gamle Røver, „men du ved nok, at en Konge uden Krone maa ikke dømme, og derfor skal du først koste dig en Krone, inden du kan afgjøre saadan en Sag paa Liv og Død.“

Det maatte Kongen give ham Ret i, og saa sender han Bud ud til hans Guldsmed, at han skulde forarbejde ham saadan en Krone. Det var en gammel Mand, saa han kunde ikke selv lave den, og nu var der det Uheld for ham, at hans Svend var alnyssen rejst fra ham. Men han maatte jo have en Vogn for at hente ham tilbage eller finde en anden. Saa staar Klæd'stejle jo imellem Tjenerne og faar alt det at vide, og han faar ogsaa Nys om, hvad Vej Vognen vilde tage. Saa gaar han ud af Byen med en Randsel paa Nakken og kommer imod Vognen. Den gamle Guldsmed kunde jo se, at han rejste paa Haandværket, og saa spørger han om, hvad Profession han havde lært. Ja, han var Guldsmed, men han havde ikke lært at forarbejde andet end kongelige Kroner og Klenodier. Guldsmeden havde Tegningen med til den ny Krone, og saa spørger han: „Kan du gjøre saadan en Krone?“

Ja, det var ham en let Sag, han havde gjort mange med meget mere Stads og flere Ædelstene end den. Men for det han havde ikke lært andet, saa kunde han ikke faa Arbejde og havde endda rejst igjennem mange Lande.

„Da var det glædeligt,“ sagde den gamle Guldsmed, „at jeg traf dig, for jeg skal netop have en Krone lavet i disse Dage, sæt dig op paa Vognen og kjør med mig hjem.“

Saa spørger Guldsmeden om, hvor mange Pund

Guld han skulde have. Ja, han kunde ikke nære sig ringere end femten Pund, og saa skulde han have et lukket Værksted at lave den i. Kongen blev som helt forstyrret over at skulle af med saa meget Guld, de plejede ikke at bruge uden halvottende Pund til en Krone. Men det, der skulde til, det skulde jo til, Kronen maatte han have, og Svenden faar de femten Pund Guld.

Saa skulde den gjøres færdig paa en Uge, men han morede sig i Dansestuerne om Natten og sov om Dagen, saa Mesteren fik i Sinde at rømme i Steden for at føle Kongens Vrede. Men den sidste Nat hentede Svenden den gamle Krone hjem fra Skoven og viste Mesteren den, just som han stod i Begreb med at rende hans Vej. Saa vilde han have sprunget lige op til Kongen med den; men Svenden siger: „Tøv lidt, jeg vil have min Løn først, og saa rejser jeg af, for du har jo ikke mere til mig at bestille.“ Saa maa han først til at gjøre op med ham, og bagefter mælder han sig hos Kongen med Kronen. Jo, den passede lige saa godt som den anden. Men idet Kongen nu hænger den op paa et Søm, siger han:

„Men det er jo den samme, jeg kan saa tydelig kjende den paa et Stød, den fik en Gang, den faldt fra mig. Hvordan er du kommen ved den?“ Ja, hans Svend havde da skaffet den. Men hvad kunde det hjælpe, Svenden var rejst hans Vej og ikke til at faa fat i nu.

Saa kalder Kongen paa den gamle Røver og fortæller ham, at han havde faaet Kronen nu, der var stjaalen, men Tyven havde han ikke faaet fat paa, „ham skal du skaffe, ellers skal du dø en skammelig Død.“

„Ja,“ siger den gamle, „der kan Kongen se, at det er en fiffig Krabat, siden han kan komme med den gamle Krone og endda faa Betaling for en ny. Det bedste Raad, jeg kan nu finde paa, det er, at der skal

kastes to Huller ude i Marken, og de skal være saadan indrettede med en Fælde, at ingen, der er kommen ned i en af dem, kan komme op igjen, og oven over skal der imellem dem lægges et Vippelad med en hel Del Sølvpenge paa den Ende, der er over Fælden, og saa skal det bekjendtgjøres, at enhver kan gaa frit til og tage dem. Saa skal Karlen nok komme i Nat og tage Pengene, for efter hvad en nu kan forstaa, er han slemt pengsgjerrig, men saa vil han falde ned i Hullet, og vi kan da tage ham i Morgen.“

Det staar Klæd'stejle jo imellem de andre Tjenere og hører paa, og saa gaar han ud og klæder sig om som en Skræddersvend, der kommer rejsende til Byen som Svend og søger Arbejde. Saa gaar han ind til en gammel Skræddermester og spørger, om han kan faa Plads der. Nej, Skrædderen sagde nej, han havde ondt nok ved at faa Arbejde til sig selv, for han blev gammel, og Folk vilde have syet ved de unge.

„Ja, det er heller ikke saa meget for Arbejdets Skyld,“ siger Svenden, „men jeg har Lyst til at hvile en Dag, og en Svend maa jo ikke saadan gaa imellem elleve og fem og ingen Steds have Hjem, han skal have sig en Mester, naar han er her i Byen.“ Da han i det samme sender Bud efter et Par Flasker Vin, siger Mesteren ja til, at han kan blive, og de sidder og drikker, til den gamle bliver i godt Humør.

Saa tager Svenden Ordet og siger: „Jeg kan sige jer én Ting Mester, det er i Grunden et sølle Liv at sidde og trælle med en Naal Dag ud og Dag ind, jeg ved, hvor der er Penge nok at faa i Nat, og enhver kan gaa frit til og tage efter Lyst og Behag.“ Mesteren blev nu nysgjerrig efter at vide, hvordan det forholdt sig med de Penge.

„Ja, det er er saadan, at Skatkammeret i Nat er under Reparation, og Pengene er kjørt ud i Marken paa et Sted, hvor ingen maa vide det. Men der er

lige det i Vejen, at én Mand kan ikke komme ad at tage dem.“ Naar nu Mesteren vilde følge med, sagde han, skulde de nok gjøre en god Lanter, saa de behøvede aldrig at sy et Sting mere anten af dem.

De bliver let enige om den Tur og kommer ud til Pladsen, som Pengene laa. Nu var det saadan dejligt maanelyst Vejr, og alle de Penge laa der og glimtede, hvorover Mesteren bliver saa fage paa det, da han ser dem, at han render i Forvejen og farer lige ud paa Vippeladet. Men saa plumper han jo ned i Graven, inden han ved et Ord af det, og skriger om Hjælp. „Skaf mig først Pengene op!“ siger Svenden, og det sker. Saa skulde han til at prøve at tage ham løs af Fælden, men det var nu umuligt. Da Mesteren mærker, hvordan det er fat, begjærer han, at Svenden skal stikke ham ihjel, men det siger han nej til. „Jeg kan maaske stille din Sabel saadan, at du selv kan skære Hovedet af,“ siger han, og saadan sker det. Skrædderen havde nemlig taget sin borgerlige Uniform paa og havde Sabel ved Siden. Saa tager Svenden Hovedet og Pengene med sig. Hovedet kastede han ned et Sted, og Pengene beholdt han.

Da Dagen kom, skulde Kongen hen at se, om han nu havde fanget Tyven. Folkene kommer til Vippeladet og ser ned i Kulen; jo, der var han, men da de fik ham op, havde han intet Hoved, og saa var det jo alligevel ikke Tyven, for Pengene var borte.

Saa maatte Kongen igjen til at have Ord med den gamle Røver og truer ham som sædvanlig. „Ja,“ siger han, „det er Fyren, der er paa Spil, og han har skaaret Hovedet af det sølle Menneske; men jeg ved da et Raad endnu til at faa ham fat, endskjønt det er en stor Gavtyv. Nu skal den Krop lægges paa to Hjul, og saa skal to Karle kjøre rundt om gjennem Byen med den. Naar de saa kommer forbi det Sted, hvor den Mand er fra, saa vil Konen nok give sig til

at skrige, og de skal da skrive paa Døren: Her græ-des. Siden maa Huset undersøges, og det skulde være underligt, om du saa ikke kom paa Spor efter Gavtyven."

Nu staar Klæd'stejle jo og hører paa det med imellem de andre Tjenere, og hvad han har at gjøre, han strags hen og kommer i nogle andre Klæder og hjem til Skrædderkonen. Der sidder han saa paa Skræddersalen og syr, da Kongens Folk kommer kjørende med Liget. Nu sad han jo og passede paa, og saa jager han lige Sagsen ind i hans ene Laar, saa at det kom til at bløde slemt. Konen giver et Skrig af sig og glemmer at se ud paa Liget over den Søllehed med Svenden, men det Skrig hører Kongens Folk, og de kommer ind og spørger, hvad der er paa Færde. Ja, han skreg saa højt han kunde, at han havde skaaret hans Laar, og det kunde de se var sandt, men alligevel skriver de paa Døren: Her grædes. De kjører videre, men da Svenden havde set, hvad der var skrevet, saa gaar han omkring i den hele By og skriver paa alle Døre: Her grædes.

Karlene kommer hjem, og Kongen spørger, om de saa havde mærket noget. Nej, der var ikke uden ét Sted, sagde de, og det var ved en Skrædder, men det kom af, at Manden var saa uheldig at jage Sagsen ind i hans Laar, lige idet de kjørte forbi, og saa tykte de nok, det kunde have nogen Rimelighed, at Konen gav et Skrig. „Aa," siger den gamle Røver, „det er netop den Fyr, vi søger, der jog Sagsen ind i hans Laar."

„Ja, det skal blive godt," siger Folkene, „for vi skrev paa Døren, og saa kan Stedet findes." Men da de kom ud og skulde se efter, saa var det hele Byen, der havde grædt.

Nu taler Kongen igjen den gamle Røver til og siger, at han skal skaffe Raad, ellers skal han dø en skammelig Død. Ja, han vidste da et Raad endnu, og

det maatte absolut hjælpe. Nu skulde der bygges en Galge at hænge Kroppen i, og saa skulde der sættes Vagt ved Galgen, tolv Soldater og en Underofficer, saadan at fire stod og passede paa ad Gangen, og de andre skulde løse af. Det kunde da ikke fejle, at han nok vilde komme om Natten og faa Kroppen samlet til sig ogført hjem til Konen.

Karlen staar jo imellem Tjenerne og hører det alt sammen. Saa gaar han ud til et Munkekloster, der var lidt uden for Byen; det Kloster var beboet af tredive Munke og saa en Biskop. Der sætter han sig til at spille Kort med dem og taber forfærdelig mange Penge. De bliver saa forhippede paa Spillet, at de tænker ingen andre Ting paa, og da han byder dem en Dram, tager de godt nok imod den. Men den var der Sovedrik i, og saa falder de jo knappelig i Søvn baade Munkene og Biskoppen. Saa stryger han omkring med Haanden og faar Pengene samlet til sig, de stod som i smaa Stabler ved enhver af dem. Derefter skynder han sig ned til en Fragtmand og lejer hans Befordring til en lille Tur udenfor Byen; men han havde lige kjær, sagde han, at han fik ingen Kusk med sig, han vilde helst selv kjøre. Saa tager han ind til en Ølbrygger og kjøber to hæslige store Tønder. Dem kjører han nu ud med til Klosteret, hvor Munkene var, de sov endnu lige stive Karle. Saa tager han tolv Munke og Biskoppen og putter dem i Tønderne, og saa kjører han hen ad Galgebakken til. Men under Vejs staar han af og tager en Lundstikke fra et af Hjulene. Nu varer det jo kun et Øjeblik, efter at Bæsterne var gaaede frem, inden Hjulet løber ud. Saa staar han der og klager sig saa elendig: „Hvad skal mig arme Mand nu gjøre? naar jeg skal nu have Tønderne læsset af, kunde de træffe at gaa i Stykker, og saa spildte jeg al Drikken for min Husbond.“ De otte Soldater, der sidder inde i Vagtstuen, kommer jo ud og hø-

rer, hvad der er ved det, og saa tykte de, det var Almisse at hjælpe ham til Kjøren igjen. De faar Vognen op og Hjulet paa sin Plads og faar en Pind sat for. Men saa har han en Flaske med og byder dem en lille Taar at varme sig paa, for det de har hjulpet ham. Da de har drukket, siger han, at en fire af dem skulde løbe op til Galgen og løse af, for at de hveren kunde faa en Slurk. Det sker ogsaa, og da det var Sovedrik, saa varer det ingen Ting, inden de var faldne i Søvn til Hobe.

Karlen læsser nu Munkene af Vognen og lægger dem der ved Galgen, hver anden Munk og hver anden Soldat, men han klæder dem om, saadan at Munkene kom i Soldaterklæder, og Soldaterne i Munkeklæder, og Biskoppens og Underofficerens Klæder bytter han ogsaa om. Saa tager han Kroppen af Galgen og rejser af med den hen og faar den begravet. Endelig leverer han Heste og Vogn af paa sit Sted, og saa lister han sig op paa Slottet.

Om Morgenen, da Kongen kommer op, skal han jo ud at se, hvordan det staar til ved Galgen. Jo, det saa rigtig nok net ud. Der ligger segs og tyve Mand runden om Galgen, og Kroppen er borte. Saa var der en af Soldaterne, der vaagnede, og da han ser Kongen, raaber han Vagt i Gevær, og de springer op hveren, de sorte præsenterede, og de røde rendte ad Klosteret til. „Det er dog en farlig Krabat, den Karl," sagde Kongen, „i Nat har han næsten drevet det allerværst, han gjør jo Nar ad Kongens egne Folk," og saa skulde den gamle Røver jo til at kjende Raad igjen, og dersom han ikke skaffede Skjælmen til Veje, skulde han dø en skammelig Død.

„Ja," siger han, „Kongen har jo bygget et Sommerpalads, nu er det bedst at indvi det med et Bal for alle og enhver, og saa skal hele Gulvet overstrøs med Dukater. Gavtyven skal nok komme, og da han er

slemt pengsgjerrig, saa kan han ikke lade være med at samle op af Pengene. Men den, der bukker sig og tager af dem, skal du lade arrestere.“ Klæd'stejle stod jo imellem Tjenerne og hørte dette her, og saa rejser han ned og faar sig klædt om som Skomagersvend. Saa gaar han ind til en Skomager og begjærer Arbejde. Nej, siger Mesteren, han havde ikke Arbejde til ham. Saa staar han og fortæller, at han vilde nok med til det Bal, Kongen lod gjøre, og Mesteren havde vel ikke saadan et Par fine omvendte Dansesko, han kunde kjøbe, siden han ikke selv kunde faa Lejlighed til at lave dem. Jo, dem fik han, og saa smurte han Saalerne dygtig ind i Skomagerbeg. Da han nu møder til Ballet, snapper han lige Støvlerne af og Skoene paa, og saa springer han ind paa Pengene. De hænger ved Saalerne, og det varer ikke svar længe, inden han skal ud. Saa pilker han jo Pengene fra og kommer ind igjen, og saadan bliver han ved, te der var ikke uden en lille trekantet Plet i hvert Hjørne og en lille Kreds midt paa Gulvet, ellers var alle Dukaterne væk. Kongen ser nok, at de svinder efter Haanden, og der var endda Politi i hvert Hjørne af Salen, men ingen kan opdage noget.

Saa gaar han ind til den gamle Røver og siger, at nu var næsten alle Dukaterne af Gulvet, „og der er endda aldrig en, der har bøjet sig ned,“ siger han. „Det er den Gavtyv, der har faaet dem,“ siger den gamle, „det er der ingen Spørgsmaal om, men hvordan han har baaret sig ad, det kan jeg ikke forstaa.“

„Ja, du maa skaffe ham til Veje, ellers skal du dø en skammelig Død.“

„Nu ved jeg kun ét Raad,“ siger han, „og det er et, som jeg nødig griber til; dersom det ikke hjælper, saa maa jeg give tabt. Da han er klogere end os alle sammen, saa skal Kongen skrive Plakater og lade slaa op paa alle Hjørner, at naar han godvillig vil indfinde

sig og vedgaa hans Spilopper, saa skal han have Prinsessen og hele hendes Arv.“ Det gik Kongen ind paa, og saa gaar Klæd'stejle hen og skriver paa Plakaten, at naar Kongen selv vilde underskrive den, skulde han nok komme, men før ikke. Det kommer jo for Kongen, og han underskriver godt nok.

Saa møder Personen. Kongen anstiller et Forhør og spørger ham, om han havde stjaalet hans Krone. „Ja, men det var den gamle Hund der henne, der bad mig det.“

„Var det ogsaa dig, der solgte den gamle Krone til mig for dobbelt Betaling?“

„Ja, det var saa, du vilde jo absolut have en Krone.“

Om det var ham, der havde skaaret Hovedet af en af hans Borgere?

„Nej, han skar det selv af, men Pengene fik jeg dog samlet til mig forinden.“

„Var det dig, der skrev paa Folks Døre?“

„Ja, der stod noget paa én Dør, og saa tykte jeg, at der skulde staa noget paa dem alle.“

Om han havde taget Kroppen ned af Galgen?

„Ja, jeg tykte, det var fælt at have en uskyldig Mand til at hænge der.“

„Saa var det ogsaa dig, der byttede Munkene og Soldaterne om?“

„Ja vist var det, det var om at gjøre, hvad for en Dragt, der passede dem bedst.“

Om det var ham, der havde taget Pengene af Balsalen?

„Ja, hvad skulde de ligge der for, Pengene er mig for kjære, til at jeg skulde lystes ved at træde mere end nødvendigt paa dem. Nu kan jeg komme kjørende i Morgen som en fremmed Prins, for jeg har Penge nok, og saa giver Kongen mig Prinsessen.“

Kongen indsaa nok, at han var klogere end alle

dem til Hobe, der sad i hans Raad, og saa eftergav han ham al anden Straf, men noget skulde han jo revses, og da hans Datter hed Stejle, saa var det ikke for meget, at han blev stejlet. Saadan gik Himmeltegnet i Opfyldelse, der viste sig ved hans Fødsel, anderledes blev han ikke stejlet, og saa skrev han det Sørgebrev hjem til hans Forældre, at han nu endelig havde gjort sig værdig til Stejlen. Deres Bryllup varede i tre Uger, og da Kongen døde, arvede han Riget efter ham.

---

8. Karlen, der kom til at klæde Stejle.

Der var en Gang en Mand og en Kone, der havde en enlig Søn. Da Forældrene bliver noget ved Alder, dør Konen, og saa vilde Manden sidde hen i Stilhed med Sønnen, til han kunde tage det efter ham. Saa træffer det en Julemorgen, at der kommer en Spaakone ind i Stuen til Manden og spørger, om der er nogen, der vil spaaes.

„Aa," siger den gamle, „jeg ved det ikke, sæder din Spaadom?"

Ja, det skulde nok sæde for hende, hvad hun spaaede.

„Det er det samme, kan du sige mig, hvad Lykke den Klør skal have, der kjører ude i Gaarden med den Støvtfuld Møg?" Da var det Sønnen, der var lige ved at moge i Stalden, han var saadan en grumme vags Fyr at se paa.

Hun ser ud ad Vinduerne. „Nej," siger hun, „det er bedst at tie med, hvad Lykke der er ham tillagt."

Saa bliver den gamle vred og vilde absolut, at hun skulde sige det.

„Ja," siger hun, „siden du vil vide det, saa skal han have den Lykke, at han skal klæde Stejlen."

Da den gamle hører det, bliver han endnu mere

snur og jager hende væk. Men det falder lige godt saa sært ved ham bagefter, og saa tager han et lille Stykke Papir og skriver paa, at det og det er han bleven spaaet af den Julemorgen.

Saa staar det hen til ad Foraaret, der skal være Altergang. Da skal de til Alters hveren i Gaarden saa nær som Sønnen, han bliver hjemme. Nu vil han have set hans Faders Papirer efter, siden der er saa god Ro, og hans Obligationer og hvad han har. Men der træffer han saa ogsaa den lille Seddel, som hans Fader har skrevet Julemorgen.

Da Faderen kommer hjem, siger Sønnen til ham: „Jeg tykker, Fader, at I altid er saa stille i den senere Tid, hvad fejler I?“

Ja, han fejlede ingen Ting, siger han.

„Jo, jeg ved nok, hvad der er ved det med jer, der er spaaet af, at jeg skal klæde Stejlen.“

Det bejaer den gamle.

„Ja, har den gamle Spaakone sagt det, saa skal det nok sæde,“ siger Sønnen.

„Vorherre bevar os!“ siger den gamle, „tror du det?“

„Ja,“ siger han, „alt hvad hun spaar, det skal nok træffe ind. Men ved I, hvad jeg har tænkt paa, Fader,“ siger han, „nu skal I give mig det, I kan nogenlunde slippe, og saa vil jeg rejse min Vej saa langt hen, te hverken jer eller noget Menneske her omkring skal spørge fra mig nogen Tider.“

Se, det vægrer den gamle sig noget ved, men han tykker jo da alligevel, det er klogt, for han vilde nødig opleve den Dag at se hans Søn klæde Stejlen. Saa giver han ham fire hundrede Daler Kurant og en Hest og en Sadel og faar ham udrustet som en Soldat med Sabel ved Siden. Derefter giver han hans Fader Farvel paa, te han skal aldrig se ham mere, og saa rider han.

Han rider i flere Dage. Endelig kommer han ind i en Skov, og det bliver Aften, og Mørket falder paa, saa han kan ikke finde ud, og ingen Steder kan han finde, hvor hverken han eller hans Hest kan faa noget at styrke sig paa. Endelig kan han se et Lys inde imellem nogle Træer. Da er det en Røverkule, hvor der var tolv Røvere i. Saa rider han lidt ud derfra igjen hen til en Høj der inde i Skoven, og der staar han af hans Hest, stikker Sabelen ind i Bringen paa den og lader Blodet overskylle sig. Saa dernæst begraver han Hesten og de tre hundrede Daler der, men det fjerde hundrede tager han i en Pung og beholder ved sig hen til Røverkulen. Da han saa kommer ind, spørger de ham, hvad han er for en Karl.

Ja, han var en Røver ligesom de, de kunde vel for Resten se det paa ham, sagde han, og han var kommen her til for at ville være i deres Komplot, om de vilde have ham med. Nu var han saa overblødt af Hesten, og da han tillige med satte Pungen med Sølvpengene saa haardt imod Bordet, at det gav et ordentligt Skump, og fortalte, at den Pung havde han bjærget alnys, saa sagde den gamle Røver:

„Du kan godt komme med, for nu er jeg saa gammel, at jeg kan ikke staa det ud længere, og derfor skal en af jer være Røverkonge i mit Sted. Nu vil jeg sige jer én Ting. Den, der kan bjærge mest i tre Dage efter hverandre, den skal være Konge over jer."

Naa, saa skulde de ud at bjærge, og det gik saadan, at nogle fik intet, og nogle fik lidt; men han havde hans Høj, som han havde begravet Pengene i, og der gik han til og tog hundrede Daler. Det var den første Dag, og der var ingen, der havde bjærget saa meget som han.

Anden Dagen var der nogle, der fik en Del Penge, men han tog atter hundrede Daler, og saa var han den villeste. Nu gjælder det den tredje Dag, men se, han

faar jo lige godt mest, for han havde hundrede Daler ad Aften igjen.

Nu skulde han være Konge. Men den gamle Røver siger nej, „det kan du ikke blive, jeg kan ikke forsvare det for de andre, da der er nogle af dem, der har tjent mig i halvtredsindstyve Aar, og du har ikke været her uden i tre Dage. Men," siger han, „er du saa meget Karl, at du kan rejse til England og stjæle den engelske Konge hans Krone, saa skal du blive Konge over os."

„Jeg kan forsøge det," siger Karlen, „men der vil jo Penge til, jeg kan da ikke rejse med dè bare Hænder."

Ja, saa faar han Haandpenge, og saa rejser han. Men det er nu ikke saa meget nemt at komme til at stjæle en kongelig Krone. Han bærer sig saadan ad, at han kjøber Kvindeklæder og faar Plads paa det kongelige Hof som Hofdame. Da sker det en Dag, at Kongen er ude i et Selskab og har ikke hans Krone med, og saa gaar hun ind og tager Kronen. Strags han kommer hjem, savnes den jo, og Hofdamen savnes ogsaa snart, hvorover de gjør den Slutning, at det maa være hende, der har taget den. Men hun havde sandsynligvis forklædt sig som Mand, og derfor skulde alle Mandfolk i den hele Kjøbstad efterses. De kommer ogsaa og syner ham, og Enden paa det blev, at de ikke fandt et eneste Kvindfolk i Mandfolkklæder, Mændene var Mænd, og der var ingen forklædt.

Saa sender Kongen Bud efter alle Præsterne i Byen, de skulde samles og tilspørges, om ingen af dem kunde læse dem til, hvor den Tyv var, og hvor hans Krone var. Da han hører det, kjøber han sig et Sæt Klæder og en Krave som til en Præst, og saa faar han fat i en hel Del gamle Bøger og kommer ind med dem under hans Arm.

Kongen vidste jo ikke andet, end at det var en Præst, og spørger ham ud, om han kunde læse sig til,

hvor Kronen var. Ja, det stod til at forsøge. Da han har saa læst en Tid, kommer Kongen til ham igjen og vil have at vide, om han kan nu sige, hvor den er.

Ja, ikke saa rigtig, men saa meget kunde han sige, at der og der i Danmark var en Skov, hvor tolv Røvere havde deres Ophold. De elleve skulde de slaa ihjel, men den tolvte, det var en gammel Mand, ham skulde de tage med hjem, og han kunde nok sige noget om, hvor Kronen var bleven af, men her var en Flaske, som de skulde slaa i Stykker i hans Pande, saa snart de fik Hold i ham, for saa blev han blind, og det var nødvendigt.

Kongen følger ogsaa Præstens Raad. Han og hans Folk træffer godt nok Skoven og slaar de elleve Røvere ihjel, og den tolvte slaar de Flasken i Stykker i Panden paa, som det var dem befalet. Der var Filtrin[1]) i den, og det æder Øjnene ud af Hovedet paa ham. Saa tager de ham med til England, og da han kommer der, siger Kongen:

„Kan du sige mig, hvem der har taget min Krone?"

„Ja," siger den gamle Røver, „den Person, der har sagt dig af vi andre, ham er det, der har taget Kronen."

„Nej, Snak," siger Kongen, „det sæder ikke for dig, det var jo en Præst."

„Hm, ja," siger Røveren, „jeg vil godt tro, at han kunde agere Præst."

„Hvad Raad ved du til at fange ham?" siger Kongen, „for dersom din Snak passer, saa er han jo ogsaa Skyld i, at du er bleven blind."

„Ja, jeg ved det ikke saa bestemt, men han er vist meget pengsgjerrig, og saa kan du prøve at lade en Kasse sætte ud med Penge i og lade det lyde, at de maa gaa hen og stjæle dem, hvem der vil."

---

[1]) Vitriol; udtales som Filtrin af Almuen.

Se, da havde han givet sig ud for Skomagersvend i den Tid og arbejdet for en gammel forarmet Skomager. Da han nu hører, hvad der bliver lydet, siger han til Skomageren: „Det kunde være skjønt nok at komme hen og faa fat i den Kasse."

„Ja, det er ikke saa nemt," siger Skomageren, „vi kan ikke saadan tage den, for der er en Sags ved den."

Men Svenden havde nu faaet Lyst til det. „Vi kunde jo gjøre et Forsøg og gaa derhen i Aften," siger han, og saa følges de ad, ham og æ gamle Skomager.

Da de kommer saa nær, at de kunde se Kassen, siger Mesteren: „Nu er det bedst, at jeg gaar hen og tager den, for du er stærkest og kan bedst hjælpe mig af Sagsen, hvis jeg skulde komme i den. Saa tager den gamle fat i Kassen. Aldrig saa snart han har rørt ved den, før Sagsen er ogsaa om ham. Saa prøver Svenden jo paa, om han ikke kan hjælpe ham ud af den, men det kan han ikke, der er ikke noget at se efter. Saa siger han: „Det er nok det klogeste, at jeg skærer Hovedet af dig, for du skal jo miste det alligevel, naar de faar Hold i dig, og saa kan der ingen kjende dig. Jeg skal tage Pengene med hjem til din Kone og dine Børn, saa de skal aldrig staa til at trænge mere."

Det resolverer de dem saa til, han lovede ham først, at han nok skulde stjæle hans Krop, naar han blev stejlet, og faa ham ordentlig begravet, og saa skærer han Hovedet fra ham og tager det med sig.

Da han kommer nu hjem til Konen med Kassen, bliver hun jo elendig for Manden, der er væk, men han viser hende Pengene og gjør hende begribelig, at hun kan ikke komme til at trænge til Hjælp nogen Tider, og saa slaar hun sig nogenlunde til Ro.

Om Morgenen, da Kongen og hans Folk kommer op og skal have set til Pengene, da er de væk, og

der sidder en død Krop uden Hoved i Sagsen. Saa skal de jo til at fortælle den gamle Røver det. „Ja," siger han, „der har været to om det, og saa har Fyren nok været med til en."

„Men skulde der ingen Raad være?" siger Kongen, „te vi kunde faa opdaget, hvem det er, der sidder i Sagsen."

„Ja," siger Røveren, „du kan jo prøve paa at tage det døde Legeme og lade det kjøre op ad én Gade og ned ad en anden og saa lade Folkene raabe: Her er det døde Legeme! om der skulde saa ikke være én, der vilde give én Ting Vare fra sig, saadan at en kunde komme efter det."

Det bliver nu sat i Værk, og et Par Karle kommer af Sted med Liget. Da de kommer i den Gade, saa siger Karlen til hende: „Du maa vide, at du siger ingen Ting og holder dig stille, naar de kommer her forbi." Men da de kom lige uden for Døren og raaber: „Her er det døde Legeme!" saa hujer Konen der inde: „Aa, min Mand!" Men i det samme griber Karlen en Ragekniv og skærer sig lidt i hans Laar, te Blodet kommer, og saa staar han og stryger den, saa det skulde se ud, som han uforvarende var kommen til det. Da Kongens Folk nu hører det Skrig, springer de ind og siger, at de tykte, der var en, der hujede: Aa, min Mand! „Ja," siger Svenden, „det var mig, der skar mig paa Kniven, da jeg strøg den paa mit Laar, jeg var ved at tage mine Skjæg af." Det kunde nu nok lade sig høre; men da de ellers ingen Steder havde hørt nogen, der klagede sig, saa gjorde de endda et Træk over Døren, som de gik derfra, for at kunne finde det Sted igjen. Det ser Svenden, for han havde Øjnene med sig, og saa løber han langsen op og ned ad Gaden og gjør saadant Træk over hver Mands Dør.

Da Folkene kommer hjem til Kongen og æ gamle

Røver, skal de jo give Beretning om, hvad de har mærket. Men de siger, at der var ikkun et eneste Sted, hvor der var noget at mærke, og der havde Manden skaaret sig med hans Ragekniv. „Ja," siger den gamle Røver, „det kan godt ske, at Personen var netop der, kan I finde det Sted igjen?" Ja, de kunde, for de havde gjort et apartigt Træk over Døren. Saa skal de jo hen og have set efter det igjen, men da de kommer i Gaden, er der Træk over hver Mands Dør. Saa kan de ikke blive klog af, hvor det er.

„Jeg kunde nok vide, at Gavtyven var der," siger den gamle Røver. „Men nu skal Kroppen jo stejles, og saa er jeg vis paa, den skal stjæles derfra, om det er muligt. Derfor maa Kongen helst sætte saa stærk Vagt ved Stejlepælen, at de kan passe paa, og saa se efter at gribe Tyven, saa snart han viser sig."

Nu bliver Kroppen stejlet. Men saa kjøber Karlen sig et Par Heste og en Vogn, og saa kjøber han en hel Del Vin og Brændevin, og det sammenblander han med Sovedrik. Kongen havde imidlertid sat tolv Soldater og en Løjtnant omkring Stejlepælen. Da kommer den Karl kjørende med det Par dødelige Helmisser og en gammel Pjalt Vogn forbi Stejlen, og han ser op til den og bliver ved at se op og rykker hele Tiden i den ene Tømmestræng. Nu var der saadan et Svingbløde lige der ind til, og saa kjører han den ene Hest fast i Bløden, og Vognen vælter. Det er nu tæt ved Stejlen, og Karlen jamrer, og han jamrer: „Aa, mig sølle fattige gamle Mand, at jeg skulde komme saa galt af Sted!" Saa siger Løjtnanten til Karlene: „I kan godt gaa ned og hjælpe den Bonde op igjen." De gaar ned og faar Vognen slæbt op, og saa lader han dem smage hans Brændevin. Han skulde have Barn til Kirke i Morgen, siger han. Se, de har saa deres Spil af at drikke Stodderen hans Brændevin af. Da de er færdige, siger han: „End saa Faaer selv der

oppe, kan det ikke gaa an at gaa op og byde ham noget? jeg har endnu lidt, som jeg har tænkt paa at byde Præsten i Morgen."

Jo, det kunde sagtens gaa an, og han rejser af der op. Da var det Vin med Sovedrik i. Naa, saa drikker Løjtnanten lystig væk, og Manden sagde, at de skulde kuns drikke, for han kunde tage ind til Staden og kjøbe noget andet; han var endda saa glad ved, at han havde faaet Vognen op igjen.

Saa kjører han lige ind til Byen og skaffer sig der tolv Præstekjoler med Kraver til og saa en nok saa skjøn som til en Bisp. Da han har nu kjøbt det, tager han atter ud til Stejlen, og da sidder de og sover ved hverandre. Saa klæder han dem om som Præster, og Løjtnanten sætter han midt imellem som Biskop. Dernæst stjæler han Kroppen og faar den ordentlig begravet.

Om Morgenen, da den første vaagner og ser sig om, siger han: „Hvad! hu! det er jo en Præst, jeg sidder her ved." Han ser til den anden, det er ogsaa en Præst. Saa vaagner de alle sammen og mindes jo nok, at de sidder Vagt ved det døde Legeme, men da de ser derop, er det væk.

Præsterne var den Gang ikke i Kongens Kridhus, og de laa i noget Proces med ham, for der var en Ting, de havde søgt om i længere Tid, og som Kongen havde nægtet dem, og saa var der senere den Historie med hans Krone. Nu skal vi saa se, hvordan det gaar. Hele Vagtmandskabet beslutter sig til at gaa op til Kongen og sige ham Sanden, hvordan det var gaaet dem, saa fik han at gjøre ved dem, hvad han vilde. Da ser Kongen oppe fra Overstuen, at der kommer tolv Præster med en Biskop i Spidsen, og saa bliver han ræd for, at de vil gjøre Vold paa ham, hvorover han raaber ud af Vinduet til dem, at de skulde faa, hvad deres Ønske var, og deres Ønske

var jo, at de kunde blive i Frihed og ikke komme i Straf for den Forseelse, de havde begaaet i Nat. Kongen vidste ikke bedre, end at de var Præster, men de siger, at de havde været Vagt ved det døde Legeme, men ikke passet paa det alligevel, og de takkede Kongen for, at han havde givet dem, hvad de ønskede, det var jo Frihed for Straf.

Saa skulde Kongen have det fortalt for den gamle Røver. „Ja, jeg sagde nok, at Legemet skulde stjæles; det er akkurat Gavtyven selv, der har været paa Spil igjen,“ siger han.

„Er der da ingen Raad til, at vi kán tage ham, den Kjæltring?“ siger Kongen.

„Jeg ved det snart ikke nu,“ siger Røveren. „Meget kvindekjær maa han nok være, og du har jo en Datter. Saa faar du jo anrette et Gjæstebud og lade dem have Lov til at gaa ind og se til Prinsessen, dem der har Lyst. Der er ingen, der gjør det alligevel, uden saadan en Karl.“

Saa lader Kongen ogsaa Gjæstebudet gjøre og lader det lyde, at de maa komme alle dem der vil. Karlen kommer ogsaa redelig nok, som Snakken er gaaet. Det var nu saadan Skik, at hver skjænkede sin Omgang ved slig en Lejlighed, og saa havde han en Flaske med Sovedrik i, den gav han en Omgang af. Da de havde drukket, faldt de i Søvn alle sammen, og saa gaar han ind og besøger Prinsessen, der var i et andet Værelse ind til Balsalen. Men da han gaar igjen, mærker han nok, at hun giver ham én Ting kold Streg i hans Pande. Saa føler han op ved Hovedgjærdet i Sengen, og der staar en lille Krukke, den tager han med sig. Da han nu gaar for et Spejl ude i Salen, kan han se, at han har en rød Streg i hans Pande. Saa dypper han Fingeren i Krukken og gaar omkring til Gjæsterne og giver dem en Streg alle til Hobe.

Om Morgenen skal Kongen ind og bese hans Gjæster, men først gaar han ind til Prinsessen og spørger, om der har været nogen der. Ja, der havde været en, og hun mærkede ham godt nok. Men da de ser paa Gjæsterne, er de mærkede alle sammen.

„En skulde da vel ikke tro, at min Datter er en Hore,“ siger Kongen, men hun forsikrede, at der havde ikke været uden den ene.

Saa skal det fortælles den gamle Røver. Om han vidste nu ingen Raad til, at de kunde fange ham? Nej, nu kunde han ikke hitte paa mere. Saa er der nogle af Kongens Raad, der siger, at det var ogsaa en Skam, hvis saadan en klog Karl skulde miste Livet. Han var netop rar at have i Krigstjenesten, for han kunde hitte paa et Krigspuds, som en anden en kunde ikke udspekulere. De vil da raade Kongen, at hvis han vilde komme godvillig, saa skulde han loves fri for Straf og ansættes i Kongens Tjeneste.

Saa lader Kongen ogsaa det lyde tre Gange efter hinanden, at dersom den, der havde spillet de Roller, vilde mælde sig godvillig, saa skulde han blive fri for Straf og forfremmes til Officer. Det skulde jo være standhaftig, og saa kommer han godt nok og mælder sig.

„Af hvad Grund har du gjort alle de Spilopper?“ siger Kongen.

Ja, han var spaaet af, da han var hjemme, at han skulde klæde Stejlen, og saa tykte han, det kunde være det samme, hvor galt han bar sig ad. „Jeg kunde saa godt have gaaet fri,“ siger han. „Ja,“ siger Kongen,“ er du spaaet af, at du skal klæde Stejlen, saa skal du ogsaa komme til det. Der staar min Datter, hendes Navn er Stejlen, og hende skal du klæde, og hende skal du forsørge.“ Saa fik han hende til Ægte og det halve Kongerige, mens Kongen levede, men det hele, mens han var død.

---

9. Den listige Prins.

Der var en Kongesøn, som fik Lyst til at rejse ud i Verden at prøve hans Lykke; men han vilde ikke rejse som en anden Prins i Stads og Storhed, han vilde gaa paa hans Ben. Det fortæller han til Faderen og faar ogsaa Lov, men en Del Klæder og Penge skulde han jo have med alligevel, for saadan en fin Herre er vant til at leve flot og kan ikke saa godt begaa sig med lidt. Det gik da ogsaa saadan, at Pengene slap op, og det var ilde, for naar én ingen Penge har, kan Storheden ikke godt føres ud. Saa kommer han en Dag til en Mursvend paa Vejen, han var saadan simpel i Klæder, som den Slags Folk gjærne er. „Skal vi ikke bytte Klæder?“ siger Prinsen saa, nu vilde han være Stillingen bekjendt og prøve at arbejde for hans Føde.

„Det kunde vi nok“ siger Mursvenden, „naar jeg blot havde noget at give i Bytte, men jeg har blot fire Skilling, som jeg fik i den Gaard hist henne.“

„Ja, det er ogsaa det samme,“ siger Prinsen, „vi handler lige op,“ og saa byttede de.

Nu var han altsaa Mursvend. Han gaar omkring til alle Mestere, men der var ingen, han kunde faa Arbejde ved. Endelig kommer han til en gammel Mester, som han spørger om det samme, og han svarer ja, „du kan faa Arbejde ved mig. En god Kost skal du faa, og Bestilling er der lidt af, for vi arbejder ikke uden én Gang om Aaret, i det højeste to.“ Ja, det var da ikke saa galt, og altsaa bliver han der.

Der gaar én Dag, og der gaar en anden, men omsider siger Mesteren: „Ja, i Nat skal vi ud at arbejde,“ og saa flyr han ham en stor Sæk at bære, og de skulde da følges ad. Som de nu gaar, siger den gamle:

„Jeg har en Gang muret det Kammer, hvori

Kongen gjemmer alle de Skatte, han har, og da murede jeg en lønlig Gang, som ingen ved af at sige. Nu plejer jeg at hente mig en Sækfuld Penge der, eftersom jeg trænger til dem; men jeg er bleven for gammel og kan ikke godt taale at kravle ned og op igjén, derfor har jeg taget dig i Tjeneste, for at du skulde hjælpe mig, og nu følger jeg med i Aften for at underrette dig om, hvor Gangen er."

Da de kom til Skatkammeret, sagde Mesteren: „Nu maa du ikke tage for mange, og du skal tage oven af dem, for at ingen skal lægge Mærke til, at der har været fremmede." Men Svenden var for begjærlig, og han tager alt det, han kan slæbe af Sted. Det blev jo ikke til mere den Aften, og de lever saa godt en Tidlang for de her Skillinger. Men i al Formidlertid var Kongens Skatmester bleven opmærksom paa, at Dyngen var svunden, og saa beretter han det til Kongen. „Ja," siger Kongen, „der maa være en Løngang, vi ikke ved af at sige, for den rette Vej er der ingen kommen ind ad. Men hvordan skal vi faa den opdaget?"

Saa holder han Raad om den Sag, og der bliver foreslaaet, at de skulde tænde Ild der inde og saa se, om Røgen ingen apartige Steder vilde drive ud. Det bliver sat i Værk, og saa opdager de ogsaa, at Røgen trak ud ved en vis Sten. Saa bliver der igjen raadet, at Kongen skal lægge som en Slags Sags lige underneden Hullet, og naar saa Tyven kom, vilde han ufejlbarlig gaa i Sagsen. Paa den Maade kunde de faa ham fat.

Da nu de stjaalne Penge efter en Tids Forløb saa næsten var skredne til Hobe, begynder den gamle at snakke om, at de skal have gjort en ny Rejse. „Men denne her Gang vil jeg forsøge selv at gaa der ned, for du tager for mange, jeg er ræd, vort Besøg skal blive opdaget ellers. Saa skal du staa uden for imens og bære hjem, hvad vi faar."

Da den gamle nu springer ned igjennem Hullet, er han jo saa uheldig at træde i denne her Sags, og han maa til at raabe om Hjælp. Men Svenden kan snart mærke, at der er ingen Raad til at faa ham levende af Sagsen, og det skulde jo gjøres saadan, at de ikke kunde kjende Tyven om Morgenen, naar de kom der ned, det var de begge enige om. Altsaa maa han til at snitte Hovedet af ham og lade Kroppen blive siddende. Hovedet tager han saa med sig hjem forelobig.

Da Skatmesteren om Morgenen kom ned ad Kammeret, sad denne her Krop jo i Sagsen, og han beretter det strags til Kongen, men de kan ikke blive kloge af, hvem det er, da Hovedet er henne. Saa meget kunde de i alt Fald skjønne, at der maatte være én Tyv til, som havde taget Hovedet med sig. Nu gjaldt det om at faa ham fanget ogsaa. Saa holdt Kongen Raad igjen, og det bliver bestemt, at Kroppen skal kjøres gjennem Gaderne i hele Byen, for at alle Folk kunde faa det at se, og dersom de Folk, der kjørte Liget, enten hørte et Skrig eller saa noget mistænkeligt nogen Steder, saa skulde de sætte et Mærke paa Døren. Da de nu kommer lige ud for det Hus, hvor Manden var fra, faar Konen Øje paa Liget gjennem Vinduerne, og hun giver et højt Skrig af sig. Strags gaar Folkene jo ind og hører efter, hvad der er paa Færde. Men da havde Svenden staaet ved Siden af og havde saa hurtig snappet en Kniv og skaaret en Flinse i hans Haand, te Blodet fløđ af den. Han foregiver da paa Spørgsmaalet om, hvad der er ved det, at han var kommen saa ulykkelig af Sted og havde spoleret hans Haand, og det havde hans Kone skreget over, som ikke var saa sært, for han skulde forsørge Familien, og nu var han aflagt for lang Tid. Det lader Folkene sig jo ogsaa besige med og rejser videre frem. Men de tager dog et Stykke rødt Kride og skriver et

Kors oven over Døren. De bliver ved at kjøre den hele Dag, men der er ikke videre noget mærkeligt at opdage. Om Aftenen fortæller de saa Kongen, at de fandt ikke noget videre besynderligt, og det eneste Sted, de hørte Skrig, der havde Manden skaaret sig en Flinse i Haanden i det samme, og det var det, Konen skreg for. Kongen sagde: „I skulde alligevel have taget dem.“

„Ja, det kan vi gjøre endnu,“ mente de, for de havde skrevet et Mærke paa Døren. Men om Morgenen var der Kors paa alle Døre i hele Byen, for Svenden havde set, hvad de gjorde, og havde haft travlt hele Natten med at skrive Kors paa Folks Døre, saa det fik de ingen Opdagelse gjort ved.

Nu holdt Kongen Raad igjen, og der blev bestemt, at Kroppen skulde hænges i en Galge uden for Byen, og enhver, der kom forbi, skulde have Lov til at bespotte Liget og gjøre Utugt ved ham, hvad de kunde nu hitte paa. Saa maatte vist nok de Folk, Manden hørte til, sørge for at faa ham derfra. Men der skulde jo ogsaa sættes Vagt der, som kunde passe dem op, der kom.

Som der nu staar fire Karle paa Vagt om Aftenen, kommer der en gammel Kjælling forbi, og hun sætter sig og snakker op med dem om alle Haande. Iblandt andet Snak fortæller hun, at hun havde ingen Penge at faa Natteleje for i Byen, men hun havde en Dram i Lommen, og hvis de vilde smage, stod Flasken til fri Afbenyttelse. De var glade ved at faa en Dribe at varme dem paa, men det var Sovedraaber, de drak, og knaphændig er de saa faldne i Søvn hver Karl. Nu tager Kjællingen den døde Krop ned i god Ro og rejser hen og faar den begravet, for det var jo Svenden, der havde klædt sig ud som en gammel Kjælling.

Da Skildvagterne vaagnede om Morgenen, kunde de tage æbag, og da Kongen fik Udfaldet at vide, var

han ikke svar glad. Der bliver holdt Raad igjen og bestemt, at Kongen skal gjøre et Bal og indbyde hele Byen til det. Men Gulvet i Balsalen skal han beklæde med Skillinger, og der skal bekjendtgjøres, at ingen maa bukke sig og tage op af dem under Livsstraf. Raadet mente jo, at Gavtyven kunde ikke blotte sig for at tage af Pengene alligevel. Saa blev der sat Folk paa Post, som skulde holde den fast, der bukkede sig, men det var der jo ingen, der gjorde. Svenden havde indfundet sig med de andre, og han tænkte nok, dette her var stilt an for at fange ham, men Pengene vilde han nok have alligevel, hvorfor han gaar ud og faar hans Skosaaler smurt ind i Beg og noget Værker, te Pengene kunde holde ved. Saa kommer han igjen og passer atid at træde, hvor der var Skillinger. Det varer kun et Gran, inden han maa ud og have Skoene pillede, og saadan samlede han omtrent de fleste til sig. Kongen og hans Folk lagde nok Mærke til, at Pengene svandt, men aldrig saa de nogen, der bukkede sig, og han var da lige klog.

Da Ballet havde Ende, siger Kongen til Raadet: „Ja, Tyven har været her, men han er ikke til at tage. Nu vil jeg lade mælde i Byen, at naar den, der har stjaalet af mit Skatkammer, vil godvillig komme og sige, hvem han er, saa maa han faa min Datter og det halve af mit Kongerige, for det er tydeligt, at det maa være en Mand, der kan være meget nyttig til min Tjeneste, det er et klogt Hoved, saadan som han kan begaa sig.“ Naa, Kongens Vilje bliver da ogsaa bekjendtgjort, og Mursvenden kommer op og mælder, at det var ham, der nu havde spillet Kongen ikke saa faa Pudser, og saa faar han Bojel med Datteren.

Det Bryllup var jeg med til, og da vi kom hjem fra Kirke og havde faaet vor Onden, saa skulde vi til at danse. Vi kom ind i en hæslig stor Stue med Papirsgulv, og der stod Glarsko runden om ved Siden,

som vi skulde have paa; men saa blev jeg saa purret, at jeg sparkede i Gulvet, og det gik i Stykker, og jeg faldt ned paa et Bord, hvor de stod og skjænkede Punse. Det skubbedes de saadan om, og saa stødte de til mig, at jeg faldt ned af Bordet og igjennem det Gulv ogsaa. Saa kom jeg ned til dem, der skød Kanoner af til Ære for Brudeparret, og der tog de mig og puttede mig ind i en Kanon og skød mig lige her til. Det var nu det om Gildet, men jeg skulde til Ende med Historien. Da Brylluppet var forbi, blev Karlen allerførst sat ind i Raadet for hans Klogskabs Skyld, og saa aabenbarede han, hvem han egentlig var. Da Kongen og Datteren hørte, at han var en Prins, blev de saa sær glade ved ham, og han blev saa ophøjet paa Tronen og fik det halve Rige at regere over og det hele, da Kongen var død.

---

10. Det stjaalne Svin.

Der boede en gammel skikkelig Kone i Selde, her allernorderst i Salling, hun var fattig og kunde ikke se anden Udvej til Livets Ophold end at gaa og tigge lidt hos gode Folk. Men en Søn havde hun da, og det var en begavet Knægt, der var nem til at lære og slem til at stjæle. Naar hun saa kom ud til Naboerne, skulde hun høre ilde for den Dreng. De sagde, om han ikke kunde stjæle saa meget, at hun kunde blive fri for at tigge. Det gjorde hende jo ondt at høre, og til sidst blev hun kjed af den Snak. Saa sagde hun til ham:

„Nu skal du ud at have dig en Tjeneste, for jeg kan ikke være tjent med at have dig hjemme længere. Men pas paa at tage i Akkord hos din Husbond, at han skal lære dig at læse, for det er en god Ting at kunne.“

Saa rejser han af sønder paa og kommer til Aagesholm. Der bød han sig til og spurgte, om de ikke manglede en Dreng. „Jo," siger Manden, „kan du passe Svinene?" Nej, det vilde han ikke have med at gjøre, han vilde ikke være den ringeste Dreng i Gaarden. „Ja, saa har vi ingen Brug for dig, min Ven, saa kan du gaa."

Nu rejser han af til Grinderslev-Kloster og byder sig ogsaa der til. Paa den Gaard kunde han endda have blevet Faarehyrde, men heller ikke det kunde han bekvemme sig til. Naar han ikke kunde blive Hestepasser, vilde han ikke have Tjeneste. Ja, saa havde de ingen Brug for ham, og han rejser af igjen.

Nu vilde Drengen have været syd paa, men han gaar fejl Vej og kommer øst paa. Det var langt hen paa Eftermiddagen, da han gik fra Grinderslev-Kloster, og saa var det blevet mørkt, den Gang han kom næsten til Eskjær Skov. Nu blev Fyren bange og turde ikke gaa længere den Vej, hvorfor han drejer af syd paa og gaar og græder. Saa kommer to Karle op fra Skoven og mødes med ham der paa Vejen. „Hvad græder du for?" siger de.

Ja, han var bleven bange, for det han var gaaet vild, og det var blevet saa sildig: han var gaaet ud for at skulle have sig en Tjeneste og havde været paa to Gaarde i Dag, hvor han godt kunde have blevet, det ene Sted som Svinehyrde og det andet som Faarehyrde, men ingen af de Bestillinger syntes han den Gang om, og derfor gik han videre. Havde han nu været der, kunde de godt have faaet ham hvilket af Stederne og oven i Kjøbet for ingen Ting.

„Aa, det skal du ikke klage dig over," siger de, „du kan faa Tjeneste ved vi andre."

„Jamen hvad skal jeg bestille?" siger han.

„Du skal lære at stjæle, for vi er rent ud sagt Røvere af Profession."

„Da var det heldigt", siger han, „for det er noget, jeg alle mine Dage har haft Lyst til. Men min Moder sagde til mig, da jeg drog hjemme fra, at jeg skulde faa lært at læse, det skulde jeg betinge mig hos min Husbond."

„Den Ting skal ikke være os imellem," siger de, „vi skal nok sørge for, at du faar det lært."

Saa følger han altsaa med dem hjem. De boede inde i Skoven i et Hul ned i Jorden og havde en gammel Moder, der holdt Hus for dem; hun var af de her gammeldags Mennesker, der kun havde ét Øje, som sad midt i Panden, og saa en Patte under hendes Hage. Nu var Drengen der hos dem om Sommeren og var dygtig til at lære Haandværket, men om Vinteren, da det var smaat med Fortjenesten og Arbejdet, tingede de ham i Kost hos en gammel Bonde i Mogenstrup, som skulde lære ham at læse. Der var han saa i flere Vintere, men hver Sommer var han ude i Røverkulen. Da han saa blev vogsen, døde den gamle Mand, og han havde en ung Kone, som Fyren kom til at synes godt om, og hun syntes ogsaa godt om ham, saa han bejlede ad hende og fik Ja. De holdt saa Bryllup, og hans Læremestere var med til Gildet, maaske som Forlovere.

Da han nu saadan var bleven en bosiddende Mand, tog han jo fat paa Gjerningen som Gaardmand og tog ordentlig fat, saa alting blev vel passet og drevet, aldrig gik han ud, og ingen Omgang holdt han med nogen. Det syntes Konen lidt underlig om og lod sig forstaa med det. „Du bliver jo en sær Hjemfødning, der altid gaar og hænger over mig", sagde hun, „du skulde gaa hen og snakke med dine Naboer."

„Aa, det kommer der ikke noget ud af, det er bedst at blive hjemme og passe, hvad en har", siger han, og der bliver da ikke mere Snak mellem dem om det.

Men saa kom der Ordre til ham og alle Mændene der omkring, at de skulde møde i Skive med Skattekorn. Han beklagede sig over det til Konen og sagde, at han var saa kjed af at komme hjemme fra.

„Aa, det gjør ikke noget,“ siger hun, „du kan tage Karlen med dig, Pigen og mig vi skal nok passe det her hjemme den Stund.“

„Ja, det er nu godt nok,“ siger han, „men der vil komme fremmede til dig, naar jeg er rejst.“

„Aa, hvad skulde der det for,“ siger hun, „du kommer ingen til, og saa kommer der vel heller ingen til os. Men om saa var, er der heller ingen Fare ved det.“

„Jaja, det kan være galt nok, du skal tage vel imod dem og passe nøje paa, hvad de siger.“

Samme Dag som Manden var rejst, kom der ogsaa to fremmede Karle og besøgte hende. Hun kjendte ikke videre til dem, men kunde da nok se, at de havde været med til hendes Bryllup; derfor var hun jo lige klog med Hensyn til, hvor de var fra. Hun beværtede dem saa det bedste hun kunde, og de fortalte op om et og andet, men ingen Ting af det, de sagde, syntes hun var værd at lægge Mærke til. Da de saa gik, havde hun nylig givet Svinene, og de stod og aad af et Trug, der var stilt an uden for Døren, for den Gang havde de nemlig ikke Svinene inde paa Sti som nu om Stunder, de gik ude og bjærgede meget af Føden selv. Idet hun nu følger Karlene til Døren, og de gaar forbi Svinet, føler de paa det og siger. „Her er et godt Svin, her bliver noget at pille af.“ Det Ord tykte hun var sært nok, for de havde jo ikke noget ved hendes Svin at pille, og var der noget, der skulde pilles af det, saa kunde de vel selv gjøre det, men hun lagde da heller ikke den Snak saa farlig meget ved sig.

Om Aftenen, da Manden kom hjem, spurgte han

strags, om der havde ingen fremmede været der. Jo, de to Karle, som var med til deres Bryllup, havde besøgt hende.

„Naa, hvad sagde de?“ spurgte han helt nysgjerrig.

„Aa, de sagde saa mænd ingen Ting af nogen Betydenhed. Ja, nu mindes jeg rigtig nok, at jeg havde nys givet Soen, og den stod uden for Døren og aad, da de gik, og saa stod de og fulde paa den og sagde: „Her er en god So, her bliver noget at pille af.“

„Naa,“ siger Manden, „saa skal vi have Soen slagtet, og det skal være strags.“

„Ja, det kan vi da ikke faa gjort inden i Morgen,“ siger hun.

„Jo, det maa ske strags, vi maa have Vand i Kjedelen og til Kog, vi skal i Lag med det i Aften.“

Naa, saa fik de ogsaa taget fat paa Slagtningen, de fik Livet af Soen og fik Haarene og Snavseriet af den og fik den op at hænge. Saa mente Konen, det kunde være nok, nu kunde de lade den hænge til i Morgen.

„Nej, det gaar ikke, vi skal have den skaaret ned og gjemt, og vi maa ogsaa have den gjemt vel. Men hvor skal vi forvare den?“

„Ja, saa kan vi lægge den ind i Ovnen, der skal den ikke blive saa nem at finde.“

„Ja, det var ikke det galeste Sted,“ siger Manden. De fik strags Soen skaaret ned og puttet ind i Ovnen, og saa begav de dem til Ro.

Lidt efter kommer Tyvene og mærker jo snart, at Svinet er borte. Saa bliver de enige om, at den ene skal gaa om i Haven og bjærge en Børren Kaal, og den anden skal saa først faa at vide, hvor Soen var, og saa bjærge den.

Hvad denne sidste Røver har at gjøre, han gaar ind i Kohuset og slaar nogle Kreaturer ud i Gaarden. De kom til at brøle der ude og gjøre Alarm, og saa

vaagner Manden og siger til Konen: „Der er noget galt fat ude ved Høvederne. I har nok ikke faaet dem bundet rigtig i Aftes.“

Jo, det var Konen vis paa, hun havde selv bundet dem. „Det kan jeg ikke forstaa, hvordan det forhar sig.“

Ja, han maatte da til at ud og se, hvordan det hængte sammen.

Da Manden gik ud af Døren, stod Gavtyven bag ved den og smuttede ind i det samme. Men han kunde ikke finde Flæsket i saadan en Fart. Saa løb han ind i Sovekammeret til Konen og skulde da forestille Manden. „Da var det endda koldt her ude,“ sagde han med Mandens Stemme og pustede lidt, „det er nok bedst, jeg stræber at komme i Sengen til dig og faar mig varmet. Men det er sandt, hvor var det nu, vi gjemte Svinet i Aftes?“

„Det lagde vi i Ovnen, kan du ikke huske det?“

„Jo, det er sandt, jeg maa helst gaa ud og se, om vi har det endnu, jeg gaar jo og dogrer af Angst for, at vi skal blive skilt ved det.

Dermed rejser han af, tager Soen ud af Bagerovnen og springer af med den ud ad Skoven til. Ja, den var vel ikke saa nem at bære, saa han sprang nok ikke ret stærkt af Sted. Lidt efter kommer Manden ind, og han var ogsaa forfrossen og skal i Sengen for at have sig varmet. Saa siger Konen: „Naa, var Soen saa i Ovnen endnu?“

„Soen i Ovnen! det tænker jeg vel, jeg har været ude ved Kreaturerne at faa dem bundet ind; jeg har ikke set efter Soen.“

„Da sagde du for et Øjeblik siden, da du var her inde, at du vilde se efter den, og du lod til, at du ikke kunde huske, hvor vi havde gjemt den.“

„Var der nogen, som spurgte efter Soen?“

„I ja, kan du nu heller ikke huske, at jeg sagde dig, den laa ude i Bagerovnen?“

„Saa er vi blevne narrede for Alvor, det kan jeg forstaa,“ siger han og springer op af Sengen igjen, kommer i Klæderne i en Jagehast og løber om i Haven, hvor han snapper en Børren Kaal, og saa sætter han tværs over Marken ad Skoven til, for han vidste nok fra gammel Tid, at naar de stjal Flæsk, saa vilde de ogsaa tage Kaal til det. Endelig naar han ham, der gik med Soen, og han vidste ikke andet, end at det var hans Kammerat, da han saa Kaalene.

„Fik du Flæsket?“

„Ja, jeg gjorde, det gik meget fortræffelig.“

„Da lad os bytte, for du kan gjærne være træt nu, saa langt som du har baaret det, saa skal jeg rende æfor af med det.

Saa faar han Flæsket og smutter til Siden. Et Øjeblik efter vender han om og dasker ganske stille hjem ad med Soen.

Imidlertid mødes begge Gavtyve hjemme ved deres Bolig hver med en Børren Kaal. „Hvad, har du Kaal?“ siger den ene. „Ja, jeg har, og jeg ser, at du har ogsaa Kaal. Saa har vi da Kaal nok, men for lidt Flæsk.“

Nu kunde de forstaa, at de var blevne narrede. Den ene, der havde baaret Flæsket, tøfler af tilbage til Gaarden, imen han kan, og kommer der inden Manden, for saadan en hel So var slet ikke saa nem at rende med. Da sætter Gavtyven sig henne paa Møddingen, som om han var paa en privat Forretning, og skulde da forestille Konen i Gaarden. Idet Manden kommer pustende med Flæsket, siger hun der paa Møddingen:

„Aa, det var da et slemt Rend, du fik efter det Flæsk, bitte Mand, sæt det nu op til Væggen der og

gaa saa ind og faa dig en Bid Brød og en Dram at styrke dig paa, saa skal jeg komme ind med Flæsket."

Manden gaar saa ind og faar sig en Bid Brød, imens han venter efter, at Konen skal komme, men der kommer jo ingen Kone, for Gavtyven var gaaet ad Skoven til, og saa gaar Manden ind i Sovekammeret. Da ligger Konen der og sover nok saa trygt i Sengen. Nu kunde han jo nok forstaa, at han var bleven narret igjen, og han maa atter af Sted for at prøve hans Lykke endnu en Gang.

Altsaa tøfler han af. Nu kunde det ikke hjælpe at tage Kaal med tiere, kunde han nok forstaa, og saa maatte der findes paa andre Raad. Da han kommer til Kulen, var Røverne allerede ved at salte Flæsket. Nu vidste han i Førstningen aldrig, hvordan han skulde bære sig ad med at faa dem jaget ud, for ud skulde de, hvis han skulde have Flæsket. Endelig kommer han i Tanker om, at deres gamle Moder fornylig var død, og saa vil han prøve paa at give sig ud for hendes Gjenfærd for at skræmme dem. Han klæder sig da af og lader sig glide baglænds et Stykke ned igjennem Hullet til dem.

Da de hørte noget pusle ved Indgangen, tager en af dem et Lys og vil se, hvad det er. Saa faar han jo Øje paa dette her brede Ansigt med Øjet midt i Panden og Patte under Hagen og bliver da umaadelig forskrækket.

„Aaha!" raaber han, „der kommer vor Moder!" og han smider Lyset, og saa stejler de begge to ud ad en Bagdør, de havde, og lader klø ad Skoven til. Nu var Manden jo ene Herre i Huset, og han tager sit Flæsk igjen og adskilligt andet, som han syntes om, og gik rolig hjem. Hen i Dagningen kom de tilbage til deres Kule og kunde nok forstaa nu, hvordan det forholdt sig med det Gjenfærd. Siden den Tid

prøvede de aldrig paa at stjæle fra ham, de kunde nok skjønne, at han havde lært Kunsten ogsaa.

II. Spilopper i Møllen.

Der var en Møller, han var saa forfærdelig til at stjæle af Folks Korn, naar de kom og fik malet ved ham, og ingen kunde komme af Sted med at faa ham overbevist om det. Saa blev alle Folk kjede af at tage til ham, men det var lige godt den næreste Mølle, og de kunde heller ikke saa godt kjøre forbi. Saa var der to Naboer, der en Dag lagde sammen om, at de vilde følges ad til Mølle og saa passe paa begge to, hvordan han toldede af deres Korn.

Kornet kom paa Kværnen, og de stod og passede paa, den ene for oven, hvor Melet kom paa, og den anden for neden, hvor det kom ud; men Bæsterne stod ude for Vognen saa længe. Der var jo ingen Raad til, at Mølleren kunde faa noget bjærget, for han mærkede nok, at de passede paa ham. Saa lister han sig til at jage et tørt Kalveskind ud ad en Luge oppe paa Loftet, og det skralrer saadan, at Hestene der ude i Gaarden bliver rædde og skinner ud ad Marken. Saa maa Folkene til Løb efter dem for at faa dem fanget, og i den Tid tager Mølleren deres Sække og lægger dem paa et Lagen og banker to Skjæpper Duft af dem, for de havde været saa forsigtige i en Hast at slaa Laas for Poserne.

I det Lag han nu har saa travlt med det, gaar hans Datter ind og stjæler en Pung med Penge i ud af hans Skab og putter den til sig.

Saa faar Folkene endelig fat i deres Bæster og kommer tilbage til Møllen med dem. Vognen faar de sømmet sammen, for den var saa næsten splittet ad, og saa skal de te'n med deres Korn. Men da bliver

det saadant et Vande og Hundevejrlig, at de kan ikke færdes ude med Melet, og som de nu venter efter Opholdsvejr, bliver det Aften og saadant Mørke, te en kunde snart ikke se en Haand for sig. Saa maatte de jo bede om Forlov til at blive der om Natten, og de skulde da ligge i Datterens Seng inde i Dagligstuen. Men hun skulde op i et andet Kammer at ligge.

Saa gaar de fremmede i Seng, og lidt efter kommer Datteren ind for at si Mælken, hun havde været ude at malke. Da kommer i det samme Karlen ind, og de to var gode Venner og begyndte at snakke sammen om et og andet, for de troede, at de fremmede sov. Saa siger Datteren:

„I Nat skal jeg ligge oppe i Kammeret, og saa kan du jo komme og se til mig.“

Det siger han ja til.

Møllegjæsterne var saa fortumlede af det Sjov, de de havde haft med deres Bæster, at de kunde ikke sove, og saa laa de og hørte dette her.

Et Stød efter skulde den ene af Mændene ud, og som han træder der ude i Gaarden, bliver der et Vindue lukket op. Det var Møllerdatteren, der troede, at hendes Kjæreste nu kom, og saa vilde hun jo hjælpe ham at komme ind paa en nem Maade. Manden finder saa paa at gaa ind ad Vinduet til hende.

„Da kan du tro,“ siger hun, „at jeg har gjort en god Lanter i Dag; imens min Fader havde travlt med at banke de fremmedes Poser, gik jeg hen og tog tredive Daler af hans Skab; her har du nu Pengene, for du skal have dem.“

Som hun nu fortæller det, kommer hendes Kjæreste til Døren og pikker paa. „Hvem er det, der kommer?“ siger Manden.

„Aa, det er sagt en af de Knægte, der ligger her, jag dig op og tag Natpotten og sæt den i Hovedet

paa den." Det var han ikke sen til at gjøre, og saa kunde Kjæresten skruppe af med det.

Imens han var nu der oppe, faar Konen i Sinde at ville ud og se efter Syvstjærnen, og saa lister hun saa stille op. Men den anden Møllegjæst mærker det godt nok, og da hun var kommen ud, løfter han sig og trækker Vuggen hen til sin Seng, for hun havde et bitte Barn. Lidt efter kommer hun ind igjen, og saa fornemmer hun efter, hvor Vuggen var, for se kunde hun ikke. Paa den Maade kom hun i Seng til Møllegjæsten.

Lidt efter kommer den anden Møllegjæst ned fra Datteren og vil i hans Seng igjen. Han fornemmer efter Vuggen, og saa gaar han jo i den Seng, som Vuggen stod ikke ved. Saa var det Mølleren, han kom i Seng til.

„Nu skal jeg fortælle dig noget nyt," siger han til Mølleren, han vidste jo ikke bedre, end det var hans Kammerat.

„Hvad da?" siger Mølleren, han halv sov og vidste ikke andet, end det var Konen, der kom og lagde sig ved ham.

„Den Stund vi stod inde i Møllen og passede paa vort Korn, da fik Mølleren vore Bæster til at skinne, og saa bankede han to Skjæpper Duft af vore Poser, men da han nu havde saa travlt, gik hans Datter ind og tog en Posefuld Penge af hans Skab. Jeg har lige været oppe ved hende, og nu vil vi ligge og bytte dem ad."

Mølleren var imidlertid bleven rigtig vaagen, og han kunde nok mærke nu, det var galt fat. „Lad mig faa Hold i dem!" siger han.

„Nej, hold lidt, vi vil bytte, du skal da ikke have dem alene."

Mølleren bliver arrig, og de kommer til at sidde og slaas om de her Penge i Sengen. Det hører Konen, og hun siger:

„Men bitte Mand! de kommer til at slaas henne i den anden Seng, du kommer til at op og skifte Lyd imellem dem; tag Manglepinden og slaa paa den store, for han bliver den lille for haard.“

Da var det Mølleren, der var den store, og hun vidste jo ikke andet, end det var hendes Mand, hun laa ved. Gjæsten springer op ad Sengen og vil hjælpe hans Kammerat. Saa kommer de til at slaas om Pengepungen alle tre, og der bliver da en farlig Molest. Men de to blev jo Mølleren for stærke, og Møllegjæsterne tager Pengene fra ham og beholder dem, og saa gjennembanker de Mølleren, for han var den største

Lidt efter bliver det saa lyst, at de kan se at kjøre, og saa rejser de dem og faar spændt for. Men baade Mølleren og Møllerkonen og Møllerdatteren blev glade ved at være skilt ved dem.

---

12. Mandens egen Bede.

Der rejste engang en Kræmmer omkring i Tyland med hans Krampose. Saa var det en Eftermiddag, han kunde ingen Steder faa Hus om Natten, han gik fra et Sted til et andet, men der var ingen, der vilde have ham. Endelig til allersidst kommer han til en Gaard, der laa saadan for sig selv langt fra andre Folk; men der var det nu en plat Umulighed, det var saa meget en vringlet Stodder, der boede, og han sagde, at de laante aldrig Hus nogen Tider. Saa gik han jo igjen, men som han nu kommer uden for Gaarden forbi det østre Hus, saa ser han, at der er en Luge aaben, og en Karl staar inden for og skærer Hakkelse, det var saadan i æ sildige Mørkning.

„Det er da nogle slemme Mennesker her omkring, og din Husbond især,“ siger Kræmmeren til ham, „hvordan kan du holde ud at tjene her? jeg bød ham

Penge nok for at have blevet i Nat, men det var der nu ingen Raad til."

„Nej, han gjør ikke nogen Tjeneste, om han ved af at sige, men sært nok er det, at de andre ikke vilde for Penge, for gjerrige er de til Hobe. Men jeg kan sige dig et Raad."

„Hvad er det da?" siger Kræmmeren.

„Du skal gaa et Stød her op i Sønder og Vester fra Gaarden, saa træffer du to Beder, en sort og en graa, dem skal du tage en af og saa komme igjen om en Times Tid eller noget mod og forlange Kvarter. Du kan sige, at du har hentet Beden ved en Mand her paa Egnen, som du havde nogle Penge til Gode ved, men du kunde ingen Steder trække den, for det var da saa meget et slemt kraavvent Asen, og de maa godt faa den og slagte den og beholde Kroppen, naar de vil huse dig i Nat og give dig en god Nadver og noget til Frokost, inden du drager af i Morgen tidlig, men Tov og Skind og Tælle vil du selv beholde, for det kan du bære uden at have videre Omstændighed med. Saa skal jeg love dig for, de skal nok laane dig Hus, for de er begjærlige til Gavns, og en kan ikke behandle den Mand for ringe, det er en god Kjæltring."

Kræmmeren gjør efter Karlens Raad og kommer tilbage med Beden. Ja, det var jo for meget, siger Manden. Nej, det havde han lige kjær. Saa faar han Lov til at blive, de faar Beden ind og faar travlt med Slagteriet den samme Aften. Tællen blev pillet af og svøbt ind i Skindet tillige med Toven, for det skulde han jo have, og saa faar de et godt Stykke i Gryden og faar lavet Suppe med det samme.

Da de nu havde faaet dem en god Nadver til Hobe baade Manden og Kræmmeren og de andre i Huset, saa skal de jo til Sengs. Manden havde to Døtre, og den yngste var Karlen i Gaarden noget gode Venner med. Saa er den ældste gaaet og kommen i Tanker

[illegible] Tiden til [illegible] kammeret. [illegible] igsaa [illegible] en anden: [illegible] saa [illegible] til et [illegible] kammeret og [illegible] nok er

[illegible] et maet [illegible] Krem- [illegible] Frar. [illegible] hele jo

[illegible] Kræmmeren sig en [illegible] Liver der jo [illegible] de til, [illegible] Kræmmeren [illegible] ene Historie [illegible] vilde [illegible] Historier." siger [illegible] en Nar til, jeg er [illegible]."

[illegible] han havde sovet [illegible] at komme af Sted, men [illegible] mange Anekdoter, at han [illegible] over en hel Uge.

Naa, saa skulde han te'n, men Manden tykte endda, den anden havde faaet for lidt ud af Beden, og saa vilde han gjøre ham en Villighed endnu. „Jeg vil kjøre dig paa Vej ned til Oddesund", siger han, og Kræmmeren takker, det kunde han have stor Lyst til. De kommer til Kjøren, og under Vejs var de flittige til at se ind i Krostederne, for Kræmmeren var ikke saa nøje, og Manden tykte, det var herligt, siden han kunde faa det for intet, hvorover han bliver halvt svirende. Da de kom ned til Sundet, og Kræmmeren skiltes ved ham, siger han:

„Naar du nu kommer hjem, saa skal du probere én Ting. Du skal ikke sige andet end: Jeg lær' Pudser! og i hvad dine Folk siger til dig, skal du lige godt blive ved med dit. Saa vil du erfare fire Ting, som du ikke ved nu, og saa maa du have Farvel og Tak fra mig af." Dermed skiltes de ad.

Da nu Manden er kommen hjem og faar Bæsterne spændt fra, kommer han jo ind i Stuen, og Konen spørger ham, om han vil have noget til hans Onden, men han siger blot: „Jeg lær' Pudser!" som Kræmmeren havde sagt. Hun spørger igjen, men han bliver ved med sit, ihvad hun siger til ham. Saa gaar hun fram og siger til Pigerne:

„Jeg tror, vor Fader er bleven sær i Hovedet, han siger ikke andet end: Jeg lær' Pudser; det er da noget underligt noget, han fik jo nogle Dramme til hans Frokost, men det maa være gaaet over nu."

„En skulde da vel ikke tro, Kræmmeren har fortalt ham noget," siger den ældste af Døtrene.

„Ja, ved du noget," siger Moderen, „du maa hellere gaa ind og fortælle ham, at du tjente Toven af Beden for det, saa kommer han nok til hans Samling igjen."

Ja, hun gaar jo ind og fortæller, at hun var lige oppe ved Kræmmeren i Aftes og kjærestedes en bitte

Krumme med ham, og det fik hun Toven for. Da han hører det, saa raaber han helt højt: „Jeg lær' Pudser!“ Hun ud igjen til de andre og siger: „Nej, det hjalp ikke, han blev værre af, at jeg var inde.“

„Ja, saa maa du hellere gaa ind og fortælle ham, at du fik Tællen,“ siger Moderen til den yngste.

Hun kommer ind. „Dersom I vil lade være med den Snak, Fader, saa skal jeg fortælle jer, hvordan jeg tjente Tællen af Beden i Aftes. Jeg gjorde mig jo noget gode Venner med Kræmmeren, og saa gav han mig det.“

Da hun var færdig, raabte han af fuld Hals: „Jeg lær' Pudser!“ for de her Historier yndte han ikke saa farlig vel.

Hun kommer og fortæller de andre, at det blev meget værre. „Hjalp det ikke endnu,“ siger Moderen, „saa maa jeg vel helst gaa ind og faa Snak med ham om den Skindtrøje, han skal have af Bedeskindet.“

Naa, ja hun fortæller op. „Tykkes du ikke, det var godt gjort, at jeg fik det Skind til dig, der kan blive en god varm Trøje af det. Jeg kom just ikke saa redelig til det, men jeg tykte, at det var til dig selv, og saa kunde det vel ikke gjøre saa meget.“

Det blev jo længere jo galere, han raaber nu himmelhøjt: „Jeg lær' Pudser, jeg lær' Pudser!“

Nu ved de ikke, hvad de skal gjøre ved ham. Saa siger hende, der var Kjæreste med Karlen: „Jeg vil springe ud og snakke med Kræsten om det, hvad vi skal gjøre ved ham, jeg er ræd, han skal gaa fra Forstanden.“ — „Ja, gjør det,“ siger de, og Karlen kommer ind.

„Naa, hvad er der ved det med dig?“ siger han til Manden.

„Jeg lær Pudser!“ skriger han af fuld Hals, og det bliver han ved med.

„Ja, jeg skal lære dig Pudser, din forbandede

gjerrige Kjæltring, jeg kan snart ikke vide, om du nu ikke har lært dem," og saa lægger han ham en ved Kjæven, te hans Lue flyver fra den ene Side af Stuen og til den anden. „Du vilde ikke laane Kræmmeren Hus, og saa trak han jer egen Bede hjem til jer, for at I kunde faa den slagtet og fortært. Saa kjærestedes han med din Kone og dine Døtre, for at I kunde faa jert eget Tov og Tælle og Skind, og saa kjører du endda med ham til Oddesund bag efter for ingen Ting. Jeg ved snart ikke, om en nu ikke kan kalde, te du er bleven pudset."

Saa begynder Manden at stamme noget i det.

„Du er jo ret en Kjæltring og en Torskepande," siger Karlen, „men nu skal jeg ogsaa saadan udblamere det over baade Herreder og Sogne, hvordant Kram I er i denne her Gaard, og hvor tossede I er, te de kan stjæle jere egne Kreaturer og saa lade jer selv slagte dem og æde dem."

„Aa nej, det maa du endda ikke, lille Kræsten," siger Manden, nu kom han ret til hans Snak igjen, „gjør endda ikke det, lille Kræsten; dersom du vil tage den ene af Pigerne og saa Gaarden og give mig og min Kone Ophold, saa maa du faa det, og jeg vil ikke have mere med det at gjøre. Jeg har saa mange Penge, at den anden kan faa, hvad hun skal have, og saa kan du faa Gaarden kvit og fri."

Det var Kræsten ikke saa vanskelig med, dersom Pigen vilde, men hun skulde ikke tvinges. Da hun vilde heller end gjærne, saa blev der skrevet dem imellem, og der blev Bryllup i saadan en Jagehast. Se, saadan blev Karlen med et en bovn Gaardmand, og den gamle blev Opholdsmand, og det kunde den unge takke hans gode Raad for. Jo, et godt Raad kan altid gjøre Tjeneste.

---

13. Fem røde Gæslinger.

Der var en Mand, som havde saadan en kjøn Kone, og hende gik Præsten og fik Lyst til. Saa fik han jævnlig hans Gang derop, men det skulde jo altid være i Smug, for at hverken Manden eller Tjenestekarlen skulde mærke det. Manden var tit i Vejen for dem, og derfor kunde Konen ikke faa Præsten beværtet og set til Gode, som hun saa tit ønskede det. Saa finder hun paa at lægge sig syg, naar Præsten skulde komme, og Manden skulde da hen efter Mediciner til hende. Men til sidst ønskede hun at blive helt af med ham for længere Tid, saa de kunde faa deres fri Spil, og saa bliver hun da saa meget skidt tilpas en Dag. Manden gaar fra hende og til hende og spørger, om hun ikke kunde komme i Tanker om nogen Ting, der kunde linde, for han holdt saa meget af Konen og stod paa Pinde for hende ved enhver Lejlighed. Ja, hun mente da, hun kunde kere sig, naar hun fik røde Gæslinger fem fra Bethlehem.

Han havde aldrig hørt sige af røde Gæs, men dersommentid de var at faa, skulde han nok gjøre hans Flid med at skaffe dem. Saa gaar han ud til Karlen om Aftenen og siger til ham, at han skulde røgte hans Ridehoppe godt i Nat, for i Morgen tidlig før Dag skulde han te'n fra By.

„Hvor vil du da hen?“ siger Karlen.

Ja, han vilde til Bethlehem at hente røde Gæslinger fem til hans Kone, for saa mente hun, hun kunde komme sig.

„Din Nar!“ siger Karlen, „vil du rejse til Bethlehem? hvad Vej vil du da tage? du ved jo aldrig mere, hvad Vej du skal tage, som du ved, hvad Dag du skal dø.“

Ja, det var da ogsaa sandt, men han mente jo, en kunde spørge sig Landet igjennem.

„Ja, det er godt nok, at du kan det," siger Karlen igjen, „men jeg vil nu fortælle dig, at det er ikke Gæslingerne, det gjælder om at faa, men det er, at de vil have dig af Vejen. Det betyder slet ikke noget med hendes Sygen, hun er blot syg for, at Præsten skal komme ned til hende."

Ja, det kunde han da ikke vide.

„Saa kan du jo faa det at se, siden du ikke vil tro det. Følg nu mit Raad og lav dig til at ride, som du har bestemt, men naar du er kommen lidt hen ad Vejen, skal du komme tilbage, og saa kan du ligge her ude i Laden ved mig i Dag, saa skal jeg nok hjælpe dig til at faa hele Redeligheden at se."

Manden gjør, som Karlen har sagt, og rider lidt hen ad Vejen om Morgenen, men saa vender han om. Da var Karlen nede at vande Bæsterne, og han faar Ridehoppen ind imellem dem, men selv kryber Manden ind ad Hakkelsehusgabet, og saa havde Karlen ham inde i Rystehuset ved sig den Dag.

Lidt efter kommer Konen rendende, nu var hun helt rask:

„Rasmus (saadan hed Karlen), Rasmus! rap os et Par Ænder og vrid Halsen om paa dem!"

Det gjør han ogsaa, og hun faar dem plukket og kommer til at lave Suppe og Steg i Stand. En Times Tid før Middag kommer hun igjen:

„Rasmus! rend op til Præsten og bed ham komme her ned og spise til Middags."

„Nej, det kan jeg ikke godt faa Stunder til, der er ogsaa et af Bæsterne løst, og jeg kan ikke faa det bundet."

„Du kommer til at af Sted, skynd dig nu og rend og hils Præsten fra mig, om han vil være saa god at komme her ned og spise til Middags, min Mand er ikke hjemme."

Ja, han kommer jo af Sted til Præstegaarden og forretter godt nok hans Ærende.

„Jo, naar Manden ikke er hjemme, saa skal jeg strags komme," siger Præsten.

Da nu Præsten var kommen, og Maden var bleven sat paa Bordet, siger Konen: „Dersom Præsten synes det, saa var det bedst, at Karlen kommer ind og spiser Onden med, for det er bedst at have det til Vens med ham, saa fortæller han ikke saa snart, at I har været her."

„Ja, det er godt nok," siger Præsten, „jeg har saa tit spist med Bønder, lad ham kuns komme ind."

Saa kommer Konen rendende ud:

„Rasmus! kom ind og spis din Onden med!"

„Nej, jeg kan ikke komme, en af Hestene vil støde sig løs og gaa til en Sæk Havre, jeg har staaende her."

„Aa, tag saa Sækken paa din Nakke her ind, du kommer til at komme."

Da er det Manden, han har faaet puttet i Sækken og saa stoppet nogle Avner ned ved ham, te det kunde komme til at ligne en Sæk Havre, og han har givet ham en god Kjæp i Sækken ved sig.

Saa faar han den paa Nakken og kommer ind ad Stuen med den. Sækken stiller han lige overfor Bordet, saadan at Manden kunde gjærne høre deri, hvad der gik for sig der inde.

Saa skulde Præsten jo læse til Bords, for han var den villeste, og han siger da saadan:

„I Dag sidder jeg ved Bondens Bord det brede
og spiser af hans Mad den fede;
men jeg skal gjøre ham større Harm,
jeg skal sov' i hans Kones Arm."

Men Konen vilde ogsaa sige et Par Ord:

„Min Mand er dragen af Landet ud,
fem røde Gæslinger at hente,
jeg maa ham i Aften ej vente,

faar han en, saa faar han flere,
og gid jeg ser ham aldrig mere!"

Saa spiste de og drak og holdt dem lystige.

Da de skulde nu til at spise af Stegen, skulde hver jo gjøre et Rim over Leveren, og det var atter Præsten, som skulde begynde; men han vilde, at Konen skulde rime først. Saa begynder hun:

„Min Mand han er i Bethlehem,
i Bethlehem,
at kjøbe røde Gæslinger fem,
Gæslinger fem."

Saa skulde Præsten til det.

„Ja, er din Mand i Bethlehem,
i Bethlehem,
saa gid han aldrig mer kommer hjem,
mer kommer hjem."

Saa siger de til Karlen, at nu skulde han rime noget.

„Ja, jeg tror ikke, jeg kan sige noget, og jeg kan heller ikke være bekjendt at lade Fa'er høre, hvad jeg kan, for jeg er ikke videre godt lært."

„Jo, saa mænd kan du saa," siger Konen, „det kan være det samme, hvad du siger, om det saa er aldrig saa galt; du skal læse noget."

„Ja, saa maa jeg prøve, saa godt som jeg kan:
Og hør du Mand, i Sækken staar,
i Sækken staar,
du hører nok, hvor Visen gaar,
hvor Visen gaar."

„Da var det endda en kjøn en!" siger baade Præsten og Konen, „kan du ikke synge en til?"

Jo, det kunde han da godt.

„Du ta'r din Kjæp, og jeg en Stang,
jeg en Stang,
saa gjør vi Præsten Døren trang,
Døren trang."

Lige i det samme gjorde Manden, som Visen gik,

han skød Sækken af sig, for Snøvsen af den var lige vreden sammen, og saa fattede han hans Kjæp, og Karlen fik fat i en Slagel, og saa bankede de den arme Præst, inden han naaede Døren, saa han var fire Dage om at krybe hjem. Konen fik noget bag efter, og siden blev hun aldrig syg for Præsten mere, men han lod sig heller aldrig siden se der i Gaarde.

---

14. Pigerne i Kastellet.

Der var en Gang en Konge, der havde en Datter, og da han saa skulde rejse udenlands, var han saa ræd for, at der skulde komme Mandfolk til hende den Stund. Saa fandt han paa at bygge et højt Kastel, hun skulde være paa imens, saa højt, at ingen Mennesker kunde komme der op, og der blev hun sat ind og fik Fødevarer med sig for et Aars Tid eller saadan — jeg ved nu ikke bestemt, hvor længe det var — og saa fik hun en lille Pige til Opvartning, de kaldte lille Maren.

Saa en Dag var det saadan et grumme ondt Vejr med Blæst og Vand, og da ser de der oppe i Kastellet, at der kommer en gammel Mand stimlende, og han gaar om Kuld lige nede under Bygningen. Saa ynkedes de her to Piger over ham, for de tykte, det var da en Ynk, om han skulde ligge der og omkommes, og saa kom de i Tanker om at finde en Strikke og lade gaa ned, saa kunde han lade den gaa om sig, og det skete nu ogsaa, og saa hjælper de hverandre med at tridse ham op. Men da han kommer nu ind til dem, saa smider han sig af æ Pøger og tager den store Flagrehat af, og saa var det en rigtig kjøn Ungkarl, der var pænt klædt. De kjendte ham ogsaa godt nok nu, for det var en rig Kjøbmand nede fra Byen, der hed Herman Tue (Toww). Saa akkorderer han med Prinsessen om, at han vilde ligge ved hende om Natten, og

det tykte hun kunde være løjerligt nok, det kunde vel ikke hilre noget for én Nat, og de bliver da ens om den Ting.

Den næste Nat da vilde han ligge ved lille Maren· Det siger hun ogsaa ja til, men paa den Betingelse, at hun vilde ligge ved Stokken, saa skulde han altsaa ligge ved Væggen, og det havde han da ogsaa lige kjær. Men der havde hun faaet et Hul gjort paa Væggen, lige før de kom ad Sengen, og da hun gaar i den, saa trimler han af Sengen ud af Hullet og trimler lige ned paa Jorden. Nu kunde han skyde en hvid Pind efter Sengelejet ved lille Maren.

Men det var lige vel bleven kjendt paa Prinsessen, at Herman Tue havde ligget ved hende den Nat. Saa kunde hun gaa der oppe i Kastellet og se, at der var saadan kjønne Æbler i Herman Tues Have, og dem blev hun saadan i Lyst for at faa nogle af. Da de saa en Dag ser, at Herman Tue gaar ad By, saa tridser lille Maren sig ud af Kastellet og kommer hen til hans Moder og siger:

„God Dag, gamle Mo'r Krowtaa!"

Hun siger: „Tak, Datterlil!"

„Jeg skulde hilse fra Herman Toww, om I vilde ikke fly mig nogle af hans Æbler."

„Ja," siger hun, „der har du Havenøglen, saa kan du selv gaa ud og tage saa mange, som du vil."

Saa gaar hun ud og plukker en Kurv fuld af Æbler og kommer til Prinsessen med dem, og hun fik da hendes Lyst stilt.

Da Herman Tue kommer hjem, saa spørger han om der havde ingen fremmede været.

„Jo," siger hun, „lille Maren af Kastellet har værer her."

„Hvad vilde hun?"

„Ja, det ved du vel," siger hun, „hun havde Bud fra dig og skulde have nogle Æbler."

Naa, ja det lader han gaa og siger ikke mere til. Noget derefter bliver Prinsessen i Lyst for Vin, og da de vidste, at Herman Tue havde saadan noget godt Vin, saa havde de Øje med, hvornaar han gik af By, for saa skulde lille Maren ned efter Vin. Hun kommer til hans Moder med Hilsen fra Herman Tue, at hun skulde have noget Vin. Saa flyr hun hende Nøglerne og siger, at hun kunde selv gaa ned ad Vinkjælderen og tappe. Lille Maren gaar der ned og tapper hendes Flasker fulde, og saa tager hun Tappen af Tønderne og lader dem løbe ud hver en.

Da Herman Tue saa kommer hjem og faar at vide, hvem der har været der igjen, gaar han jo strags ned ad Vinkjælderen og bliver lige godt lidt arrig paa hende, da han ser, hvad der er forrettet. Saa siger han til hans Moder, at saadan skulde hun ikke lade Maren raade sig selv, om hun kom tiere.

Men saa blev der noget ved det med Prinsessen, for lidt efter føder hun en lille Søn. Saa holdt de Vare igjen for at lægge Mærke til, hvornaar Herman Tue vilde ad By, for lille Maren skulde ned med Sønnen til ham. Da han nu er rejst af, hisser Prinsessen hende ned, og saa kom hun ind til hans Moder og siger, at her var en lille Foræring til Herman Tue, som han skulde have for hans Vin og hans Æbler.

„Ja, du kan lægge det ind i hans Kammer paa hans egen Seng," siger hans Moder, „der kommer ingen andre end han."

Da Herman Tue kommer hjem, fortæller hans Moder ham jo strags, at der er kommet en lille Foræring til ham. Saa gaar han ind i Kammeret for at se til den, og da han hørte, hvem der var kommen med den, vidste han jo nok Besked, og han var altsaa nødt til at tage sig af Barnet og sørge for dets Opdragelse.

Saa kommer Kongen atter hjem fra hans Udenlandsrejse, og Prinsessen og lille Maren kom da ud af Kastellet igjen. Men saa kom Herman Tue i Tanker om, at han vilde bejle til denne her lille Maren, han tykte, det var saadan en fiffig lille Pige. Men hun siger nej, hun vilde ikke have ham, for hun var vis paa, at han vilde slaa hende. Saa akkorderer han med hende og lover det fuldt og fast, at dersom hun kunde hytte sig den første Nat, hun skulde ingen Hug faa, saa skulde han aldrig prøve paa det siden. Brylluppet blev altsaa bestemt, og saa var den Sag i Orden.

Dagen før de skulde vies da mærker hun, at han er gaaet ud ad Skoven, og saa havde hun en stor Lyst til at vide, hvad han bestilte der. Altsaa trækker hun i nogle gamle Klæder og fik en Pose paa Nakken og forklædte sig saadan, at han kunde ikke kjende hende. Hun træffer ham nu godt nok der ude og kommer hen imod ham som en anden gammel Tiggerkvinde og beder ham om et Par Skilling. Nej, han sagde nej, han havde ikke Stunder til det.

„Jeg kan hjælpe dig saa meget med dit Arbejde,“ siger hun, „som det tøder at række mig Skillingerne, jeg kan godt hjælpe ved at skære Ris.“ Hun faar en Kniv af Lommen, og giver sig til at skære en hæslig stor Rafte af.

„Nej hold,“ siger han „den er meget for stor, jeg vil ikke have hende slaaet ihjel.“

Naa, saa vidste hun, hvad det havde at betyde. Da hun saa kommer hjem, giver hun sig til at akkordere med hans Moder, hvad hun vilde have for at ligge ved Herman Tue den første Nat, og de bliver saa ens om det, hun skulde give hendes Silkekjole for det. Da nu Bryllupsaftenen kom, saa gaar hans Moder ind og kommer jo først ad Sengen, og bag efter kommer han med hans Kjæppe og begynder at prygle løs paa hende. Hun raaber og vil fortælle ham, hvem

hun er, men det vil han ikke tro, inden Maren kommer bagved ham og raaber, at her er hun. Saa mærkede han jo, at hun var ham for klog, og saa lovede han, at han aldrig skulde prøve paa saadanne Kunster mere, men være god mod hende i alle Maader, og det holdt han, saa de kom til at leve ret godt sammen.

---

15. Svøbeskafterne.

Der var en Gang en Mand og en Kone, som boede i et lille bitte Hus, der laa paa Udhjørnet af en Herregaards Mark. De sad saadan til Fæste og skulde betale Landgilde til Herremanden; men det var gruelig smaat for dem, og de ejede ikke andre Kreaturer end en Gris. Saa døde Manden, og Konen sad nu Enke med en ukonfirmeret Dreng, de havde haft med hverandre, men det var ellers en stor Dreng af hans Alder. Smaat havde det forhen været, men da nu Manden var død, gik de rent i Armod og kunde paa ingen Maader betale deres Landgilde. Saa siger Moderen en Dag til Drengen: „Ja, der er ikke andet for, end at du skal gaa til Marked med vort Svin, det er det eneste, vi har at kunne gjøre i Penge.

Saa kommer han ogsaa til Trasken med Svinet, og paa Markedet træffer han Herremanden, der godt kjendte ham.

„Skal du have dit Svin solgt?“ siger han saa til ham.

„Ja, jeg skal, vi er nødt til det, for vi har ingen Penge at betale vort Landgilde med, og vi har ingen andre Kreaturer at gjøre i Penge.“

„Hvad skal det koste?“ siger Herremanden, „maaske jeg vil kjøbe det.“

„Det forstaar jeg mig ikke paa,“ siger Drengen, „det er I klogere paa end jeg.“

„Det er sandt nok, min Dreng, jeg vil give dig fire Skilling for det.“

„Ja saa mænd, da tag det!“ og saa slaar Drengen til med ham.

Men da Herremanden vil til at betale ham de fire Skilling, siger Drengen: „Nu kan de Penge vel dække Landgildet, som vi skylder jer?“

„Nej, hvad kan det forslaa,“ siger han, „I skylder mig atten Daler, og her har du dine fire Skilling.“ Saa tog han Svinet og lod Drengen gaa til hvad By han vilde. Han gik jo hjem til sin Moder og var ikke ret godt fornøjet med den Handel, for han kunde jo nok forstaa, at den var ikke, som den skulde være.

Da han nu kommer hjem, siger Moderen jo strags til ham: „Naa, fik du saa Svinet solgt?“

„Ja, jeg gjorde.“

„Da var det vel, hvem fik det saa?“

„Det gjorde Herremanden, han kom strags til mig og kjøbte det af mig.“

„Naa, ja saa har vi vort Landgilde betalt, kan jeg tænke.“

„Nej,“ siger han, „jeg har Pengene ved mig.“

Ja, da maatte hun saa helst faa dem og komme ned og betale Landgildet. Men da han tog de fire Skilling op og sagde, at han havde ikke faaet flere, begyndte hun at jamre og klage sig nok saa barmvoklet. Hun var en stakkels Enke, og nu ejede de ingen Ting og skulde da fra Huset, for hos Herremanden var der ingen Barmhjærtighed at vente. Drengen blev omsider kjed af den Jamren og gik sin Vej ud ad Skoven, men Fireskillingen tog han med sig. Der kom han til en Dreng, som sad og tællede Svøbeskafter, og saa spørger han ham om, hvad Stykket kostede. Ja, han kunde faa fire for fire Skilling, det var en for Skillingen. Saa kjøber han fire og giver Fireskillingen for dem, se, det var en nem Handel.

Nu gaar god Dreng lidt længere ind i Skoven, og der træffer han at komme i Møde med Herremanden,

som havde været ude paa Jagt, og han var ridende. Da han ser Drengen, raaber han:

„Kom herhen, Dreng! og hold ved min Hest lidt, jeg skal af et Øjeblik.“

Ja, Drengen springer ogsaa til og tager fat i Tømmerne, men aldrig snarere Herremanden er kommen ned paa Jorden, før Drengen flyver paa ham og begynder at slide ham med et af de her Svøbeskafter, og da han var en stor Slamper, og Herremanden en bitte Sperris, saa kunde han magelig holde ham nede under sig.

„Kan du huske, hvordan du narrede mig med Svinet? Kjender du mig? Husker du, at du gav mig ikke uden fire Skilling for det? Kjender du mig?“ saadan sagde Drengen, og ved hvert Ord fik Herren et dygtigt Rap. Da han nu havde faaet det, Fyren tykte, han kunde have godt af, lod han ham ligge og gik hjem med de tre Svøbeskafter, for det fjerde var blevet slidt næsten op. Hesten havde han ladet løbe, og da den kom hjem om Aftenen, og Herremanden ikke var paa den, skulde Folkene jo ud at lede ham op. Omsider fandt de ham liggende der ude i Skoven og fik ham kjørt hjem, for han var saa sølle handlet, at han ikke kunde gaa, og han kom hjem i hans Seng, det var noget, han trængte til efter at have ligget der paa Vejen i flere Timer.

Men Drengens Moder blev ved at gaa og klage sig for Svinet, de var blevne narrede fra, og det Klagemaal lod til at skulle aldrig faa Ende. Om Morgenen efter siger Drengen:

„Jeg tror, at jeg vil fra By i Dag igjen, men jeg kommer til at i nogle af dine Klæder.“ Ja, det maatte han godt, hun brød sig snart ingen Ting om andet end at jamre sig. Saa bliver han da klædt ud som et Kvindfolk, og han faar alle de Apothekerkrukker og Smaaflasker samlet sammen, der var i Huset, og

dem havde de slet ikke saa faa af fra den Tid, hans Fader laa syg. De Krukker fik han saa koblet sammen og rinket paa en Strikke og den Rinkning hængt om hans Hals. Men først havde han jo hældt nogle Slanter Vand i dem, og hvad han kunde blande sammen, og havde faaet nogen Farve sat paa adskillige af dem, saa det da kunde forestille som Draaber og Mediciner. Dernæst tager han et Svøbeskaft med sig under Skjørtet, og saa gaar han op til Herremandens Gaard. Der kommer han til Fruen ude i Køkkenet, og hun spørger ham jo, hvad det er for et Fruentimmer, og hvor hun var fra. Ja, hun var Doktor og gik omkring og kunde kurere for al Slags Svaghed.

„Da var det godt," siger Fruen, „min Mand var ude i Skoven i Gaar, og der kom et Skarns Menneske til ham og slog ham halvt fordærvet, han er saa ilde handlet, at det ligefrem er en Ynk; en kunde vel ikke faa jer til at se til ham?"

Jo, det vilde hun saa meget godt, hun gik jo omkring for det samme. Men hun skulde jo først have ham undersøgt, inden det kunde nytte at begynde med Kuren.

„Ja, det forstaar sig," sagde Fruen og viste Kjællingen op i Herremandens Kammer.

„Han ser rigtig nok daarlig ud, men han kan jo nok kere sig," sagde Kjællingen. „Det vil koste hundrede Daler, for det er dyre Sager, jeg har i mine Krukker, og saa maa jeg have Pengene forud, for det er jeg altid vant til, hvor jeg faar syge Folk under Behandling."

Jaja, det fik alt sammen at være det det var, naar bare han kunde komme sig. Fruen hentede Pengene og gav god Kjælling dem. Men saa var der ogsaa det, at hun skulde være ene med ham, for han skulde omsmøres over hele hans Krop, og det sved

slemt, og han vilde nok klage sig elendigt ved det, den Jamren kunde Fruen ikke taale at høre. I det Lag Fruen nu er gaaet, saa tager Drengen Dynen af Herremanden og faar Svøbeskaftet frem, og saa slider han ham saa hæslig i det og siger: „Kan du huske, at det var mig, du kjøbte Svinet af? Kjender du mig ikke? Husker du, hvad du gav mig for Svinet?“ Da han havde slaaet saa længe, som han vilde, listede han sig ud og løb sin Vej med de hundrede Daler.

Nu varede det Fruen temmelig længe med den Smøren. Hun havde nok hørt hendes Mand jamre sig slemt, men nu var det blevet mere roligt, og saa gaar hun da derind for at se, hvordan det stod til. Da er Kjællingen jo væk, og Herremanden laa i en elendig Forfatning og var meget ringere end før.

Naa, Drengen kom jo hjem til hans Moder og begynder strags at gribe i Lommen, og han smider den ene Haandfuld Penge paa Bordet efter den anden. Saa blev hun jo glad. Drengen siger, at han vil af Sted i Morgen igjen, for han skal nok skaffe flere Penge. Saa snart han var kommen op om Morgenen, tog han ud og kjøbte sig en gammel Hest, for nu havde han jo Penge nok at betale den med, og saa klæder han sig ud som en gammel Mand og faar mange flere Krukker hængt om sig end i Gaar, nogle faar han bundet om Livet og nogle om Halsen, og blev saa omhængt med Krukker og Flasker over det hele. Hans Moder hjalp ham med at skaffe Krukkerne og klæde ham ud, for nu var hun bleven bedre tilpas, og saa rider han op til Herremandens Gaard i den Positur.

Fruen ser, at den Rytter kommer ind i Gaarden, og hun kommer ud for at faa at vide, hvad det er for en Karl, da han ser saa løjerlig ud. Ja han var da en Doktor, som rejste omkring og kurerede Folk for al Slags Svaghed, og han førte hans Mediciner med sig. Da var det retten tilpas, sagde Fruen,

for hendes Mand var bleven saa ilde handlet, han var slaaet fordærvet.

„Da skulde han være ringe," siger denne her Doktor, „dersom jeg ikke kan kurere ham."

Saa beder Fruen ham trine ind og se til ham, hun skulde nok godtgjøre hans Ulejlighed.

Jo, det var saa rimeligt, han staar af Hesten og kommer ind lige saa omhængt, som han er, til Herremanden, som han staar og ser lidt paa og lader, ligesom han undersøger noget. Ja, han var jo rigtig nok daarlig, siger han, men han kunde nok komme sig, hvis de vilde blot have Taalmodighed, for det vilde tage Tid. „Jeg skal maaske være her i fjorten Dage," siger han, „og ringere end to hundrede Daler kan jeg da ikke have for min Ulejlighed." Men saa var det bedst, de fik et større Værelse at være i, saadan at der kunde staa to Senge, da han skulde ligge inde ved ham om Natten for at have det nemt, naar han skulde se ham til Gode og give ham Mediciner.

Ja, Fruen tykte jo, det var mange Penge, men hendes Mand var saa daarlig, at der skulde Dygtighed til for at gjøre ham rask, saa det fik at være. Doktoren fik de to hundrede Daler, for han sagde, at han skulde have dem forud, og saa fik de den syge baaret op i en anden Stue, hvor der var Plads, og hvor Doktoren kunde være med sine Sager.

Nu skulde Herremanden først oversmøres med Salve, og Drengen faar ham da stilt an paa et Bord og spændt fast til det, „for han vil give sig slemt ved det og ikke ligge rolig." Derfor maatte Fruen ikke være til Stede, hun kunde ikke taale at se det.

Da hun saa var gaaet, og den syge var spændt fast, for at Doktoren kunde bedre komme til, som han selv sagde, tog han det tredje Svøbeskaft frem, som han havde hos sig, og begynder paa en frisk med at slide ham igjennem. Det var saa sær forfærdelig, som

han tarsk ham. „Kjender du mig endnu ikke og kan se, at det var mig, du kjøbte Svinet af? Kan du endnu ikke lære at kjende mig?“ Herremanden var saa ringe, at han snart ikke kunde klage sig længere, men laa al stille og lod den anden slide sig; det kunde jo heller ikke hjælpe at stridse imod.

Om lidt mod tykte Fruen, at hun skulde op og have hørt lidt til dem, nysgjerrig som hun var. Men da fik hun et ynkeligt Syn at se, hendes Mand laa spændt fast paa Bordet og var meget ringere end før, men Doktoren var borte og blev borte. Nu kunde hun saa grangivelig forstaa, at hun var narret igjen.

En kan jo nok tænke, hvor Doktoren var rømt hen. Da han kom hjem til hans Moder, kylte han den ene Haandfuld Penge paa Bordet efter den anden, og hun blev jo retten glad over dem. Nu havde de Penge nok til at kjøbe dem et større Sted, tykte hun, saa de ikke behøvede saadan at sidde som Fæstere hos Herremanden.

Hvad ham angaar, da var Fruen nu bleven saa klog, at en retten Doktor maatte være den heldigste at faa Hold i. Saadan en bliver da hentet, for nu havde hun prøvet de kloge Mænd og Koner til Gavns, og saa kom hendes Mand sig da omsider, lang Tid varede det, og meget kostede det. Da han kom saa vidt, sagde han til Kusken en Dag, at han skulde spænde for og kjøre op med ham til den Fandens Dreng der oppe i Huset.

Da han kommer nu kjørende, sidder Drengen netop ved Bordet og binder paa en Hose. Herremanden springer af Vognen og farer ind og griber ham i Brystet, nu skulde han være saa god og følge med for at faa Betaling for alle hans Hug. Drengens Moder begynder at klage sig og vidste jo ikke, hvad der var ved det. Men der var ikke Tid til Spørgsmaal, for Manden slæbte Drengen ud, smækkede ham ved Ku-

skens Hjælp op paa Vognen og kjørte af med ham Men Drengen havde alligevel faaet det fjerde Svøbeskaft listet til sig, uden at Herremanden mærkede det.

Som de nu kjører, siger han til ham, at han nu kan belave sig paa Døden, de kjører netop paa Vejen hen til Galgen. Det var ingen rar Tidende, og det gjaldt om at finde paa en Udvej. I det samme kjørte de forbi en Mølle, der var Herremandens, men den var forpagtet bort, og Drengen vidste godt, at han og Mølleren var gode Venner. Han siger saa ligesom for at svare Herremanden paa det, han nys havde hørt:

„Jeg er endda kjed af, at jeg skal dø saa hastig, jeg havde et Bud til Mølleren, som jeg bestemt har lovet at forrette til ham, og nu vilde jeg gjærne bede om Lov til at løbe ind og sige ham det. Jeg er saa kjed af at være skidt, efter at jeg er død; jeg vilde helst, at Folk ikke skulde have noget at snakke om.“

„Jaja, saa faar du jo at rende,“ siger Herremanden, „men vær snar til at komme igjen.“ Han tykte jo, at det vilde være let for ham at passe paa her, og saa kunde det aldrig rave saa vidt at opfylde Drengens sidste Ønske.

Drengen løber jo og kommer ind til Mølleren, der stod og malede. „Du skal stræbe at komme ud til Herremanden, han holder her ude og vil tale med dig!“ raaber Drengen til ham.

„Ja, hvad skal jeg gjøre,“ siger Mølleren, „jeg staar her i mine gamle Klæder og holder ikke af at lade ham se mig saadan.“

„Jag dig da lige i min Kjole og tag min Hat paa, saa skal jeg passe Kværnen den Stund.“

Ja, Mølleren tager det, og han render. „Naa, hvad vil Herren mig?“ siger han.

„Hvad jeg vil dig! vil du sætte dig paa Vognen øjeblikkelig og holde Kjæft.“ Herremanden troede jo, det var Drengen, og Mølleren troede, det var Herre-

mandens Løjer. Han satte sig op, og saa kjørte de igjen. Lidt efter spørger Mølleren om, hvor de skal hen. Ja, han skulde hænges i den Galge. For Mølleren vidste jo ikke, hvad Manden kjørte efter.

Da tykte han ikke, han havde fornærmet ham.

„Hold Kjæft!“ siger Herremanden og giver ham en paa Kjæven. De kommer hen til Galgen, og Herremanden og Karlen faar ham tridset op, saa han knaphændig var af med Livet. Derefter kjører de tilbage igjen og kommer om ad Møllen paa Hjemvejen. Saa vilde Manden ind og fortælle Mølleren, hvordant et Spil han havde faaet paa Drengen. Da staar Drengen og maler i Møllerens Klæder, imens Herren fortæller dette her. „Jeg fik ham da hængt op, og nu skal du komme og se, der hænger han henne og spjatter.“ I det samme kiger han ud ad en lille Luge, som Hovedet lige kunde gaa igjennem, for at se Galgen, men saa springer Drengen til og smækker sammen om Herremandens Hals, saa han kunde ikke faa Hovedet tilbage, og nu tager han det sidste Svøbeskaft frem og giver sig til at slide ham saa sær forfærdelig igjen, det han siger som sædvanlig: „Kjender du mig ikke endnu? Kan du endnu ikke huske, at det var mig, du kjøbte Svinet af?“

Da Herremanden hørte, at det var Drengen, der endnu var paa Spil, endda han havde hængt ham, tykte han ingen Raad der var, og saa lovede han ham, at dersom han vil lade den Slaaen være, saa vilde han aldrig gjøre ham Fortræd mere. Men det var Drengen ikke tilfreds med. Da han saa fortalte ham, at det var Mølleren, han havde hængt, saa lovede Herremanden, at han vilde tilskrive ham Møllen og alt det, der var. Den Gang han saadan gav godt for, saa holdt Drengen op med at slaa. Efter at han saa havde faaet Skjøde paa Møllen, flyttede han derom med hans gamle Moder og levede siden som Møller og havde nok af alle Slags.

---

16. De to Brødre.

Det var i den Tid, som Vorherre og Sant Peder de vandrede omkring paa Jorden, da var der en fattig Husmand, som var Træskomand af Profession, han og hans Kone de havde kun én Ko, og det var saa smaat og fattigt for dem, som det næsten kunde taale at være. Saa havde de ogsaa et Barn, en Dreng, der var saadan henved et Aar gammelt, og ham havde de givet Navnet Per.

Nu var det saadan lige før Høst, de havde ingen Penge at kjøbe Rug for til Brød, og sulte kunde de jo ikke vel. Saa snakker Mand og Kone om at gaa ud og høste lidt Rug, skjønt det var temmelig tidlig, at de kunde faa det tørret og saa sendt til Mølle. Altsaa skal de ud at høste, men det lille Barn skal de jo nødes til at have med, og de sætter det saa ned til et Neg ved Enden af Ageren med noget Spøgesager ved sig, som det skulde sidde og fornøje sig med, den Stund de gik et Skaar. Ageren gik over en lille Brink og paa den anden Side ned i en Lavning, saa de kunde ikke se Barnet, naar de kom der ned. I det Lag de er nu ovre i Lavningen, kommer Vorherre og Sant Peder om ved det lille Barn. Saa siger Peder: „Aa, sikke en kjøn lille Dreng, der sidder."

„Ja," siger Vorhere, „skal vi ikke skabe en og sætte ved Siden af den?"

„Jo," siger Sant Peder, „det var godt nok," og Vorherre skaber da en Dreng akkurat Magen til. Saa gik de jo igjen, og Forældrene saa dem slet ikke. Da de kommer til den anden Ende og skal til at begynde paa et nyt Skaar, vil Moderen jo have set til Barnet. Da sidder der to bestemt ens baade i Klæder og Krop, Konen kunde ikke kjende dem fra hinanden, og hun kunde ikke forstaa, hvordan det var gaaet til, da hun ikke havde set nogen ved dem. Saa kalder hun paa Manden.

„Kom herhen!“ siger hun, „her er to Børn, og jeg ved ikke, hvilken der er vores.“ Han ser ogsaa paa dem og kan lige saa lidt kjende hans eget. „Hvad skal vi arme Mennesker gjøre, der har lidt til den ene og mindre til to, og vi ved ikke, hvis den anden sin er, vi er nødsagede til at beholde dem begge to, ihvordan det saa gaar med Føden.“

Saa bar de dem hjem og gav dem af den Smule Armod, de havde. Den ene kaldte de Hans, og den anden hed jo Per, og saa gjorde de en Tegning paa deres Klæder at kjende dem paa, indtil Børnene blev saa villele, at de kunde selv lyde deres Navn.

Drengene blev ved at vogse op med hinanden og var bestemt ens i enhver Henseende. I længere Folkene havde dem, i mere de kom til Krylt, og det varede ikke længe, inden Mand og Kone godt kunde fortjene Føden til dem hveren, saa det var, lige som der var Velsignelse ved det Barn, de havde faaet. Da Børnene saa blev saadan vogsne, vilde de ikke gaa og drive hjemme ved Forældrene begge to, alligevel de behøvede ikke at tage te'n for Armods Skyld, for nu var Forældrene komne til at staa sig helt godt. Saa skulde en af dem ud i Verden at prøve hans Lykke, og den anden blive hjemme at trøste Forældrene. Faderen kjøbte en Hest til hver af dem, en Sabel og en lille Hund, som var bestemt ens alle tre Hold, og det faldt da i Pers Lod at skulle først af Sted.

Brødrene gjorde nu den Aftale, at de vilde sætte et Glas hen med Vand i, og saa skulde Hans af og til se efter det, for hvis Vandet skulde forvandles til Blod, saa var Per i Livsfare, og saa skulde Broderen komme og hjælpe ham, om han kunde. Dernæst rejser han og kommer langt omkring. Endelig kommer han til en stor Kjøbstad, hvor der var saadan en Sorg, og Slottet, hvor Kongen boede, var helt overtrukket med sort. Han lægger sig ind hos en Værtshusholder og spørger om, hvad det skal betyde.

„Ja, det skal jeg sige dig," svarer han, „der er saadan en Sorg over hele Riget, for Kongen har lovet hans eneste Datter, Prinsessen, hen til Dragen, og det var endogsaa, før hun blev født. Han havde saa svær en Krig, og den hjalp Dragen ham ud af paa den Betingelse, at han maatte love ham hans Førstefødte, naar den blev i en vis Alder. Nu er Tiden kommen i Morgen; og han skal møde med hende uden for en stor Skov, der gaar ud mod Vandet, Klokken ti i Morgen Formiddag.

Per siger saa, om han havde ikke Lyst til at komme ud og se paa, at Dragen kom og tog Prinsessen. Nej, det havde han ingen Lyst til, for det var saa meget en yndig Prinsesse, og den Ynk vilde han ikke se. Ja, da vilde Per nok ud og se paa, hvordan det vilde staa af. Han tog Hest og Sabel og Hund med sig og rejste derud noget før den bestemte Tid.

Prinsessen var allerede mødt; hun sad paa en Stol nede ved Stranden og læste i en Bog, Kongen havde lovet ud, at den, der kunde frelse Prinsessen, maatte faa hende og Kongeriget, og saa var der en Person, som kaldtes Ridder Rød, han lod til at være saa modig i det og havde meldt sig for at ville vove et Forsøg. Nu var han jo ogsaa kommen ned til Stranden, men var kravlet op i et højt Træ og havde bundet sig fast med en hel Rinkning Reb, for at Dragen ikke skulde snappe ham, naar den tog Prinsessen, mere Mod var der nu ikke for ham.

Saa kommer Per og hilser: „Gudhjælp!"

„Tak," siger hun, og han binder hans Hest og gaar hen til hende. Om hun ikke vilde løske ham lidt i hans Hoved? Jo, det vilde hun godt. Men hun skulde ikke se efter dem med Bæltet om Ryggen. Saa havde hun tre Guldringe paa hendes Finger, som hendes og hendes Faders Navn var i; der knytter hun en af dem i hans Haar. Nu kom Dragen svømmende ude i Vandet, og han havde tre Hvodder. Han satte hver

Bølge op fra Næsehullerne saa høj og saa svær, saadan bruede han. Da han saa Per, brølte han: „Hvad vil du ved min Kjærest efter?“

„Det skal blive min, før det bliver din!“

„Ja, det vil vi snubbes om!“

„Ja, det vil vi slaas om!“

Saa træder Per hen til Kanten af Vandet og hugger alle tre Hoveder af ham, før han kom retten op. Han skulde jo have ham betids, ellers kunde han ikke klare sig. Saa siger han til hans Hund: „Snap-hid! bring mig dem Hvodder!“ Ja, den kom ogsaa slæbende med dem. Saa skar han Tungerne af dem alle tre, svøbte dem ind i hans Lommeklæde og puttede det i Lommen. Derefter tog han Afsked med Prinsessen og red hjem til Kjøbstaden. Nu fik Ridder Rød sig løst ned i en Fart og gik hen til Prinsessen, truede hende saa til at sige, naar hun kom hjem, at det var ham, der havde frelst hende, og tog hende pænt under Armen hjem til Slottet. De tre Dragehoveder tog han ogsaa med sig og foreviste dem, for at enhver kunde se Bevis for, at han færdedes med Sandhed. Der blev jo stor Glæde over, at hun var frelst den Dag, og der blev gjort meget ud af Ridder Rød. Men om anden Dagen skulde hun møde ved det samme Klokkeslæt, og saadan skulde hun sættes ned paa Stranden tre Dage i Træk, hvis Dragen ikke fik hende den første Dag, saa al Fare var ikke forbi endnu, tværtimod kunde enhver nok regne ud, at det værste var tilbage.

Værten spurgte Per om, hvordan det var gaaet.

„Ja, det gik godt nok,“ svarede han, „Ridder Rød fik hende jo hjem igjen med sig.“

„Ja, det er en dygtig Karl den Ridder Rød,“ siger Værten, „men kunde han nu blot have Held af det de andre to Dage ogsaa.“

„Har du ikke Lyst til at komme ned og se paa det i Morgen?“ siger Per.

Nej, det kunde han ikke taale at se paa. Men

Per sagde, at han vilde dog derned og se, hvordan det løb af.

Anden Dagen rejser Per af med hans Hest og hans Sabel og hans Hund. Prinsessen sidder og læser paa Stranden, og Ridder Rød har faaet sig bundet forsvarlig fast der oppe i Træet. Saa gaar Per hen til Prinsessen, og i Dag var hun mere dristig ved ham og knytter den anden Guldring i hans Haar, den Gang hun skulde til at løske ham. Nu kom Dragen bruede og pustende der ude, og i Dag havde han segs Hvodder.

„Hvad vil du ved min Kjærest efter?“ brøler han.

„Det skal blive min, før det bliver din!“

„Det vil vi snubbes om!“

„Ja, det vil vi slaas om!“

Saa sprang Per ned og hug de tre Hoveder af ham der ude i Vandet, og de andre tre lige i Vandkanten. „Snap-hid! bring mig de segs Hoveder her op!“ Ja, det var ikke saa nem en Sag for den bitte Hund, men den kom jo da slæbende med dem. Saa skar han Tungerne af og svøbte dem ind i Lommeklædet til de andre tre. Derefter tog han Afsked med Prinsessen og red hjem til Kjøbstaden. Aldrig saa snart var han borte, før Ridder Rød kom ned af Træet og fik de segs Dragehoveder samlet til sig, saa nu havde han ni, og saa truede han Prinsessen til at sige, at det var ham, der havde frelst hende i Dag ogsaa. Nu fulgtes de ad hjem, og Ridder Rød var nok saa stor paa det. Der blev en svær Glæde over at se Prinsessen, men den tredje Dag var endnu tilbage.

Da Per kom hjem til Værtshuset, vilde Værten jo have at vide, hvordan det var gaaet. „Jo, Ridder Rød fik jo da Prinsessen med sig hjem.“ Det var den Besked, han fik.

Den tredje Dag vilde Per jo af Sted igjen og red ned til Stranden som sædvanlig. Ridder Rød havde faaet en stor Rinkning Reb slæbt med sig og faaet

sig bundet godt fast, mens Prinsessen sad og læste i en Bog. Da Per kom hen til hende, bandt hun den tredje Guldring i hans Haar, og saa kom Dragen bruende og pustende, saa der stod en Bølge saa stor og saa svær op af hvert Næsehul, og i Dag havde han ni Hvodder.

„Hvad vil du ved min Kjærest efter?“ brølte han der ude i Vandet.

„Det skal blive min, før det bliver din!“

„Det vil vi snubbes om!“

„Ja, det vil vi slaas om!“

I Dag maatte Per træde ud i Vandet og hugge til med Sabelen, før Dragen kom til at lette sig op af Vandet, for ellers kunde han ikke faa Tid til at hugge alle Hovederne af, inden han kom helt op, og det skulde han jo for at klare sig. Men det gik da godt nok. „Snap-hid! bring mig de ni Hoveder her op!“ Men den bitte Hund havde nær aldrig faaet dem slæbt i Land, de var saa store og svære at slæbe med. Da han havde skaaret Tungerne af dem og puttet dem i Lommeklædet til de andre, tog han Afsked med Prinsessen og rejste sin Vej.

Nu kom Ridder Rød ned af Træet og skulde have de Dragehoveder samlet hjem, men han blev saa forbaaren paa dem, at han nær aldrig havde, havde faaet dem op til Slottet. Nu kan det nok være der blev Glæde der hjemme, for nu var det en afgjort Ting, at Prinsessen var frelst. Det sorte blev trat af Slottet, og der blev rødt trat paa igjen, som Tegn paa Glæden. Strags den samme Aften skulde der drikkes Trolovelse med Prinsessen og Ridder Rød, og de atten Hoveder blev lagte ind i et Kammer, for at alle Gjæsterne skulde se, hvad Træk Ridder Rød havde gjort.

Imidlertid sad Per inde i Værtshuset og snakkede med Værten, der spurgte ham om, hvordan det var gaaet i Dag. Per svarede som sædvanlig. „Hvem der

nu havde haft noget af det dejlige Brød, der i Aften spises oppe ved Kongens Taffel!" siger Værten. „Det kan vi sagt faa noget af," siger Per. Han skriver en bitte Seddel og binder paa hans Hund, og saa viser han den op paa Kongeslottet Hunden kommer godt nok ind og gaar hen til Prinsessen, som strags kjender den. Hun ser paa Seddelen og flyr Kongens Bager den med Ordre til, at han skal sende, hvad der ønskedes. Saa binder han noget af det bedste Brød i et Tørklæde, giver Hunden det om Halsen og lader den løbe hjem med det. Kongen mærkede nok, at der rendte en fremmed Hund inde i Salen ved dem, og da der var mange store Herrer til Stede, saa gav han Vagten Befaling til at passe noget bedre paa, han vilde ikke have løse Hunde til at gaa der.

Nu sad Per og Værten og gottede sig over det dejlige Brød. „Hvem der dog havde haft noget af den dejlige Steg!" siger Værten. Ja, det kunde de sagt faa, mente Per, han skrev en Seddel, som han bandt paa Hunden igjen, og lod den saa gaa med den. Nu passede Vagten nok paa, men Hunden listede dog saadan omkring, at den kom ind i Stuen og hen til Prinsessen. Hun læste Seddelen og gav Kokken Befaling til, at han skulde svøbe noget af den bedste Steg i et Tørklæde og binde det paa Hunden og lade den gaa. Vagten kom efter den, men den luskede dog saadan omkring, at den kom godt hjem.

Saa siger Værten: „Havde vi nu haft noget af den gode Vin, de drikker i Aften oppe paa Slottet!" Ja, Per skriver en Seddel og sender Hunden af Sted. Den Gang kneb det for den at komme ind, for Vagten havde faaet streng Befaling til at passe paa. Da nu Kongen saa Hunden igjen, blev det galt for Alvor. Han giver Befaling til, at de skal følge den og bringe dens Herre op paa Slottet enten levende eller død. Der bliver jo sendt en Sergeant og to Menige efter

den, og de opdager snart Hundens Ejer. Han faar altsaa Ordre til fra Hans Majestæt, at han skal følge med, ellers havde de Ret til at dræbe ham paa Stedet.

„Ja, det gaar vel ikke saa haardt," siger Per, men han følger alligevel med og kommer tillige med hans Hund ind i Salen, hvor Gjæsterne var. Kongen spørger saa, om det var hans Hund, og hvordan han kunde understaa sig i at lade den løbe der. Ja, Per bad nok saa pænt om Forladelse, og da han saa de mange fremmede og lod, som han ikke kjendte til, at her var Forlovelse, viste Kongen ham Dragehovederne og fortalte om, hvordan hans Datter var bleven frelst. Der var flere fine Herrer fulgte med ind i Kammeret, og de stod nu ogsaa og saa paa Hovederne. Saa tager Per et og lukker Kjæven op. „Det er dog mærkeligt," siger han, „at der ingen Tunger er i det, mon det skulde være saadan med de andre ogsaa?" Jo, de var ligedan alle sammen, og han viste de andre Hovederne. „En kan jo se, hvor Tungerne har siddet, saa de maa have været der." Ja, saa maatte Ridder Rød nok have skaaret dem af, mente de. Saa tager Per Lommeklædet med Tungerne op og siger: „Hvem har nu frelst Prinsessen, enten den, der har Tungerne, eller den, der har Hovederne?" Ja, alle sammen maatte de da tilstaa, at den, der havde Tungerne, havde frelst hende. Ja, for vilde de ikke tro det endnu, saa var her tre Ringe med Kongens og Prinsessens Navn i. Dem kunde Kongen kjende, og saa bliver Prinsessen kaldt til. Hun bekjender strags, at Ridder Rød har truet hende til at sige, at det var ham, der havde frelst hende, men her stod da ellers hendes Redningsmand. Saa blev Ridder Rød dømt til at skulle i en piggeret Tønde Dagen efter, og der skulde to Vildlapper flyve med ham, til han var splittet ad.

Nu blev der drukket Forlovelse med Per og Prinsessen. Hans Hest blev hentet op paa Slottet, og saa bag efter blev Brylluppet holdt med stor Pragt.

Nogle Dage efter vilde han ud og se den Plads, hvor han havde frelst hende. Da gaar der en gammel gammel kroget Kjælling der inde i Skoven, hun gaar og samler Pinde.

„Gudhjælp jer, gamle Mutter!“ siger Per.

„Tak!“ siger hun lige saa stille og pibende, „kan I se mig? der har ingen kunnet se mig i saa mange Aar og saa mange Aar,“ siger hun den slemme gamle udlevede Kjælling.

Jo, det kunde han da nok, og han kunde ogsaa se et Slot, der skjænd saa pænt ovre paa den anden Side af Vandet.

„Hvad er det for et Slot?“ siger han til Kjællingen.

„Det er saa mænd mit Hus,“ siger hun saa, „har du ikke Lyst til at komme over og se det?“

Jo, det kunde han nok have Lyst til. „Men hvordan skal vi komme derover?“

„Det skal vi nemt, naar jer Hest maa bære de Pinde, a har her, og I saa siger, ligesom a siger.“

Det siger han ja til. Saa lagde hun de Pinde paa Hestens Ryg, og saa skulde han sætte sig paa hendes Ryg.

Saa sagde hun: „Bro æfor og brist æbag!“ Det sagde han lige saadan. Da de kom derover, saa var der intet Slot at se, saa var der ikke andet end en Søjhytte.

„Hvor er det Slot nu,“ siger han Per, „vi kunde se der ovre?“

„Det var saa mænd ikke andet end mit Hus, der skjarer saadan paa den anden Side af Vandet. Vil I ikke med ind i mit Hus og se, hvordan der er?“

Det siger han jo til. Hesten bandt han ved en Pæl, der stod uden for Døren. Hun kylte nogle Pinde paa den bitte Krumme Skorsten, der var, saadan at det kunde lyse lidt op i Hytten.

„Vil I ikke løske mig lidt i mit Hoved?“ siger hun den slemme gamle Kjælling.

Jo, det gjorde han ogsaa.

„Vil I ikke tage et Haar og kyle paa den slemme Hest, der staar og stamper her ude? a er ræd, den skal stampe mit Hus ned.“

Det gjorde han godt nok.

„Vil I ikke tage et Haar og kyle paa den slemme Hund? den ser saa bister ud af Øjnene.“

Jo, det gjorde han ogsaa.

Om han vilde ikke ogsaa tage et Haar og kyle paa den slemme Sabel; „den skjarer saa slemt i mine gamle Øjne.“

Saa gjorde han det.

„Naa, har I nu gjort alt det, a har budt jer?“

Ja, det mente han da.

„Saa skal I være bundne til Dommedag, for det er jer, der har slaaet mine tre Sønner ihjel.“ Saa skabte hun dem om til Sten, Kampesten, alle sammen, og dem trimlede hun ind under hendes Seng.

Naa, saa var det forbi med ham, og saa blev Vandet i Glasset der hjemme til Blod. „Nu er min Broder i Livsfare,“ siger Hans, „nu maa jeg af Sted hen at finde ham, ihvor han er.“ Saa rider han og kommer til den samme Kjøbstad og den samme Vært, som Per havde lagt sig ind hos. De kommer i Snak om, at Prinsessen var bleven frelst, men skjønt Værten ikke ret vidste, hvordan det var gaaet til, fik Hans dog udforsket, hvad han vilde, og saa rejser han op paa Slottet og stiller sig an, som han var Per.

Da begge Brødrene nu var hinanden saa lig, kunde Dronningen ikke vide bedre, end at det var hendes Mand, der kom, og saa spørger hun ham, hvor han har været henne i disse Dage. Ja, han foregav, at han havde været paa en Tur et Sted hen, og fortalte op, hvad han kunde nu hitte paa, og hun tog det for

gode Varer. Om Natten lagde han sig ved hende, men tog hans Sabel og lagde imellem dem. Hun forundrede sig meget over den Ting, da han ellers ikke plejede at gjøre saadan, men hun vilde dog ikke gjøre sig nysgjerrig og spørge om, hvad Lag det havde, for den ene Nat. Tidlig om Morgenen gik han ned til Stranden, og da gaar den gamle røgede Kjælling der nede og samler Pinde op igjen. Han siger ligesom Per og spørger om, hvad det var for et Slot, der skjænd' saa smukt ovre paa den anden Side af Vandet.

„Det er saa mænd mit," siger hun, „har du ikke Lyst til at komme over og se det?"

„Jo, det kunde jeg nok have Lyst til, men hvordan skulde det gaa til at komme over Vandet?"

„Jo, det kan vi nok, naar din Hest maa bære dem Pinde, a her har samlet, og du sætter dig op paa min Ryg, at a kan bære dig over, og saa siger, ligesom a siger."

Ja, det var han da villig til. De fik Pindene paa Hestens Ryg, og han kommer paa hende.

„Bro æfor og brist æbag!" siger hun saa.

Det skulde han jo sige bag efter, men i det Sted sagde han: „Bro æfor og hold fast æbag!" for han kunde nok forstaa, der var Lumskeri ved den gamle Kjælling.

Da de kommer saa derover, var der jo ikke mere Slot at se end ingen Ting, der var kun den usle røgede Søjhytte.

Saa spørger han ligesom Per, hvor Slottet var nu.

„Aa, det var saa mænd mit Hus her, der skjarede saadan paa den anden Side af, a har ikke noget Slot," siger hun, den udlevede krogede Kjælling. „Vil I ikke med ind og se, hvordan mit Hus er inden i?"

Jo, det kunde Hans nok have Lyst til, han bandt hans Hest ved en Pæl og fulgte med, og saa kylte hun nogle af de Pinde, Hesten havde baaret, paa Skorstenen, for at de kunde lyse lidt op i Hytten.

„Aa, vil I ikke løske mig lidt mit i Hoved?“ siger Kjællingen.

Jo, det vilde han nok.

„Vil I ikke tage et Haar af mit Hoved og kyle paa den slemme Hest, der staar og stamper her ude? a er ræd, den skal staa og sparke mit Hus ned.“

Saa snapper han fat i en store Lok af hendes Hoved og støder af og kyler paa Ilden, saa det laa og braste paa Skorstenen.

„Av, av, av!“ siger Kjællingen, for det gjorde ondt.

„Vil I ikke ogsaa tage et Haar af mit Hoved og kyle paa den slemme Hund? den ser mig saa bister ind i mine Øjne.“

Jo, det vilde han gjærne, han snapper en meget større Lok og støder af Hovedet paa hende og kyler i Ilden, til den braste.

„Av, av, av!“ skriger Kjællingen, „det gjør saa ondt, naar I tager Haaret af. Vil I ikke ogsaa tage et Haar af mit Hoved og kyle paa den slemme Sabel? den skjarer saa hæsligt i mine gamle Øjne.“

Jo, det vilde han ogsaa, og han støder saa meget en storige Lok af og kyler hen i Ilden, ret te det braste.

„Av, av, av, av, av, av, det gjorde endda saa meget slemt ondt, men hvad var det endda, der gjorde saa ondt, av, av, av!“

„Aa, det er dem slemme store Lus,“ siger Hans, „de sidder saa fast, og jeg skulde jo gjærne have nogle løsket af, nu jeg er kommen til det.“

„Ja, det er godt nok af jer,“ siger hun, „der er ingen, der har løsket mig i mit Hoved i saa mange Aar. Naa, har I nu gjort alt det, a har bejen jer?“ siger den gamle krogede Kjælling.

„Ja, det maa du vel selv vide,“ siger han.

„Saa skal I ogsaa være bundne til Dommedag.“

Men det var galt, at han havde slet ingen Ting

gjort af det, hun havde forlangt, saa ham kunde hun ingen Magt faa med.

„Ja, jeg skal binde med dig," siger Hans, og saa tager han hans Sabel og giver hende nogle ordentlige Stryg over hendes krogede Ryg. „Det er dig, der har forgjort min Broder, kan jeg nok skjønne, vil du nu skaffe mig ham strags!" og han gav hende dygtig af Sabelen igjen.

„Ja, vil I saa ikke tage mig den Krukke, der hænger oppe i min Seng."

„Vil du selv tage den!" brøler Hans, og han smører paa hende igjen, saa hun faar Skam at føle. Hun maa da selv til at krøkke hen og tage den ned, skjønt hun gav sig ved det. Saa gav hun sig til at trimle de her Kampesten ud, der laa under hendes Seng, og det var heller ikke noget nemt Arbejde for saadan en gammel udlevet Kjælling. Da hun havde faaet dem ud, smurte hun dem af det, der var i Krukken, og saa kom baade Per og hans Hest og hans Hund til Live igjen, og Sabelen blev igjen til Sabel, saa det hele kom i sin gamle Stilling. Saa kylte hun Krukken i Sengen igjen, da hun havde faaet det gjort, men Hans slaar hende saa ihjel med Sabelen, og derefter rejste de derfra til Hobe med hverandre, for nu var der ikke noget at blive efter.

Nu var det saa heldigt med det, at der var Bro, de kunde ride over paa, ved det Hans havde ladet være med at sige saadan, som Kjællingen sagde ham for. Som de nu rider, snakker Brødrene sammen om flere Ting og fortæller hinanden om, hvordan det er gaaet dem. Da de saa var ude midt paa Broen, kommer Hans til at fortælle, at han har ligget ved Pers Kone om Natten. Derover bliver Per saa forbistret paa ham, at han øjeblikkelig hugger Hovedet af Hans og lader den døde Krop blive liggende der paa Broen.

Saa rider Per hjem, men den døde hans Hest og Hund blev standende ved Liget.

Naa, han kom altsaa tilbage til hans Kone, og hun tager jo godt imod ham. Da de var komne til Sengs om Aftenen, og han ingen Sabel lagde imellem dem, kunde hun ikke dy sig, men siger, at hun vilde spørge ham om én Ting. Ja, det maatte hun jo godt. Hvordan det kunde være, at han lagde hans Sabel imellem dem sidste Nat, det havde han aldrig gjort før og gjorde det heller ikke i Aften.

Ja, det gjorde han jo en Undskyldning for, som han nu kunde bedst, for han vilde ikke sige, hvordan det egentlig forholdt sig. Om Morgenen tidlig rejser han ned til Vandet igjen og rider over Broen ud til Søjhytten, hvor han fik fat i Krukken, der laa i Sengen, og saa skyndte han sig ud paa Broen til Liget som laa der endnu, ligesom han havde forladt det. Han sætter Hovedet til og giver sig til at smøre paa det. Saa holdt det fast, og Hans kom til Live igjen. De rejste hjem til Prinsessen med hinanden og fortalte hende, hvordan Sagen egentlig hængte sammen, og saa skrev de hjem efter deres Forældre, at de skulde komme til dem og være der hos dem. Per han blev Konge i Landet, og Hans fik en stor Plads hos ham som Minister, imens Forældrene gik ved dem begge to, saa længe de levede, og fik deres rigelige Ophold.

---

17. Prinsessen paa Glarbjærget.

Der var en fattig Mand, der laa for Døden. Saa taler han sin Søn hen til sig og siger: „Hør, min Dreng, naar du skikker dig ordentlig i Verden, saa skal det jo nok gaa dig godt. Men én Ting maa du love mig, og det er, at du ikke skiller dig af med de her tre Hunde, som jeg har, og som jeg vil give dig. Den ene hedder Gesvindt, den anden Pedevindt, og den

tredje Bræk-Jærn-og-Staal. Hvor du kommer til at tjene, skal du sørge for, at du kan have dine Hunde hos dig." Saa sagde Faderen ikke ret meget mere, og det behøvedes heller ikke, Drengen havde saadan omtrent faaet hans Mening at vide.

Da Faderen var død, rejser Drengen af med hans tre Hunde, og han flakkede over det hele Land og fik endda ingen Tjeneste, for ingen vilde have en Dreng, der havde saadant et Følgeskab. Men da han kom til Kongens Slot, faar han Hyre der og bliver stedet til at passe Kreaturerne. Den Plads var der ikke saa mange for at tage, da der ude i Marken var en Høj, som var beboet af en Trold, og saa snart nogen kom over Skjellet imellem ham og Kongen, saa tog Trolden dem. Strags den første Dag viser de ham, hvor Skjellet er, og siger, at dersom der blev nogle af Kreaturerne henne, saa gik det ham ilde. Naa ja, han skulde nok passe paa saa godt han kunde.

Om lidt mod gik det ham hverken værre eller bedre, end at der løb nogle af Høvederne over Skjellet, og saa kom Trolden ud og vilde tage dem. Drengen pudser da Gesvindt paa ham, og den handlede saa ilde med ham, at han blev rent daarlig af det og smuttede ned i Højen uden at tage noget med sig; saa da Drengen kom hjem med Høvederne om Aftenen, havde han dem alle sammen i god Behold.

Den næste Dag maatte han have to Hunde pudset paa Trolden, da denne kom ud for at snappe de Høveder, der var komne over Skjellet; men den Dag havde han ogsaa to Hoveder. Hundene handlede saa ilde med ham, at hans ene Arm blev reven af, og saa forsvandt han i Højen.

Den tredje Dag gik alle Kreaturerne over Skjellet, og Trolden kommer farende hen imod Drengen, saa han var færdig at ske en Ufærd. Da havde han tre Hoveder. Men Drengen siger: „Gesvindt! Pede-

vindt! riv mig og split ham ad.“ Men de kunde ikke magte ham i Dag, og saa raaber han igjen: „Bræk-Jærn-og-Staal, riv du mig og split ham ad, og lad de andre to hjælpe til!“ Det gjorde de, og saa rev de Trolden saa smaa, som han var møllemalet.

Da fik Drengen først godt. Nu kunde Kreaturerne gaa, hvorhen de vilde, og saa benyttede han Tiden, han havde tilovers, til at se Højen efter og faa at vide, hvordan Trolden havde haft det der. Det første Værelse, han kommer i, der sidder tolv Skræddere inde og syr paa en rød Dragt, i det andet Værelse sidder andre tolv Skræddere og syr paa en blaa Dragt, og i det tredje sad andre tolv, der syede paa en guldgul. I Stalden stod tre Heste, en rød, en blaa og en guldgul. Men mest underligt var det, at de Skræddere hverken saa op eller snakkede, og han var vis paa, de var i den Tro, at det var Trolden selv, der gik inde hos dem. Men saa taler han dem til og spørger dem om, hvor længe de havde siddet der. De i den røde Stue svarede: „Tyve Aar,“ og de i den blaa Stue havde været der i fyrretyve, tyve i den røde og tyve i den blaa. Men de i den gule Stue havde været i Lære i tredsindstyve Aar i alt, tyve Aar i den røde Stue, tyve Aar i den blaa Stue, og nu sidst tyve Aar i denne her. „Hvad Dragter kan I sy?“ spørger han dem. „Det, du forlanger af vor Farve,“ sagde de, „og det skal vi sy dig, inden en Time er omme.“

Da det var Aften, gjennede han Høvederne hjem, og den Gang han kom til Gaarden, kunde han forstaa, at der var Bedrøvelse paa Færde; og det havde sig saadan, at Prinsessen i Morgen skulde sættes op paa et Glarbjærg, det var blevet bestemt i Dag, for der var en ond Trold, som aarlig krævede et Offer af Riget, og i Aar var det faldet i Prinsessens Lod, hvis der ingen var, som kunde ride op ad Glarbjærget til hende og ride ned af det med hende igjen. Det Til-

fælde var imidlertid aldrig indtruffet, og derfor var det saa godt som afgjort, at Prinsessen kom til at høre Trolden til.

Dette her tænker Drengen endda noget over om Natten, da han var kommen i sin Seng; og det blev hans Mening, at da der stod nogle prætige Heste i Stalden ude i Højen, var det nok værd at gjøre et Forsøg med dem, det kunde da ikke gaa galere end galt.

Da det var blevet Dag, og han var kommen ud i Marken med Høvederne, gaar han ind til Skrædderne i den røde Stue og siger til dem: „I syr mig en rød Dragt inden en Time!“ Dernæst gaar han ud i Stalden og strigler den røde Hest, og da det var besørget, var Klæderne ogsaa færdige. Han ifører sig nu dem, og om det saa var Kaskjetten, var den gloende ligesom alt det andet, og en svær Kappe fik han, der kunde flagre langt bag efter ham, naar han red. Endelig sætter han sig til Hest og rider op til Glarbjærget. Men det havde alligevel taget megen Tid, inden han kom til Skred, og da han naaede til Pladsen, var Ridderne færdige alle sammen. Mange havde prøvet paa at ride op til Prinsessen og frelse hende, men ingen af dem alle havde kunnet ride der op, for saa saare de kom lidt op paa Bjærget, saa skred de ned igjen lige saa langt, som de var komne op. Da Drengen saa, hvordan det stod sig der, foldede han sine Hænder og gav sig Gud i Vold. Alle Folk var ogsaa vis paa, at Prinsessen nu ikke stod til at bjærge, eftersom det var gaaet, og fordi der ikke var uden ti Minuter tilbage af den Tid, indtil Trolden kom.

Men da ser de pludselig en gloende rød Hest og Rytter komme ridende, og det var ikke uden som en Vind, da var han der. Uden nogen Anstrængelse løber Hesten op ad Bjærget til Prinsessen, og han tager hende, rider atter tilbage med hende og sætter hende

i den kongelige Vogn, som holdt neden for. Saa var hun frelst den første Dag, og derfor gav Prinsessen ham en Guldkjæde.

Drengen rider nu saa stærkt, som han kan, hjem til Højen, sætter hans Hest ind i Stalden og trækker af hans Klæder. Dernæst giver han de tolv Skræddersvende, der havde arbejdet for ham i Dag, deres Forlov, saa at de maatte rejse, hvorhen de vilde i Verden, og han gav dem desuden en god Slump Guld og Sølv, som der var nok af inde i Troldens Kammer. Derover var de glade, det kunde en ikke fortænke dem i, eftersom de havde siddet i tyve Aar og slidt og slæbt for ingen Ting.

Da han kom hjem med hans Høveder om Aftenen, blev der talt vidt og bredt nede i Borgestuen om denne her røde Rytter, der havde saadan redet op paa Bjærget. „Ja, det var mig, der gjorde det," sagde Drengen. Det grinnede de alle sammen ad og gjorde Nar ad ham, fordi han sagde saadan. De var nu ogsaa i skikkelig godt Humør, for Kongen gjorde Gilde den Aften, og enhver især fik det Øl, en kunde drikke, og det var ikke brygget paa Tapstangen.

Den anden Dag skulde Prinsessen sættes op paa Glarbjærget igjen, for det skulde ske tre Dage i Rad. Drengen gaar ind i den blaa Stue og bestiller en blaa Klædning, og saa gaar han ud og strigler den blaa Hest. Da han ser Skoene efter, da bliver han va'r, at Hesten er beslaaet med Diamanter indfattede i Guldsko. Saa gaar han ind og trækker i den blaa Klædning, sadler Hesten og sætter sig paa den, og rider nu saa rask, han kan, for han vidste nok, det var nødvendigt.

Men i Dag var det dog god Tid, og han fik Lejlighed til at se, hvor ilde nogle var komne af Sted af dem, der havde prøvet paa at frelse hende, de havde brækket baade Arme og Ben ved at falde ned af Bjær-

get. Det gik ham nu lige saa heldig den Dag, Prinsessen blev sat i Vognen, og saa kyssede hnn ham og gav ham en Guldring, hvori hendes Navn stod. Hun beder ham ogsaa om at sidde ind i Kareten ved sig, men det vilde han ikke, han sætter sig paa Hesten, vinker Farvel med Haanden og sætter af Sted i Flyvespring. Det varer ikke længe, inden han faar den sat i Stalden og kommer selv af Klæderne, hvorpaa han skikkede de næste tolv Skræddere bort og gav dem en god Slump Guld og Sølv med af Troldens. Det var de jo svær godt fornøiede med. Da han kommer hjem ad Aften med Kreaturerne, var der en Glæde, saa det var mageløs, og de fortæller ham jo, at i Dag er Prinsessen igjen bleven frelst, men af en anden paa en blaa Hest og i blaa Klædedragt.

Nu var der altsaa to, der maatte faa hende, for det var lovet ud, at den, der kunde ride op og tage hende ned, maatte faa hende. „Ja, det var da mig, der frelste hende i Dag igjen," sagde Hyrdedrengen, men det grinnede de ad, det kunde de aldrig tro. Ja, det kunde da ogsaa være det samme, og det gik da saadan, at de knaphændig blev kjede af at holde ham for Nar.

De levede jo svar den Aften igjen, men Drengen passede sit. Han var tidlig oppe næste Morgen; den Dag sknlde det gaa for sig igjen, og da skulde den endelige Afgjørelse træffes. Han bestiller Gulddragten og strigler Guldhesten, samt letter alle fire Ben for at se efter, om Skoene ligger godt. Jo, de var i Orden, og de glimrede som Lyn, for de var af Diamanter.

Men Klokken var bleven mange, og han maa skynde sig at komme i Klæderne og sadle Hesten op, og saa rider han. Henne ved Glarbjærget var Sorg, og den var stor, for alle de mange, der var komne for at frelse Prinsessen og havde prøvet paa det, maatte

give tabt, de kunde ikke komme et Trin op i Dag. Hendes Fader laa der neden for Bjærget med hans Ansigt for Jorden og græd, nu frygtede han for, der var ingen Redning for hende mere, da Klokken havde ikke ret mange Tider tilbage, inden Trolden vilde være paa Pletten, og da Ridderen fra i Gaar og i Forgaars ingen Steder var at se.

Men i det samme kommer der én ridende paa en gul Hest og i en gul Klædning, saa det var, som Ilden stod lige saa glød ud bag efter ham. Han rider lige hen til Bjærget, men da han er kommen Halvvejen derop, maa Hesten vende om og løber tilbage igjen. Alle de, der var til Stede, bad saadan til, at det maatte lykkes, men selv var han nu nær ved at fortvivle. Da Hesten er kommen et Stykke hen, vender den om igjen og render saa runden om derop ad. Rytteren gav den nu Tøjlen, og tre Gange rendte den omkring Bjærget, inden den kom til Toppen, men saa var den ogsaa naaet til det Sted, hvor Prinsessen sad. Saa kysser hun ham og giver ham et Guldæble, som baade hendes Faders og Moders Navne var i — de kaldte det et Rigsæble — idet hun lover ham, at dette maatte han faa, dersom han vilde være hende tro i alle hendes Dage. Det gav han hende Haand paa, hjalp hende saa op paa Hesten og kom lykkelig og vel ned igjen. Da han havde hjulpet hende ind i Kareten, bad hun ham sidde ved sig, hvis han havde hende kjær, men det vilde han undslaa sig for. Saa var der strags tolv Riddere til Rede, som slog Kreds om ham, og nu hjalp der ingen Smutten. Han maatte sætte sig ind til hende, og de kjørte. Det var en lang Vej, og han blev søvnig og faldt i Søvn. Saa saa hun ret, hvor pæn han var i alle hans Træk, og til Forsikring tager hun en lille Sags af hendes Lomme og klipper den ene Ørelok af hans Haar.

Da han vaagner, er de nær ved Slottet, og saa

vil han absolut af, hans Hest skulde have noget at leve af, sagde han, for det var dog den, der havde frelst hende. Men inden han kom af Sted, maatte han love hende med Haand og Mund at møde i Aften, for da var det hendes Trolovelsesaften, og da skulde der komme to andre, som ogsaa havde frelst hende, og da de havde fortjent hende alle sammen, fik de nu at se, hvem der skulde gaa af med Prisen.

Saa rider han hjem til Højen, fik Hesten ind og kom selv af Klæderne, hvorpaa han gav de sidste Skræddersvende Forlov og gav dem saa mange Penge, de kunde bære, enhver især. Men førend de tog af Sted, spurgte han dem, om der var nogen, der vilde tage sig paa at blive og passe paa hans Heste. Der var da to, som nok vilde blive, for de var Kjærestefolk, og nu havde de siddet og set paa hinanden i 60 Aar, derfor var de mere end almindelig glade ved at blive fri for den Stilhed. Trolden havde ikke vidst bedre, end de var Mandfolk begge to, saa meget fejl havde han taget, da han røvede dem. Saa rejste de andre af, efter at de alle sammen havde takket ham saa mindelig, og da de to havde lovet at passe hans Heste godt, drog han hjem til Kongsgaarden med Kreaturerne.

Det var mørkt og sildig, og han havde nær aldrig faaet dem drevet ind den Aften, for der var Blus i alle Vinduer, og det gjorde Høvederne sig jo grimt til ad. Heller ikke vilde nogen hjælpe ham, enhver havde travlt, og de brød dem kun lidt om Hyrdedrengen i Aften, lod de. Endelig omsider faar han det ind og hvert til sin Baas, og saa skulde han jo have standet lidt ved sig selv, førend han skulde ind til Gildet, og det bedste Klæder var i Aften ikke for godt.

Der var høj Snak i Folkestuen, da han kom ind. De havde jo ikke faaet saa lidt at drikke, og enhver

pratede om den gule Rytter. „Saa du ham?“ spurgte de Drengen.

„Jo, ham skulde jeg vel kjende,“ sagde Drengen, „for det var jo mig selv.“

„Ja, ham faar vi aldrig et vist Ord af,“ svarte de, „for efter hans Snak er det ham, der bliver Konge her om lidt, naar den gamle er død. Saa maa vi vel ønske dig til Lykke.“

„Ja, det kan vel ikke hjælpe at sige nej til det, men det vil i alt Fald vise sig, inden Enden kommer.“

Mere fik han ikke sagt, for saa blev der talt til alle Folkene, at de skulde ind og danse med Prinsessen, det havde hun lovet, at ethvert Menneske paa Slottet skulde i Aften have en Dans med hende.

Karlene de fór ind, som der var Bisselæder i Hælene paa dem, og de fik deres Dans den ene efter den anden. Men da de var prøvede alle sammen, og hun spørger, om der ikke var flere tilbage, svarer de og siger: „Der er ikke andre som vor gode Hyrdedreng, men ham kan det saa mænd ikke nytte at faa her ind og beskide hende.“

Jo, svarte hun, han maatte der ind. „For det kunde jo godt være ham, der har frelst mig, og han maa ind og have hans Dans.“

Saa kommer han, men da han nu faar hans Kaskjet af, kan de alle sammen se, at han havde kuns én Ørelok, den anden var kort afstudset.

Prinsessen kjendte ham saa godt igjen, og hun dansede hendes Dans med ham. Men i Dansen hvisker hun til ham: „Skynd dig endelig og mød i din Gulddragt!“

Saa maatte han af Sted i Huj og Hast, og det varede da heller ikke for længe, inden han var der igjen. Nu fremlagde han alt det, Prinsessen havde givet ham: Sølvkjæden og Guldarmringen og Guldæb-

let, og saa kunde enhver se og forstaa, at det var ham, der havde frelst hende alle tre Dage. Der blev saa holdt Bryllup, og det var der baade fattige og rige med til, ingen var for simpels til den Stads. Hans tre Hunde fik en god Forsørgelse, saa længe de levede, og han blev en god Konge og Herre imod fattige Folk alle de Dage, han levede. Den gamle Konge var ret godt fornøjet med Svigersønnen, og han sagde: „Det er underligt, som det kan gaa til i Verden, vi kommer saa mænd til at stede os en ny Hyrdedreng."

---

18. Kæmpernes Drab.

Der var en Mand og en Kone, der havde to Sønner, den ældste hed Kræsten, og den yngste hed Peder. Peder havde saadan en Lyst til at lære at skyde, men ellers var han noget mere enfoldig, for Moderen at tykke, end Kræsten, der lignede snart mere hende, og Peder lignede noget Faderen, de var begge to noget sindige i deres Væsen. Saa gik Konen og kom i Tanker om, at det var nødvendigt for hende at komme ned til Rom og faa Paven til at forlade hendes Synder. Manden tykte ikke ret om det i Førstningen, men hun blev ved saa længe, til hun fik hendes Vilje, og de lavede dem i Stand til Rejsen. Sønnerne skulde nemlig også af Sted, og Peder siger: „Aa, maa jeg saa ikke faa jer Bøsse? en kunde have Spil af det maaske." Kræsten var imod det, „vi har nok at slæbe paa," sagde han, men Peder fik lige godt Bøssen. Nu var det i Sommertiden, og de kunde ikke godt kjøre midt om Dagen for Varme, men om Natten var det værre, for det de ikke kjendte Vejen. Saa kommer de en Dag lidt før Aften til en Kro, der laa i Udkanten af en Skov. „Her maa vi helst lægge os ind," siger Kræsten.

„Jeg tror, du vil," siger Peder, „vi kan ikke kjøre

om Dagene for Varme, og vi skulde saa lægge os ind her før Aften! skal vi saadan til at rejse, vil det vare længe, inden vi kommer til Rom.“

Kræsten gjorde Indvendinger og mente, at de ikke kjendte Vejen, men Peder blev ved sit: „Det er jo lyst om Nætterne, og vi har jo desuden Maane, saa vi kan sagtens se at kjøre, og Besked om Vejen kan vi faa her i Kroen.“

Saa kjørte de et Stød, men endelig kommer de til en grøn Plet der inde i Skoven, og der skiltes Vejen ad, saa det var ikke nemt at vide, hvad for en de skulde med, og ingen af dem kunde huske, hvad Besked de fik i Kroen.

„Naa, hvad gjør vi nu?“ siger Kræsten.

„Ja, vi kan sætte Bæsterne fra, saa kan de da faa Livet fuldt, og saa kan den ene af os vaage til Midnat, og den anden til Dag, for at holde de vilde Dyr henne.“

Saa vaagede Kræsten først, og Peder og Moderen lagde sig til at sove under Vognen. Han fik fat paa Bøssen, og saa spankede han omkring saa længe, til han fik Øje paa en Hjort, og den skød han. Aldrig saa snart det blev Midnat, talte han til Broderen:

„Peder, du skal op!“

„Nø—øh,“ siger han og rækker sig.

„Peder, du skal op, nu er det Midnat!“

„Jaah,“ siger Peder, „nu skal jeg komme.“

„Jeg har skudt en Hjort,“ siger Kræsten.

„Aa pyt, jeg har saa tit skudt en Spurv, der er ikke nær saa meget at holde paa, og det er en meget større Kunst.“

Saa lagde Kræsten sig, og nu skulde Peder til at vaage. Han kravlede op i et Træ, det højeste, han kunde se, og gik helt op i Toppen. Saa kunde han se Udkanten af Skoven, og uden for den var der en stor Høj, hvor der sad tre Kæmper omkring en Ild og aad

Suppe og Kjød. De var saa store, at Skeerne, de sad med, var som almindelige Hulskovle, og Gaflerne som Moggrebe. Saa kravlede Peder ned efter Bøssen og tog Krud og Kugler med sig. Da han igjen var kommen til Sæde, var den ene af Kæmperne ved at føre noget Kjød til Munden, men saa skød Peder til hans Gaffelskaft, saa Gaffelen med Kjødet fløj lige i Hagen paa ham.

„Hvad er det for Kunster?" siger Kæmpen til den, der sad næst ved ham, „sidder du og slaar mit Gaffelskaft i Stykker?"

„Dit Gaffelskaft! jeg rører jo aldrig ved det," siger den anden.

„Da er her Syn for Sagen, du vil kanske bilde mig ind, at Skaftet kan springe i Stykker af sig selv," sagde han og tog Gaffelen ud af Hagen.

De kommer paa Benene begge to og havde nær kommet til at slaas. Men den tredje Kæmpe fik dem da snakket til Rette, og de begyndte igjen at spise. Men saa kom de til at sidde saadan, at de fik byttet Plads. I det Lag havde Peder faaet Bøssen ladet, og saa skød han til den anden Kæmpe, lige idet han vilde føre et Stykke Kjød til Munden. Gaffelskaftet sprang i Stykker, og Kæmpen brølte op i en forfærdelig Tid:

„Men hvad bilder du dig ind? nu slog du til mig."

„Nej, jeg rørte dig ikke," og de havde nu kommet til at slaas for Alvor, hvis den tredje Kæmpe ikke havde rejst sig og skilt dem ad.

„Hvad ligner det efter, at vi begynder at øde hverandre indbyrdes nu, da det gjælder om at holde sammen for at faa Magt over Kongen her i Landet. Det kan blive svært nok, men værre bliver det da, hvis vi ikke kan forliges. Sæt jer nu ned og lad os faa afædt; nu vil jeg sætte mig imellem jer, og lad saa det Skjænderi have Ende."

Imidlertid havde Peder faaet ladet paany, og saa

skød han til den tredje Kæmpes Gaffel, at den fløj ind i Halsen paa ham med baade Kjød og det hele.

„Naa, nu kunde jeg vel gjøre mig lige saa gal som I andre, men lad os nu stræbe at faa afædt, og saa skynder vi os ind i Skoven for at faa Redelighed paa de Kunster."

De fandt snart Træet, som Peder sad i, og raabte op til ham:

„Naa, der har vi dig, der skyder saa godt, skynd dig at komme her ned!"

„Ja, dersom I ingen Onde vil gjøre mig," og da de lovede ham det, kravlede han ned til dem.

„Vi kunde nok have Grund til at være fornærmede paa dig," siger den ældste Kæmpe, „men du kan være os til Nytte, siden du er saa god til at skyde. Der ligger et Slot en lidt udenfor Skoven, og det bor Kongens Datter paa; hende vilde vi gjærne røve, for vi er i Spektakkel med Kongen, men vi kan ikke komme der ind, for vi kan nok kaste Søvne paa det, der er levende i Slottet, undtagen en lille sort Hund; men det kan jo ikke hjælpe os, for naar vi begynder at kravle over Volden, saa mærker den bitte Hund os, og den har vi som sagt ingen Magt over, saa begynder den at søge, og alle Folkene bliver vaagne og Krigsfolkene, der skal holde Vagt over Prinsessen. Men naar vi kunde faa dig med hen og skyde os den Hund, inden den begynder at søge, lige i det Øjeblik den kommer ud af sit Hus, saa havde vi Magt til at tage hende. Vi skal nok belønne dig godt for det."

„Ja, det kan jeg gjærne tjene jer i," siger Peder, og saa fulgte han strags med dem.

Da de kommer til Volden, siger Peder: „Hvordan kommer jeg derover?"

„Nu skal jeg lige tage dig og kyle dig der op," siger den ene Kæmpe.

„Nej Tak, saadan skal I ikke sprække Himmel

med mig, saa kommer jeg jo af med mit Liv og faar ingen Hund skudt."

„Det behøver du ikke at være ræd for," siger Kæmpen igjen, „det er dygtig bredt oven paa Volden, og der gror svær langt Græs, saa du kan ikke støde dig til nogen Hilder."

Peder lader sig besige, og saa tog Kæmpen ham og smed ham op. Da Hunden hørte det Dump, kom den ud af sit Hus, og saa skød Peder den.

„Kan du nu lukke Porten op!" siger Kæmperne der nede.

„Ja, jeg maa vel gjærne se mig lidt om først," siger Peder, og det kunde de jo ikke have noget imod, naar han ikke biede alt for længe.

Saa gik Peder ned og ind ad Storstuedøren, for han saa som en stor Lampe, der hængte at brænde i et Værelse, og det skærede saa stærkt gjennem Vinduerne. Da var det en forskrækkelig stor Sal, og midt i den hængte en grumme stor Lysekrone, der kunde ordentlig lyse op i Krogene. Saa hængte der et mægtigt Sværd paa den ene Væg, og ved Siden af hængte der en Flaske, som var indsyet i Læder. Der stod paa med forgyldte Bogstaver: Den, der tømmer den Flaske, han kan svinge det Sværd, men det maa ikke ske uden i den yderste Nød. Peder vilde prøve at tage Sværdet, men han kunde hverken rokke eller nogre det af Stedet. Saa tog han Flasken og drak sig en Slurk. Det havde til Følge, at han nu kunde lige rokke det en bitte Krumme. Saa fik han i det samme Lyst til at se sig lidt om i de andre Værelser.

Det næste han kom i, der laa den dejlige Prinsesse og sov i en Seng, og paa Bordet ved Siden af laa et guldbroderet Lommeklæde. Saa tog han det og rev det midt i Stykker, den ene Del puttede han i hans Lomme, og den anden Del lod han ligge. Saa stod der et Par guldbroderede Tøfler uden Sengen, dem tog

han ogsaa den ene af og puttede til sig, men lod den anden staa. Nu gik han ud i Salen igjen og tog sig nok en Slurk af Flasken, men han var endnu ikke magtet at svinge Sværdet, skjønt han kunde nok mærke, det var sandt, der stod paa Flasken. Saa tømte han den, og nu kunde han svinge Sværdet som ingen Ting.

Saa skulde han ud til Kæmperne for at have dem lukket ind, men Sværdet tog han med. „Du bier endda noget længe," sagde den ældste af dem der uden for Porten.

„Ja, det kan godt være," sagde Peder, „jeg skulde jo have mig set om her ved Slottet, for saadan en Bygning har jeg ikke set før. Men skynd jer nu at komme ind!"

Saa kom først den ene, men skjønt Porten var høj, maatte han døg gaa krum igjennem den, før han var endda højere. Som han kommer nu saadan stikkende med Hovedet, hugger Peder det lige af, greb fat i baade Hoved og Krop og smed det om til en Side i en Fart, saa de andre Kæmper ikke mærkede det. Til Held for ham var det, at han nu var bleven saa stærk. Nu kom den anden Kæmpe, og ham gik det lige saadan med. Saa tøvede den ældste endda noget, inden han kom. „Skynd dig endelig!" sagde Peder, „du er nok den ældste, for det du er saa sen, men jeg skal hen til mine Folk, jeg har ikke Stunder at vente ret længe efter dig."

Saa kom han, og Peder gjorde det af med ham ogsaa. Der laa de saa alle tre i en Dynge, og nu rejste Peder af. Han slog Porten i efter sig og skyndte sig at komme ud i Skoven, for nu var det blevet saa lyst, at de kunde se at kjøre. Da han havde gjemt Sværdet og Tøflen og Lommeklædet imellem Rejsetøjet paa Vognen, kaldte han paa de andre, og de rej-

ste videre, for nu var han bleven klog paa den rette Vej, sagde han.

Nu skal vi høre, hvordan det gik paa Slottet. Den første, der vaagnede, det var Slotsforvalteren, og da han saa de tre Kæmpers Lig, fik han dem dækket til indtil videre. Han vilde først høre noget nærmere om, hvordan de var blevne undlivede, for Kongen havde udlovet hans Datter og Kongeriget efter hans Død til den, der kunde slaa dem ihjel, og nu gjorde Forvalteren den Regning, at den, der havde gjort det, vilde komme og mælde sig. Men der gik én Dag, og der gik to, og ingen mældte sig. Saa finder han paa at give for, at han havde slaaet Kæmperne ihjel. Prinsessen sendte nu Bud efter ham og spurgte, om han havde været inde ved hende den og den Nat. Men han sagde nej, det var langt og vidt fra, det kunde Prinsessen da nok vide. „Ja, saa har du heller ikke slaaet Kæmperne ihjel,“ sagde hun.

Saa gik hun ind til Kongen og fortalte ham, hvad Nat det hele var sket, og Forvalteren havde ikke gjort det, for han havde hverken Tøffel eller Lommeklæde, og hun bad saa mindelig om at blive fri for det Menneske. Kongen savnede nu ogsaa Sværdet. Saa kalder han Raadet sammen og tilspørger hver især, om der var nogen, der kunde give Oplysninger om Kæmpernes Drab. Nej, de sagde alle sammen nej. Saa var der jo ingen Raad til at faa det at vide for det første, men det havde da ingen stor Hast, for der var ingen Tid sat, og Prinsessen havde bedt om Henstand med Brylluppet foreløbig.

Saa finder hun paa at bygge en stor Kro ved den Adelvej, der gik til Rom, og satte over Døren med store Bogstaver: „Den, der vil fortælle hans Levnedsløb, kan faa frit Herberg her.“ Den Kro var netop bleven færdig, da Peder og hans Folk kom tilbage

fra Rom. Da de saa kunde se denne her Bygning, siger Peder:

„Hvad er det? der er jo sat et stort Hus, siden vi rejste hen ad."

„Ja, det er der nok," siger Kræsten, og nu keg de jo dygtig paa Bygningen.

„Tu det er jo en Kro," siger Peder, „der vil vi ligge i Nat."

„Aa Snak," siger Kræsten, „du er altid, som du er tosset, og skal paa de fine Steder, du kan da nok se, det er ikke et Sted for os simple Folk."

„Det gjør ikke noget," siger Peder, „det Sted er for alle og enhver, og tillige med er det billigt, kan jeg se, naar en bare kan lade sin Mund gaa; det er jo netop din Ganning, for du kan snakke, og Pengene er du hør over."

Kræsten blev fornærmet og vilde ikke ind, men Peder truede saa med at tage Tømmerne fra ham, og Enden blev da af det, at Peder fik hans Vilje, og de holdt ind i den nye Kro.

Strags de kom i Porten, var der baade Stalddreng og Staldkarl til Rede og tog imod Hestene, der var Tjenere til at tage deres Rejsetøj og bære det ind i et Værelse, som de selv fik Nøglen til, og alle Folk var da saa udmærket flinke imod dem. Saa blev de viste ind i en Spisesal, hvor de kunde faa af alle Slags, hvad de lystede, baade Æde og Drikke.

Da de nu havde faaet noget at leve af, kom Prinsessen ind til dem og sagde:

„Ja, I har vel nok set, hvad der staar her ude over Porten?"

„Jo, saa mænd," siger Moderen, „det har vi nok set, men vi har ikke noget at fortælle, og vi burde heller ikke have taget her ind; men den yngste af mine Sønner — for det er mine Sønner de to her —

han er altid i Lyst for nyt, og han vilde bestemt, at vi skulde her ind."

„Jaja, det er det samme, Morlil, I er velkommen, og jeg forlanger ikke at vide mere end det, I har oplevet. Vil I saa begynde at fortælle?" siger Prinsessen til Konen.

Nu havde hun det saadan indrettet, at der var et lille Værelse ved hver sin Side af det, de var i, og i hvert af dem der sad der en Skriver, som optegnede alt, hvad der blev fortalt, og han havde gjort Ed paa, at han skulde skrive nøjagtig op.

Saa begyndte Konen: „Ja, mig og min Mand vi har de her to Sønner. Jeg har været noget vild i mine unge Dage, og saa kom jeg i Tanker om, nu jeg begynder at blive gammel, at jeg vilde gjærne til Rom og have mine Synder forladt. Min Mand gav mig endelig Lov til at rejse, og saa kjørte vi vild i en Skov og maatte blive der om Natten, men vi kom lykkelig til Rom, og der har jeg talt med Paven og set grov mange Ting, som jeg slet ikke kan fortælle jer, og som I vel sagt kjender meget bedre end jeg. Nu er vi paa Hjemrejsen, og saa har jeg saa mænd ikke mere at fortælle."

„Naa, ja saa skal jer ældste Søn fortælle."

„Ja," siger han, „jeg har alle mine Dage været hjemme ved mine Forældre og har ikke oplevet meget, inden vi kom paa denne Rejse. Vi var en Nat over inde i Skoven, som min Moder sagde, og der skød jeg en Hjort. Saa har jeg set Paven, men ellers har jeg ikke noget at fortælle, lad kuns nu Peder tage fat."

„Ja, skal jeg til at fortælle," sagde Peder, „saa bliver det ikke Smaating, I faar at høre, for jeg har oplevet meget paa denne her Rejse," og saa begyndte han, men det behøver vi vel ikke at gaa igjennem igien. Under Fortællingen blev han tit afbrudt af Moderen og Kræsten med et Hold-Mund, og de bad

Prinsessen endelig ikke at blive vred paa ham. Men hun sagde:

„Lad ham kuns blive ved, det er morsomt nok at høre paa.“

Da han var færdig, spurgte Prinsessen, om han havde Tøffelen og det halve Lommeklæde og Sværdet. Ja, han rendte ind og hentede det. Saa lagde Prinsessen sit Stykke paa Bordet, og Peder sit, og det passede akkurat. „Jo, det sæder godt nok,“ sagde han, „for jeg kan se, det er det samme Stykke, jeg skulde jo være saa snar med at rive det fra, og saa rendte det lidt skævt for mig.“ Tøflerne var ogsaa akkurat Magen, og da han tog Sværdet, svingede han det over Hovedet som ingen Ting og sagde: „Det er netop det, jeg hug Hovedet af Kæmperne med.“

„Men hvordan turde du vove at drikke af den Flaske?“ sagde Prinsessen.

„Jo, det turde jeg godt, for der stod, at den maatte tømmes i den yderste Nød, og jeg tykte, Nøden var saa stor, som den kunde taale at være, da saadan tre store Kæmper lige var paa Nippet til at røve Kongens Datter, og det var jo en stor Synd.“

„Ja, nu skal du have Tak for din Fortælling,“ sagde Prinsessen, „nu maa I gjærne gaa til Sengs, naar I vil.“

Baade Moder og Broder havde tabt saa talt baade Mund og Mæle over at høre, hvad Bedrifter Peder havde været Mand for, og de snakkede ikke mere med ham den Aften. Prinsessen sendte øjeblikkelig ridende Bud til hendes Fader og bad ham komme saa snart som mulig. Han kom ogsaa den samme Nat, og næste Morgen blev der sagt til Kræsten og hans Moder, at de kunde frit rejse hjem, men Peder skulde blive og have Kongens Datter. Det vilde han jo gjærne, og saa holdt han Bryllup med Prinsessen. Derefter sendte han Bud fil dem der hjemme, at de skulde sælge det,

de havde, og komme til ham. Det gjorde de, og saa lever de godt til Hobe. Men Forvalteren fik den Dom for hans Løgn, at han skulde puttes i en piggeret Tønde, og saa blev der spændt to vilde Heste for den, saa han paa den Maade kom ynkelig af Dage.

---

19. Skibs-Kokkedrengen.

Der var en rig Kjøbmand og en fattig Bondemand, som boede ikke ret langt fra hinanden. Saa havde den fattige det saadan med Kjøbmanden, at han fik hans Bindetøj, og hvad han ellers kunde undvære, og saa fik Bondemanden jo hans Varer, hans Kaffe og hans Værker der i Steden for Penge. Saa traf det sig en Dag, han var der med Bindetøj, at han kommer til at sige: „Nu kommer jeg ikke saa snart igjen.“

„Hvorfor gjør du ikke det?“ siger Kjøbmanden.

„Nej, for min Kone er frugtsommelig, og saa kan jeg ikke komme fra Hjemmen, inden det er overstaaet.“

„Ja, det er min ogsaa,“ siger Kjøbmanden, „og dersom min faar nu en Søn, og din en Datter, saa skal de have hverandre, naar de bliver store, heller og din bliver en Søn og min en Datter, saa skal den samme Aftale gjælde.“ Det tykte denne her fattige Mand jo godt nok om, og det bliver da saadan bestemt.

Endelig da Tiden kom, gjorde den fattige Mands Kone Barsel, og hun fik en Søn. Den Gang hun var kommen paa Benene igjen, skulde Manden jo op og handle med Kjøbmanden som sædvanlig. Saa siger han, da den anden kommer ind: „Naa, har din Kone nu gjort Barsel?“ Ja, hun havde da. „Naa, hvad Barn har hun saa?“ siger han. Ja, hun havde en Søn. „Ja, det passer jo godt nok, min har en Datter, saa

skal de jo have hverandre," siger Kjøbmanden, og saa snakker de ikke mere om det.

Nu tykte den fattige Mand, at naar hans Søn skulde op og have Kjøbmandens Datter, saa skulde han læres det bedste, han kunde. Den Gang han var saa bleven konfirmeret, gaar Faderen op til Kjøbmanden med ham og siger, at han skulde have hans Datter, saa maatte han helst faa ham i Lære, saa han kunde faa æ Handelsvæsen lært. Ja, siger Kjøbmanden, han var ræd for, at Drengen var for ringe lært. Men han skulde jo da have ham sat paa Prøve, og saa sætter han ham en stor Regning for; men Drengen havde aldrig saa snart set den, inden han havde den ogsaa gjort. Naa, han sætter ham nok en en for saa stor, at han kunde knap nok selv gjøre den, men Drengen havde aldrig saa snart set den, inden han havde den ogsaa gjort. Saa var der jo ingen Ting i Vejen, og han kommer i Kjøbmandslære der.

Den Gang han havde saa været der i nogle Aar og var bleven vogsen, begyndte Kjøbmanden at lægge Mærke til, at Drengen var gode Venner med hans Datter, og det var han ikke svær godt fornøjet med, for nu havde han glemt den Akkord, han havde gjort med Faderen. Saa siger han en Dag, at han vilde fra By i nogle Dage, han kom ikke saa snart igjen, og saa skulde Drengen ene staa Handelen for. Naa, han gaar ud og spænder for, og han tager hans Kone med. Men de var aldrig saa snart ude af Gaarden, inden Datteren var inde i Butikken ved Drengen.

Gaarden laa oppe paa en stor Bakke, og der var saadan en Lavning ned fra den, der kjørte Kjøbmanden og hans Kone ned ad den Side, men saa snart de kom ned i den Lavning, saa vendte de og kjørte hjem igjen. Det skulde nu gaa af i al Stilhed, for de vilde jo komme bag paa de unge, og ganske rigtig, den Gang de kommer ind, saa tager de dem sammen i Butikken. Nu bliver Kjøbmanden jo saa

vred paa Drengen, at han vilde ikke beholde ham længere hverken for lidt eller meget. Saa havde han en Skipper, der førte et af hans Skibe, og ham skikker han Bud ned til om Aftenen, han skulde komme op til ham. Den Gang han kommer, saa siger Kjøbmanden til ham, at han skulde tage ham den Dreng og føre ham saa langt hen, saa han skulde aldrig komme hjem mere. Ja, det skulde han nok. Næste Morgen gjør Skipperen sig færdig til Afrejsen, og Kjøbmanden siger til Drengen, at nu skulde han gjøre den Rejse med; men Drengen var ikke godt til Mode, for han kunde nok forstaa paa det, at Meningen var, han skulde skikkes væk, saadan at han skulde aldrig komme tilbage mere. Der var nemlig saadan en Jagt for at faa ham af Sted, at han paa ingen Maade kunde finde Lejlighed til at tage Afsked med hans Kjæreste eller nogen Ting. Men en Guldring havde hun givet ham, som hendes Navn stod paa, den tog han med og satte paa hans Finger.

Saa sejler de i længe, indtil de kommer ud for et fremmed Landskab, og der var Kongen syg. Ingen maatte sejle forbi det Land, undtagen de skulde alle sammen op og give Kongen et Raad først. Saa kaster de jo Anker og gaar op i Byen hveren undtagen denne her Kjøbmandsdreng, ham lader de blive nede ved Skibet. Den Gang de andre var nu gaaede i Land, saa ser Drengen, at der kommer en Æske sejlende oven paa Vandet, og den fisker han op til sig og aabner for, og saa var der saadant et kjønt lille Pigebarn i den. Nu var han da saa fornøjet med dette her lille Barn, siden han var kommen fra hans Kjæreste og aldrig mere vilde faa hende at se, og saa fatter han den Beslutning, at han vilde have denne her lille Pige, naar den blev stor. Men idet han nu laa paa Skibet og morede sig saa stærkt med Barnet, saa kommer der en Havfrue dukkende op af Vandet og spørger, om

han ikke vilde give hende den lille tilbage, for det var hendes. Nej, hende vilde han da ikke af med, sagde han, for nu, han var kommen fra hans Kjæreste, vilde han beholde denne her. Ja, hun vilde give ham en Krukke for den, og alt hvad han smurte med det, der var i den, skulde kere sig, i hvad det skadede. Ja, saa fik hun da at have Barnet, og hun flyede ham Krukken; men i Lag han skulde til at række hende Pigen, saa siger han: „Nej, du kommer til at have din Krukke igjen, jeg kan ikke afse hende.“ Ja, saa vilde hun give ham en Pung ogsaa, han tog aldrig saa mange Penge af den, der var jo lige mange igjen. Ja, saa fik hun jo at have hende. Men den Gang han skulde til at række hende Barnet, saa var det lige nær: „Nej, jeg kan ikke afse det, du faar at have din Pung og din Krukke igjen.“ Saa siger hun: Ja, hun vilde da give ham en Sabel ogsaa, alt hvad han hødte ad med den, det skulde falde. Ja, saa skulde hun jo da have Pigen, og han flyede hende den, da han havde faaet hans tre Dele.

Naa, den Gang de var færdige der oppe ved Kongen og havde givet ham de Raad, de vidste, saa spurgte han Skipperen ad, om der ikke var flere Folk nede paa Skibet. Nej—j, der var ikke, siger Skipperen. Ja, Kongen tykte, han svarte saa langelig nej, der maatte vist være flere. Aa, det var ikke andet end en sølle fattig Kokkedreng, sagde han, Skipperen, men han vidste nok ingen Raad, det havde han ingen Tro til.

„Ja, det kan du ikke vide,“ siger Kongen, „han kunde kanske være den allerbedste, du skal da faa ham herop!“

Naa, saa kommer han ogsaa op paa Slottet, og Kongen spørger ham, som alle de andre, om han vidste noget Raad. Ja, siger han, men han vilde gjærne bede Kongen om at lade de andre gaa ud den Stund.

„Aa, din sølle pjaltede Dreng!“ siger Skipperen, „du ved vist ikke mere Raad, end du kan gjærne sige, for det vi er her.“

Jo, naar de ikke vilde gaa ud, saa vilde han ingen Raad sige. De maatte da til at ud, og saa tager han hans Krukke op og smører Kongen af den. Strags paa Timen blev han rask, og nu talte Drengen, at de skulde komme ind og hjælpe Kongen i hans Klæder. De blev jo saa helt forundrede, da de saa, at Kongen gik omkring i Stuen, og for tre Minutter siden havde han hverken kunnet røre Haand eller Fod. Nu vilde Kongen have givet ham hans Datter og Kongeriget, men han sagde nej, han havde en Kjæreste hjemme, hende vil han have og ingen anden. Men han vilde bede Kongen om at give ham syv Skibe, og de skulde lades med de fineste og kostbareste Varer, der var i Kongens Land, og saa vilde han ogsaa bede om, at Kongen vilde faa Skipperen til at opholde sig efter ham i tre Uger, for han havde Lyst til at se sig om i Landet. Men Skibene vilde han ikke have, inden han kom tilbage igjen. Det sagde Kongen alt sammen ja til.

Men da Skipperen hørte, at han skulde blive i tre Uger, var han saa gal over, at han skulde ligge der og vente efter den Pjalt Dreng, der var endda saadan en god Sejlvind. Drengen fik sig jo et Sæt fine Klæder, og saa laa de og fløj med ham over Landet, til de tre Uger var omme. Da blev der bredt Silke og Skarlagen fra Slottet og ned til Skibet, som Drengen skulde gaa paa, men han var aldrig saa snart kommen der ud paa Skibet, inden han kom af de kjønne Klæder og i hans gamle Pjalter igjen, for nu skulde han til hans gamle Bestilling at være Kokkedreng, og den ene sparkede ham, og den anden slog ham, gale var de i Hovedet paa ham hveren, for det de skulde opholde dem efter ham i saadan en god Sejlvind, og saa var

Grunden da egentlig den, at de var misundelige over, hvor meget der var blevet gjort ud af ham.

De sejlede da igjen, til de kom forbi et Land, hvor der maatte ingen sejle forbi, uden de skulde op og have alle deres Penge byttede, om det var saa ikke uden én Rigsbankskilling. De tager da Sejlene ind og gaar i Land hveren saa nær som Kokkedrengen, og de gaar op for at bytte deres Penge. Den Gang de havde faaet alle dem vegslede, de havde, saa siger Kongen, om der var nu ikke flere nede paa Skibet. Nej—j, der var ikke, siger Skipperen. Ja, Kongen tykte, han svarede saa langelig nej, der maatte vist være flere. Aa, der var ikke andre end en sølle Pjalt Kokkedreng, han havde vist ingen Penge.

„Ja, det kan du ikke vide," siger Kongen, „og du har vel nok hørt, at de skal alle sammen have alle deres Penge byttede, om det er saa ikke mere end en Rigsbankskilling." Derfor skulde Drengen ogsaa komme derop.

Saa gaar der Bud ned efter ham, og da han kommer op paa Slottet, spørger Kongen ham jo ad, om han ikke havde nogle Penge, for saa skulde de byttes. Jo, han havde, sagde han, men han vilde nok bede Kongen om at følge med ham ind i et andet Kammer, saadan at de kunde være for dem selv med Pengene.

„Aa, din Pjalt Dreng!" siger Skipperen saa, „du har vist ikke flere Penge, end du kan faa byttet, for det vi ser paa det."

Ja, naar han ikke kunde komme ind med Kongen i et Kammer for sig selv, saa vilde han ingen have byttet. Saa gaar Kongen ogsaa ind med ham i en stor Sal, der var ved Siden af, og Drengen begynder at tage Penge af hans Pung. Det varede ikke svar længe, inden Salen var fyldt saadan efter Vinduerne. Ja, han skulde snart til at holde op, siger Kongen,

for ellers kunde hans Skatkammer ikke slaa til. Det brød Drengen sig ikke om, han blev ved at ryste ud, og til sidst gik Pengene helt op til Loftet, saa Kongen og Drengen maatte til at skubbe dem baglænds ud af Døren, for de kunde ikke længere være der inde for Penge. Saa siger Kongen, at de Penge kunde han ikke bytte ham. Ja, det forlangte han heller ikke, det var en Foræring.

Saa maatte Drengen da faa Kongens Datter og Kongeriget med hende. Nej, det vilde han ikke have, sagde han, han havde en Kjæreste hjemme, og hende vilde han have; men han vilde bede Kongen om syv Skibe, naar han kom tilbage igjen, og de skulde være ladede med de fineste og kostbareste Varer, der var i Kongens Land. Dernæst vilde han bede Kongen om at faa Skipperen til at opholde sig efter ham i tre Uger, for han havde nok Lyst til at se sig omkring i Landet. Det vilde Kongen jo med Glæde gjøre, Drengen fik et nyt Sæt Klæder igjen, og saa laa de og fløj lige saadan med ham om i Landet, hvor han havde Lyst, og hvor der var noget at se, i de tre Uger, og da de havde Ende, blev der bredt Silke og Skarlagen fra Slottet og ned til Skibet, han skulde have at gaa paa. Men Skipperen var gal for Alvor. Da han havde faaet Befaling til at vente efter Drengen, var han bleven mere ærgerlig end nogen Sinde og beklagede sig over, at de nu skulde ligge der og vente igjen efter den Pjalt Dreng, og det var endda saadan en god Sejlvind. Men da Folkene nu saa, hvordan der blev gjort ud af ham ved hans Afrejse, blev de snart ude af dem selv, og da Drengen kom om Bord, var de saa slemme ved ham, som de godt kunde være, den ene bankede ham, og den anden tarsk ham, te de havde nær slaaet ham rent ihjel. Men de fik da ikke Held af at faa ham gjort nogen Skade, for naar de havde slaaet ham, og der var et Sted, som gjorde altfor ondt,

saa smurte han sig med det, der var i hans Krukke, og saa skadede han jo ingen Ting.

Nu sejlede de et Stød igjen, til de kom forbi et andet Landskab, og der var saadan en Krig, at der maatte ingen sejle forbi, uden at de skulde levere en Mand til at hjælpe dem imod Fjenderne. Saa tænkte Skipperen: Her kan vi blive af med Drengen, og de skikkede ham da i Land. Men da Kongen saa ham, sagde han til Skipperen, at naar han ingen andre havde at fly ham, saa kunde han lige saa godt have beholdt ham ogsaa. Drengen tager da Ordet og siger, at det skulde han just ikke sige. Og da han kommer ud i Marken, hvor Fjenderne var, trækker han Sabelen, han havde faaet af Havfruen, og høder ad dem med den, saa de falder hver Mand.

Nu havde Kongen jo vundet Sejr, og saa vilde han have undt Drengen hans Datter og Kongeriget, for han var jo saa glad ved ham; men det Tilbud vilde Drengen ikke tage imod, han havde en Kjæreste hjemme, sagde han, hende vilde han have. Men han vilde bede Kongen om syv Skibe, der skulde være ladede med de dejligste og kostbareste Varer, der var i Kongens Land, og saa vilde han gjærne have Kongen til at sige til Skipperen, at han skulde opholde sig efter ham i tre Uger, saa vilde han med ham hjem igjen. Hvad Skipperen havde ikke været gal før, saa blev han nu, da han hørte, at Kongen skulde have ham med hjem igjen. De tre Uger blev nu brugte til at udruste Skibene og faa dem ladede med de her fine Varer, og imens fløj de med Drengen omkring i Landet, for han havde jo sagt, at han ønskede nok at faa det set efter. Naa, den Gang de tre Uger var omme, blev der bredt Silke og Skarlagen fra Slottet og ned til Skibet, som Drengen skulde have at gaa paa, og saa kom han jo om Bord efter at have taget en hjærtelig Afsked med Kongen. Aldrig saa snart han var

kommen derud paa Skibet, begyndte Folkene jo paa deres gamle Vane med at banke og tærke ham.

Den Gang de var komne en lidt fra Land, kommer de her syv Skibe sejlende æbag efter dem. Saa begynder Skipperen og hans Folk lige godt at faa nogen Respekt for Drengen, de blev ikke slet saa slemme til at slaa ham, som de før havde været. Den Gang de kom hen til det andet Land, hvor han havde leveret de mange Penge, saa kommer der syv andre Skibe i Følge med dem, saa nu var de fjorten. Nu begynder Skibsfolkene at blive noget rædde for Drengen, fra det Øjeblik turde de ikke slaa ham længere. De snakker noget med ham, om han ikke vilde over paa hans egne Skibe. Nej, han vilde ikke, sagde han, havde han ikke været for god til at være Kokkedreng før, saa var han det ikke heller endnu. Naa, den Gang de kommer forbi det tredje Land, hvor Kongen havde været syg, saa kommer der syv Skibe endnu ud til dem og sejler af tillige med de fjorten, saa nu havde han en og tyve i alt. Da Folkene saa den hele Flaade, blev de helt angst, de vidste snart ikke, hvordan de nu skulde omgaas Drengen, og det værste var, at det begyndte stærkt at lide efter Hjemmet, og de maatte jo ikke faa ham med tilbage. Til sidst var de nær ved at bære ham paa Hænderne.

Da de havde sejlet endnu et Par Dage, begyndte de atter at snakke med ham om, at de vilde saa gjærne føje ham i at føre ham over paa hans egne Skibe, dersom han kunde have Lyst dertil. Ja, nu troede han ogsaa, han vilde, sagde han. Den ene vilde hellere bære ham derover end den anden, for at de kunde blive af med ham.

Strags da Skipperen kommer hjem, spurgte Kjøbmanden ham jo ad, om han saa fik Drengen sat Veje for.

Ja, nu kom han da ikke mere igjen.

Men det kom ikke til at passe for Skipperen, for Drengen sejlede ind i den selv samme Havn og lagde sig med alle hans Skibe. Derefter gaar han i Land og kommer op til Kjøbmanden og spørger, om han kunde ikke faa Herberg der.

Da han nu var svær fint klædt paa, og Kjøbmanden havde lagt Mærke til alle de Skibe, han var kommen med, saa siger han, at hele Huset stod til den fremmede Herres Raadighed, men de tykte snart ikke, de havde saa fine Værelser, at de kunde vise ham ind i. Jo, han vilde lade sig nøje med Lejligheden, som den var.

Saa bliver der anvist ham et Kammer, han skulde være i, og Pigen kommer ind til ham om Aftenen med Tevand og Smørogbrød. Den Gang han havde drukket Tevandet af, saa fylder han baade Kopperne og Tepotten med ene Guldpenge. Naa, om Morgenen, hun kom ind til ham med Kaffe, gik det lige saadan: han fylder hende Kopperne med Penge, da han havde afdrukket, og sagde hver Gang, at dem skulde hun have. Saa rendte hun ned og siger til Kjøbmanden, at det var da altfor ringe, de tog imod den Herre, eftersom han gav Drikkepenge. Ja, de tog imod ham, som han selv ønskede det, sagde Kjøbmanden.

Lidt efter kommer Drengen ned til Kjøbmanden og siger, om han vilde ikke med ned paa hans Skib for at se paa hans Varer, de kunde maaske gjøre en Handel med hinanden. Jo, det vilde han nok, men den Gang han kommer derned, saa kunde han ikke en Gang betale det allerringeste Stykke, han saa, med alt det, han ejede og havde.

Den Stund de var nu der nede, gik Pigen ind at feje i hans Kammer; men da hun kom derind, var Gulvet overstrøet med Penge. Hun samler dem op, og da han kommer tilbage, gaar hun hen og flyr ham

dem: om det var ikke nogle, han havde tabt? Nej, de var til Fejepigen, sagde han.

Om Aftenen vilde Kjøbmandens egen Datter ind til ham, hun tykte jo, der vankede saa meget. Den Gang han havde Tevandet afdrukket, brækkede han den Guldring i Stykker, som hun havde givet ham, og som baade hendes og hans Navn stod i, og der kom han det ene Stykke i Koppen.

Nu havde hun troet, at hun skulde faa en hel Kop Penge, og saa fik hun ikke andet end en Stump Guldring. Men da hun kom til at se noget nærmere til, blev hun rigtig nok forundret, for der stod det halve af hendes og Drengens Navne i det Stykke, hun havde faaet. Nu vilde hendes Fader jo have at vide, hvordan det hængte sammen med den Ring, for det kunde jo ikke være rimeligt, at den Person, han havde i Huset, og hvis Skib han havde været nede paa, og saa Drengen, kunde være en og den samme. Datteren fortalte, hvad hun vidste, og Morgenen efter skulde hun jo ind til ham igjen med Kaffe og se, om hun kunde ikke liste sig til at faa at vide, hvor han havde faaet det Stykke Ring fra. Saa tager hun Stykket frem og siger, at det var nok noget, han havde tabt. Nej, han havde ikke, sagde han, det var et Stykke, der var blevet ham givet af en god Ven, og nu vilde han give den det igjen.

„Aa, da er det da aldrig vor Kramboddreng!" siger Pigen.

Nu giver han sig til Kjende for hende og flyr hende det andet Stykke Ring ogsaa. Saa render hun ned til hendes Fader og siger, at nu havde hun faaet det hele, og hvem der kunde endda faa saa rig en Karl en Gang!

„Ja, saadan en Karl han ser nok ikke efter saa lidt som dig," siger Kjøbmanden.

Saa tager hun lige Ordet og siger: om hun maatte

faa ham, dersom han vilde have hende? Ja, det maatte hun gjærne, men han vilde nok ikke have hende.

„Jo, han vil,“ siger hun, „for det er vor gamle Kramboddreng.“

Nu fik Kjøbmanden noget at undre paa, og Drengen maatte gjøre Redelighed for, hvordan han var kommen ved alt dette her. „Jeg vidste ikke andet,“ siger han, „end at jeg havde retten faaet dig sat Veje for, og saa, inden jeg ved et Ord af, kommer du og overrasker mig saadan.“ Saa fortalte Drengen ham, hvordan det hele var gaaet til, og nu var der jo ikke det mindste i Vejen, han maatte godt faa hans Datter. De fik Bryllup, og det varede i mange Tider, jeg var ogsaa med til det. Saa lever de herlig og vel med hinanden den Dag i Dag er, de bygger Børn og gjør Huse, og det saa stærkt, som de kan.

---

20. De kloge Studenter.

Der var en Gang tre Karle, der var paa Studereskole, men de var fattige, og saa over det samme slap deres Penge for tidlig op, og de kunde paa ingen Maader faa aflært ved deres egen Hjælp. Saa bad de Lærerne, om de maatte ikke gaa om til Præstegaarde og Herregaarde og Degne en Tidlang, for at bede saadanne Godtfolk om en Hjælp og Haandsrækning til at faa afstuderet. Det fik de Lov til, og saa rejste de.

En af de første Nætter kom de til en Kro og vilde have Herberg. Kromanden var flink og tog godt imod dem, da han hørte, hvordan det havde sig, og de blev der saa om Natten. Som de nu sidder om Aftenen og snakker, siger Kromanden til dem:

„Siden I har saadan været ved at studere,“ siger han, „saa har I vel lært noget mere end som enhver?“

Ja, saa mænd, siger de, det havde de da.

„Saa kunde I gjærne sidde i Aften og fortælle mine Sønner et og andet, der kunde være dem til Nytte.“

Ja, det kunde de da gjærne. Kromanden havde tre Sønner, og de blev nok saa fornøjede med at sidde og høre paa de her tre Studenter, og da Morgenen kom, vilde de snart som nødig af med dem; de snakkede noget med deres Fader om det og bad ham om at beholde dem en Dags Tid længere. Da nu Studenterne kom ind til Frokost, begyndte de jo at snakke om, at de skulde da te'n igjen, og de vilde da betale Nattelejet, men de havde jo ikke meget at betale med, og det kunde Kromanden godt forstaa, efter den Maade de gik omkring paa. Saa siger han, at hans Sønner var blevne saa fornøjede med dem, og de vilde gjærne have beholdt dem en Dag over. Ja, det kunde de ikke, for deres Penge vilde ikke slaa til til at være længe paa Krostederne.

„Det skal I slet ikke have Sorg for,“ siger han, „naar jeg forlanger jer til at blive, saa kan I nok tænke, at jeg ikke vil tage noget af jer.“

Naa, saa blev de der ogsaa til anden Dagen og levede godt, og Drengene var saa fornøjede med dem. Da de nu vilde til Rejsen, gav Kromanden dem hver fem Dukater, det var jo en god Hjælp, og saa siger han, at han kunde give dem Anvisning paa en Herregaard — jeg ved nu ikke, hvor langt den var derfra — og der boede en ung Herremand, som ikke var gift, han havde netop megen Lyst til at tale med saadan nogle, der var lært. „Ja, da vil vi nok besøge ham,“ siger Studenterne, og dermed rejser de af hen til Herregaarden.

De kommer der lidt over Middag og gaar ind ad Køkkenet, hvor Husholderen stod for Skorstenen. Saa spørger de da, om Herren var hjemme. Hun siger ja, men han var henne at sove; om de vilde sidde en lidt, saa skulde hun tale til ham.

Da de havde spillet en lille Krumme, gaar hun ogsaa ind og taler og fortæller Herren, at saadan og saadan var der tre Karle i Kjøkkenet. Saa han kommer ud til dem og spørger dem, hvad de var, og hvad de vilde. De sagde jo det rene Sanden, at de var tre Studenter og gik omkring for at hente sig lidt, saadan at de kunde faa aflært. Da Herremanden hører det, byder han dem ind at faa lidt at spise. Husholderen skulde jo lave det til, og han vilde sidde inde og snakke med dem imens. Saa gaar han ud igjen og beder hende tage en Gris og sætte paa Spiddet, for han vilde have en stads Aftensmad, siden han havde saadanne fremmede.

Husholderen fik nu travlt med at stande Mad til, og imens hun var inde for at dække Bordet og pusle lidt ved et og andet der i Stuen, skulde Køkkenpigen passe paa Stegen. Men hun gik ud efter Brænde, og saa havde de en stor Bulbiderhund, den gik op og aad det halve af Grisen, i det Lag Pigen var ude. Da Husholderen kom fram, blev det jo rent galt, og Pigerne var saa elendige over dette her. De turde snart ikke sige det til Herren, men saa gik der en lille fremmed Hund, som havde opholdt sig der i nogle Dage, de vidste ikke, hvor den var fra, men den var dygtig fed, og der kommer Kokkenpigen i Tanker om, at hun kunde nok rive Skindet af den og sætte den paa Spid og faa den standet til i Steden for Grisen. Det Forslag tykte Husholderen godt nok om, og saa fik de i en Fart Hunden gjort ved.

Imidlertid sidder Herremanden og snakker med de her tre Studenter. Saa siger han:

„Imen I har nu lært saa meget, saa kan I vel ogsaa aparte Ting saadan som Syner og andre hemmelige Ting."

„Aa, saa mænd," siger de, „det er jo kun lidt, vi har faaet lært endnu af den Slags, men noget kan vi

la." — „Jeg kan da godt se," siger den ene, „hvad Slags Mad jeg spiser, om det er ægte eller ikke." — „Og jeg kan se," siger den anden, „paa hvad Slags Drik, jeg faar, om den er ægte eller ikke." Den tredie tager endelig Ordet og siger, at han kan se, hvad Slags Folk han er imellem, om de er ægte eller ikke.

Ja, det var jo godt nok, det var da nogen Klogskab, siger Herremanden.

Saa bliver Maden færdig, og Tiden kommer, da de skal til at spise. Stegen bliver jo sat ind paa Bordet, og den ryger saa udmærket og ser saa godt ud. Herremanden beder dem saa tage for dem af Stegen, men han, der kunde se paa Maden, han spiste, om den var ægte eller ikke, han vilde ikke æde det mindste. De andre lod sig forstaa med, at det var sært, han spiste ikke, men han svarede blot, at han vilde hellere have en Bid Smørogbrød.

Som de nu sidder ved Bordet, beder Herremanden hans Tjener om at gaa ned ad Vinkjælderen og hente tre Flasker Vin af den største Vinamme, der var, det var den bedste Vin, han havde, sagde han. Tjeneren kommer ogsaa tilbage med Flaskerne, og Vinen bliver skjænket op i hver deres Glas. Men han, der kunde kjende Drikkene fra hverandre, han vilde ingen Vin smage. Det undrede Herremanden saa meget over. Nu havde de faaet af hans bedste Vin, og saa kunde han jo dog tykke, at der var Fejler baade ved hans Mad og hans Vin.

Saa skulde de til at drikke Herremandens Skaal, det var vel sagt i Brændevin — men det ved jeg jo ikke da — og de skulde klinke med Værten, men saa vilde den tredje Student, der kunde kjende, hvad Folk han var imellem, ikke drikke Skaalen med. Det blev Herremanden snart som halv fornærmet over, han tænkte i sit stille Sind: Naar der er Fejler baade ved min Mad

og min Drikke og mig selv, saa skulde Skam have saadanne Gjæster til Bords, det er da ogsaa underligt.

Den Gang de skulde saa til Sengs, bliver der anvist dem et Kammer med tre Senge i. Men Herremanden var nu bleven slemt nysgjerrig efter at høre, hvad de vilde tale om, naar de kom ene sammen, for han tænkte jo nok, at de vilde spørge hverandre ud om det, der var hændet dem om Aftenen, og saa kunde han vel lutte sig til, hvad der var i Vejen med hans Steg og hans Vin og ham selv. Saa lister han sig da paa Hosesokkerne hen til Kammerdøren lige bag efter dem.

Paa æ Sted Døren var lukt, siger de to til ham, den første:

„Hvi spiste du ikke af den dejlige Steg? den smagte endda saa godt.“

Nej, han havde ikke Lyst til at spise Hundesteg, svarte han.

Naa, saa hørte Herremanden det.

Saa siger de to igjen til den anden:

„Da var det lige saa sært, at du ikke vilde drikke af den dejlige Vin, det var endda en svar Vin.“

Nej, siger han, han havde ikke Lyst til at drikke Vin, der var Børn druknede i.

Saa hørte Herremanden det med.

„Da var det til visse lige saa stor en Skam af dig, at du vilde ikke drikke Herremandens Skaal,“ siger de to til den tredje, „nu har han endda været saa god imod os.“

„Ja, paa en Maade kunde en og tykke, at det var en Skam,“ siger han, „men det passer ikke for den Stand, som vi agter at ville i, at drikke en Horeunge sin Skaal.“

Saa havde Herremanden nok, da han havde hørt det ogsaa. De to Dele tykte han jo vel, der kunde

være Raad til at faa oplyst, men med den tredje var det ikke saa nemt.

Det første han nu gjorde, det var, at han gik ned ad Køkkenet og holdt det med Pigerne saa længe baade med det onde og det gode, indtil de endelig gik ved, at det var ogsaa en Hundesteg, de havde sat ind. Han havde jo omsider maattet love dem, at de ingen Straf skulde faa, naar de blot vilde sige Sanden. Saa gik han ind og befalede Tjeneren at tænde Lygten og følge med ham ned ad Kjælderen, og der gik han til den store Vinamme, tog Spundet af og gik til Bunde i den med en Søger. Ganske rigtig, han trækker et Barn op med Søgeren, et nøgent Barn, som var druknet i Tønden. Altsaa havde han Sikkerhed for, at de to første Dele var sande, og nu var det om at gjøre at faa det tredje oplyst med.

Hans Moder var rigtig nok levende endnu, og hun boede paa en anden lille Herregaard nogle Mil derfra. Men nu vilde han jo opsætte den Sag til næste Dag, og saa laa han og tænkte over paa om Natten, hvordan han skulde komme snildt fra at faa den tredje Ting at vide af hende.

Om Morgenen kommer Studenterne ned til Frokosten, og de lever jo godt. Saa siger Herremanden, om de kunde ikke faa Tid til at blive over en Dag. Ja, de takkede da, de havde det jo godt nok, som de var. Jo, for han vilde en Rejse hen i Dag, men han kom igjen ud ad Aften, og saa ønskede han nok, de blev saa længe, de fik jo at forslaa Tiden saa godt de kunde imens.

Nu havde Herremanden en Søster, der var gift med en Præst, og de boede et Par Mil derfra, hende vilde han først besøge. Saa kjører han med Kusk og Tjener til Præstegaarden, og Præsten og hans Kone kommer jo ud og tagér imod ham nok saa høflig og venlig og alting. Ja, hans Ærende var da egentlig, at han vilde

tale med Søsteren i Enrum. Jo, det kunde sagtens lade sig gjøre.

Han kommer ind og bliver tagen imod med Smaakager, som Skik er, og saa gaar de ind i et Kammer med hinanden.

„Vil du gjøre mig den Tjeneste," siger han, „at laane mig dine Heste og Vogn og Karl og Tjener i Steden for mit? men det er ikke endt dermed, jeg vil ogsaa gjærne laane dine Klæder og bede dig hjælpe mig at komme i det."

„Hvad!" siger hun, „hvad skal det betyde?"

Ja, det skulde hun nok siden faa at vide.

Saa flyr hun ham ogsaa Klæderne, og han kommer i det. Det traf sig nu saa udmærket, at han var en lille Mand, og Klæderne kunde nok passe ham. Tilmed lignede de to Søskende hinanden ikke saa lidt.

„Men hvor vil du paa?" siger hun.

Ja, han vilde hen til deres Moder. Hans Folk og Vogn skulde blive her, til han kom igjen, og saa skulde han nok give hende god Redelighed paa det hele.

Saa kommer han til Kjøren i Præstens Befordring, og da han kjørte ind i hans Moders Gaard, sad den gamle inden Vinduerne. Hun kunde strags se, at det var Datterens Befordring, og springer ud for at tage imod hende. Saa hilser de, og den gamle tager Datteren under Armen, og det var nu saa meget svart. De sad og snakkede, imens Husjomfruen lavede Tevand til dem, og saa siger den gamle:

„Naa, hvordan har du det saa?"

„Ja, Tak, nogenledes," siger den unge.

„Ja hvad, er han ikke god ved dig?"

„Jo, saa mænd," siger hun.

„Aa," siger Moderen, „der er noget ved det med dig, det kan jeg se, du er ikke ret fornøjet."

Hun vilde jo ikke ret vel ud med det.

„Du skal sige mig det, jeg kan jo nok vide, at det er noget," siger Moderen hastig.

„Ja, Moder," siger Datteren og trækker saadan noget paa det, „I ved jo nok, te vi har ingen Børn."

„Aa, pyt, er det ikke andet," siger hun, „du skulde bære dig ad, ligesom jeg gjorde, Mads Røgter er Fader til din Broder."

Naa, saa havde Herremanden hans Paryk fuld, og havde snart hans Ærende gjort. Da han kom til Præstegaarden, fik han Klæder og Befordring byttet, og saa kjørte han hjem med det, han vilde vide.

Nu var Studenterne saa grumme godt til Maade med ham, de havde vist, at de var dygtige Folk, og der var noget om deres Snak. Da de saa vilde til at rejse den tredje Dag, gav han dem hver tyve Dukater til Rejsepenge og saa Anvisning paa Steder, hvor de kunde være sikre paa at faa rigelig Hjælp. En Tid efter rejste de tilbage til Skolen, for nu havde de samlet saa meget, at de kunde faa aflært for. Siden kom de ud og fik Kald, og der blev baade dygtige og kloge Præster af dem.

---

21. Smedepræsten.

Der var en Gang en Smed, men Smedearbejdet havde han ikke saa hæslig stor Lyst til, og derfor gik det rent og bar tilbage for ham. Saa en Dag maa han af Sted til Kjøbstaden for at faa en Ko solgt og saadan faa et Par Skillinger i hans Værge, og det er han da endelig heldig nok med, for han faar atten Daler for den.

Som han nu gaar hjem ad, lægger han Mærke til, at der gaar saa mange Folk hen ad en Vej, og de gaar til én Side alle sammen. Saa spørger han en om, hvad de Folk strømmede derhen efter. Ja, de vilde

da til Auktion efter deres Præst, han var død, og nu skulde alt det sælges, der var efter ham. „Jeg har aldrig været til en Auktion i mine Dage,“ siger han til sig selv, „jeg maa helst liste mig derom og se, hvordan det gaar til.“

Lige som han kommer til Stedet, bliver der raabt en Hat og en Bog og en Kjole og en Krave og et Par Støvler op af Præstens for atten Daler. Da nu ingen vil byde, tykte han, at det var ikke værd at lade det gaa fra sig, og saa hujer han: „Aa, lad mig faa det til de atten Daler!“ Hvor han var fra? siger de. Ja, han boede da i det Hus i det og det Sogn. Om han kunde saa betale, hvad han havde kjøbt? Betale! han mente endda, at han skulde have haft Penge i Steden for at give dem. Saa begynder de at raabe, om han troede, de var Narre, og de bliver saadan lidt højrøstede og sigter noget efter ham. Enden paa det blev, at han maatte have de atten Daler op, for hellere betale end blive arresteret. Da det var nu i Rigtighed, faar han en stor Bylt under Armen og lister af hjem med den til hans Kone.

Da hun faar at høre, hvordan han har baaret sig ad, begynder hun at jamre og klage sig og græde: nu var de af med deres Ko og havde kun de Sager af Præstens for den, og dem havde de da ingen Verdens Nytte af. Manden gaar og hører paa det Klagemaal saa længe, til han tykte, det kunde være nok, og saa tager han Ordet og siger: „Du skulde endda ikke sige, at de Sager er ingen Nytte til, for jeg gjør Regning paa, at naar jeg har dem, saa hører der ikke meget mere til for at blive Præst, og jeg antager ogsaa, at det kan give mere fra sig end Smedehaandværket.“ Saa sælger han sit Smedetøj og beslutter at rejse over til Kongen for at høre, om der skulde ikke være et Kald ledigt, som han kunde faa.

Han kommer over paa Sælland, og der faar han

Natteleje hos en Kromand. Nu gik han jo stadig i Kjole og Krave, saa Kromanden vidste ikke andet, end at det var en Præst. Det var saadan et rart Sted at være, tykte han, og det jog ikke saa haardt med at komme derfra.

Saa træffer det en Morgen, han kommer ud, at han ser Kromanden staa henne ved en Plag.

„Det er endda en bovn en,“ siger han.

„Ja,“ siger Kromanden fornøjet, det var noget Snak, han yndte. „Men kan han gjætte, hvad den er født op med?“

Nej, det var ikke saa nemt, men han mente jo, den havde pattet sin Moder ligesom andre Føl.

„Ak nej,“ siger Kromanden, den er født op med sød Mælk og saa Rugmel.“

Saa blev der ikke mere Snak om det den Dag, og der gaar en Tid hen igjen. Da sker det atter en Morgenstund, at Kromanden staar ved Plagen, da Præsten kommer ud, og saa siger han: „Kan han gjætte, hvad den Plag er født op med?“ Han kunde jo ikke huske, at han havde fortalt ham det før.

Præsten kunde nemt gjætte den Ting, men han siger alligevel: „Aa, det er ikke saa nemt, især for en Præst, for den Slags Folk er jo ikke vante til Bondehaandtering.“

„Ja,“ siger Kromanden igjen, „jeg vil give ham to hundrede Daler, hvis han kan gjætte det.“

Præsten hvegede jo et lille Korn ad det, men saa siger han: „Jeg kunde maaske skrive mig til det, men der vil lang Tid til, og det vil tage meget Papir.“

Kromanden spørger om, hvor længe det vil vare, og da han hører, at det kan gjøres paa fjorten Dage, saa tilbyder han at lægge Papir til, og han vilde endda give Præsten hans Kost i den Tid foruden de to hundrede Daler, hvis han saa kunde sige, hvad Hesten var født op med.

Præsten sætter sig rolig hen i hans Kammer, og Kromanden leverer ham en Pot Blæk og en Bog Papir. Da der var gaaetn ogle Dage, siger Kromanden til den Pige, der bar Mad og Drikke op til ham, at hun skulde liste sig til at se, hvad han skrev. Hun stiller sig ogsaa om bag ved ham og kiger, og det brød han sig ikke om, han skrev lige rask.

„Naa, fik du saa noget at se?“ siger Kromanden, da hun kom ud.

„Ja, jeg saa ogsaa saa meget, men jeg forstod ikke noget af det, for det var lige i ene Streger, nogle paa langs og nogle paa tværs.“

Saa begyndte Kromanden at frygte for, at han vilde tabe, men det kunde da aldrig rave saa vidt, nu Præsten havde været der saa længe og omtrent sat de Penge til i Fortæring.

Naa, saa kommer Præsten paa Fjortendedags-Dagen og siger, at Plagen var født op med sød Mælk og saa Rugmel. Det sædede jo, og Kromanden gaar ind efter de to hundrede Daler.

Saa havde denne her sølle Præst noget at leve af et lille Stød igjen, og han bliver ved at gaa der. Men da Pengene var fortært, ligger han en Aften og spekulerer paa, hvor han skal nu faa Penge fra, og saa kommer han i Tanker om at stjæle Plagen, den kunde han mulig faa en kjøn lille Skilling for.

Den Beslutning sætter han i Værk den samme Nat, idet han gaar ud til Plagen og faar Sokker paa alle fire Fødder af den, for at Folkene ikke skulde vaagne og høre, at han red af Gaarden, og saa red han med goden Plag. Men nu var han ikke kjendt der paa Sælland, og Følgen bliver, at han inden svar længe rider den i Bløde i en Klynemose, og da han hverken kunde faa den op eller ned, resolverer han at rende fra den og hjem ad Sengen.

Kromanden kommer op om Morgenen, og han gaar

ud til sin Plag, for det var altid hans første Gang, naar han stod op. Men der var ingen Plag. Hvad han har at gjøre, han ind til Præsten, om han kunde ikke sige ham, hvor den var bleven af, for saa vilde han give ham fire hundrede Rigsdaler. Ja, det var jo ikke saa nemt, siger Præsten, for han skulde skrive sig til det, „men lad mig faa lige et halvt Ark Papir."

Det faar han, og det varer ingen Ting, inden han kommer og siger, at den sad fast i en Klynemose, og den havde Sokker paa alle fire Fødder. De kommer ud for at lede og faar den ogsaa godt nok slæbt op. Saa var Kromanden glad, og de fire hundrede Daler regnede han aldrig et Gran.

Nu havde Præsten nok at leve af igjen en Tid. Men saa hører han, at der var et lille Præstekald ledigt paa Sælland, og han faar da i Sinde at rejse ind til Kjøbenhavn for at snakke med Kongen om det. Men det var allerede betaget.

Hvordan han kommer nu omkring, saa faar han Fingre i en kostbar Guldring, der laa i et af Kongens Værelser, og den rejser han hjem til Kroen med. Der blev jo en farlig Hørenud om den Ring, og der blev slaaet Plakater op paa Gadehjørnerne, der lød paa, at den, der kunde skaffe Gjerningsmanden, skulde faa saa god en Belønning, at han aldrig skulde staa til at trænge. I det samme Godlag er Kromanden inde i Kjøbenhavn, og da han faar det at læse, gaar han lige op til Kongen og siger, at der var en Person i Logi hos ham, der kunde sige Kongen, hvor Ringen var bleven af, for han havde sagt ham, først, hvad hans Plag var dragen op med, og siden, da den var stjaalen, hvor den var, og desuden, at den sad med Sokker paa alle fire Fødder.

Kongen sender da Bud med hjem til Præsten, at han maatte øjeblikkelig komme til Kjøbenhavn, for

Kongen vilde tale med ham. Naa, da Præsten hører det, saa tænker han ved sig selv:

„Det bliver nok galt nu, for Kongen har mig sagtens mistænkt for at have taget Guldringen, men det faar ikke at hjælpe, jeg maa af Sted.“

Han rejser altsaa, men sølle var han ved det. Saa spørger Kongen ham først om, hvor han var fra. Ja, han var da en Jyllænder, men havde logeret i en Kro en Tidlang.

„Jo, saa er det denne Mand, der kan sige mig, hvor min Guldring er. Jeg har nemlig hørt, at du har vist Kromandens Hest igjen, og nu ønsker jeg, at du siger mig, hvem der har taget min Ring. Naar du kan det, saa skal du enten faa et Præstekald eller saa mange Penge, at du faar nok at leve af.“

Ja, han vilde jo prøve det, men han skulde skrive sig til det, og der vilde Tid til.

„Hvor længe?“ siger Kongen.

„Aa, en fjorten Dage kan vel gjøre det,“ siger Præsten.

Ja, saa skulde han have et Kammer for sig selv og Føden i den Tid, og Papir skulde han heller ikke mangle.

Saa begynder han jo med at rible og skrive op paa hans Papir, han kunde jo da dyppe en Pen. Kongen sagde til Lakejerne, der vartede ham op, at de skulde se, hvad han skrev.

„Aa, det er ene lutter Streger, nogle paa kryds og nogle paa tværs og saadan paa alle Maader,“ sagde de.

Naa, han sad i Stilhed de tretten Dage; men den fjortende, saadan ved Middagstid, gaar han ud paa Torvet og kjøber lige for fire Skilling Kjød af en Slagter; det skærer han et Hul i, og saa putter han Guldringen der ind. I det han nu igjen vil gaa op paa sit Kammer, træffer han en stor Hund af Kongens, og der holder han Kjødet hen for Næsen af den. Hjof!

saa var det i den. Saa mælder han hos Kongen, at nu havde han regnet ud, hvem der havde stjaalet hans Ring, og det var ingen andre end den Hund.

Om han var sikker paa det?

Ja, det vilde han sætte hans Liv paa.

Saa bliver Hunden strags slagtet, og Guldringen findes godt nok i Maven paa den. Nu maatte Præsten da raade sig selv, enten han vilde have et Præstekald eller en god aarlig Pension, saa længe han levede.

Aa, han tykte jo, at da han var Præst, dersom der var et Kald ledigt, saa vilde han helst have det.

„Ja,“ siger Kongen, „det bedste Kald, som er paa hele Sælland, er netop ledigt.“

Det faar han da. Kongen kalder ham lige med det samme, og saa rejser han jo ufortøvet hjem til hans Præstegaard.

Næste Søndag skulde han i Kirken at forrette Tjenesten, og da Folk mente, at Bispen vilde komme og indsætte ham, saa strømmede de til i svære Mængde, det maatte da ogsaa være en farlig dygtig Præst, mente de, siden Kongen saadan selv havde kaldet ham. Men Præsten kommer alene ad Kirken, de synger en Salme, og han gaar paa Stolen. Saa staar han og snakker lidt op omtrent som saa: „I Dag har vi godt Vejr, i Morgen tænker jeg nok, det bliver nok saa godt, og til næste Søndag samles vi vel igjen, saa faar vi at se, enten det bliver værre eller bedre.“ Dermed havde den Præken Ende. Folk yndte den ikke saa hæslig godt, men de tænkte: „Det bliver vel bedre.“

Næste Søndag kommer, og da skulde de Folk, der ikke var i Kirke sidste Søndag, ogsaa hen at høre den ny Præst. Han kommer paa Stolen, og det blev akkurat det samme. Da han havde snakket lidt om Vejret, var Prækenen til Ende, og saa var de alle sammen paa det rene med, at det var en skidt Præst, de der havde faaet.

Saa skriver Menigheden en Klage og sender til Bispen. Han vidste snart ikke, hvad han skulde gjøre ved den Sag, for da Kongen havde selv kaldet Præsten, mente han, at der vist ikke var noget ved saadan en Mand at pirre. Men han skriver til ham, at da Menigheden havde klaget paa ham, saa var det ønskeligt, om han i den Anledning vilde aflægge ham et Besøg.

Da Præsten faar Brevet, siger han: „Ja, jeg skal af Sted.“ Saa gaar han ud til Karlen og siger til ham, at han skulde tage tre Sække og fylde med Skottere og sætte dem ordentlig i Stabler. Naar det var saa gjort, skulde han lægge for, de skulde en Tur af By.

Da Karlen nu kommer med Klynesækkene, saa binder Præsten en gammel Bog ved Munden af hver og faar dem smidt op bag i Vognen.

Saa kommer de til Kjøren, og det var hen ved Aftenstid. Da de havde kjørt en lidt, kommer de over en Bro, og der løb Vandet saadan og ralrede i Bækken. Det sidder Præsten og studerer paa: „Æ Vand over æ Bæk, det kan ikke sæde, æ Vand under æ Bæk, det kan heller ikke sæde, men: Vand piblirendtov, det kan sæde, der har jeg et godt hebraisk Ord til Bispen.“

Saa kjører de lidt igjen og kommer igjennem en Skov. Der var et Træ, som hængte skikkelig langt ud over Vejen, og nu studerede han igjen. „Æ Gren slog mig paa min Mund. Nej, det kan ikke passe. Men: Kvist Mundtov, det kan passe, der har jeg ogsaa et godt hebraisk Ord til Bispen.“

Lidt efter kjørte de forbi en Dam, og der laa en And og snadrede i. Saa studerede han igjen. „Dam i And, nej, det passer ikke, men: And piller i Dam, der er nok et godt hebraisk Ord til Bispen.“

Saa bliver det Aften, men de skulde jo blive ved, for Bispen vilde han tale med, inden han sov, og saa vilde han snarest mulig hjem igjen. De kommer kjø-

rende ad Bispens Gaard lidt over Midnat. Alle Folkene var i Seng, og Bispen med; men Præsten taler ved Vinduet.

Naa, Bispen spørger om, hvem det var.

Ja, det var da den Præst, han havde skrevet til, og som han gjærne vilde snakke med, og vilde han have Ord med ham, saa skulde det være nu, for han havde ikke anden Tid, i Morgen skulde han have et Barsel, og Overmorgen skulde der være et Bryllup, og saadan kunde han blive ved en hel Maaned. „Det maa være en farlig Mand," tænkte Bispen, „du maa nok helst se at komme af Sengen."

Han kommer knaphændig ud og lukker op for god Præst. Om han vilde ikke have fra?

Nej, han vilde ikke, det var der ikke Stunder til. Men han staar jo selv af og raaber paa Karlen.

„Povl, min Karl, faa et Par Karle til dig og tag et Par Sække ind af de græske Bøger!" Bispen skottede til Poserne og tænkte ved sig selv, at han var nok kommen ilde ved det med den Præst, han ejede ikke selv halv saa mange Bøger, og disse her var endda græske. Præsten begynder saa at løse for Poserne, men Bispen siger: „Nej hold, vi kan ikke faa saa mange Bøger gjennemset. Men vi kan jo probere at give hinanden et Spørgsmaal eller to."

„Ja, det kunde ogsaa være passende," siger Præsten, hvem der saa skulde spørge til først?

„Det kan De jo," siger Bispen.

„Naa, for saa at ende det kort," siger Præsten, „vil jeg give Dem tre Spørgsmaal paa én Gang. Kan De sige mig, hvad det er: Vand piblirentov, Kvist Mundtov, And piller i Dam?"

„Men hvad er det dog for noget? det forstaar jeg ikke," siger Bispen.

„Ja, maaske Bispen ikke forstaar Hebraisk." Men om han vilde nu give ham et Spørgsmaal eller to?

Nej, det vilde Bispen ikke, for da han ikke kunde besvare Præstens Spørgsmaal, saa vilde han heller ikke spørge ham til. Men han vilde skrive til Kongen og forespørge, om det ikke var tilladt, at Præsten maatte holde en Kapellan af den Grund, at Menigheden var misfornøjet med ham. Naa, saa kjørte Præsten hjem, og to Dage efter kom der et Kaldsbrev, at der var en Kapellan kaldet for ham, og Kongen vilde holde Kapellanen. Det var netop Bispens egen Søn, der lige var bleven færdig med sine Studeringer. Saa forrettede Bispens Søn Kaldet, og Smeden blev værdig for at beholde Embedet og sidde hjemme i god Rolighed i Præstegaarden. Han fik sin Kone over til sig, og saa lever de godt den Dag i Dag er, hvis de da ikke er døde.

---

22. Dumme Folk.

Der var et Par gamle Folk, der havde en vogsen Datter, og de var ikke svar kloge anten af dem, men Datteren var tillige med slemt nærseende. Saa fik hun en Bejler, og han kommer jo smaat og besøger dem. Saa siger hun en Dag til Moderen, da de saa, han kom: „Nu skal jeg endda se at faa det gjort til Løgn, at jeg er saa nærseende. Nu vil jeg tage en Knappenaal og lægge her ved Kakkelovnsfoden. Saa, naar han er kommen, og I gaar forbi, vil jeg sige til jer: I skal tage den Knapppenaal op, der ligger! saa kan han da forstaa, at jeg kan se lige saa godt som alle andre.“

Naa, saa kommer han ind og bliver sat til Bords, og der bliver sat for ham Kjød og Smør og Brød og Ost og gode Sager. Datteren sidder og spinder, og saa siger hun til Moderen: „Aa, tag den Knappenaal op, der ligger ved Kakkelovnen!“

Saa tænkte han: „Det er noget godt Sludder, at de siger, hun er nærseende.“

Da han faar et Stykke Mad lavet til, tykker han ikke, at han kan faa Osten til at ligge paa Tallerkenen, og saa lægger han den uden for paa Bordet. Idet hun nu sidder og spinder og af og til kikker op til Bordet, siger hun: „Aa, jag endda den Kat af Bordet, og lad den ikke sidde der!“

Der var jo ingen Kat, men Karlen bliver da nysgjerrig efter at vide, hvad det er, hun kalder Kat, og saa siger han: „Aa, lad Katten kun sidde, den gjør ingen Fortræd.“

„Ja, kan du ikke nænne at gjenne den ned, da skal jeg rele nok give den Ben at gaa paa,“ og hun springer fra Rokken og slaar til Osten, te den triller langt hon: „Kan din Stykke mogede Kat ikke være af Bordet for fremmede Folk!“

„Dette her stemmer ikke over et,“ tænkte Karlen, „her maa være Fejler i Gang, siden hun kan se Knappenaalen, men ikke Osten.“

Naa, saa siger Moderen til hende, at hun skal gaa ind og tappe noget Øl til ham.

Hun løber ogsaa ind i Kammeret og tager Tappen af, men falder i Tanker og glemmer at sætte den i igjen, saa Øllet løber over alle.

Saa kommer Moderen ind: „Men hvordan er det endda, du sidder? hvad tænker du paa?“

„Jeg tænker paa, naar vi to nu faar hverandre, hvad det første Barn saa skal hedde.“

„Ja, det var endda ikke Løgn,“ siger Moderen og sætter sig ved hende, saa Øllet faar Lov til at løbe fremdeles.

I al Formidlertid kommer Manden ind og spørger Karlen om, hvor Kvindfolkene er.

Ja, de var gaaede ind i Kammeret.

Saa kommer han der ind. „I, hvad sidder I to her efter? hvi lader I Øllet saadan løbe over allé?"

„Ja," siger hendes Moder, „vi kom lige i Tiden til at tænke paa, naar de to nu blive gifte, og de faar et Barn, hvad det saa skal hedde."

„Hm, det var endda ikke Løgn, I siger, det har jeg aldrig tænkt ved!" og han sætter sig ved dem og lader Øl være Øl.

Saa sidder Karlen der inde ved Bordet og venter, og da der ingen kommer tilbage, kan han ikke forstaa andet, end at der maa være Fejler ved det, og han tykkes ogsaa, det pladrer for længe, hvorfor han lister hen for at se.

„Men hvad sidder i tre Mennesker endda og tænker paa? I sidder der og lader Øllet løbe ad Jorden."

„Ja," siger Manden, „vi sidder saa mænd og tænker paa, naar I to unge Folk nu bliver gifte, og I saa faar et Barn, hvad Navn det skal have, det har vi saa mænd aldrig tænkt paa, nogen af os."

„Hm, ja den Dag den Sorg," siger Karlen, „lad os nu blot faa Tappen i Tønden, og hvad det andet angaar, saa vil jeg slet ikke en Gang have hende, for jeg ser, at hun ikke er svar klog, og Fader og Moder er ikke heller."

Ja, det var de forfærdelig harmede over og klager sig jammerlig for, at han vil saadan slaa hende fejl.

„Jaja," siger han, „nu vil jeg ud i Verden og se mig om. Finder jeg saa tre Steder til, at Folk er lige saa taabelige som her, skal jeg endda komme igjen og tage hende."

Naa, saa rejser han. En Morgen kommer han forbi et Hus, og der ser han Konen løbe langs med Huset og vifte med hendes Forklæde, og saa løber hun idelig tilbage til Døren. Han vil da hen at se til hende.

„Hvad er det, du bestiller?" siger han.

„Aa, Fa'er! jeg har saa travlt med at gjenne Lysningen ind, og det er en træls Bestilling, kan han tro. Her kan jeg løbe fra Morgen tidlig, til det er næsten Middag, inden jeg faar Lyset ind, og naar det er saa et Stød over Middag, gaar det ud af sig selv gjennem lukte Døre. Saadan kan jeg blive ved Dag ud og Dag ind."

„Er der da ikke andre Raad for det?" siger han.

Ja, det vidste hun ikke.

„Har I en Hammer?"

Jo, det havde de da.

„Aa, laan mig den et lille Stød."

Saa banker han Huller paa Muren lige ud for Stuen.

„Det var endda ikke Løgn, at du kjendte Raad," siger hun, „for nu kommer Lysningen jo af sig selv; men de Huller kan vi da ikke have der for Kuld."

„Nej, nu skal du gaa hen til en Snedker og faa Vinduer lavet med Glar i, saa bliver der ogsaa Raad for den Ting, naar de bliver satte ind."

Nu havde han jo set Mage til Kvindfolk det ene Sted, og han rejser da igjen. En Tid efter kommer han om ved et Hus, hvor der er en inde, som jamrer saa forfærdelig. Af Nysgjerrighed gaar han til Døren for at se, hvad der er ved det. Da sidder Manden paa en Stol midt paa Gulvet med et Stykke Lærred over Hovedet, og Konen staar med en Børstekjæp i Haanden og banker paa hans Hoved, imen hun kan.

„I, hvad er dette her?" siger Karlen, „vil du slaa din Mand ihjel?"

„Aa, jøs nej! Det er en haard Tur, hver Gang min Mand skal have en ny Skjorte paa, der er ikke andre Raad, end at jeg skal slaa den i Stykker over Hovedet paa ham, for at det kan komme igjennem, og saa klager han sig saa ynkelig, derfor har han

næppe nok saa meget Skjorte, som han kan trække paa hans Krop."

„Men skulde der nu ikke være andre Raad til det?" siger Karlen.

„Nej, jeg véd saa mænd ikke andre."

„Har I ikke en Sags?"

„Jo."

„Aa, lad mig se den."

Saa klipper han et Hul til Hovedet.

„Saadan skal I bære jer ad, saa kan jer Mand være tjent med at faa en ny Skjorte."

„Nu har jeg fundet de to Steder," sagde han ved sig selv; „det bliver galt, for jeg skal gjærne finde det tredje ogsaa."

Saa rejser han videre paa den Fortrøstning. Anden Dags Morgen kommer han om ved et Sted, hvor Manden staar oppe paa Huset i hans Undertrøje og hans ene Skjorte, og der tager han Sigte og vil hoppe ned i Gaarden. Saa vil Karlen jo om og se, hvad det var, han sigtede efter der omme. Da staar Konen der nede i Gaarden og holder Bugserne for ham.

„Aa, kom endda nu og staa ikke der og sigt længere," siger hun, „kom nu!"

„Jamen jeg er jo ræd for, jeg skal hoppe uden for."

Saa siger Karlen: „Men hør, bitte Mand! er der ikke andre Raad til at komme i dine Bugser end paa den Maade."

„Nej, der er ikke," siger han.

„Kom herned, saa skal jeg vise dig et meget nemmere Raad."

Saa kom Manden da ned, og Karlen lærte ham nu at trække ret i Bugserne ligesom andre Folk.

Nu havde han fundet de tre Steder med dumme Folk, og der blev da ikke andre Raad, end at han skulde

tilbage til Kjæresten og have hende saa dum, som hun var.

Da han kom tilbage til Folkene, fortalte han jo, hvordan det var gaaet, og nu fik han jo tage hende, siden han havde fundet tre Steder, hvor der var til visse lige saa dumme Mennesker. „Aa, da var det vel,“ siger Konen, og saa bliver der lavet til Bryllup, og de faar hverandre. Det kunde jo ogsaa nok gaa, som det kunde; var hun ikke klog, saa var han saa meget des mere.

---

23. Drengens Rejse til Mølle.

Der var en Kone, som havde en stor Dreng, men han var noget halvtosset, og hun kunde ingen Steder sende ham hen at forrette noget Ærende, for han kunde aldrig huske, hvad hun havde sagt. Saa vilde hun en Dag gjærne have to Skjæpper Boghvede hentet paa Møllen, og dem tykte hun da, han kunde gaa hen efter, og saa sagde hun: „Kan du gaa hen og hente to Skjæpper Boghvede paa Møllen?“ Ja, det kunde han sagtens. „Men glem det nu ikke!“ siger hun. Nej, det skulde han nok huske, for han svarte altid godt. „Du maa hellere gaa og sige det for dig selv hen ad Vejen.“ Ja, saa gaar han og gjentager det bestandig: „To Skjæpper, to Skjæpper, to Skjæpper!“ men efterhaands blev det jo saa højt, at enhver kunde høre det.

Saa kom han om ved en Mand, der gik og saaede Korn. Da han hørte, hvad Drengen sagde, blev han vred, for han havde saaet syv Tønder, og nu spaaede Drengen ham af, at han ikke skulde avle uden to Skjæpper.

„Din Skarns Knægt, jeg skal lære dig!“ og saa

gav han ham nogle Hug, „du understaar dig ikke i at sige saadan!“

„Ja, hvad skal jeg da sige?“

„Du skal sige: Gud giv hundred Fold!“

Ja, det skulde han da nok, og nu gaar han videre hen ad Vejen og siger i et væk:

„Gud giv hundred Fold, Gud giv hundred Fold!“

Saa kom han forbi en Gaard, hvor de var ved at slaa Rotter ihjel. Da de nu hører ham gaa og raabe saadan, bliver de saa overhaands gale, for det han vilde ønske dem hundrede Fold igjen, og saa faar Drengen atter et Livfuld Hug.

„Nu maa du holde din Kjæve, dit Skarn, med saadan Snak!“ sagde de, da han fik Lov at slippe fra dem.

„Ja, det skal jeg nok,“ sagde Drengen og tudede ynkelig, „men hvad skal jeg sige?“

„Du skal sige: Væk med det Helvedes Tøj!“

Jo, det skulde han nok, og saa gaar han videre og raaber, som han nu har faaet det lært: „Væk med det Helvedes Tøj, væk med det Helvedes Tøj!“

Da kommer han kort efter om ved et Sted, hvor de bar en død Mand ud. Den Gang Folkene hørte, hvad Drengen raabte, og hvad han sagde om den døde, blev de saa vrede, at de greb fat i ham og gav ham et dygtigt Gjæv Bank.

„Saadan maa du ikke sige, din Pjalt!“ sagde de og trak ham nogle dygtige nogle paa Rygstykkerne.

Saa spørger han jo helt ynkelig om, hvad han da skal sige. „Saadan bær de død Mand til Grav,“ sagde de. Ja, det skulde han da nok og gik atter hen ad Vejen, men nu var Snakken bleven forandret til:

„Saadan bær de død Mand til Grav, saadan bær de død Mand til Grav!“

Saa kom han imod en, der gik saa rask hen ad Vejen og trak af med en Myndehund, han vilde sælge. Da han hørte, hvad Drengen gik og raabte, blev han vred,

for han troede jo, Drengen vilde gjøre Nar ad ham, og fik fat i ham og gav ham en Dragt Prygl.

„Skal din slemme Knægt sige saadan! nu prøver du paa at sige det tiere!“

„Ja, hvad skal jeg da sige?“ spørger han.

„Du skal sige: Saadan trækker de Tæver til Torv!“ svarede de.

Jo, det skulde han nok, og saa gaar Drengen videre og raaber det, han nu har faaet fat paa:

„Saadan trækker de Tæver til Torv, saadan trækker de Tæver til Torv!“

Da kommer han om ved en Gaard, hvor de var lige ved at løfte Datteren op paa Vognen, hun var klædt som Brud og skulde til Kirken at vies. Den Gang Folkene hørte, hvad Drengen raabte, troede de, det var hende, han kaldte en Tæve, og de annammede ham og gav ham nok en forsvarlig Gjæv Hug, idet de lod dem forstaa med, at nu kunde han jo lige prøve paa at raabe saadan tiere.

„Ja, hvad skal jeg da sige?“ klynkede den arme Dreng, han var nu helt mørbanket.

„Du skal sige: Her er Glæde i Gaarde!“ sagde de.

Ja, det skulde han da nok, og saa gik han videre og raabte, som han kunde bedst, for det var jo alligevel noget sølle Tuderi:

„Her er Glæde i Gaarde, her er Glæde i Gaarde!“

Endelig kommer han om ved en Gaard, der brændte i lys Lue, og der var saa mange Folk forsamlede ved den, som var i Færd med at slukke. Da de hørte, hvad Drengen gik og raabte, blev de jo ogsaa gale paa ham.

„Saadan maa du ikke sige!“ brølede de, „din forvorpne Hvalp! skal du sige, at her er Glæde i Gaarde? saadan en Ulykke, som her er sket.“ Og de fik jo et Tag i ham, for han kunde ikke rende fra saa mange,

om han ogsaa havde villet, og saa fik han endnu den bedste Dragt at slæbe med, der hidtil havde vanket.

„Ja, hvad skal jeg da sige?" klynkede Drengen.

„Du skal sige: Gud still' Vejr og Vind!"

Jo, det skulde han nok, og nu gaar han hen ad Vejen og siger det. Endelig kommer han hen til Møllen. I det samme staar Mølleren og rykker i Vingerne, for Møllen vilde ikke gaa, da der var for lidt Vind, og det var han meget ærgerlig over, for det han havde meget umalet inde. Altsaa farer han paa Drengen, da han hører det Raab, og siger:

„Skal din Skarns Knægt saadan gaa og raabe!"

Der vankede jo ogsaa nogle paa Rygstykkerne. Men Drengen var bleven saa forbanket og fortumlet, at han strags gav sig til at græde, og det blev saa hæftigt, at han helt glemte, hvad han nys sagde, og han havde for længe siden glemt, hvad han skulde gaa efter. Mølleren kunde ikke faa noget ud af ham, endskjønt han hørte ham ud paa Kryds og tværs. Endelig finder han paa at sige:

„Hvem har sagt, at du skulde gaa og raabe: Gud still' Vejr og Vind?"

Jo, det kunde han huske. Det havde de Folk der henne ved den Gaard, som brændte, „for de slog mig og sagde, at jeg maatte ikke saadan gaa og raabe."

„Ja, hvad var det da, du ikke maatte sige?"

Jo, nu kunde han ogsaa huske det. „Jeg maatte ikke sige: Her er Glæde i Gaarde."

„Naa, hvem havde sagt, at du skulde gaa og raabe det?"

Det vidste han ogsaa: „Det befalede de mig i den Gaard, hvor de løftede en Kvinde paa en Vogn, for de slog mig og sagde, at jeg maatte ikke saadan sige?"

„Ja, hvad sagde du da?" blev Mølleren ved.

„Jeg gik og sagde: Saadan trækker de Tæver til Torv."

„Naa, hvem havde lært dig det?“

„Ja, det havde en Karl, der gik hen ad Vejen og trak med en Tævehund,“ sagde Drengen, „han slog mig ogsaa og sagde, at jeg ikke maatte saadan raabe.“

„Naa, hvad sagde du da?“

„Jeg gik og sagde: Saadan bær' de død Mand til Grav,“ sagde Drengen, nu var han kommen paa Gled med det, for det han blev tagen fra den rette Ende.

„Hvem havde saa befalet dig at sige saadan?“

„Ja, det havde de i et Hus ved Vejen,“ sagde Drengen, „for der var de ved at bære en død Mand ud, og de slog mig ogsaa og sagde, at jeg maatte ikke saadan raabe.“

„Naa, hvad raabte du da?“ sagde Mølleren.

„Jeg gik og sagde: Væk med det Helvedes Tøj.“

„Naa, hvem havde saa lært dig at sige saadan?“

„Ja, det havde de i en Gaard, hvor de slog Rotter ihjel,“ sagde Drengen, „for de slog mig og sagde, at jeg maatte ikke saadan sige.“

„Hvad sagde du da?“

„Tøv lidt, nu kan jeg huske det. Jeg gik hen ad Vejen og sagde: Gud giv hundred Fold, og det blev de vrede for.“

„Ser vi det, men hvor havde du lært at sige de Ord?“

„Ja, det var en Mand, der sagde, at jeg skulde, han gik paa Marken ved Siden af Vejen og saaede, og saa blev han vred, da jeg kom, og slog mig og sagde, at jeg maatte ikke saadan raabe.“

„Ja, hvad raabte du da?“ sagde Mølleren.

„Jeg sagde: To Skjæpper, to Skjæpper. Hold, det var to Skjæpper Boghvede, jeg skulde have!“

Saa fik Drengen hans to Skjæpper Boghvede, og saa er den Historie ikke længere.

---

24. Den, der snakkede først.

Der var en Skomager, der var saa hægen for Pandekager. Saa siger han en Dag til Konen, om hun vil ikke bage ham Pandekager til Middag. Jo, det vilde hun nok, men hun havde ingen Pande at bage dem i, og saa fik han selv at gaa hen og laane en. Det gjør han nu ogsaa, og Konen kommer til at bage, men da de havde nu afspist, siger Skomageren til Konen, at hun skulde bære den hjem. Hun siger nej, hun vilde ikke bære en laant Pande hjem, det fik at blive hans egen Sag. De var nær ved at komme op at skændes om det, men omsider blev de enige om at sætte dem hen til deres Arbejde, og den, der snakkede først, den skulde bære Panden hjem.

Altsaa sætter Skomageren sig op paa Forhøjningen og syr ud af den karske Bælg, og Konen spinder, saa der er nær ved at gaa Ild i Hjulet, og ingen af dem mæler et Ord.

I samme Formidlertid kommer en Herremand kjørende forbi, han boede et lille Stykke fra Skomagerens og havde just et Par Støvler inde ved ham, der skulde gjøres i Stand. Saa siger han til Kusken: „Aa, hør, spring ind og hør til, om mine Støvler er færdige, nu da vi kommer lige om ved Døren!“

Kusken kommer ind og beder God-Dag, han skulde hilse fra hans Husbond, om de Støvler var færdige. Men hvem der ikke svarer, det er jo Skomageren, han sidder og syr og slaar ud til Siderne med Armene, imens han fløjter: „Pyhyhy pyhy!“ Det bliver nu ikke til andet, Kusken staar og ser paa ham, og saa vender han sig til Konen og siger: „Hør, Morlille! hvad Lag kan det have, at jer Mand vil ikke snakke eller svare mig?“ Men hun sidder jo og synger: „Dralliderallideralla!“ og spinder alt, hvad hun kan, saa der blev heller intet Svar at bekomme.

Saa maa hau jo ud til Herren og fortælle ham, hvordan det staar til der inde.

„Naa, var Støvlerne ikke færdige?"

„Jeg ved ikke, enten de var færdige eller ej, for det var da nogle forrykte Folk at komme til, den ene fløjter, og den anden traller, og ingen af dem vil svare et Ord."

Ja, saa maatte han selv der ind; for Herremanden kunde nok forstaa, at der maatte være noget apartigt ved det. „Jeg skal nok lære dem at snakke," sagde han, „nu skal vi se, hvordan det har sig."

Han kommer ind ad Døren og siger: „God Dag, Mester! har I mine Støvler færdige?"

Men nej, det var det samme, Skomageren passede hans og fløjtede og syede og slog ud med Armene og fløjtede, til hun hven, det var ikke at tænke paa noget Svar. Saa vender han sig til Konen, men hun sang og trallede af fuld Hals, medens Foden gik paa Trædebrædtet.

Saa tænker Herremanden: „Da skal I nok faa Munden paa Gang, og dermed tager han Konen og slæber hende fra Rokken hen til Sengen. Skomageren skæver hen til dem. Men da han nu ser, at Herremanden faar hende i Sengen og gjør Anstalter til at ville bagefter, bliver han slemt ilter, springer op fra Stolen og raaber: „Hvad vil han med min Kone? kan han ikke lade hende være i Ro!"

„Nu skal du min Sæl bære Panden hjem, for du snakkede først!" raabte Konen nok saa fornøjet, og nu kunde de godt snakke begge to. Herremanden fik at vide, hvad der var ved det, men om hans Støvler var færdige, ved jeg ikke af. Skomageren kom af Sted med Panden, og det var heller ikke for meget, siden han var saa hægen efter Pandekager.

---

25. De gode Raad.

Der var en Jyllænder, som tjente en Enkekone, og hun vilde saa meget gjærne have ham til Mand, men det vilde han ikke, for hun havde været slem ved hendes første Mand, og vilde hun være ligesaa ved ham, var det ikke til at udholde med den Skjælden og Smælden, sagde han. Men hun blev ved at snakke for ham og lovede ham bestemt, at hun skulde aldrig være saadan imod ham, hvorpaa de da bliver gifte. Men da de nu havde haft Bryllup, begynder hun knapan paa hendes gamle Maade, og saa beslutter han lige saa godt først som sidst at rejse fra hende i det mindste for en Tidlang. Han rejser da sønder paa ned ad det tyske og kommer til at tjene en Herre der imod at faa hundrede Daler om Aaret til Løn, og det var meget i de Tider. Herre og Tjener blev grumme godt fornøjede med hinanden, saa han blev der i atten Aar, og Lønnen tog han aldrig op af i den Tid.

Omsider kom han i Tanker om, at han vilde hjem ad Jylland igjen og se, hvordan hans Kone havde det, om hun endnu var levende, for de havde jo egentlig aldrig været rigtig Uvenner, og han længtes noget efter hende. Saa siger han det til Husbonden, at nu havde han tjent ham saa længe, og nu vilde han hjem efter. „Ja,“ siger hans Herre, „det faar du jo; din Løn skal du have udbetalt, og du kom gaaende hertil, men du skal komme ridende herfra, saa du kan tage den bedste af mine Heste og lægge mit Ridetøj paa, for den skal du have.“ Ja, det var da overdrevent. „Nej, det vil jeg unde dig, for du har tjent mig tro i saa lang en Tid.“ Saa talte han da atten hundrede Daler op til ham og sagde: „Nu kan du raade dig selv, enten du vil have Pengene, eller du vil have tre gode Raad.“

„Ja,“ siger han, „saa vil jeg helst have de tre

gode Raad, naar jeg blot har saa mange Penge, at jeg kan rejse hjem for, og kan jeg ikke være hjemme, saa kommer jeg igjen."

Det gav Herren sit Minde til, det skulde staa ham frit for at komme igjen, og han maatte faa Levebrød der paa Gaarden, saa længe han levede. Men nu var det de tre gode Raad, han skulde have. Det første var, at han skulde blive ved at følge den store Landevej og ikke tage ad Gjenstier. Det andet var, at hvor han kom til Kvarter om Aftenen, og der var en ung Kone og en gammel Mand, der skulde han ikke blive; men om der var en gammel Kone og en ung Mand, det skulde han ikke bryde sig om. Det tredje Raad var, at den Gjerning, han først fik i Sinde at gjøre, naar han kom hjem, den skulde han betænke sig paa og læse hans Fadervor tre Gange i Træk og endda ikke gjøre den. Da Manden havde nu givet ham de gode Raad, siger han: „Der ligger nu de atten hundrede Daler, dem skal du alligevel have, du skal ikke have tjent mig for gode Raad," og saa flyede han ham en Mantelsæk at komme dem i og en Sabel at have ved sig, for det var altid en god Ting at have noget at værge sig med. Det var nu alt sammen saa udmærket, og saa rejste han af.

Da han kommer nær til Flensborg, møder han en Kræmmer, der var fra den samme Egn som han, og saa kunde de følges ad; men Kræmmeren var jo gaaende, og han var ridende. „Jeg kunde gjærne tage din Pose en lidt, og du maa ogsaa gjærne ride af og til, for jeg er ikke vant til den Riden og bliver kjed af det," siger han. Ja, den anden takkede jo, og saa byttedes de saadan med det, naar den ene red, bar den anden Kramposen.

Da de kommer saa ned ad Nordslesvig, hvor der har været saa meget Skov i forrige Tider, siger Kræmmeren, at det var saa forfærdelig nærere at tage

ind ad Skoven end at følge Landevejen, han kjendte ogsaa en By der inde, hvor de godt kunde ligge om Natten. Ja, Manden tænkte nok paa det første Raad, at han ikke skulde tage ad Gjenstier, „men hvad, det betyder vel ikke meget med de Raad,“ tænkte han, „jeg kan godt følge med ham,“ og han lod sig da besnakke.

Saa kommer de altsaa ind ad Skoven, og det var hen ved Aftenstid. Nu var der vel noget Kjørevej, men Kræmmeren løb og stak med nogle Gjenstier, saa de kom fra hinanden, og Manden blev forvildet. Saa kunde de af og til skimte et Lys inde i Skoven, og han red da efter det. Saa kommer der to Karle til ham, og han spørger, om de ikke troede, han kunde blive der, hvor det Lys var. Jo, der var et ret godt Kvarter, sagde de. Men lige i det samme griber den ene i Tøjlen med ham og siger: „Vil du nu aflevere, hvad du har, ellers skal du miste dit Liv!“

Han beder ham om at slippe ved Tøjlen. Nej, det vilde han ikke. Saa trækker han hans Sabel og hugger den Haand af, der havde i Tøjlen, og nu var den anden nødt til at slippe, da Haanden blev hængende. Men den tog Manden og svøbte ind i et Lommeklæde og red jo naturligvis derfra alt hvad han kunde.

Saa kommer han ned til goden Sted og forhører sig, om han kan blive der. Ja, det var der ikke noget i Vejen for, og de var saa venlige, som de kunde være, Hesten kom i Stalden, og han fik selv meget godt at leve af. Pengekatten havde han leveret til Konen, der gjemte den inde i et Skab, for han havde jo god Tro til Folkene. Saa skal han jo til Sængs og ligge oppe paa et Overkammer; og der gik en Pige med ham for at vise ham det, men hun havde kun en bitte Knald Lys med sig, det var ikke mere, end at han kunde lige se at trække af hans Klæder ved.

Da de kommer ind i Kammeret, der saa grumme

pænt ud, siger Pigen til ham: „Nu skal du læse dit Fadervor og give dig Gud i Vold, for du kommer aldrig levende ned.“

„Gud bevar os! er det saadanne Folk, jeg er kommen til?“

„Ja, det er saa mænd,“ siger hun, „der er vel saa meget Lys, at du kan gaa ind i det andet Kammer og se, for der inde baade ligger og staar Folk, de har myrdet, og dersom du vil tage paa mit Raad, skal du ikke trække af dine Klæder, men tage en af de døde Kroppe og lægge ind i Sengen; og selv skal du gaa der ind i Kammeret, saa maaske du kan bjærge Livet, og naar de har været her inde, kunde du kanske være heldig med at springe ned fra Vinduet. Ellers ved jeg ingen Raad til at hjælpe dig.“

Saa rejser Pigen af, og han gik ind i det andet Kammer og gjorde, som Pigen havde sagt. Da han havde faaet et af Ligene lagt i Sengen, gik hans Lys ud, og nu stod han der inde i Mørke ved de døde Kroppe.

Neden under kunde han høre, hvordan de strøg Knivene, og lidt efter kommer de op ad Trappen. Saa lutter de først ved Døren, og Manden siger: „Sover du?“ Men der var jo ingen, der svarede. Saa kommer først Manden ind, han lettede Dynen og hug en Kniv i Brystet paa den døde med de Ord: „Den skal du have for din gode Hest, der staar i min Stald!“ Saa kom han, der havde mistet sin ene Haand, og sagde, idet han hug en Kniv i ham med den anden: „Den skal du have for min gode Haand, du hug af i Skoven!“ Til sidst kom Konen og hug ogsaa en i ham: „Den skal du have for din gode Kat Penge, der ligger i mit Skab!“ Den Gang det var nu forrettet, gik de ned igjen, og alt kom i Rolighed der nede.

Saa kommer Manden jo ud af Kammeret og faar et Vindue lukket op, hvorpaa han springer bardus ud af det, og han kom ogsaa til Jorden uden at tage den

mindste Skade. Saa gaar han om ad Stalden og tager hans Hest; men den gode Kat Penge kan han jo ikke faa Hold i. Da han nu har faaet Hesten listet ud af Gaarden og ud ad Skoven, kommer han knaphændig til en Vej, og saa sætter han sig op og rider ud af Skoven. Da var det næsten Dag, og nu spurgte han sig for, hvor Præsten boede. Saa kommer han derind og fortæller ham, hvordan han var kommen af Sted, saadan som det nu er fortalt.

„Ja, det er nu godt nok,“ siger Præsten; „men nu skulde vi have fundet paa, hvordan de Skarnsfolk skal nappes. Nu kan du komme her op til mig et Par Dage, saa skal det hedde sig, at det er min Søn, der er kommen hjem fra Studereskole, og jeg vil da gjøre et Gjæstebud for mine Sognefolk. Naar de saa er samlede, vil jeg fortælle dem, at jeg er saa glad ved, at du er kommen hjem igjen efter at have været i Udlandet og og vidt omkring i flere Aar, derfor vil jeg nu gjøre et lille Gilde; og naar vi saa er ved at spise, siger jeg til dig, om du kan fortælle os en eller anden Ting fra Udlandet af. Det skal du jo sige ja til, og saa kan du begynde at fortælle denne her sidste Tildragelse om, hvordan du var kommen igjennem en Skov en Gang, og saadan og saadan var du bleven behandlet der.“

Ja, saa bliver der strags gjort saadan. Der kommer en ud at bede Folk, og han beder da ogsaa Røverfolkene i Skoven. De undskyldte dem noget med, at de havde en Søn, der havde været saa uheldig at faa en Haand rykket af i Skoven; men de var da lige godt store af Indbydelsen. Ja, for den Tings Skyld skulde de ikke blive hjemme, de maatte endelig vide at komme. Saa bliver det saadan, at de kommer til Gildet ogsaa tillige med de andre, og hveren bliver de sat til Sæde i Storstuen.

Præsten opfordrer nu Sønnen til at fortælle, og

saa begynder han; men da de kom saa vidt, at Manden lister sig ind og hugger en Kniv i den døde Krop, siger Røverfolkene: „Aa, Gud bevar os! det er da en grim Historie, den kan vi ikke taale at høre.“

„Lad mig komme om!“ siger Manden.

„Ja, hvad, det er kuns en Fortælling“, siger Præsten, og de andre mødte for ham.

Saa fortæller Sønnen jo videre, at Konen kom med en Kniv at hugge i den døde Bælg. Saa kunde Røverkonen heller ikke taale at høre mere og var som ved at besvime. De kunde jo tydelig mærke, at det var fra dem selv, det stammede. Naa ja, saa kom han med den ene Haand og hug én Kniv i den døde idet han sagde: Det skal du have for min gode Haand, du hug af i Skoven! Nej, nu var det saa meget forskrækkeligt, nu vilde de om, og nu skulde de om. Men de skulde da blive siddende en lidt endnu. „Hvad fejler din Haand?“ siger Præsten til Karlen, „det er vel den, du har faaet spoleret i Skoven; men lad os se, hvor stor Skade der er sket.“

Nej, han havde saa meget bundet om den og kunde ikke taale at komme til den.

„Jamen det kunde være, du kunde faa en Haand sat til endnu, det kunde nok lade sig gjøre,“ og saa vender Præsten sig til ham, der skulde agere Sønnen, og siger: „Du har jo en Haand i din Lomme; lad os se den, maaske den kunde nyttes her.“ Ja, her var den. „Saa herop med Klædet og Trævlerne,“ siger han til Røverne, „og lad os se!“ Saa passede Haanden jo akkurat, og nu sprang de andre Folk til og greb dem strags, hvorpaa de blev bundne forsvarlig og arresterede.

Derefter rejste de ned til Røvergaarden, Præsten og de andre Folk, for at se Sagerne efter. Pengekatten laa der godt nok i Skabet endnu med de atten hundrede Daler i, og da den fremmede havde faaet dem tilbage, vilde han have givet Præsten en stor Sum

for hans Ulejlighed, men han vilde ikke tage imod en Skilling, og saa rejste Manden videre hjem ad.

Nu havde han og Kræmmeren været fra hinanden et Par Dage, men han naar ham dog igjen. Saa siger han: „Det var en kjøn Vej, du der viste mig paa, saadan og saadan gik det, det havde nær kostet mig Livet og alt det, jeg ejede.“

Ja, han havde jo da sagt det paa en god Maade, var det Svar, Kræmmeren gav.

Saa var de komne et Stykke her ned i Jylland, og der gik Landevejen gjennem en Bondeby, hvor der ingen Kro var. Men Kræmmeren var kjendt der, og da de kom til Byen saadan ved Aftenstid, var der et Sted, hvor de tog ind og vilde være om Natten. Men der var saadan en pæn ung Kone og en gammel Mand. De fik noget at leve af og blev tagne saa forskrækkelig vel imod. Siden hen fik de Puns, og Dramme havde de faaet nok af i Forvejen, saa denne her gamle Mand blev dygtig svirende. Ved Sengetid gik Kræmmeren og Manden til Døren, og saa siger han: „Skal vi blive her i Nat?“ Ja, her var da saadan et rart Kvarter, og han havde ligget her mange Gange, siger Kræmmeren. „Ja, du kan blive her, om du vil, men jeg vil ikke være her, der er nok et andet Sted i Byen, en kan faa Nattely.“ Ja, det kunde han raade sig selv med, siger Kræmmeren og gaar ind igjen, men Manden gaar ind til Naboen, det var lige Dør om Dør, for Husene laa sammen med Enderne. Om han kunde ikke blive der i Nat? Jo, det kunde han da godt, siger Folkene, og saa kommer de til Ro.

Ud paa Natten bliver han trængende til at skulle ud, og da han kommer i Gaarden, hører han, der er noget ved det omme i den anden Gaard. Saa lister han jo derom og kan snart forstaa, at det er Tjenestekarlen og Konen, der er i Lag med den gamle Mand og skal have ham slaaet ihjel. Kræmmeren laa jo

oppe i den anden Ende af Huset i et Gjæstekammer. Da han staar nu der ude og kan nok forstaa, at de har givet den gamle saa meget, han kunde have godt af, hører han Karlen gjøre Aftale med Konen, at hun skulde gjøre Alarm om Morgenen og saa foregive, at det var Kræmmeren, der havde gjort det, for det var naturligvis ham, der skulde have Skylden. Saa lister den fremmede sig ind bag ved Gangdøren, og da nu Tjenestekarlen skal ud og ad hans Seng, springer han til, ilag Karlen tager det bageste Ben ud af Døren, og hugger med hans Sabel paa Kalven af den andens Ben et helt Stykke af baade Hose og Kjød. Naa, saa stylrer han jo af, saa godt han kan, og den fremmede gaar tilbage til hans Kvarter i den anden Gaard.

Om Morgenen bliver der en farlig Alarm i Byen, og Kræmmeren bliver jo skyldt for, at han skal have slaaet den gamle Mand ihjel. Saa kommer den anden Mand til, idet de vil slæbe af med Kræmmeren, og siger: „Ja, for min Skyld maa I arrestere ham, om I vil, men han har ikke slaaet ham ihjel.“ Saa vilde de jo have at vide, hvordan han kunde sige det; om han havde nogen Part i det, kunde han blive arresteret ogsaa. Nej, han havde ikke, sagde han, og Kræmmeren ikke heller, men Karlen havde slaaet ham ihjel. Det lo de ad, men da han forlangte at faa Karlen hentet, fik de dog Bud efter ham. Han laa i Sengen og foregav, at han havde været ude paa Brokjagt i Nat og var bleven bidt af Brokken. Det vilde den fremmede bevise var Løgn, sagde han. Saa vilde de se det Bevis. Han kommer da frem med det Stykke Kjød og Hose: „Det Stykke Kjød skal passe til hans Ben,“ sagde han, „og Stykket af Hosen skal savnes i den Hose, han havde paa i Nat.“

Jo, det passede godt nok begge Dele, og altsaa blev Karlen og Konen arresterede og kjørte til Staden, men Kræmmeren og Karlen blev givne fri.

Nu rejste de videre nord paa, nu var de komne ud af to Ulykker. Den første var han ikke kommen i, om han havde lydt hans Husbonds gode Raad, og den anden kom han ud af ved at lyde det, og reddede Kræmmeren med det samme. Saa kom de knaphændig til deres Hjemegn. Kræmmeren tog hjem til sit, og Manden tog jo efter og vilde hjem til hans Kone. Det var om Nattetider, han kom der; men da han jo var kjendt i Gaarden, satte han Hesten ad Stalden og gik ind ad Bagdøren for ikke at banke paa. Den Gang han kom ind i Stuen, sov de trygt der inde, og det var saa maanelyst, at han kunde se, der laa en fuldvogsen Karl i Sengen ved Konen.

Saa blev han jo gal og vilde række over og tage i Haaret paa ham for at hugge Hovedet af ham; men i det samme kom han i Tanker om, hvordan hans Husbond havde sagt, at naar han kom hjem, skulde han betænke sig paa det første, han fik Lyst til at gjøre, og læse hans Fadervor. Han betænkte sig da én Gang og to Gange, men Ondskaben stod lige godt for ham, og det skulde da gjøres, tykte han. Da han havde læst tredje Gang og vilde alligevel gjøre det, vaagnede Konen ved det Brøl, Sønnen gav af sig, idet Manden greb om Halsen paa ham, og saa siger hun: „Aa, kjære Mand! er det dig, der er kommen? det er din egen kjødelige Søn, der ligger ved mig; jeg var frugtsommelig med ham, da du rejste, og han har aldrig ligget andre Steder end ved mig i al den Tid.“

Saa kom de op og fik Lys tændt og fik noget at leve af. Nu kunde Manden tydelig se, at det var hans Søn. Han takkede Gud i Himmelen for, at han havde lydt hans Husbonds Raad med at betænke sig paa den Gjerning, og nu blev der saadan Glæde der i Huset. Siden sagde Konen ham aldrig imod, og hvad der var hans Vilje, det var ogsaa hendes. De kjøbte noget Ejendom til og byggede Gaarden op for de

Penge, han havde med hjem, og da der var gaaet nogle Aar, og Sønnen var bleven gift, fik han Gaarden efter dem.

Af dette smukke Æventyr gives her bag efter en meget afvigende Variant.

26. De tre gode Raad.

Der ligger to Byer imellem Randers og Aarhus, den ene hedder Skejby, og den anden hedder Lisbjærg. I den sidste By boede to Mænd, hvoraf den ene vilde holde Hegn, og han tog i Hus, naar noget kom ham for nær; men det var de andre fornærmede over. Saa var det den anden Mand, som var hans Nabo, han gaar hen til ham ude paa Marken en Dag, da de var ved at flytte deres Kreaturer, og snakkede med ham om det.

„Hvordan kan det være, du er saa hæslig med den Tagen i Hus og stiv paa det, naar der gaar noget over? det kan jo let ske, og bliver du saadan ved, saa lægger du dig ud med hele Byen, jeg tykkes, det kunde godt blive ved at gaa, som det hidtil har gaaet."

Saa siger den anden, at hans Adfærd det var ikke mere, end Kongens Lov hjemlede, og den vilde han holde sig efterrettelig.

„Da tykkes jeg," siger Naboen igjen, „at vi to, der bor saadan klods op ad hinanden, vi kan ikke godt undgaa, der kan et Kreatur slippe over ligesaa vel af dine som mine; jeg tykkes ikke, det skulde tages saa strængt."

„Jo, det kan være det samme, hvad du tykkes," siger han, „kommer der nogle af mine til dig, saa skal jeg nok betale dem, og kommer dine, skal du faa Lov til at betale ligesaa fuldt."

Saa bliver den anden Mand hidsig, og som han nu staar med hans Tøjrekølle under Armen, giver han

ham et Træk af den, te han falder død om med det samme. Da han nu ser det, saa bliver han jo forskrækket for sig selv og render hjem til hans Kone. „Aa, hvad skal mig arme Mand gjøre? jeg er gaaet hen og har slaaet min Nabo ihjel, jeg tror, jeg vil rende min Vej!“

„Hvordan er det gaaet til,“ siger Konen, „at I to gode Venner er komne saadan af Sted?“

„Aa, jeg har ikke Tid til at fortælle dig det, jeg vil rende med det samme.“

„Ja, er det sandt, at du har gjort det, saa maa du ogsaa hellere, jeg faar jo ikke noget godt af dig alligevel, der skal jo Liv for Liv.“ Hun jager til at pakke lidt Klæder sammen og laver lidt Meldmader, han kan faa i hans Lomme, og saa render han.

En lidt efter kommer Naboen til Live igjen, han var blot besvimet af Skraldet, og det faar Konen jo at vide, men hun kunde ikke faa Bud efter hendes Mand, da hun ikke vidste, hvad Vej han var tagen, og maatte da lade ham rende. Han bliver ved om Natten og skjuler sig om Dagen i Skovene, indtil han kommer op ad Holsten. Saa tænkte han, nu turde han nok fordriste sig til at faa Tag over Hovedet igjen. Saa kom han en Aften sildig ind i en Præstegaard, hvor Karlen var ved at fodre Hestene af, og da han saa, Stalddøren var aaben, gik han der hen og siger, om han troede ikke, han kunde faa Nattely der. Karlen mente, det var temmelig silde; hvad han var for en Person? Ja, han gik om Kondition, sagde han. Ja, saa kunde det maaske være, han kunde blive, for de manglede en Røgter, — om han vilde være det? Ja, det vilde han godt.

„Ja, saa kan du gaa med op, det kan være, Præsten er ikke gaaet i Seng endnu.“

Saa gaar han med ham op i Folkestuen, og Karlen mælder ham for Præsten. Han kommer ned og spør-

ger, om han vilde være Røgter — „saadan en mangler jeg.“

Dertil svarer han ja.

„Ja, saa vil jeg fæste dig, men ikke paa ringere end ti Aar, og jeg vil give dig ti Daler om Aaret og saa de Klæder, du slider, og saa naturligvis din Kost.“ Det gik Manden ind paa.

Da nu de ti Aar var forbi, saa siger Manden til Præsten: Ja, nu var Akkorden ude. „Ja, det er den jo, saa vil du vel gjærne have din Løn?“ — for den var bleven staaende i de ti Aar paa Grund af, at han ikke selv skulde sørge for Klæder. „Ja, det er jo ti Aar og ti Daler om Aaret, det bliver altsaa hundrede Daler.“ Jo, det var nu rigtigt. „Men hør nu: jeg har været godt tilfreds med dig, og jeg haaber heller ikke, du har noget paa mig at klage, jeg kunde have Lyst til at beholde dig noget længere paa de samme Vilkaar.“

Ja, men saa vilde han ikke lade sig fæste paa mere end fem Aar.

„Ja, lad saa gaa med det,“ siger Præsten.

Saa da de fem Aar var forbi, siger Manden igjen: nu var Akkorden ude. „Saa vil du vel have din Løn?“ — „Ja.“ Saa siger Præsten ligesom første Gang, at han nok vilde beholde ham noget længere.

„Nej, nu maa I undskylde, nu har jeg besluttet og vil til min Hjemstand.“

„Ja, naar du har det, vil jeg ikke beholde dig længere, rejs kun saa i Guds Navn.“

Lønnen blev jo halvandet hundrede Daler, og dem talte han ham til. „Men nu er der tre Ting, jeg vil lægge dig paa Hjærte,“ siger Præsten, „det skal du love mig, og det skal du holde mig.“

„Ja, naar jeg kan,“ siger Manden.

„Det kan du godt, og det er: du maa ikke paa din Vandring tage fra Landevejen, uden du skal ad dit Be-

stemmelsessted, og saa maa du ikke lægge dig ind, hvor der er en gammel Mand og en ung Kone, og for det tredje, om du nogensinde skulde blive saa opbragt, at du skulde have Sind til at slaa nogen ihjel, saa giv dig saa megen Tid, at du kan læse din Herrens Bøn. Og saa har du her et lille Brød, du kan tage med paa Rejsen, men det maa du ikke tage Hul paa, før Nøden kniber haardt."

Det lover han, og saa begiver han sig paa Hjemrejsen.

Der forefalder nu ikke saadan noget mærkværdigt for ham, inden han kommer mellem Skanderborg og Aarhus. Der kommer én ridende bag efter ham, som han gaar hen ad Vejen, og den naar ham. Idet den naar ham, saa siger den God-Dag og spørger om, hvor han vil hen. Han vil da ad Randers. „Ja, det vil jeg ogsaa," siger den ridende, „jeg er Hestehandler og vil til Randers Marked, saa kan vi jo følges ad."

„Det vil blive et sært Følgeskab," siger Manden, „du er ridende, og jeg er gaaende."

„Jo, det kan gjærne komme til at gaa, jeg kan ikke holde ud at ride bestandig, og saa kan vi byttes til."

Ja, paa den Maade tykte Manden, det kunde gaa an, og de følges ad. Saa et Stød efter kommer de til en stor Skov, og der giver Landevejen et slemt Sving uden omkring, derimod løb der en Vej igjennem Skoven og ud til Landevejen, den var meget nærmere. Saa siger Prangeren: „Lad os nu tage med den Vej, den er meget nærere, og den plejer jeg altid at fare ad."

„Ja, det kan du, som du vil, men jeg vil blive ved at følge Landevejen."

„Det var mærkeligt," siger Prangeren, „du er gaaende, og jeg er ridende, du vil den lange Vej, og jeg den korte."

„Ja, det kan du nu, som du vil," siger han, og de tager Afsked med hinanden, og Prangeren rider ind med Skovvejen.

Da Manden havde gaaet en lidt, saa hører han et Skrig inde fra Skoven, og han kunde da sagtens tænke, at det var en, der var kommen i Forlegenhed og bleven overfalden. Da han nu saa tydelig kunde høre det, vidste han, de kunde høre ham igjen, og saa giver han sig til at hvælle og hvæller en grumme Hoben Folk sammen: Per, Povl og Kræsten de skulde stræbe at komme! Da havde der nogle overfaldet Prangeren inde i Skoven, men den Gang de hører, der er saa mange uden for, bliver de forskrækkede og giver Slip paa Mennesket, saa han kommer tilbage og kommer om paa Landevejen igjen til Manden. „Den Gang var du klogere end jeg," siger Prangeren, „nu vil jeg ikke tage fra dig, men vi vil blive ved at følges ad."

Da de kommer omtrent til Aarhus, siger Prangeren: „Ja, her vil vi ikke gjøre noget Ophold, der er ikke saa langt til Skejby, og der plejer jeg altid at logere, det er saadanne flinke Folk, det er en gammel Mand og en ung Kone, det Sted kan du godt blive."

„Ja, det kan du, ligesom du vil, men der skal jeg ikke blive," siger Manden, og desuden har jeg ikke saa langt til Lisbjærg, der er jeg fra."

„Ja, det er en anden Sag," siger Prangeren, „men du kan jo da følge med mig ind og faa lidt at leve af, det har du godt af."

Ja, det vilde Manden jo nok.

Da de kommer der, strags han kommer i Gaarden, kom Karlen og tog Hesten, han kjendte jo Prangeren og vidste, at der faldt gode Drikkepenge ned, og de gaar saa ind, de her fremmede. Saa var den gamle Mand ikke hjemme, men Konen rettede strags an og satte paa Bordet, og de fik noget at leve af. Der ligger en Herregaard lidt neden for Kroen, og saa

kommer Forvalteren ogsaa ridende i det samme Godlav. Karlen tager hans Hest, og Forvalteren trak af hans Karilli og hængte den i Gangen. Den Gang han kommer ind, bliver han og Konen henne, men Prangeren og Manden de passede deres.

Da Manden havde afspist, tager han Afsked og takker for Følgeskab, og saa gaar han, det gjør Manden. Da han nu kommer ud i Gangen, saa kunde han høre noget, der snakkede. Saa stod han og lyttede, og der hører han Forvalteren sige til Konen: „Nu kan du lade din Mand ligge ved Prangeren i Nat, saa skal jeg komme og slaa ham ihjel, saa kan vi to faa hinanden."

Nu staar Manden der i en hæslig Forlegenhed, han vidste aldrig, hvad han skulde gjøre ved det. Gaa ind og sige det til Prangeren det tykte han ikke kunde hjælpe, og vidste da aldrig, hvad han skulde. Saa staar han og ser sig om, og der faar han Sigte paa Forvalterens Karilli. Den Gang var det Moden, at de havde flere Slag saadan over hinanden, og saa tager han hans Kniv op af hans Lomme og rækker ind og skærer en Klud af det inderste Lag, saadan at det kunde ikke ses udvendig fra, og den putter han i hans Lomme, og saa gaar han.

Nu var det temmelig silde, da han kommer til Lisbjærg, og Folk var i Senge, men det var saadan et pænt maanelyst Vejr. Der var ingen Forandring foregaaet med hans Bygninger, siden han rejste, og saa kunde han sagtens finde ind uden at banke paa. Da han kom ind i Stuen, saa skinnede Maanen saa pænt derind, og der ser han, der ligger et Karlfolk i Sengen ved Siden af Konen med en rød Lue paa. Saa bliver han saa opbragt i Sindet og beslutter, at det Karlfolk skulde slaas ihjel; men i det samme kommer han Præstens Ord i Hu, at han skulde læse hans Herrens Bøn først, og det gjør han ogsaa.

Men da han kommer saa vidt, at han siger: „Og led os ikke i Fristelse,“ vaagner den op, der ligger ved Siden af Konen, og siger: „Moder!“

„Hvad fejler du, Knægt! kan du ikke holde Mund og lade os ligge at sove!“

„Jeg drømte, min Fader var kommen hjem,“ siger han.

„Aa, du har jo aldrig set din Fader, og Gud ved, om han er levende eller død, det stakkels Menneske.“

Saa kommer Manden i Tanker om, at hans Kone var frugtsommelig, da han rendte, og saadan en Person, der var femten Aar, kunde jo godt ligge under Dynen som et fuldvogsent Menneske. Saa siger Manden: „Jo, det er rigtigt nok, her er han.“ Nu skulde Konen jo til at gnide i Øjnene og se sig om, og det sædede godt nok, der stod jo hendes Mand uden for Sengen.

Da de kommer i Klæderne, siger Konen: „Men nu er det allerværst, for vi har ikke Brødbid i Huset, du ser jo, vi har lavet til at bage, Drengen og mig aad det sidste, vi havde, til vor Nætter, og saa tykte vi ikke, det var værd at laane Brød, for vi tænkte, vi kunde hjælpe os, til vi fik Brød af Ovnen i Morgen, saa kunde vi jo tage af vort eget.

„Det skal have gode Raad!“ siger Manden, for naar der ikke var Brød i Huset, saa skulde en jo antage, der var Nød paa Færde, og saa tykte han, det var ikke for tidlig at tage Hul paa hans eget.

Men da de saa fik Hul paa det, ser de, det var hult inden i, der var slet ingen Krumme, men det var fyldt med Papir, og han tager jo fat og plukker op af det; da var det ene Fem- og Tidaler-Sedler. Det blev til saa meget, at det blev det tredobbelte af, hvad Præsten egentlig havde givet ham i Løn. Saadan blev der Glæde nok en Gang, og da han nu havde faaet Pengene lagt til Rette, gik de jo til Sengs

Saa da Dagen kom, og de kom op igjen, saa siger Manden: „Jeg skal et bitte Løb af By i Dag.“

„Aa, kan du ikke blive hjemme i Dag og følge med Drengen ud i Marken for at se, hvordan det staar til der? vi har ingen Forandring gjort ved nogen Ting, det er i den samme Stilling, som det var, da du rejste, men vi har jo, som Folk siger, passet paa at holde Hjulet i Furen.“ Men han svarer: „Ja, det kan være godt nok, men jeg skal af By.“

„Ja, skal du, saa gaa i Guds Navn!“ Saa trækker han løs ad Skejby til, som han var kommen fra om Aftenen, og da han kommer der, staar hele Bymændene i én Klynge der paa Gaden ved Landevejen. Saa siger han: „Hvad er her paa Færde i Dag, ved det I er saa mange samlede? I er jo i jere Hverdagsklæder, saa der er da ikke Bryllup.“

„Ja, hvad her er paa Færde!“ siger de, „der kom den skide Pranger i Aftes, og han har slaaet Manden ihjel i Nat der, som han laa, og nu er Forvalteren her nede paa Gaarden rejst til Aarhus med ham, for han vilde ikke bekjende, det Spøgelse.“

Saa gjør Manden ikke mere Snak om det med dem, men trækker af ad Aarhus til det bedste han kunde, snart mere end han kunde evne, for han var bange for at komme for sildig, og han gaar jo lige ind paa Tinget med det samme. Da han kommer ind, staar Misdæderen for Skranken, og Forvalteren gik inden for ved Dommeren. Men Prangeren vilde jo ingen Ting bekjende.

Nu var Manden saa forrendt, at han ikke vel kunde tage hans Aande. „Hvad er her paa Færde?“ siger han.

„Ja, hvad her er paa Færde,“ siger Dommeren „den Person der han har slaaet en Mand i Skejby ihjel i Nat og vil ikke bekjende.“

„Ja, maaske han har intet at bekjende," siger Manden."

„Hvad mener I med det, min gode Mand?"

Saa stod han nu og stammede i det, ved det han var saa forrendt, og saa siger Forvalteren: „Aa, vis ham ud, han forstyrrer Rettens Gang." Sagen var, at han kunde kjende ham fra i Gaar. Men Dommeren siger: „Aa, lad os en Gang høre, hvad han vil. Hvad Bevis har du for det, du siger, min kjære Mand?"

„Ja, det kunde hænde sig," siger Manden, „at jeg har Bevis godt nok, for her har jeg en Klud, saa sandt som den passer til Forvalterens Karilli, saa er han Gjerningsmanden, men passer den ikke, saa faar jeg at se at komme med yderligere Bevis."

Naa, saa maatte Forvalteren jo hjem efter hans Karilli, og hvad sker, den passede baade i Tøj og i Stykke. Saa slog Samvittigheden Forvalteren, og han tilstod strags Forbrydelsen. Prangeren blev frigivet med det samme, og de følges saa ad, det gjør Prangeren og Manden, efter Skejby til igjen.

Da de nu kommer ud paa Vejen, saa siger Prangeren: „Det er den anden Gang, du har frelst mit Liv, og nu skal jeg aldrig forlade dig. Jeg er ugift og har ingen Familie, og nu vil jeg have mit Ophold hos dig, men jeg vil blive ved at fortsætte min Handel, saa længe Vorherre giver mig Helbred, og hvad jeg efterlader mig, skal være dit eller dine Børns."

Saa gik de ind og tog hans Hest, og saa fulgtes de ad til Lisbjærg. Han fortsatte nu Rejsen til Randers Marked og kjøbte Heste, rejste saa ad Holsten og solgte dem og kom tilbage igjen til Manden. Der var han i flere Aar, og da han døde, efterlod han sig en stor Formue. Saa havde Manden det godt i alle Maader, og hvad der var det bedste, det var, at han fik at vide, at han var ingen Morder. Det havde han allerede spurgt Konen om om Aftenen, hvordan det

gik med den anden, og saa sagde hun: „Aa, dit Narrehoved! han var kun besvimet og kom dinglende hjem, kort efter at du var rendt, men jeg vidste ikke, hvor du var tagen hen, og kunde ingen Bud faa efter dig. Du kan godt komme til at snakke med ham i Morgen, for han er levende endnu.“

---

27. Ønskerne.

Det var lige en Juleaften, da kom der en gammel Tigger til en Gaard oppe i Salling og begjærede Nattely. „Nej, vi kan saa mænd ikke huse saadanne fremmede,“ siger de, „men der er en Gaard her henne, der kan du nok blive, for de herberger Folk af dine Lige.“ Ja, saa gaar han derhen, og Manden var ude at vande Høvederne, da han kom, men Konen var inde. Saa spørger han hende, om han kunde blive der. Jo, det tænkte hun nok, de vilde gjærne hjælpe Folk, naar de kunde.

Manden kommer ind, og Konen fortæller, hvad hun har lovet den fremmede. Ja, det havde han heller intet imod, for de var ens om deres Ting. „I skal blot give mig Husly, jeg skal nok selv sørge for Føden,“ sagde Tiggeren, og da de nu skal til at spise, saa gaar han hen og vil løse for hans Pose; men Folkene sagde: „Nej, i Aften skal du ikke se efter Posen, hæng den hen og spis med os, saa meget Tilmad og Brød har vi da.“

Om Morgenen, han vil af Sted, siger de igjen: „Nej, bliv ved os og hold Jul, du skal ikke gaa fra os saadan en Højtidsmorgen, vi har slagtet et lille Lam, og det kan du blive og hjælpe os at faa spist.“

Tiden gaar nu helt fornøjelig, og de var saa glade ved Stakkelen. Han bliver der til anden eller tredje Nyaarsdag, men saa skal han da af Sted. „Ja, til

næste Aar kommer jeg igjen," siger han, „kan ske jeg maatte komme her og være ved jer om Natten?" — „Ja, det maa du gjærne," siger de. „Det er sandt, Lammet havde vel nogle Horn?" — „Aa, det var ikke nogle, der var til nogen Ting," siger Manden, han gjorde Regning paa, at Stakkelen vilde tigge dem. „Jamen det havde da Horn?" — „Ja, der var nok et Par bitte Knotter, men de kan ikke bruges." — „Saa skal I have et Ønske for hver af dem," siger den fremmede, lige idet han gaar, og Manden følger ham saa lidt paa Vej.

Da han havde sagt Farvel, og Manden gaar hjem ad, tænker han noget paa de Ord, Stakkelen der sagde. „Den Mand vilde nok snakke mig efter Hovedet, de Ønsker har nok ikke noget at betyde, men en kan jo sagtens ønske én Ting for at prøve det." Saa ønskede han sig Penge nok altid. Men saa var det det andet Ønske, og det spekulerede han lidt over, hvad det skulde være; men saa finder han paa, at det skulde være Forstand til at bruge dem.

Da han kommer hjem, siger Konen til ham: „Det var endda et sær rart gammelt Menneske, vi der husede, han kunde snakke saa vel med os, og saa ærlig og redelig som han var i alle Maader, vi har snart aldrig haft saa herligt et Menneske, for ellers plejer de at tage, hvad en giver dem med det gode, og stjæle til. Men hvad tror du om de Ønsker? det har da ikke noget at betyde." — „Ja, en skal aldrig forsværge det," siger han, „i gamle Dage da hørte en om mange sære Ting, vi kunde jo prøve det. Har du ønsket noget?" — „Nej," siger Konen. „Ja, da har jeg ønsket, at vi skulde faa Penge nok og saa Forstand til at bruge dem." — „Hvordan en sær viselig Mand er du," siger hun, „det var jo det bedste, der kunde ønskes."

Saa siger han: „Men det er sandt, jeg har tre Mark i min Pung henne i Skabet, vil du tage mig

[illegible] og betale vor [illegible] Hun gaar og-[illegible] rejser af, men da [illegible] han jo fornemme, [illegible] Mark. Saa vil [illegible] de fem Daler, [illegible] den Mand, som [illegible] faar hans fem [illegible]

[illegible] hans Gjæld [illegible] Gaard, der [illegible] kunde den rige [illegible] enhver Lejlighed [illegible] havde han det meget [illegible] Saa gaar Konen der om [illegible] fik ikke ret [illegible] bliver da, at Manden [illegible] Flaske Brændevin i Lommen [illegible] til at tænke, [illegible] det koster noget, og [illegible] paa.“

Saa gaar [illegible] Mand er flink nok og viser [illegible] „Men hvordan har du [illegible] siger han til sidst, da han havde set hele Herligheden. „har du fundet en Skat eller slaaet et Menneske ihjel og taget hans Penge? én underlig Ting er der ved det; men jeg har ellers ikke antaget dig for en Røver, saa du skulde komme til Penge ved Røverstreger.“

„Nej, jeg er ikke kommen til dem paa en uærlig Maade,“ siger Manden, „men jeg kan for Resten gjærne fortælle dig, hvordan det er gaaet til. Du husker nok den gamle Mand, der var først ved dig paa Juleaftén, og som du viste herom, han blev ved os i Julen og gav os to Ønsker.“ — „Naa, saadan er det gaaet,“ siger Naboen, „ja, jeg har det saa mænd lige kjært,“

og dermed vilde han til at gaa, for nu havde han jo faaet at vide, hvad han vilde. „Ja,“ siger Manden, „han sagde, han vilde komme igjen til næste Aar, og han maa gjærne komme, jeg har ikke noget imod det, for jeg har ingen Skade haft af ham.“

Saa gaar den rige Mand hjem til Konen og fortæller hende det. „Da skal han min Sæl blive fri for at faa ham mere!“ siger Konen. Nu havde de jo mange Tjenestefolk, baade Piger og Karle, og da det blev hen ad Tiden, lover hun ud til dem baade Pandekager og gode Sager til den første, der kunde mælde, at Stodderen kom. Han gik i en laadden Lædertrøje, sagde hun, og hun fik formelig en Vagt stilt op til at passe paa, at han ikke kom til den anden Gaard.

Endelig bliver han mældt, og Konen løber selv ud for at tage imod ham. „I, god Dag, kjære Mand!“ siger hun, „kom ind til os i Aar, du maa ikke fortryde paa, at det var saa uheldigt i Fjor; men vi havde faaet vore Stuer malede, og de var ikke blevne tørre; men nu i Aar er de saadan, at du kan magelig være her.“ De tog ved ham, en under hver Arm, og var rede til at bære ham ind. Der var lavet til baade Mad og Seng til ham, og det var alt sammen meget svarere end i den anden Gaard.

Om Morgenen skulde han videre, lod han; men de siger nej, han skulde blive, de havde slagtet en Stud, og den skulde han hjælpe dem at faa spist.

Den Stud varer ved til noget efter Kjørmis, og saadan gik der et stort Stykke af Vinteren for ham. Endelig skulde han da af Sted. „Det er sandt, havde den Stud Horn?“ — „Ja—,“ siger Manden, men Konen hvisker til ham: „Sig tre!“ — Ja, den havde tre, det var saadan en Vanhejring, ellers havde de nok ikke kommet til at slagte Stud. „Ja, saa havde den vel tre, endskjønt det lyder noget underligt, men saa faar I vel ogsaa have tre Ønsker.“

Manden følger ham paa Vej, og da han gaar hjem ad, tænker han paa, hvad han skal ønske. Men ingen Ting kan han finde paa. Imens sidder Konen der hjemme og hvipper med et lille Barn paa Skjødet, alt imens hun siger: „Det var endda en prægtig Mand, det var endda en herlig Mand, det var endda en rare Mand, og han havde saadan kjønne lange Skjæg, gid du kunde faa saadan nogle!“ Strags blev det Ønske opfyldt. Saa kommer Manden hjem. „Men hvordan er det, Barnet ser ud?“ siger han, da havde det et ordentligt Gedeskjæg om Hagen. „Ja hvad,“ siger hun, „det kom jeg saa mænd helt uskyldig til, jeg sad og hvippede Barnet, og saa kom jeg til at sige det uden at tænke videre over det.“ — „Fanden have det Løgn og Bedrageri!“ siger han, „du vilde der have mig til at sige tre Horn, men saadan er det med Gjerrigskab; gid han havde de to, og det tredje sad i din Rumpe!“ Saa var Hornet der ogsaa, et saa stort og tykt, og hun kunde paa ingen Maade hverken sidde eller ligge for det. Der blev ikke andet for, end at han maatte til at ønske det væk igjen, og saa var alle tre Ønsker spildte, med Undtagelse af, at Barnet havde faaet nogle gode lange Skjæg og var saa talt et Vidunder at se til for alle Folk. Ja, Begjærlighed faar altid en skidt Ende. Men de to andre gamle Folk, der sagde Sanden, de sidder og lever herlig og godt, og det formerer sig for dem hver Dag. Det sidste a var ved dem, da fik a en Pølse-Meldmad, og Skindet sidder paa min Næse endnu.

---

28. Grisesalget.

Der var en Gang en Bondemand, han hed Peder Ty, og han var saadan lidt enfoldig, hverken klog eller taabelig, men alligevel forstandig nok paa hans

egen Vis. Saa havde han en So, der skulde lægge Grise, men da Tiden kom, fik den kun en, og da den var en Maaned gammel, gik han til Aalborg med den for at sælge den.

Da Per Ty kommer nu ind ad Byen, møder han Fuldmægtigen paa Byskriverkontoret, og han siger:

„God Dag, Per Ty! hvad har du i Posen?"

„En Gris!" siger Per.

„Hvad koster den?"

„Aa, jeg skal have fem Daler, hverken mere eller mindre," siger Per.

„Det er vel meget," siger Fuldmægtigen, „lad mig se den!"

Saa satte Per sig ned paa Knæerne og foldede Posen ned, saa Grisen var fuldkommen til Syne. „Lige meget," siger han da, „der er Pengene, bær den saa hjem til min Kone og sig hende, at hun skal stege den til Middag."

Per Ty var nu kjendt i hele Byen, og han siger ja og gaar.

Et Stykke længere nede i Gaden kommer han til en Prokurator, der ogsaa skulde op i Retten.

„God Dag, Per Ty! hvad har du i Posen?"

„En Gris," siger Per.

„Hvad koster den, Fa'rlil?"

„Fem Daler."

Nu kunde han sige det med Sande, for netop saadan havde den kostet.

„Det er vel meget for en Maanedsgris," siger Prokuratoren, „men lad mig se den."

Per Ty sætter sig paa Knæerne og folder Posen ned, saa han kan se den.

„Aa, lige meget, her er fem Daler, bær den saa hjem til min Kone og sig, at hun skal stege den til min Middagsmad."

Da Per ser Pengene, frister det ham til at tage

dem med, for Penge holdt han ellers ikke saa lidt af, og saa dasker han af med Grisen længere ned ad Byen. Men han gik jo hverken til den ene eller den anden sin Kone med den. Da han kommer paa Torvet, hvor Gjæstgiveren bor, springer han ud og siger:

„God Dag, Per Ty! hvad har du i Posen?“

„Aa, det er en Gris.“

„Hvad koster saa den Gris?“

„Fem Daler,“ siger Per, nu var det jo blevet saadan en staaende Pris, siden han havde faaet fem Daler to Gange.

„Ja, lad os se den, det er rigtig nok meget, men saa god kan den være.“

Da Per faar Posen foldet ned, kjøber Gjæstgiveren Grisen af ham og tager den med ind, men betaler først Per de fem Daler.

Saa gaar Per Ty hjem, og nu har han Penge i Lommen.

Lige idet Fuldmægtigen gaar ud af Retten, siger han til Prokuratoren: „Følg med hjem til min Kone i Dag, hun har Grisesteg.“

Han takker, og de gaar.

„Mo'r! har du den Gris stegt?“ siger Fuldmægtigen til Konen, da de er komne hjem.

„Hvad for en Gris?“ det kjendte hun ikke noget til.

„Har der ikke været en her i Dag med en Gris?“

Nej, hun forsikrede for, der havde ingen været.

„Aa, da gaa lige med mig hjem,“ siger Prokuratoren, „jeg har en Grisesteg, det er sikkert.“

Saa fulgte Fuldmægtigen med, men det var hip som hap, Prokuratorens Kone havde heller ingen Gris faaet. De bliver helt vrede begge to og bander paa, at nu vil de have en Grisesteg, ihvad den saa skal koste, deres Tænder havde løbet i Vand efter den hele Formiddagen. Saa gaar de ned paa Gjæstgivergaarden,

og der træffer de det godt nok, Grisen var stegt, og de spiste og drak med god Behag.

Men saa kommer de til Snak om, hvordan det er gaaet dem i Dag med deres Grisehandel, og hvem det var, der havde narret dem. Saa nederdrægtig troede de endda ikke, Per Ty havde været, og de bliver enige om med hinanden, at der skal lægges Sag an imod ham. Hver faar saa en Stævning skrevet, der var baade haard og stræng, og Per Ty bliver da stævnet til at møde for Retten.

Dagen kom, da Sagen skulde forhandles, og Per maa jo af Sted til Aalborg, men han stikker Haanden op under Kjolen der omme paa Bagen, for dette her hovede han ikke svar godt. Da kommer han paa Gaden til en gammel selvgjort Prokurator, som han kjendte af Anseelse, og ham giver han sig i Snak med og spørger, om han kunde ikke lære ham et lille Raad i Dag, for han var kommen snavs i Svinehandelen, og saadan og saadan var det. Da Prokuratoren nu har hørt ham ud om, hvordan det hele er gaaet til, saa siger han:

„Ja, der er jo nok et Raad, der kan bruges, men saa gjælder det om, at du bruger det bestemt, ellers duer det ikke. Naar du kommer ind for Retten, saa vil Byfogeden først læse Stævningen op, og naar han har læst en Sætning, saa vil han se over til dig og spørge, om det er sandt. Men du skal lige staa og sige: Pyhy! hverken mere eller mindre, og det skal du blive ved med, ihvad de saa siger til dig. Se, det var nu det Raad, jeg kunde give, og det skal nok gjøre Sagen klar, om du følger det nøjagtig, men du skal give mig en Tønde Rug eller to for det.“

Ja, det kunde de let blive enige om, og Per Ty gaar med den Besked.

Han kommer ind i Retten, og Byfogeden begynder at læse. Da gjør Per jo, som den gamle Prokurator

har lært ham, han siger: Pyhy! og det bliver han ved med. Da Byfogeden var omtrent færdig med Klagen, kiger han over til Fuldmægtigen og Prokuratoren og siger:

„Er I saa uforskammede, at I vil have mig til at aabne Retten for taabelige Folk!“ og han lukker Døren op og befaler dem at pakke sig bort med saadanne Sager, taabelige Folk havde han intet at skaffe med.

Per Ty lunter af ud ad Forstuen. Da staar den gamle Prokurator der.

„Naa, det gik jo godt,“ siger han.

„Pyhy!“ siger Per.

„Ja, det skal du ikke sige længere nu, du har din Sag vundet. Nu var det den Tønde Rug eller to, du lovede mig, for Raadet, jeg lærte dig; husk paa, at jeg er en fattig Mand.“

Men Per Ty blev ved med sit Pyhy, og Enden paa Historien er, at man skal ikke lære Folk saadanne Raad, det hævner sig paa en selv til sidst.

---

29. De kogte Æg.

Der var en Studehandler her i Nørrejylland, han rejste ad Holsten med en Drift Stude. Saa faar han Herberg en Nat i en Kro der oppe i Holsten tæt ved Tønder. Men om Morgenen siger han til Værten, at han vilde gjærne have Kredit hos ham, til han kom tilbage, for han var ræd for, at Pengene vilde blive for faa, inden han kom til Vejende og fik Studene solgt. Værten sagde jo, han vilde godt borge ham.

Saa rejste Prangeren op og solgte hans Stude, og han kom godt nok ind til Værten paa Tilbagevejen og vilde gjøre Redelighed. Da henter Kromanden en

udførlig Regning, der lød paa fire Tusende Rigsdaler, dette blev han skyldig for Natteleje og Traktering. Studehandleren antog det jo i Førstningen for Værtens Løjer, men han forsikrede, at det var hans ramme Alvor, „for du har spist ti Æg," siger han, „og her har jeg nu gjort Regningen ud for fire Aar blot. Naar jeg havde lagt en Høne paa de ti Æg, saa kunde der have blevet ti Kyllinger af det første Hold Æg, og naar de saa igjen kom til at lægge Æg og ruge ud, og det saadan blev ved, saa kan det i den Tid blive akkurat fire Tusende Daler."

Den Sum vilde Handelskarlen jo ikke betale, og saa tager Værten da Gjæsteret over ham, saa han skal møde næste Morgen Klokken ti for Retten i Tønder.

Nu gik Prangeren jo der og var noget harmslagen, han vidste ikke ret, hvad der kunde komme ud af den Sag. Saa kommer der en Herre til ham ude paa Gaden, og han siger:

„Hvad fejler du, bitte Karl? jeg synes, du ser saa harmslagen ud."

Ja, siger han, det kunde vel ikke hjælpe, at han fortalte ham det.

„Aa, det kunde du ikke vide," siger Herren, „for jeg er Prokurator, og den Slags Folk er jo noget udlærte i Træk og Kneb, fortæl kuns!"

Ja, saa beretter han ogsaa, hvordan det er gaaet ham der hos den Vært, og at han havde gjort Regningen op saadan, at den kom til at lyde paa fire Tusende Rigsdaler, og det var de ti Æg, som han gik ud fra.

„Naa," siger han, det gjør Prokuratoren, „det er godt, jeg skal nok møde og tale i din Sag. Du skal være der til det Klokkeslæt, du er sagt til, men de skal vente en Time, det byder Loven, naar du fordrer det, og jeg skal nok møde, inden Klokken slaar elleve, men jeg kommer heller ikke, inden det er paa den højeste Tid."

Ja, saa møder han ogsaa, det gjør Handelskarlen, og da var Værten allerede paa Pladsen. Saa begynder Byfogeden at snakke om, at de skulde vel have lidt Tale om den Sag, der var dem imellem, det var nok en Regning, det gjaldt om; for Værten havde jo forelagt ham Sagens Lejlighed.

Ja, siger Handelsmanden, de fik at vente et lille Stød, for der skulde komme en og tale i Sagen for ham.

Naa, de venter og venter, Klokken den blev halv og den blev tre Kvarter, den anden var endnu ikke kommen. Byfogeden blev utaalmodig, men han kunde jo ikke dømme i Sagen endnu. Klokken falder til Slag til elleve, og han kom endnu ikke. Saa troede Handelskarlen, at denne her Prokurator havde spillet Hejgut med ham. Men endelig kom han, og det, imen han kunde rende, saa forrendt og forpustet, at han svedte over al hele Kroppen.

„Naa,“ siger Byfogeden helt gnaven, „er det saa ham, der skal tale i Sagen for den Mand?“

Ja, det var.

„Da bier han længe, han tror nok ikke, vi har noget at bestille her, eftersom vi skal sidde og vente, til det behager ham at komme.“

„Ja,“ siger han, „Byfogeden maa undskylde mig, jeg har ogsaa svært travlt.“

„Hvad!“ siger Byfogeden, „hvad har han saa travlt med i denne Tid, er der saa meget Skriveri?“

„Nej, ikke just det, men jeg har ogsaa min Avl at passe.“

„Hans Avl! det er da hverken i Høst eller Slæt.“

„Nej, men det er i Sædetiden“, siger Prokuratoren, „jeg er ved at saa Byg, og nu var jeg lige ved at koge en Skjæppe, som det var min Bestemmelse, at jeg skal have saaet i Aften, og jeg mener nok, at det skal gro saa frodig, at jeg kan høste det om nogle faa Dage.“

Der bliver saadan Latter der inde i Retten af de Ord, og Værten udtalte sig med, at den Prokurator nok maatte være tosset, siden han troede, at kogt Byg kunde gro.

Saa siger Prokuratoren: „Mener Værten ikke det?"

Nej, det var han da sikker paa, det kunde ikke.

Ja, han havde heller slet ingen Erfaringer af det, men han havde hørt, at der skulde kunne blive Kyllinger af kogte Æg, og saa havde han forestillet sig, at Bygget kunde gro saa meget frodigere, naar det blev kogt.

Nu forstod Byfogeden, hvor han vilde hen, og saa vender han sig til Handelsmanden og spørger, om de Æg var kogte, som han fik hos Værten.

Ja, naturligvis.

Saa dømte Byfogeden øjeblikkelig, at Værten skulde betale hundrede Rigsdaler i Bøde i Steden for at faa Tusende, de halvtreds skulde Prokuratoren have for hans Ulejlighed og gode Indfald, og de halvtreds skulde Studehandleren have, fordi Værten havde opholdt ham med unødigt Søgsmaal.

Disse to sidste Historier, der fortælles paa mange forskjellige Maader og er meget gængse, staar aabenbart paa Æventyrgrænsen og kan med lige saa god Grund henregnes til Skjæmtesagnene. Men da der imellem alle Afdelinger af Folkeminder er Mellemled og Overgangsformer, maa det altid bero paa et Skjøn, hvor man vil føre saadanne Former hen, og der vil saaledes ogsaa imellem mine Skjæmtesagn kunne findes Historier, der ret vel kan sættes imellem Skjæmte-Æventyrene.

---

30. Den gjerrige Mands Faste.

Der var to Søstre, som rejste ad Holsten og vilde have Tjeneste. Den ene kommer til at tjene en Enkemand, der var saa forfærdelig rig, og den anden kommer til

at tjene paa en Herregaard. Hende, der kom til Herregaarden, hun var den ældste, og hun fik saadan en svar Tjeneste, men det var ikke saadan med den yngste, for Manden var saa gjerrig, at han var færdig at æde det, han selv gjorde, og der var da snart ingen Raad til at være ved ham da. Meget skulde en bestille, og det, en kunde faa til Føden, det var snart slet intet.

Saa gaar hun hen til Søsteren en Dag og klager hendes Nød, hun kunde ikke faa Føden og kunde da ikke holde ud at være der.

„Vi kan jo bytte," siger Søsteren, hun var saadan noget kram i det.

De bytter da Tjeneste, og saa kommer den ældste hen til ham, Skavpinden. Saa giver hun ham ind, at naar en kunde faste i ni Døgn til Ende, saa var alting ovre, saa kunde en undvære Mad for Fremtiden, og han tager det naturligvis i den Betydning, at en kunde saa leve uden Mad. Saa skulde de jo til at prøve det; men hun kom godt nok over det, for hun var jo Husholder og skulde vel sørge for sig selv. Han kunde derimod ikke saadan stikke noget til sig jævnt ad.

Den Gang han havde saa fastet i fem Døgn, bliver han saa meget mæjel, og de faar Bud efter Præsten, om han vilde komme og se til ham. Han spørger ham jo om, hvordan han havde det, og saadan om et og andet, men kunde ikke faa andet ud af ham end: „Det halve, det halve!" sagde han.

„Hvad er det, han ligger og hvisker?" siger Præsten.

„Aa," siger Pigen, „han ligger og snakker om det halve af hans Midler, det vil han, at jeg skal have." Men Stodderen mente jo, at han var over den halve Tid nu.

„Saa maa vi have to Mænd hentet," siger Præsten, „siden han er saa ringe, for det skal skrives."

De to Mænd kommer, og der bliver skrevet, som Pigen har sagt, at Manden testamenterede hende de halve af hans Midler.

Nu levede han til det ottende Døgn, saa bliver der sendt Bud efter Præsten igjen, og han snakker ham jo til og spørger ham ud som sædvanlig.

„Det hele, det hele!" siger han og kunde lige hviske det ud af sig.

„Hvad er det, han siger?" spørger Præsten.

„Aa, han siger, at han vil give mig det hele af det, han har." Men da mente Stodderen jo, at han var snart over den hele Tid.

„Da maa vi have sendt Bud efter to Mænd igjen," siger Præsten, „for at vi kan faa det skrevet, at du skal have det andet halve ogsaa."

Det sker, og da det niende Døgn var omme, saa var Manden død, og nu var alt det, han ejede og havde, blevet tilskrevet Pigen, saa hun med et blev en grumme rig Pige.

Saadan gjorde hun det ved ham, og der er ingen, der kan sige andet, end at det var da i Grunden dog et heldigt Bytte, hun gjorde.

---

31. Bjærgmandens Skjæg.

Der var en Kone, som havde en Datter, og de var noget hovne paa det, saa de satte Næsen i Vejret og saa ikke meget til Smaafolk. Nu havde Moderen jo ogsaa et rart Sted og var godt ved det, og hendes Datter var godt berygtet for hendes Skjønhed. Da hun saa skulde giftes, vidste de snart ikke, hvor de skulde finde en, der var rig nok og kjøn nok til hende. Der kom vel mange Friere, men ingen af dem var bovn nok, og saa blev det da Enden af det, at Datteren blev ikke gift og gik løs og ledig i mange Aar.

Da hun saa var bleven noget hen ad Tiden, kom der en Dag til al Held og Lykke saa meget en forfærdelig rig og skjøn Karl, for dem at tykke da, og han bejlede til Pigen og fik ogsaa Ja. Da den Ting var nu i sin Orden, skulde hun med ham hjem og se, hvordan han havde det. De fulgtes saa ad, men Vejen var lang, og hvad der var det værste, jo længere de gik, jo grimmere blev han. Da de nu havde gaaet et rigtig langt Stykke, saa bliver hun noget utaalmodig og siger, om de var nu ikke snart hjemme. Saa tager han hende om Halsen og kysser hende med de Ord: „Nej, min lille Ven! vi er ikke saa nær ved mit Slot endnu.“ Men den Kyssen gjorde saa forfærdelig ondt, det var, ligesom hendes Mund blev omstukken af ene Knappenaale, og da hun skulde nu til at se til ham igjen, var der groet nogle forfærdelige lange Skjæg ud paa ham. De Skjæg blev jo længere jo stivere, og eftersom de gik, kom det tiere og tiere paa, at han vilde kysse hende.

Endelig kommer de da saa vidt, at de kunde se en stor Bakke. „Der er mit Slot henne,“ siger han saa, og da de kommer hen til Bakken, var der et lille Hul ned i Jorden, som de skulde ind ad. Saa kunde hun da forstaa, at det var en Bjærgmand, hun var kommen i Lag med, og nu havde hun ikke mere Glæde end til sig selv.

Da de nu er komne ind i Bjærget, hopper der en stor Padde hen imod dem. „Det er min Søn,“ siger Bjærgmanden, og saa skulde hun ogsaa kysse den, men det var hun jo ikke saa meget hægen for, og naar Bjærgmanden ikke var til Stede, og Padden kom for at kysse hende, slog hun den over sin brede Flab. Endelig en Dag, som den kommer igjen, og Bjærgmanden ikke var hjemme, tog hun en Sabel, som hængte der inde, og hug den midt over. Da hun netop skulde have Suppe kogt, til hendes Mand kom hjem, tog hun

Stykkerne og smækkede dem i Gryden. Da hun saa skulde til at spise af Suppen, og hun satte de her to Stykker Padde ind for ham, saa hoppede de af Tallerkenen og sagde:

„Moder kogte os, og vi blev til to."

Saa var der to Padder, og de hoppede nok saa livlig hen ad Bordet. Bjærgmanden blev saa glad for det, at han kyssede hende med hans stive Skjæg, saa hun skreg alhøjt.

Nu var det værre for hende end nogen Sinde før; de to Padder vilde kysse hende, og Bjærgmanden vilde kysse hende. Saa havde han en Smedje, det havde Bjærgmanden, og hun faar da fat i den ene Padde Dagen efter og skruer sit Hoved fast i Skruestikken, men den anden Padde lagde hun ind under Ambolten. De Steder kunde de ikke selv gaa fra. Men da hendes Mand kom hjem og ikke saa Sønnerne, vilde han jo have at vide, hvor de var, og saa maatte hun til at bekjende, hvor hun havde gjort af dem. Han blev nok vred, men gav hende dog ikke anden Straf, end at han kyssede hende, til hun skreg himmelhøjt.

Siden den Tid var Padderne endda ikke slet saa dristige ved hende, og hun kunde nok saa godt gaa for dem. Men Tiden blev hende saa lang, og det var saa kjedeligt at være nede i det Bjærg altid. Der kunde slet ikke være Tale om at faa Lov til at komme hjem, Bjærgmanden vilde paa ingen Maader af med hende, og saa prøvede hun paa en Dag, da han var ude, at rende hen, men det hjalp ikke, han naaede hende og blev ved at kysse hende, til de kom tilbage til Bjærget.

Saa tænkte hun paa, om hun kunde ikke faa ham taget af med Livet paa en Maade, og da hændtes det en Dag, som han atter var ude — for han var næsten aldrig hjemme om Dagen — og hun gik og saa alle

Værelserne efter, at hun finder en Indretning af Jærn, der var snart ligesom en Pose eller en lille Tønde, og den ene Ende var til at lukke op og slaa Laas for.

„Den skal jeg prøve, om jeg kan ikke fange ham i," tænkte hun, og saa lukkede hun den op og stillede den an i Indgangen saadan ved Aftenstid, lige før han kom hjem. Men Bjærgmanden var klogere end som saa, han mærkede Fælden, der var sat op for ham, og fik den drejet omkring, saa han gik i den gale Ende. Da hun nu havde faaet den laaset forsvarlig, satte hun af hjem ad, men om et lille Stød mod kravlede han af Tønden og rendte hende ind. Saa maatte hun kjønt følge med tilbage, og han blev ved at kysse hende hele Vejen, til de kom hjem.

Nu var det lige nær. Anden Dagen, da han var gaaet, ledte hun atter omkring i Værelserne, for dem var der mange af, og der finder hun en Indretning snart ligesom dem, de i forrige Tider kaldte spanske Støvler. Dem vilde hun saa tage med sig i Sengen om Aftenen og saa liste paa Benene af ham, naar han var falden rigtig haardt i Søvn, saa maatte han da umulig kunne rende hende ind. Naa, det gaar jo godt nok, som hun havde tænkt. Bjærgmanden faar Benene i Støvlerne, og saa skruer hun til. Han gav sig noget ved det og blev vaagen i det samme. Saa snakker han med hende om, at hun skulde lade det være.

„Nej Tak, god Karl," siger hun, „du har aldrig villet høre mit Klagemaal, saa nu er det da godt, jeg har Hold paa dig, og nu skal du ogsaa faa Lov til at blive."

Dermed løfter hun sig og render alt hvad hun kan. Men det fik hun lille Fornøielse af. Da hun var kommen et Stød hen, naaede han hende, han havde godt nok faaet Skruen af Benene, og nu blev han ved at kysse hende, til de kom hjem igjen.

Saa vidste hun da aldrig, hvad Raad hun skulde

finde paa; at rende hjem tiere kunde jo ikke nytte, for han naaede hende hver Tag, og hun kunde jo heller ikke faa ham fanget. Saa gaar hun og græder der uden for Højen, og da kommer der en gammel Kone til hende, som spørger hende om, hvad hun gik og græd for.

„Ja, det kan vel ikke hjælpe, jeg siger jer det, for I kan nok ikke hjælpe mig alligevel."

„Det kan du ikke vide," siger Kjællingen, „du kan da sagt sige mig det."

Ja, det var da, at hendes Mand var saa slem til at kysse hende, og han havde saadan nogle forfærdelig stive Skjæg, at hun kunde næsten ikke holde det ud, de var lige saa spidse som Knappenaale.

„Aa, det kan vi sagtens finde gode Raad for," siger Kjællingen, „nu i Aften, naarensind du er kommen i Seng med ham, og han er falden i Søvn, saa skal du have noget Beg til Rede og kline i hans Skjæg, og du skal smøre dem godt efter, saa de kan blive fulde, det skal nok hjælpe."

Naa, Bjærgmanden kommer hjem, han havde været til Gilde den Dag, og da de var gaaede til Sengs, faldt han strags i en haard Søvn. Saa havde hun Beget til Rede og fik det klistret godt fast, og nu vilde hun jo prøve at rende igjen. Men det var lige nær, den Renden kunde han altid strags mærke, og saa naaede han hende knap, og hun maatte spasere med ham tilbage. Men den Aften var det lige godt ingen Sag med Skjæggene.

Saa om Dagen efter gik hun uden for igjen og græd. Da kommer den samme gamle Kjælling til hende og siger:

„Hvad gaar du nu og græder for igjen?"

Ja, hun græd for, at hun vilde saa gjærne hjem til hendes Moder og kunde ikke komme af Sted, og saa fortalte hun Konen hele Redeligheden om, hvor-

dan der var kommet saadan en kjøn Karl og havde beilet til hende, og baade hun og hendes Moder havde lovet, at han skulde blive hendes Mand, men da hun skulde hen og se sig for, da var han bleven til en Bjærgmand. Hun fortæller da kort sagt hele hendes Stilling, og hvordan hun havde prøvet paa at flygte, men alt forgjæves.

„Ja, da kan der vel blive Raad til det med," siger Kjællingen.

Da maatte hun for alting sige hende, hvordan hun skulde bære sig ad, nu havde hun prøvet det saa tit, og han havde altid gjent hende tilbage.

„Ja, du maa jo se at faa ham af med Livet."

„Det er godt nok sagt, men hvordan skal jeg bære mig ad."

„Naarensind han kommer nu hjem i Aften," siger hun, Kjællingen, „og kommer i Seng til dig, skal du oversmøre baade ham og Sengklæderne med Terpentin og Harpix, og saa skal du stoppe et Forklædefuld tørre Høvlspaaner under Sengen. Saa skal du tænde Ild i dem, og naar du gaar, skal du tage den Jærnpose med dig og sætte den i Hullet bag ved dig."

Det Raad fulgte hun i et og alt. Inden Bjærgmanden var vaagen, var han næsten halvt brændt, for han sov jo haardt, og den Gang han vilde til at op og rende ud af Huset, var han jo saa fortumlet, at han sansede ingen Ting, og saa slap han i Tønden. Den smækkede i Laase for ham, og saa sidder han der den Dag i Dag er. Pigen kom hjem til hendes Moder i god Behold, men siden den Tid var hun ikke saa nøjeregnende med, hvordan Frierne skulde være; og det bedste var endda, at de ikke tiere laaste deres Døre for Fattigfolk.

---

32. Det fremmede Sprog.

Der var en Mand, han havde en Søn, som var grumme vidtløftig i det og havde saa mange øverløs Ting i Hovedet. Saa kommer Sønnen en Gang i Tanker om at bilde hans Fader ind, at han vilde rejse uden Lands, og saa skulde han da have et fremmed Sprog lært først, for at han kunde snakke for sig, hvor han kom. Altsaa bad han Faderen om at give sig nogle Penge, for at han kunde gaa hen og faa det lært.

Ja, Faderen er ogsaa godtroende nok til at fly ham en Del Skillinger, og Fyren rejste af hen til en Kro, hvor han satte sig til Sæde og spillede dem hen hver Søsling.

Da det var nu til Side, skulde han jo til at hjem ad igjen, men nu var det galt med det fremmede Sprog, som han skulde have haft lært, for saadan at komme hjem uden videre, kunde jo ikke gaa an, noget maatte han da have at bilde Faderen ind. Som han saa gaar, kommer han om ved en Dam, hvor der staar en Pil ude i. Saa siger han til sig selv: „Naar jeg kommer nu hjem, og jeg siger saa, der staar en Pil ude i den Dam, det forstaar de; men naar jeg siger: Ellepillidamma, det forstaar de ikke.“

Lidt efter kommer han forbi en Karl, der stod og kløv et Træ. Saa siger han til sig selv: „Naar jeg siger nu hjemme, at jeg kom til den Karl, der flækkede det Træ, det forstaar de; men siger jeg: Killeflækkebomma, det forstaar de ikke.“

Saa gaar han igjen, til han kommer forbi en Ko, der stod og pissede i en Sandgrav. Der siger han: „Naar jeg fortæller nu der hjemme, at der stod en Ko og pissede i den Sandgrav, det forstaar de; men siger jeg: Kov pis i Sandtov, det forstaar de ikke.“

Se nu begyndte det allerede at hjælpe med det

fremmede Sprog. Saa kommer han til en Gaard, der var muret i Kløxer, som Vinden peb ind igjennem, og der siger han: „Naar jeg fortæller nu der hjemme, at jeg saa en Gaard, der var muret i Kløxer, det forstaar de; men naar jeg siger: Klø pev i Mura, det forstaar de ikke."

Saa kommer han til en Gaard, hvor Tækket var taget af Salsen, saadan at den stod der med de bare Lægter, og han kunde se ind paa Loftet, at der stod et tomt Krus og en Kande. Saa siger han: „Naar jeg kommer nu hjem og siger, at jeg saa et Hus, Tækket var af, og der inde paa Loftet stod en Kande og et Krus, som var tomme, det forstaar de; men naar jeg siger: Loft tom, Lat tom, Kandtsto, Krus int i, det forstaar de ikke."

Naa, nu var det fremmede Sprog lavet, og saa rejste han hjem med god Fortrøstning.

Da han kommer ind til hans Moder, var hun jo glad ved at se ham og spørger ham om, hvad han havde nu lært. Saa begynder han: „Ellepillidamma, Killeflækkebomma, Kovpisisandtov, Kløpevimura, Lofttomlattomkandtstokrusinti." Øjeblikkelig render hun jo ud og taler til hans Fader. Deres Søn var kommen hjem, og hun kunde ikke forstaa, hvad han sagde, han sagde ikke et dansk Ord.

Saa kommer Faderen ogsaa ind og begynder at spørge ham ud om, hvad han havde lært. Ja, han begynder igjen paa den forrige Remse. Nej, Faderen kunde heller ikke fatte det Sprog, og i hvor meget de snakkede med Sønnen, fik de ikke noget forstaaeligt ud af ham, saa der blev ikke andre Raad, end at de maatte til at give ham lige saa mange Penge, som han havde faaet før, for at gaa hen og lære hans eget Sprog igjen. Da Sønnen havde faaet Pengene i Lommen, lod det til, han forstod at gaa, og saa rejste han hen og blev henne saa længe, indtil der var sat Veje for

dem, og da han kom tilbage igjen, kunde han godt forstaa hans eget Sprog.

Dette Æventyr maa betragtes som en Slags Variant til „Smedepræsten“, Nr. 21 her forved, men har samtidig saa megen Selvstændighed, at det fortælles paa sine egne Maader, d. v. s., at der er digtet frit og forskjelligt paa dette Æventyrs særegne Grundlag uden anden Tilnærmelse til Nr. 21 end den, der ligger i Sproglavningen. Bedst og sandsynligst maa det dog nok være at opfatte Sagen saaledes, at dette Æventyr er en nyere Udformning af et enkelt Stykke i det ældre Æventyr (Nr. 21). Her efter følger nu et Æventyr, der varierer Æmnet fra en anden Side og saaledes ogsaa kan siges at staa i Forbindelse med Nr. 21, men tillige at have Selvstændighed som et eget Æventyr.

---

33. Den kloge, vise Doktor.

Der boede en Gang en Mand i en Kjøbstad, som var Skoflikker af Profession. Saa træffer det, at han bliver syg og skal til Doktor for at faa Raad. Han flyr ham en Recept, der kostede fire og tyve Skilling, og siger, at han skal gaa hen paa Apotheket med den Seddel, saa skulde han faa noget at tage ind, og saa skulde han nok kere sig, som han og gjorde. Men saa gaar denne her Skoflikker og kommer i Tanker om, at det maatte da være en magelig Bestilling at være Doktor; nej, saa var det anderledes trælsomt at være Skoflikker, og naar man kunde faa fire og tyve Skilling for at skrive saadan en Lap Papir, saa maatte Dokteriet kunne slaa meget mere af sig. Altsaa siger han en Dag til hans Kone: „Jeg vil til at være Doktor.“

Ja, det kunde nok være, det var ikke saa galt, mente hun, men det havde han jo ikke lært.

Aa, det var det samme, Lærdommen havde det vel ikke stort at betyde med, og han bliver da ved

hans Forsæt. „Jeg vil hen til Maleren," siger han, „og have ham til at male mig et Skilt." Saa gaar han strags hen og bestiller Skiltet og faar det, og saa slaar han det op over Døren. Der staar paa: Den kloge, vise Doktor, og saa siger han til Konen: „Nu maa jeg have mig en Slaabrok at gaa i, og saa skal jeg have Pen og Blæk og Papir liggende paa Bordet bestandig."

„Ja," siger hans Kone, „du har altid været en Nar og er ligesaa endnu; har vi ikke været ret i Armod før, saa kommer vi det da nu, naar du ingen Ting vil bestille."

„Nej," siger han, „du skal se, Kone, jeg tjener Penge!" for nu var han bleven saa fin paa det, at han sagde jeg til sig selv.

„Ja saa mænd," siger hun, „det tænker jeg nok."

Nu gik han i flere Dage og spankulerede i denne her Slaabrok, men der kom ingen Folk at spørge om Raad. Saa siger Konen en Dag: „Du maa hellere begynde med dit Arbejde igjen, for dette her faar ingen Fremgang."

Uden for Byen laa et Grevskab, og i de samme Dage var der blevet en Hest henne for Greven. Han havde udsendt Folk i alle Retninger at lede efter den Hest, for den var meget gjæv med ham, og saa kommer en af Folkene, der var ridende paa Hestens Mage, ind i Byen. Da han tilfældigvis faar at se, at der over Skoflikkerens Dør staar med store Bogstaver: Den kloge, vise Doktor, saa tænker han ved sig selv: „Her maa jeg ind." Naa, han kommer ind ad Stuen og byder God-Dag, om det var her, den kloge, vise Doktor boede? „Ja vel!" siger Doktoren. Ja, for der var blevet en Hest henne, om han kunde ikke kjende Raad til at finde den igjen. „Jo vel," siger Doktoren. Han klipper en Lap Papir af og giver sig til at skrive op efter den gamle Recept, saa godt han kan; men han

kunde jo ikke læse det og knap nok skrive Bogstaver, saa det blev maadeligt i det hele. Da han var nu færdig med det, siger han til Karlen: „Nu gaar du hen paa Apotheket med den Seddel og faar noget efter den, som du skal tage ind. Naar du har taget det ind, saa skal du nok finde Hesten.“

Med den Besked gik Karlen saa hen paa Apotheket og flyede dem Papiret, men de kunde jo ikke læse de Krageteær. Saa hvisker de til hverandre: „Noget maa han jo have, lad os give ham et Laxerpulver,“ for de vilde ikke lade dem mærke med, at de ikke kunde læse Recepten. Han faar altsaa Pulveret, og da han kommer uden for Byen, tager han det ind. Saa skal han jo atter til at lede, men saa virker Pulveret knap an, og han maa af Hesten, som han rider paa. Den stod jo ved ham, og den bliver urolig, da det varer saa længe, og giver sig til at hvinje. Men ikke ret langt derfra havde nogle Tyve ført den anden Hest ind i en Skov, og da den hørte sin Mage hvinje, svarede den igjen. Det hører Karlen, og han kommer snart ind imellem Træerne og finder Hesten, der var bleven stjaalen.

Saa rider han tilbage til Slottet, og Greven bliver svært glad over at faa hans Hest igjen. Karlen maa til at fortælle ham, hvordan han fik det opdaget, hvor den var, og det var da den kloge, vise Doktor der inde i Byen, som han havde at takke for, at Hesten fandtes. Saa siger Greven: „Ja, naar han kunde gjøre det, saa kan han gjøre mere. Der er blevet en kostbar Ring henne for mig for en Del Aar siden; jeg vil ud til ham for at høre, om han kan ikke sige mig noget Raad til at finde den.“

Som sagt saa gjort, han henvender sig til Doktoren om dette her og faar den Besked, at den kunde nok skaffes til Veje, men Doktoren vilde have hundrede Daler for hans Ulejlighed, og saa skulde han være ude

paa Grevens Slot i fjorten Dage og vilde have tre Retter Mad hver Dag og tre Tjenere til at bære Maden ind. Greven gaar ind paa alt, hvad han forlanger. „Men,“ siger han, „i Tilfælde af, at du narrer mig og ikke finder Ringen, saa skal du miste dit Liv.“

Naa, saa kommer han der ud paa Slottet og havde det saa meget svar med Kost og Husly og Opvartning. Da han havde været der i tolv Dage, var han al ligesaa klog, som da han kom der, og vidste endnu ikke det mindste om, hvor Ringen var. Saa maatte han jo i hans stille Sind til at belave sig paa Døden, men vilde da gjærne tale endnu en Gang med hans Kone for at faa taget Afsked med hende. Altsaa faar han et Bud sendt ind til Byen, der skulde hilse og sige, at hun skulde komme ud til ham det snareste, ske kunde. Hun kommer nu godt nok. Men saa troede Tjenerne paa Gaarden hveren, at det var en Hegsekvinde, han vilde have ud at hjælpe sig, og de begynder at sige til hverandre: „Nu vil det gaa os galt, nu bliver vi opdagede.“ For det var naturligvis dem, der havde taget Ringen. „Vi maa helst se, om vi ikke kan komme til ens med ham og give ham nogle Penge, for at han ikke skal føre os i Ulykke, saa finder han nok paa at bilde Greven noget ind og hjælpe sig over det med ham paa en Maade.“ Imidlertid sidder Manden inde ved Konen og fortæller hende, hvordan han har det. „Jeg faar tre Retter Mad til Middag hver Dag, og jeg har tre Tjenere til at bære Maden ind, hver kommer med sin Ret, og der er nu den første.“ I det samme kommer den første Tjener ind med den første Ret Mad. Da han kommer ud igjen til de andre, siger han: „Jo, det er rele nok, nu har hun aabenbaret ham det hele, for han sagde: „Her er nu den første.“ Saa skulde den anden Tjener af Sted, og da sagde Manden: „Der er nu den anden.“ Saa farer Tjeneren ud og siger: „Jo, det sæder godt nok, han sagde, at jeg var den anden.“

Kort at fortælle, da den tredje kom, sagde Manden til Konen: „Her er den tredje,“ og saa kommer de nok saa heldørede ind til ham og siger, at det var da dem, der havde taget Ringen, men han maatte endelig ingen Forlegenhed føre dem i, de vilde fornøje ham godt for det. „Ja, jeg vidste det io nok,“ sagde han, „jeg har opdaget det for længe siden.“ Nu tilbød de ham hundrede Daler for at tie det med dem. „Ja, hid med Pengene!“ siger han, „og hid med Ringen!“ Han faar begge Dele, og de er nok saa fornøjede med at være slupne saa let over det.

Saa tager han sig en Spaseretur ud i Marken, og der graver han Ringen ned ved en Høj under en stor Sten.

Da den bestemte Dag var udløben, og Greven forlangte Besked, foreslaar Doktoren, at de skal gaa ud at spasere lidt, nu skulde han nok vise ham, hvor Ringen var. De kommer ogsaa ud paa Marken, og der standser Doktoren, skriver saa mange underlige Kors og Kruseduller med hans Kjæp og gjør en hel Mængde Abekatstreger. Da han saadan havde skabt sig en Tidlang, siger han: „Nu ved jeg, hvor Ringen er,“ gaar saa hen til Højen og finder snart Ringen. Naa, saa var det godt, og han faar de hundrede Daler af Greven.

Den Gang han kommer tilbage til hans Kone, smider han Pengene paa Bordet og siger: „Kan du se, Kone, jeg tjener Penge! det er noget andet end at være Skoflikker.“

„Ja, det er godt nok,“ siger hun, „men dette her havde dog nær kostet dig din Hals.“

„Lige meget,“ svarer han, „to hundrede Daler! jeg er en holden Mand.“

Naa, saa begynder der at gaa et stort Ry runden om i Egnen af den kloge Doktor, der var kommen til at bo i den By. I samme Tid var mange af Kongens

Folk syge og laa paa Hospitalerne. Saa faar Kongen ogsaa at høre, hvor berygtet han var, og da han nu tykte, dette her maatte være noget for ham, saa lader han ham kalde og spørge, om han kan tage hans Soldater under Behandling. Som han nu kommer ind, siger Kongen altsaa til ham:

„Er du den kloge, vise Doktor, som bor i den og den Kjøbstad?"

„Ja vel!" siger han.

„Kan du kurere mig mine Soldater, der er syge næsten hveren?"

„Ja vel, jeg skal gjøre dem raske alle sammen," svarer Doktoren nok saa frimodig.

„Saa skal du ogsaa være Feltdoktor," siger Kongen, og han bliver strags udnævnt til den Bestilling og kommer hen paa Sygestuen. Der laver han saa en Medicin sammen i en Flaske og giver dem deraf til Hobe.

„Dersom det nu ikke hjælper inden i Morgen," siger han, „saa skal en af jer brændes i Pulver, og det skal de andre have ind."

Om Morgenen var der ingen, der fejlede noget. De vilde udskrives af Sygestuen hveren, dem, der da kunde krybe af Sted, for ingen havde stor Lyst til at blive brændt levende og stødt i Pulver. Da Kongen saa kom og saa, hvordan hans Folk havde meldt sig til Tjeneste ind ad en Kant, fik han store Tanker om denne her Feltdoktor og gav ham en rigelig Belønning.

„Men," tænkte Kongen, „jeg vil dog sætte den Mand paa en ordentlig Prøve for at se, om han virkelig skulde være saa klog paa alting, som han giver sig ud for." Saa byder han ham til Taffels og midt paa Bordet lader han sætte en hæslige stor Sølvterrin med Laag paa. Da de nu kommer til Bordet, siger han til Doktoren:

„Dersom du kan sige mig, hvad der er i den Terrin,

saa vil jeg give dig tusende Daler, men hvis ikke, saa skal du hænges.“ Da havde han ladet stege en Rotte og lægge i Terrinen.

Saa kniber det for goden Doktor, og han slaar sig lige ind for hans Bryst og siger: „Aa, du arme Rotte, hvad vilde du her!“ Sagen var, at hans Navn var Rotte, og derfor sagde han saadan. Men saa tager Kongen Ordet og siger: „Ja, det passer godt nok, det er ogsaa en Rotte,“ og dermed tager han Laaget af Terrinen og lader ham se. „Haa, det vidste jeg nok,“ sagde Doktoren, og nu maatte Kongen til at erklære, at han var ogsaa den klogeste Mand i hans Rige. Han faar de tusende Daler udbetalt, og saa rejser han hjem til hans Kone, formedelst han tænkte ved sig selv: „Nu er jeg kommen godt ud af den Klemme, nu skal jeg nok vare mig siden.“

Da han kommer ind, saa siger han: „Mo'r, her er Penge, lige tusende Daler! saa mange Penge har du aldrig set i dine Dage. Men nu vil jeg ikke være Doktor længere.“

Øjeblikkelig gaar han ud og river Skiltet ned, „for,“ sagde han, „nu har det to Gange været nær ved at koste mig mit Liv, og nu har jeg Penge nok, saa skal det have en Ende.“ Saa levede Skoflikkeren og hans Kone godt siden, og dersom de ikke er døde, er de levende endnu.

---

34. Præstens Medhjælper.

De havde et Sted saadan en daarlig Præst, og til sidst besluttede Menigheden at klage til Kongen over ham. Saa lod Kongen et Sendebud rejse derhen for at undersøge Sagen og høre Præsten over. Da Præsten fik Budskab om, hvad der var i Vente, blev han noget bange og turde ikke lade sig se, men han snak-

kede med en Tjenestedreng, han havde, saadan en hvælle Knægt, om han kunde ikke gjøre det ud for ham. „Jo, det kan jeg saa meget godt tage mig paa,“ siger han og kommer da i Præstekjolen og faar Kraven om Halsen. I den Positur gik han saa ind til Kongens Sendebud.

Saa snart han kommer ind, rækker Budet en Finger frem imod ham, men Drengen rækker strags to af sine Fingre frem. Saa rækker den anden tre ud, og strags viser Drengen den hele knyttede Haand frem; dernæst trækker Budet et Æble op af Lommen og viser, men Drengen putter ligeledes Haanden i Lommen og trækker et Stykke Meldmad frem. Saa var den Overhøring forbi, og da Buddet kom hjem til Kongen, sagde han, at der var ingen Grund til Klage, Præsten var dygtig nok. Han havde bestemt sig til at høre ham ud ved Tegn, og derfor, saa snart han kom ind, rækkede han en Finger frem for at betegne, at der kun er én Gud, men Præsten viste strags to Fingre frem for at sige, at der er to Parter i Skriften, nemlig Lov og Evangelium. „Saa rækkede jeg tre Fingre frem for at betegne, at der er tre Personer i Guddommen, men han viste mig strags hele den knyttede Haand for at sige mig, at de tre dog kun er et. Saa tog jeg et Æble frem for at betegne, at Mennesket syndede ved at spise Frugten af Kundskabens Træ, men han trak strags et Stykke Brød op af Lommen for at sige mig, at vi bliver benaadede igjen ved Brød og Vin.“

Men slet saa godt tilfreds var Drengen ikke, da han kom ind til Præsten og skulde til at fortælle ham, hvordan Overhøringen var løben af, han var helt snydevred. „Det var ellers en grov Slyngel,“ siger han, „han tykte endda ikke saa lidt om sig selv. Først stak han en Finger frem for at ville prikke mit ene Øje ud, men jeg vilde ikke godvillig tage imod det, jeg

kom frem med to Fingre, for at sige ham, at dersom han kom mig for nær, skulde jeg prikke ham i begge hans Øjne. Men han var lige stiv, og saa kom han frem med tre Fingre, de to skulde jages i mine Øjne, og den tredje i min Mund; men saa blev jeg gal i Hovedet og viste ham den knyttede Næve for at lade ham vide, at han fik en paa Kjæven, dersom han kom nærmere. Saa halede han et Æble frem for at vise mig, hvor stor en Karl han var, men jeg havde heldigvis min Meldmad i Lommen, og saa trak jeg jo et Stykke af den frem for at vise ham, at jeg var ikke saa nær nødt."

Præsten blev glad ved at høre, hvor modig en Dreng han havde, der kunde komme saa godt fra et saa vanskeligt Tilfælde, og han vilde da nu have ham til at præke for sig ogsaa. Ja, det var han ikke slet saa meget for, men nu var han en Gang kommen i Kjolen, saa han tykte heller ikke, han vilde overgaa den Skam at give sig tabt paa Halvvejen. For nu at faa lidt Vejledning om, hvad han skulde præke om, gaar han hjem til hans Moder og fortæller hende, hvordan en Knibe han er kommen i. Saa gaar de ud i Marken, og hun begynder at snakke op med ham. „Det er ingen Sag at finde paa noget at tale om," siger hun, „en kan jo hjælpe sig ypperlig med nogle Lignelser: her kommer vi nu forbi et Lam, der staar og dier sin Moder, saadan bliver vi jo og opfødte af vor Moder. Saa ser vi der en Karl staa og drive en Pæl ned i Broen der henne, saadan skal der drives paa Undervisningen, og der kommer jo en kjørende med tre Kaallæs imod os, saadan skal vi og flytte fra et Sted til et andet. Saa har du Tegst nok til den Præken."

Ja, saa takkede han hende for Undervisningen og rendte af hjem til Præstegaarden.

Naa, Søndag kom, og den ny Præst skulde da til

at forsøge hans Gaver. Han kommer paa Prækestolen, og saa begynder han:

„A sæjer, lissom mi Formand saah,
hwærken mejer eller mender:
a vel ha mi Offer aa mi Tender,
Lam dier si Mower,
slaa Pæl i Jower,
trej Kaallas. Amen!“

Det var nu hele Prækenen. Menigheden tykte jo, den var alt for kort, og de klager igjen, men nu vilde de prøve det ved Bispen, og saa skulde han da selv komme og høre ham ud.

Det nu følgende Stykke af Historien er meget almindeligt, men egner sig ikke til Trykning. Enden bliver saadan, at Bispen siger:

„Det er nok! han er godt lært,“ og saa sagde han til Menigheden, at der var ikke noget ved den Sag at gjøre, de skulde være glade ved at have saa dygtig en Præst. Dermed rejste han hjem igjen og lod Præsten og hans Medhjælper være, hvad de var, saa kunde Menigheden være misfornøjet saa længe den lystede.

Dette lille sammenstykkede Æventyr danner Overgangsleddet til det vel kjendte Skjæmtesagn om „Præsten, der levede uden Sorg og Bekymring.“ Det har jo selv saa meget af Skjæmtesagnet i sig, at kun den sidste Halvdel giver det Ret til sin Plads her.

---

35. De dumme Mænd.

Der var en Gang tre Koner, som boede i tre Huse lige efter hverandre i en Række langs med Vejen, den ene var en Skomagerkone, den anden en Snedkerkone, og den tredje en Smedekone. De tre Koner var nok saa gudfrygtige og gik hver Søndag til Kirke, men de gik ogsaa altid ind og fik dem en Pægl Brændevin i

Kroen, der laa lige ved Siden af Kirken, og den Pægl delte de nok saa søsterlig, inden de gik ad Kirken, Det var nu i den Tid, da Brændevinet kostede tre Skilling Pæglen, og saa blev det jo en Skilling til hver, den Regning var nem nok at gjøre. Men saa steg Brændevinet, og Kromanden sagde, at han skulde have fire Skilling for Pæglen. Saa blev Regningen noget sværere, og naar de nu havde betalt hver deres Skilling, saa kom der til at mangle en. Se, den var det ikke nemt at faa delt.

Men saa hændtes det en Dag, da de havde været til Torvs for at sælge Æg og gik og snakkede sammen paa Hjemvejen, at de ogsaa kom til at snakke om deres Mænd, og den ene sagde, at hendes var da saa og saa dum, og den anden sagde, at hendes var meget dummere, og den tredjes var den allerdummeste. Endelig bliver de ens om, at den, der havde den dummeste Mand og kunde spille ham det største Puds, den skulde være fri for at betale Brændevinet, og saa skulde hver af de andre betale to Skilling. Det var nu en Løverdag Eftermiddag, og saa skulde de om Søndagen samles og fortælle hverandre, hvad Puds hver især havde bedrevet om Aftenen før.

Da Skomagerkonen kom hjem, sagde hun til hendes Mand: „Det er da ogsaa kjedeligt, at vor Bindehund er død, for i Aften har jeg bestilt Kartepiger, og de kommer vel snart, men saa har vi saadant et Rend af de unge Knægte, at Pigerne næsten ingen Ting faar bestilt. Havde vi endda haft en ordentlig bister Hund, der kunde jage saadanne Fyre væk."

„Ja, det var sandt, havde vi blot det," sagde Skomageren.

„Hør, lille Mand, du kommer bestemt til at være Bindehund i Aften og gjø ad de slemme Knægte."

Ja, men det troede han da ikke, han kunde. Han vilde jo gjærne forsøge det, hvis hun mente, det kunde

nytte noget. Nok er det, Konen faa[illegible] et tykt uldent Klæde om Halsen af ham og faar han [illegible] trukken i en rigtig varm, laadden Pels, og saa faar h[illegible] [illegible]n ham bundet i Lænken der ude ved Hundehuset. Saa [illegible] stod han der og gjøede den hele Aften ad enhver, i[illegible] [illegible]vem det saa var, der rørte sig i Nærheden.

Snedkerkonen sagde til hendes Mand, [illegible] aldrig snarere hun var kommen ind ad Døren: „Men [illegible] hvordan er det endda, du ser ud, lille Mand, er du syg[illegible]?" Nej, det vidste han da ikke af. „Jo, du maa bestem[illegible] være syg, eftersom du ser ud." Ja, han tykte da heller ikke, han var rigtig godt tilpas.

Lidt efter siger hun igjen: „Du maa helst komme i Sengen, for du ser rigtig nok daarlig ud." Ja, saa kom han ogsaa til Sengs, og der gik en lille Tid. „Du bliver nok jo længere jo ringere," siger hun, „jeg er saa mænd ræd for, du skal lægge dig til at dø."

„Tror du?" siger han, „ja, det kan saa mænd godt være, jeg er ogsaa helt daarlig tilpas."

„Nu maa jeg nok helst lukke dine Øjne til," siger hun igjen, „saa er det da gjort, og det er ogsaa snart forbi med dig." Hun lukkede hans Øjne og fik en Kiste slæbt ind af dem, han selv havde lavet, og saa lagde hun ham i den.

Nu var han altsaa død.

Saa sender hun Bud om til Smedekonen, at nu var hendes Mand død, og i Morgen tidlig skulde han begraves. Hun svarer tilbage med Buddet: „Du kan hilse og sige, at jeg skal nok staa ved, hvad jeg sagde om min Mand, og han skal nok komme med til Ligfølge." Da hun var kommen hjem, havde hun strags taget sin Rok og givet sig til at spinde af alle Kræfter, men der var ikke noget paa Tenen, og der blev da heller ikke noget.

„Hvad er det, du spinder, lille Kone?“ sagde Manden.

„Snak ikke til mig, for du maa endelig ikke forstyrre mig,“ siger hun, „jeg vil have spundet noget Garn, som skal væves i Nat, og saa skal jeg have en Frakke syet til dig i Morgen tidlig, inden du staar op, rigtig saadan en pæn Søndagsfrakke.“

Ja, det var rart nok, tykte han, og saa gik han til Sengs, og hun blev siddende oppe. Men da han var kommen rigtig godt til at sove, sværtede hun ham over hele Legemet. Konen var endnu ikke færdig, da han vaagnede om Morgenen, men hun sad og stak og prak nok saa ivrig i Luften, det skulde jo forestille, at hun syede, og kort efter var Kjolen færdig. Det var nu i de Tider, da Folk trak af deres Linned om Natten, og da saa Manden skulde op, var hun strags til Rede for at give ham den nye Klædning paa. Han saa ned ad sig og var nok saa fornøjet, for det den var saa dejlig sort.

I det samme kommer Ligfølget med Snedkeren forbi Huset, og saa siger hun: „Det er sandt, kjære Mand, du skulde jo til Ligfølge i Dag.“

„Til Ligfølge,“ siger han, „hvem er da død?“

„Kan du ikke nok huske, at vor Nabo er død, og du skulde følge ham til Jorde. Men nu er der ikke Tid til lang Snak.“

Ja, saa vilde han snappe Salmebogen og stikke den i Sidelommen som sædvanlig, men den falder jo ned paa Jorden. Saa havde Konen altsaa glemt at sy en Lomme i.

„Ja, det skal vi snart faa standet,“ sagde hun og trak ham uden for Døren. Det havde nylig regnet, og der laa noget dejlig blødt Ler, saa tog hun en Klat af det og smækkede paa hvert af hans Laar, og saa satte hun Salmebogen fast i den ene Klat. „Se der, nu har du en god Lomme, rejs du kuns nu af.“

„Ja men jeg skulde ogsaa have min Kjæp.“

Saa springer hun ind i Smedjen og snapper en Jærnstang, som hun havde glødt ud i den ene Ende. Den flyr hun ham med den kolde Ende i Haanden, og saa render han og vifter ad Ligfølget: „Hej, hej, bi mig lidt!“

Da de saa det sorte Menneske, der kom rendende efter dem, og den gloende Ild, der stod ud af hans Kjæp, saa blev de rædde, for de troede, at det var Djævelen selv, og smed Kisten med Snedkeren og rendte hver til sin Side, det stærkeste de kunde. Men Stangen blev snart kold, og Snedkeren tog det hele med Ro, han rejste sig blot op i Kisten og saa efter, hvem der kom. Da han nu faar Øje paa Smeden, saa siger han: „Kjære Nabo, havde jeg ikke allerede været død, saa havde jeg grinnet mig ihjel, saadan som du kommer og ser ud i Dag.“

Om Eftermiddagen, da Konerne kom sammen, fortalte de hverandre, hvilke Puds de havde spillet deres Mænd, men Smedekonen vandt Prisen, for de andre tilstod, at hun havde drevet det snildeste Spil, og saa blev hun fri for at betale til Pæglen i Fremtiden, hvorimod de andre maatte af med deres to Skilling, og saa faar de deres Pægl hver Søndag, den Dag i Dag er.

Det bedes udtrykkelig bemærket, at jeg optegnede dette Æventyr 1871, hvorimod Sv. Grundtvigs „Danske Folkeæventyr,“ 1ste Saml. først blev trykt 1876. Deri findes nemlig det samme Æventyr under Titelen: „De lystige Koner.“ At dette her aftrykte er anderledes i Slutningen, har sin Grund i, at jeg her har benyttet en anden Opskrift og saaledes slaaet to Varianter sammen.

---

36. Karlen hos Paven.

Det var paa Furland, der var en Enkekone, som havde en Søn. Nu skal det nok have været for lang

Tid siden, i de katholske Tider, da Troen var ikke rigtig. Saa tager han sig for en Paaskemorgen at gaa ud og møge deres Ko. Da han har udrettet det og vil ind og have hans Davre, siger hans Moder:

„Men hvor har du været, Sønlil, siden det varer saa længe, inden du kommer ind at faa noget at æde?“

Ja, han havde været ude at møge deres Ko.

„Det var dog kjedeligt,“ siger hun, „at du skulde gaa hen og gjøre det saadan en Højtidsmorgen, nu er du evig forskudt.“

„Hvordan skal jeg da forholde mig?“ siger han.

„Saa snart du har spist din Frokost, skal du af Sted ned til Præsten, for at han kan forlade dig din Synd.“

Han rejser ogsaa og faar Præsten ved Tale. Saadan og saadan var det, siger han da.

„Ja, min lille Søn, jeg kan ikke forlade dig din Synd, du maa over til Provsten.“ Han boede ovre i Salling i et Sogn, de kalder Selde.

Saa rejser han ogsaa til Provsten og fortæller ham Sagens Lejlighed: om han kunde ikke forlade ham hans Synd, for Præsten vilde ikke have med det at gjøre? Nej, det var der ingen mulig Raad til; „jeg kan ikke forlade dig din Synd, du maa til Bispen.“

Han var nu ogsaa i Salling. Men Bispen siger nej, som de andre, han skulde til Paven i Rom, og kunde han ikke gjøre det ud, saa var der ingen Raad for ham.

Saa maatte han jo til at gjøre den Rejse, og han falder paa Knæ for Paven og beder til ham, om han vil ikke forlade hans Synd, det var gaaet saaledes til, at han havde møget deres Ko Paaskemorgen, og nu havde han været baade ved Præsten og Provsten og Bispen, men alt forgjæves.

Saa spørger Paven jo til, hvad han vil give for det, den Karl er jo vant til at blive godt betalt, skal

jeg sige os. Men Karlen erklærede, at han havde ingen Penge.

„Ja, min Søn, saa kan du ikke faa din Synd forladt i Dag; men jeg vil dog se, hvad jeg kan gjøre. Naar du kunde holde mig tre Løfter et Aar igjennem, saa kunde det dog vel ske."

Ja, det vilde han gjærne; hvad de tre Løfter var?

„Ja, det er da, at i den Tid maa du ikke drikke Vin og aldrig sove paa Fjer og aldrig ligge ved Fruentimmer. Om et Aar mod kommer du saa igjen og faar dine Synder forladte."

Med den Besked rejste Karlen af. Anden Dags Aften kommer han til et Nonnekloster, og der gaar han ind og spørger, om han kunde ikke blive der om Natten. De siger jo, det kunde han godt, og de kommer med Suppe og Steg til hans Aftensmad. Saa vilde de ogsaa skjænke Vin for ham, men da han ser det, siger han Nejtak, for hans Skriftefader havde forbudt ham at drikke Vin. Jamen dette her var ikke Vin, det var Champagne, sagde de. „Naa, saadan, er det Champagne, saa kan det være det samme." Saa drak han af Vinen, og den smagte ham godt.

Da han skal til Sengs, saa viser de ham jo til en ret god Seng. Han føler paa Klæderne og siger:

„Nej, det gaar ikke an, min Skriftefader har forbudt mig at ligge paa Fjer."

„Ja," siger Nonnen, der lyste ham, „men dette her er ikke Fyld, det er Edderdun."

„Fyld og Edderdun," siger han, „er det ikke et?"

Nej, det var nærved, de to Ting var vidt forskjellige, og paa den Fortrøstning gik han i Sengen og laa blødt og godt der.

Da han havde ligget et bitte Gran, kommer der en Nonne og vil i Sengen til ham. Han sætter Hænderne imod og siger:

„Nej, min Skriftefader har forbudt mig at sove ved Kvindfolk.“

„Jamen vi er ikke Fruentimmer, vi er Nonner.“

„Nonner og Fruentimmer, jeg vidste ikke andet, end det var et.“

Nej, der var stor Adskjel. Saa lod han sig ogsaa besige med det.

Nu tykte han, at han ikke kunde have bedre Dage end at blive der, og saa beslutter han at slaa sig til Ro det Aar om.

Da han nu skulde til at rejse, vilde Nonnerne give ham en lille Foræring, som han skulde have til et lille Minde efter dem. Det var en bitte Æske, hvor Vorherre og Sante Peder stod aftegnede paa. Saa rejser han til Paven med Forlangende om at faa hans Synder forladt nu. Paven havde naturligvis glemt Aftalen fra sidst, og saa maa Karlen til at forklare ham, hvordan det var. „Ja,“ siger Paven, „nu kan jeg huske det, men du har vist ikke holdt det, du der lovede.“

Jo, han havde, det vidste han.

„Naa, min Søn, har du da ikke drukket Vin?“

Nej, Vin havde han aldrig smagt, men han havde rigtig nok drukket noget, de kaldte Champagne.

„Gud bevares, det var nu det allerværste, for det er den allerbedste Vin, jeg faar næsten ikke Champagne ved mit Bord; nej, du er en grov Synder.“

Saa var Paven ogsaa vis paa, at han havde ligget paa Fjer. Nej, han havde aldrig ligget paa Fjer, det vidste han, men han havde rigtig nok ligget paa noget, de kaldte Edderdun.

„Aa, du er en stor Synder,“ siger Paven, „jeg har næsten ikke Edderdun i mine allerbedste Dyner, du er rigtig nok en grov Synder. Saa har du vel ogsaa ligget ved Fruentimmer?“ siger han.

Nej, det vidste han sig fri for, men han havde rigtig nok ligget ved nogle, de kaldte Nonner.

„Nonner!“ siger Paven, „nej, det er endnu det allergaleste, de er Vorherres Søstre, dig kan jeg slet ikke have med at gjøre.“

„Ja, er de Vorherres Søstre, saa skal du have Tak, saa maa jeg helst gaa til min Svoger selv!“ og saa rejser han med det.

Nu vilde han til at se efter hans Hjemmen. Da han kommer til Færgemanden ved Fursund og beder ham have den Godhed at færge ham over, siger Manden nej, „undtagen du har Bevis fra Paven paa, at dine Synder er forladte.“ — „Ja, jeg har det endogsaa ført videre end fra Paven, jeg har det fra Vorherre og Sante Peder, og her er en Æske med deres Aftegning paa.“ Det var godt, saa førte Færgemanden ham frit over, og nu var han paa hans eget Land.

Da han nu kommer hjem til hans Moder, var der saadan en Glæde paa hende. „Har du saa dine Synder forladt?“ siger hun. Ja, han havde, her havde han Vorherre og Sante Peder med sig, dem havde han affenseret med et helt Aar.

Næste Morgen rejser han om til Præstegaarden og kommer til en Pige, der staar i Køkkenet. Han hilser God-Morgen og spørger, om Præsten var til Stede, for han vilde gjærne have ham ved Tale. Saa kommer Præsten.

„Naa, velkommen, min Søn, har du nu faaet dine Synder forladt?“

Javel, siger han, og her havde han Portræter af Vorherre og Sante Peder til Bevis paa det

„Aa,“ siger Præsten, „du er jo et højhelligt Menneske. Vil du ikke sælge din Æske?“ Nej, det kunde han ikke nænne. „Jaja, kom nu til Kirke paa Søndag, jeg er vis paa, at Menigheden vil kjøbe Æsken af dig, og at de vil indrette en Blok i Kirken til at sætte den i.“

Det staar nu hen til Søndag, og da Præsten har endt Prækenen, saa siger han, at han har noget meget vigtigt at forkynde paa Kirkestævne. Nu bærer han hans Tale op og fortæller, hvordan denne Person er kommen hjem og har faaet det dejligste Rejsepas med sig. De kunde godt faa det at se, da netop Personen var til Stede. Nu var det hans Mening, at Menigheden skulde kjøbe den Æske af Karlen og sætte den i en Blok i Kirken. Det tykte Menigheden godt tilpas, og de gav ham fire hundrede Daler for den. Saa lever han hjemme ved hans Moder i god Rolighed, men alle dem, der gik ud og ind ad Kirkedøren, de gik og kyssede nok saa trolig paa den Blok.

---

37. Et Grebskaft.

Der var en fattig Husmand, som ikke havde uden én Ko, og det gik saa uheldig et Efteraar, at han ikke kunde beholde den, for han vantedes Foder til den. Han kom da i Tanker om at slagte Koen og saa sælge Kjødet, for det han var i Mening om at faa mest ud af den paa den Maade. Altsaa faar han Koen af med Livet, deler den i to Parter og tager den ene paa Ryggen, for nu vilde han jo prøve at sælge det Stykke først i Kjøbstaden. Men ingen vilde kjøbe hans Kjød, da det var for simpelt behandlet og tillige med for magert. Endelig kommer han om ved en stor Hund, der saa til Kjødet med stor Begjærlighed, og da han nu agter det, spørger han, om den vil kjøbe Kjødet. „Vov," sagde Hunden, men han tykte, at den sagde jo, og saa spørger han igjen, om den vil betale ham i Morgen, for han kunde jo nok se, at den havde ingen Penge ved sig. Hunden sagde atter vov, den blev jo ved sit Sprog. „Ja, det kan ogsaa blive godt at betro dig saa længe, du faar at have det," sagde

Manden og lagde saa Kjødet ned til Hunden. Nu kunde den gjøre med det, hvad den vilde, og han gik saa hans Vej. Men Hunden aad jo det, den kunde, og fik andre Hunde til at hjælpe sig, saa det hele blev fortært inden ret længe.

Anden Dagen kom Manden og skulde have Betaling for hans Kjød, og da havde han den anden Part af Koen paa Ryggen. Han holder Kjødet fal, men ingen vil kjøbe af ham, indtil Hunden omsider indfinder sig paa samme Plet som i Gaar, og den havde jo ingen Penge, men saa faar den Kjødet paa den Betingelse, at han skulde have hele Summen Dagen efter. Hunden sagde vov, og det Svar var Manden tilfreds med.

Da han nu atter kommer den næste Dag for at skulle have hans Penge, varer det ikke ret længe, inden Hunden ogsaa kommer, men uden Penge. Saa bliver Manden vred, griber fat i Dyret og slæber det hen for Retten. Da han nu havde gjort Redelighed for, hvori hans Klagemaal bestod, sagde Dommeren: „Du kan grave Øjnene ud paa den og sætte røde Klude i Steden, saa kan du magelig sælge den til Kongen som vestindisk Soldat og saadan komme til dine Penge.“ Det Svar gav han jo for at gjøre Nar ad Manden, men han tog det for ramme Alvor og rejste af med Hunden hen til Kongens Slot, hvor han begjærede at blive lukket ind og faa Kongen i Tale.

Nu traf det sig saadan, at Kongen havde en Datter, som var saa tavs og alvorlig, at aldrig nogen i den senere Tid havde set et Smil paa hendes Mund, og det var hendes Fader saa kjed af, men alt hvad han gjorde for at faa hende glad, hjalp ikke det mindste. Endelig lod han det udgaa omkring i Landet, at hvem der kunde faa hende til at smile, den skulde faa hende til Ægte og det hele Kongerige i Medgift. Men det var lige nær, og ingen havde endnu vundet Prinsessen.

I samme Godlag kommer altsaa denne her Bondemand og vil tale med Kongen. Saa sidder Datteren netop der inde, og da Manden nu fremfører hans Ærende og siger: „A vilde gjærne spørge Hans Kong Masen, om han vil ikke kjøbe denne her Hund til vestindisk Soldat, naar han faar Øjnene gravet ud og sat røde Klude i Steden?“ saa kommer Prinsessen til at le saa hjærtelig, og det kan ikke undgaaes, at enhver giver Agt paa det. Altsaa skal Bondemanden have hende til Ægte, men Kongen er jo saa uhyre kjed af, at denne her sølle tossede Mand skal have hans Datter, det var jo det galeste, der kunde times hende, og Kongeriget var han da heller ikke tjenlig at faa. Saa vil Kongen prøve paa at gaa paa Akkord med ham og saadan blive skilt ved ham. Altsaa spørger han først, om han er gift.

„Ja, a er saa mænd, og a er vel gift, Koner skal a rigtig ikke have flere af, for hver Gang a kommer hjem, saa sidder hende, a har, i en Krog og griner, og hvis a fik to, saa havde a dem begge til at sidde hver i deres Krog at grine. Nej, a betakker mig for mere af den Slags.“

„Saa kan jeg da høre,“ siger Kongen, „at du ikke bryder dig om min Datter, men jeg vil da give dig et Grevskab i Steden.“

„Nej Tak, Hans Kong Masen,“ siger han, „nu behøver a ingen Grevskaft, for nu har a intet at moge under, men et Skovlskaft kunde a jo nok have Brug for.“

Ja, det kunde han ogsaa godt faa, og Kongen flyede strags Bud ned til Staldkarlen, at han skulde give denne her Mand et Skovlskaft. Det fik han, og saa rejste han af.

---

38. De tre Løgne.

Der var en Konge, som havde lyst til i Bladene, at hvem der kunde lyve tre Løgne for ham, saadan at han vilde antage, det var Løgn, den skulde faa Datteren og Riget, men hvis ikke, saa skulde han miste hans Liv. Nu var der en Mand i Fjatrup, som havde tre Sønner, og de to var saadan et Par geskæftige Karle, saa de mente da nok, de kunde vinde Prinsessen; og derfor rejser først den ældste til Kongens Gaard og bærer hans Tale op, men han fik ingen Held af det, ihvor meget han løj, og han kom ikke tilbage igjen. Saa vilde den anden prøve hans Lykke, for han troede ogsaa nok, han kunde lyve nogenlunde, men det gik ikke ham bedre, og han kom heller ikke igjen. Saa vilde den tredje te'n, det var en Karl, der var hverken taabelig eller klog og til Hverdagsbrug gik saadan mellem elleve og fem. Ham vilde Faderen ikke vel have været af med, for han tykte, at naar de to raske, geskæftige Karle ikke kunde udrette det, saa kunde denne her halvtossede Knægt halv mindre. Men te'n vilde han, og te'n kom han.

Han kommer altsaa ind til Kongen og skal til at bære hans Tale op, han vilde da nok prøve at lyve en tre Løgne for ham.

„Naa, min Søn," siger Kongen, „tror du saa, du kan lyve noget forsvarligt, saadan at man kan tro, det er Løgn?"

Ja, han vidste det jo ikke, men han vilde da prøve det.

Saa gaar Kongen med ham ud ad Haven og vil vise ham lidt omkring. „Har du set saadanne Kaal, min Søn?"

„Hm ja, det er nogle svare Kaal, det er nogle bovne Kaal, det er nogle forskrækkelige Kaal, men min Fader i Fjatrup han har nogle Kaal, der er tre

Gange saa store og tretten Gange saa store og tretten hundrede Gange saa store. En Gang kom der tre Ryttere og tretten Ryttere og tretten hundrede Ryttere ridende, og de red i Ly for et Tordenskyl under et Kaalsblad. Endelig tykte de, at det skulde være Tørvej r,og saa er der en af dem, der stikker sit Sværd op igjennem Kaalsbladet for at se, om Regnen var hørt op, og da stod der saa meget Vand paa det Kaalsblad, at det løb ned gjennem Hullet, og de druknede alle tre Ryttere og alle tretten Ryttere og alle tretten hundrede Ryttere."

„Det er Løgn!" siger Kongen.

„Ja, det var og det, det skulde være," sagde Karlen, „se, det var nu den første Løgn."

Saa gaar Kongen med ham ind og viser ham en Ost og spørger, om han havde set saa stor en Ost nogle Tider.

„Ja, det er en svar Ost og en bovn Ost og en forskrækkelig Ost, men min Fader i Fjatrup han havde en Ost, der var tre Gange saa stor og tretten Gange saa stor og tretten hundrede Gange saa stor."

„Men hvordan fik I Mælk til saa stor en Ost?" sagde Kongen.

„Jo, det kunde vi sagtens, vi fik jo Mælken af Køerne," sagde Karlen, „for vi havde tre Køer og tretten Køer og tretten hundrede Køer."

„Men hvordan fik I saa stor en Ost gjort?" sagde Kongen.

„Ja, den kunde vi sagtens faa gjort," sagde han, „for vi havde en stor trind Dam, der var pikket runden om, og der hældte vi Mælken i."

„Hvordan fik I den løbet?" sagde Kongen.

„Jo, det kan jeg sagtens forklare dig," sagde Karlen, „naar du blot vil give Tid; vi havde tre Gæs og tretten Gæs og tretten hundrede Gæs, og der

bandt vi Løbe paa hver Gaas sin Fod, og saa sejlede de ud omkring i Dammen og løbede Mælken."

„Men hvordan fik I saa Vallen fra den?"

„Det kunde nemt lade sig gjøre, for der var lagt en Rende neden under Dammen, og saa var der en Tap igjennem Dammen ned til Renden, der løb Vallen fra Osten."

„Men jeg kan ikke forstaa, hvordan I fik den krystet," sagde Kongen.

„Jo, det skal jeg lige akkurat sige dig, naar du blot vil give Tid, men du har jo ikke Stunder, til jeg kan faa det fortalt. Vi lagde for tre Tromler og tretten Tromler og tretten hundrede Tromler, og saa blev vi ved at kjøre rundenom paa den, til den blev haard nok."

„Det er Løgn!" siger Kongen.

„Ja, det var saadan, det skulde være," sagde Karlen. Det var nu de to Løgne, og saa var den tredje tilbage.

Saa gaar Kongen hen og viser ham en Dynge Æg. „Har du set saadan en Dynge Æg?" siger Kongen.

„Det er en stor Dynge og en bovn Dynge og en forskrækkelig Dynge Æg," siger han, „men min Fader der hjemme i Fjatrup han har dog anderledes mange Æg, han har tre Dynger Æg og tretten Dynger Æg og tretten hundrede Dynger Æg, og saa kjører vi væk af dem saadan af og til. Mig og min Broder Pejer vi staar for det, og han forker, og jeg lægger paa. Saa var det da en Gang, vi skulde have Æg læsset, at vi forkede og lagde paa saa længe, til Læsset naaede op i Himlen. Da jeg kom der op, vilde jeg ind og se, hvordan det saa ud der inde. Der sad Vorherre og Sant Peder. Men da jeg saa vilde til at ned igjen, var Læsset væltet, og der var ingen Raad til, at jeg kunde komme ned. Saa fik jeg Øje paa en Dynge Boghvedesaader, og der spandt jeg mig et Tov af og gik ned

ad. Da jeg var kommen midt Vejs, slap Tovet i Stykker, og jeg faldt ned og slog saadan et Hul i Jorden, at jeg sad der i tre Nætter og Dage og kunde ikke komme op. Til alle gode Held kom endda Ræven springende hen over Hullet, og jeg er snar nok til at snappe i hans Hale. Nu var han jo kommen i saadan Fart, at han rykkede mig op lige i en Snup, og jeg fløj ind i Rævens Rumpe. Der sad min Fader og din Fader inde og spiste . . . . . "

„Det er dog en forbandet Løgn!" sagde Kongen.

„Ja, det var ogsaa det, det skulde være," sagde Drengen, og saa havde han løjet de tre Løgne. Nu fik han Datteren og Riget og blev en stor Mand, ihvor tosset han saa siden var.

Dette Æventyr, der er udbredt over en stor Del af Verden (jeg har saaledes ogsaa truffet det i en østerrigsk Æventyrsamling, og det er jo noget i Familie med Münchhausens Historier), fortælles her hjemme paa saa mange forskjellige Maader, at jeg har villet prøve at sammenfatte nogle af dem i denne og efterfølgende to Opskrifter. Det er da et af vore almindeligste og mest yndede Æventyr.

---

39. Prinsessen, der sagde Løgn.

Der var en Konge, som havde udgivet den Lov, at hvem, der kunde faa hans Datter til at sige: Det er Løgn! den skulde have hende til Ægte. Men det var nu slet ikke saa let en Sag, og mange forsøgte deres Lykke, men enhver, der hidtil var kommen, havde maattet rejse bort med uforrettet Sag.

Saa var der ogsaa en Mand, som havde tre Sønner, Per og Povl og Jesper, og de fik lige saadan i Sinde at ville prøve deres Lykke ved Prinsessen, og Per og Povl, der var de ældste, skulde først af Sted, for de tykte jo, at de var gode til at lyve, og nu havde de tilmed fundet paa en overdreven god Løgn hver. Alt-

saa rejser Per af og kommer frem for Prinsessen, som han byder en Spaseretur ude i Haven.

Saa siger han: „Det er nogle store Kaal, I har.“

„Ja, de er ikke saa smaa,“ siger hun.

„Men det er endda ingen Ting imod min Faders,“ siger han, „for det var en Gang, vi var ved at bygge et Hus, og saa havde vi segsten Tækkemænd til at tække det. I det samme kom der et stort Regnskyl, og saa løb de segsten Karle ned og søgte Ly under et Kaalsblad. Men saa stak en af dem af Vanvare sin Tækkenaal op igjennem Bladet, og der var samlet saa meget Vand oven paa det, at de druknede alle sammen i den Flode, der kom ned over dem igjennem Hullet.“

„Ja, det var store Kaal, og det var gode Kaal,“ sagde Prinsessen, og saa var det forbi med ham, for han havde jo saa sikkert troet, at den Løgn nok skulde gjøre Virkning. Altsaa rejser han hjem med en lang Næse.

Nu vilde den anden Broder af Sted, det var ham Povl, for han havde da fundet paa saa meget en udmærket Løgn, tykte han. Altsaa kommer han til Prinsessen og træffer hende ude i Haven.

„Det er nogle store Bier, I har,“ siger han.

„Ja, de er ikke saa smaa,“ siger hun.

„Men vi har endda anderledes store Bier hjemme hos os,“ siger han, „for vi binder dem i Klover lige som Høveder og tæller dem ind hver Aften.“

„Ja, de var ogsaa gode nok og store nok, og siden det er dig, der fortæller det, saa maa det vel være troværdigt,“ sagde Prinsessen, og saa var han færdig.

Saa vilde Jesper te'n, men de andre raadede ham fra det, og hans Fader sagde, at det kunde ikke nytte, han gik derhen og blev deres Nar, for det vilde jo blive Enden paa det, naar hans Brødre, der var saadan et Par kløgtige Karle, intet havde kunnet udrette. Men han vilde nu af Sted og kom det ogsaa, for han

kjendte sig selv bedre og vidste nok, hvad han duede til. Saa kommer han til Prinsessen der uden for Gaarden, og de gik jo saadan og spaserede lidt omkring.

„Det er et stort Kohus, I har," siger han.

„Ja, det er ikke saa lille," siger hun, „men min Fader er jo ogsaa Konge."

„Ja vist saa, men det er dog intet imod det Kohus, min Fader har. Køerne staar ved den ene Side, og Tyren ved den anden. Naar en Ko saa bliver holdt til, kan den faa Kalven, inden den kommer tilbage til sin Baas."

„Ja, det var ogsaa et godt og et stort Kohus," siger hun, „men da det er dig, der fortæller det, saa maa det vel være sandt, for du kjender det jo bedst."

Saa var det ovre med den Løgn, men Jesper tog fat paa Nystand.

„Det er en god stor Lade, I har, men den er dog ikke saa stor og saa høj som min Faders der hjemme, for da vi byggede den og var ved at lægte, faldt der en Skarøgse fra en af Tømmermændene, og inden den kom til Jorden, havde Svalen bygget Rede ved den og lagt Æg og ruget Unger ud."

„Ja, det var rigtig nok ikke saa lille en Lade," sagde hun.

Saa kommer han til deres Faaresti, og han skal jo ogsaa have deres Faar at se. „Det er nogle store Faar, I har," siger han.

„Ja, de er ikke saa smaa," siger hun, „men vi skulde jo ogsaa have gode Faar."

„Da er det dog ingen Ting imod min Faders," siger han, „for de har saa stor en Hale, at de ikke kan slæbe den efter dem, og saa maa vi give dem hver et Par Hjul at kjøre den paa, og naar vi vil have en Potte Suppe, saa kan vi blot gaa hen og hugge et Led af en Hale; dermed kan vi bespise halvandet hundrede

Mand. Og naar vi skal have et Faar klippet, saa skal vi have segsten Tømmersvende til at hugge Ulden af med Skarøgser, og de kan have Bestilling nok med et Faar i otte Dage, saa megen Tov er der paa dem alle sammen."

Ja, det var rigtig nok nogle store Faar og nogle gode Faar, sagde Prinsessen.

Saa gaar de ind i Mælkekammeret, og der var Rækker fra Loft til Gulv, som var fulde af Mælkefade. „Det er meget Mælk, I har," siger han.

„Ja, det er ikke saa lidt," siger hun.

„Men det forslaar da lidt imod den Mælk, vi har hjemme til min Faders, for naar vi skal til at skumme Fløden af, saa kommer der to Karle op i hvert Fad med Hulskovle, og de skyvler saa Fløden af. Og naar vi skal have den kjærnet i Smør, saa har vi en stor Kule ude i Marken, som vi kjører Fløden ud i, og saa staar der segsten Karle og pulser i den med Stager saadan op og ned, indtil der bliver Smør."

„Ja, saa har I ogsaa meget Mælk."

„Ja, det er nær ved det, og naar vi skal til at lave Ost, saa kjører vi Mælken ned i en stor Dal, og saa driver vi alle vore Høveder og Bæster der ud i Mælkedammen, for at de kan ælte Osten sammen med deres Ben. Saa kaster Karlene Osten op med deres Skovle i en stor Dynge, og naar vi vil spise Ost, saa gaar vi runden om den Dynge og bider af den. De Dynger er som store Hæsse, og et af vore Bæster havde en Gang faaet Føl, imens de æltede Osten sammen. Saa kunde vi ikke finde Føllet nogle Steder, men den Gang vi havde Osten halvt ædt, sprang der et dejligt brunt Maarføl ud af den, og da var det saa stort og saa fedt, at det kunde trække Ploven med det samme og kom stragx for til anden."

„Ja, det er en stor Gaard, din Fader har, kan jeg høre," sagde Prinsessen.

Saa kom de hen til deres Hønsehus og saa baade Hønsene og Vrøvlene efter. „Det er store Høns, og det er gode Høns," siger han, „men det er da intet mod min Faders Høns. Fjerene, der er paa dem, de er saa stive, at vi kan bruge dem til Master i Tremasterskibe. Og de gjør saa store Æg, at naar vi vil have en Fiskerbaad, saa saver vi lige et Æg midt i Stykker og faar saa to Baade af hvert. De lægger saa mange Æg, at vi kan kjøre ti Læs bort hver Dag. Min Fader han forker dem, og jeg lægger dem paa, og vi var ved at læsse et Læs, inden jeg tog her over. Men det blev saa højt, at jeg kom helt op til Maanen, og da jeg nu vilde se mig lidt om der oppe, var Læsset kjørt bort, den Gang jeg skulde til at ned igjen. Saa snoede jeg først et Tov af Bygavner og Boghvedesaader og kravlede ned ad, men da det ikke var langt nok, fandt jeg noget Splindevæv og bandt ved. Men det forslog heller ikke. Jeg skrabte da i mit Hoved og fandt alle de Lus, der var, og deres Tarme skarrede jeg til, men Lusetarme forslaar ikke langt, og da jeg til sidst fornam ind under min Arm og der fandt en rigtig stor Svedelus, fik jeg ogsaa dens Tarme til Hjælp, men da der endnu var langt til Jorden og ingen andre Raad, maatte jeg lade mig dumpe. Saa faldt jeg ind i en Kirke, og alle Folkene der inde gik op at ofre og havde deres Kaskjetter af saa nær som din Fader, han stod med en gammel Natlue paa, der var trukken ned til begge hans Ører, og han ofrede heller ikke, han kunde ikke nænne at give Præsten to Skilling, og han var skurvet i Hovedet."

Saa bandte Prinsessen paa, at det var Løgn, hendes Fader havde aldrig været skurvet, „og han har heller aldrig været saa gjerrig."

„Ja, det kan godt være muligt," sagde Jesper, „men nu har du sagt Løgn, det er nu den Ting, og saa er

du min.“ Ja, det maatte hun vedgaa, og saa fik han hende og Riget.

---

40. Jespers Løgne.

Der var en Mand, som havde tre Sønner, Peder og Povl og Jesper Naasvis. Saa var der en anden Mand, som havde en Datter, og hun vilde ingen giftes med uden den, som kunde faa hende til at sige: Det er Løgn. Der var mange, der prøvede paa det, for det hun var saa berømt for sin Skjønhed, men ingen kunde faa hende til at sige de Ord. Saa kom Peder i Tanker om, at han vilde hen og prøve hans Lykke ved Jomfruen, og han mældte sig. Naa, de snakkede jo op et Stød med hverandre, men ihvor galt han snakkede, sagde hun endda: „Ja, det kan jo godt være.“ Saa blev han kjed af det og rejste hjem igjen.

Nu skulde Povl af Sted, og det gik ham lige saadan. Hun sagde: Ja, det kunde godt være, og han kom ingen Steder med hende.

Saa kom Jesper Naasvis i Tanker om, at han vilde te'n, og han mældte sig jo, og de kom ud at spasere med hverandre der i Haven. Hun var nu god nok til at snakke op med Frierne, og saa spørger hun ham først, hvor han var fra. Ja, han var fra en Gaard, der hed Fjatborg, sagde han. „Er det en stor Gaard?“ siger hun. „Ja, det er nær ved det. De Huse, I har, er ikke noget imod vore Huse hjemme, hvor jeg er fra. Der er nu vor Lade. Den Gang vi havde Tækkere paa den, faldt Tækkeskovlen ned for en af dem, og han sultede ihjel, inden han kom til Jorden efter den.“

„Den Lade var ikke saa bitte, men det kan jo

godt være sandt," sagde hun. „Men tykkes du ikke, det er nogle gode store Bier, vi har?" sagde hun.

„Jo," siger han, „de er store nok, men min Fader i Fjatborg han har anderledes store Bier, vi binder dem i Øgsenklover ligesom Høveder, og vi tæller dem ind om Aftenen. Saa var der bleven en henne en Aften, da min Fader talte dem ind, og jeg maatte af Sted ud at lede efter den. Saa fandt jeg den i en gammel Grob i vor Nabos Mark med noget beskidt Vand i, og den havde faaet Ryggen i Stykker. Jeg fik den da hjulpet op og maatte bære den hjem til de andre, men det var en slem tung Børren."

„Ja, det kan jo godt være," sagde hun, og saa kom de i det samme til deres Kjørhus. „I har vel ogsaa mange Køer?" spørger hun.

„Ja, jeg ved snart ikke, hvor mange vi har, for vi har ingen Tal paa dem, de gaar saadan imellem hverandre."

„Saa samler I da vel meget Smør?" siger hun.

„Aa, det gaar endda ikke saa haardt til, vi samler ikke mere end til Husens Brug.

„Ja, da maa I have meget Mælk, naar I har mange Køer."

„Ja, saa mænd har vi saa, vi kan ikke faa saa meget at si Mælken i, som vi burde have, men saa er der en stor Dal vesten Gaarden, der trækker vi Køerne til og malker dem i den. Vi har to til at moge under og tre til at malke hver Ko, og én har ondt ved at bære Foder for den, saa stærkt som den kan æde."

„Ja, det maa være nogle gode store Køer," sagde Jomfruen. „Men naar I har saa meget Mælk, maa I ogsaa kunne lave nogle gode store Ost. Hvordan mon I bærer jer ad med det?"

„Aa, vi har en gammel Gasse, ham binder vi no-

get Kalveløbe ved Benene paa, og saa lader vi ham sejle i Mælken saa længe, til det bliver ostet."

„Det maa være nogle forfærdelige store Ost."

„Ja, det er nær ved det. Vort brune Øg var blevet henne en Gang, og vi kunde da ikke forstaa, hvor det var blevet af, men den Gang vi kom til at skære af en Ost, saa sprang den der ud af med et godt stort Maarføl."

„Ja, det kan jo godt være," sagde Jomfruen, „skjønt det lyder meget utroligt. Men har I saa ogsaa noget Smaahøveder?"

„Ja, vi har rigtig nok mange Ænder og Høns, men jeg ved ikke, om en kan kalde det Smaahøveder, for jeg kan huske, at vi havde en Kok en Gang, og den var saa stor, at naar den gik sønden Laden, og min Fader gik norden Laden, saa kunde han se Kokken sin Hale oven over Laden."

„Saa har I da mange Æg og store Æg, siden I har saadanne Smaahøveder?"

„Ja, det er saa sær grov, de Æg de kan gjøre, vi kjører vel to Gange hver Uge hen med et Læs Æg."

„Jamen jeg tykker, det er galt med jer at faa Stunder til saadant noget midt i Sommertiden."

„Det kniber ogsaa," siger han, „men saa maa vi jo læsse, saa godt vi kan. Det var en Dag, jeg skulde til at læsse paa, og vor Førekarl skulde forke dem. Saa blev han ved at fly op til mig saa længe, til jeg kom en Rendemil nær Himmelen og havde nær aldrig kommet ned."

„Hvordan er det da gaaet til?" siger hun, „for du er da kommen ned, siden du er her."

„Ja, jeg var da saa heldig at træffe paa Maanen, og der sad en Mand oppe og snoede Sime af Boghvedeavner. Der laante jeg hundrede Favne af ham, men de kunde ikke slaa til, og saa skarrede jeg min Tællekniv ved Enden af, men da var der endnu tre-

dive Alen til Jorden. Saa tog jeg mine Hosebaand og mine Pranniseler, og de gjorde de ti Alen, men der var endnu tyve Alen tilbage, og jeg vidste ingen Raad. Saa kom der en Myg flyvende, og den sine Tarme gjorde de andre ti Alen ud. Nu kunde jeg ikke faa mere, og saa maatte jeg lade mig dumpe. Men saa faldt jeg lige ned i en Ulvebo."

„Hvordan Tilstand var der inde?" sagde Jomfruen helt nysgjerrig.

„Ja, der var det skjønt, det var det rareste Gilde, jeg længe har været med til. Ulveungerne skulde døbes, og din Fader og min Fader skulde være Faddere. Saa laante din Fader fire Skilling af min for at ofre med Ulveungerne."

Nu var det jo halvt fornærmeligt for hende, og hun blev som noget utaalmodig, men Jesper blev ved:

„Ja, hvad mere var, min Fader var endda saa høflig, at han havde hans Hat af, men din Fader sad med hans paa."

Det kunde hun ikke vide, sagde hun, hendes Fader havde altid været lige saa høflig en Mand som hans Fader.

„Det er maaske mulig," siger Jesper, „men det var nok heller ikke af Uhøflighed, han havde ladet hans Hat blive siddende. Men han havde en Kniv i den, som han havde stjaalet . . . ."

„Det er min Sæl Løgn, saa ved du det!" sagde Jomfruen helt opbragt.

„Det var ogsaa det, det skulde være," sagde Jesper, „men ved det har jeg nu vundet baade dig og Gaarden."

Det maatte hun jo tilstaa, og saa varede det ikke længe, inden hun blev Madam Naasvis. Jeg var der en Gang og talte med dem, og da gav de mig alt, hvad godt var, og det havde ingen Afsmag, for de satte syv tomme Tallerkener paa Bordet for ved mig,

og den ottende var der ingen Ting paa. Men saa fik jeg ogsaa et Par Glarsko, jeg skulde have at gaa hjem i, og en Silkekjole, men da jeg kom ud, stødte min Fod imod en Sten, og jeg maatte da gaa paa mine bare Ben. Den Gang jeg kom ind i Skoven, rev jeg min Silkekjole, og saa maatte jeg gaa i mine Ralter og Pjalter hjem. Saadan stod det Besøg af hos Fru Naasvis.

---

41. Den forskudte Søster.

Der var en Gang tre Piger, deres Forældre var døde, og de var saa fattige, at de maatte gaa ud at tigge, for de havde intet til Føden hjemme. Men de to ældste var nu altid saadan efter den yngste, og naar de fik noget tigget sammen, var det knap, de vilde dele det med hende. Saa var det en Dag, de havde faaet noget Mel til Givens, saa meget, at de hver kunde faa en Kage af, og de bagede Kagerne; men saa maatte den yngste ikke faa hendes Kage for de to ældste, og de jog hende ud af Huset med de Ord, at hun kunde gaa ud og tigge noget igjen.

Som hun nu gik baade sulten og harmet og græd hendes modige Taarer, kom der en gammel Mand til hende, og han sagde:

„Hvad gaar du og græder for, min lille Pige?“

Ja, saa fortalte hun ham, hvordan hendes Søstre havde taget hendes egen Kage fra hende og saa gjennet hende ud bag efter.

„Nu skal du ikke græde længere,“ siger han, „det skal nok blive godt alt sammen. Men du skal ikke gaa og tigge længere. Gaa nu hen til den Herregaard, der ligger, og faa Plads der som Sypige.“

„Hvordan skal jeg være Sypige?“ siger hun, „min Moder har aldrig lært mig at sy.“

„Jo, det skal nok gaa dig godt alligevel,“ siger ıan igjen, „gaa du kun derop, som jeg siger.“

Saa fulgtes de ad et lille Stykke, og han gav ıende Underretning om, hvordan hun havde at forıolde sig. „De vil først komme til dig med et Stykke ;rovt Blaargarn, for at du kan vise dem, hvor dygtig lu er, men saa skal du sige: Min Moder bad mig ıldrig sy Blaargarn.“

„Ja, det kan jeg sige med Sanden, for min Moler har aldrig ladet mig sy noget i hendes Dage.“

„Saa kommer de med et Stykke Hørgarn, men du skal sige lige saadan: Min Moder bad mig aldrig sy Hørgarn. Saa vil de komme med fint Tøj og lægge til dig, det skal du tage fat paa og skære og sy, hvad de ønsker.“

„Jeg er saa kjed af det, for det gaar rent galt,“ siger Pigen.

„Nej vist gjør det ikke,“ siger den gamle, „det kommer til at gaa af sig selv, og skulde der ellers blive noget i Vejen med dig paa én Maade eller en anden, saa gaar du hen til den store Kiste, der staar i dit Kammer, og lukker den op, saa skal du finde mig der og snakke med mig om, hvad der ligger dig paa Sinde.“

Saa tager hun Mod til sig og gaar op paa Herregaarden. Hun spørger, om de fattedes ikke en Sypige. Jo, det gjorde de nok, sagde de og sad og flantede og saa til hverandre, for de tænkte, at det var vist en svar Sypige, saa ringe som hun saa ud. Saa kom de med et Stykke Blaargarn, for at hun skulde vise, hvad hun kunde. „Min Moder bad mig aldrig sy Blaargarn,“ sagde hun. Naa, saa kom de med et Stykke Hørgarn, men hun sagde lige saadan. De begyndte nu at komme i Tanker om, at hun maatte vist have haft en fin og fornem Moder, og kom da med kostbart Tøj og fine Sager. Det var af den rette Slags, og da

de havde sagt, hvad de ønskede, begyndte hun at skære og sy, og det var for hende, som hun havde brugt Sags og Naal i mange Aar. De blev strags saa tilfredse med den Sypige, at de vilde beholde hende.

Saa gik Sønnen der paa Gaarden og fik Lyst til hende, og de blev da Kjærester. Forældrene syntes ikke saa farlig godt om det, da han begyndte at tale om, at hun skulde være hans Kone, for hun havde jo ingen Ting. Nu gik hun jo af og til og lukkede Kisten op for at snakke med den gamle Mand, han skulde altid trøste hende, da hun var saa ræd for, at det vilde gaa galt i Uddraget. Saa siger Kjæresten en Dag til hende:

„Hvad er det, du har i den Kiste? jeg tykker, at du gaar saa tit og ser til den."

Ja, hun vilde jo ikke ret ud med Sproget, det havde ingen Ting at betyde, sagde hun.

Jo, han vilde jo have det at vide, og der maatte da være noget, hun skulde vise ham det.

Saa blev hun meget harmet og gik strags hen til Kisten. „Det skal du ikke kere dig efter," siger den gamle, „fly ham kuns Nøglen og bed ham selv lukke Kisten op. Men nu er det den sidste Gang, du træffer mig her. Derfor vil jeg sige dig med det samme, at den Kage, som dine Søstre tog fra dig, vil komme og danse for ved din Seng, naar du kommer ad Sengen paa din Bryllupsaften. Det vil du komme til at le ad, og saa vil din Brudgom spørge, hvorfor du ligger saadan og griner. Da skal du svare, at du lo ved at komme til at tænke paa de to Guldspir, der er paa dette her Slot, og saa de tre, der var paa din Faders."

Nu gik hun med den Besked ind til Kjæresten og gav ham Nøglen. „Der har du den nu," sagde hun, „saa kan du selv lukke op og se efter, hvad der er i Kisten."

Det gjorde han, og da var den fuld af Guld og

Sølv. Hvad hun ikke var gjæv før, saa blev hun det nu, og deres Bryllup blev strags bestemt, nu var der ikke noget i Vejen hos Forældrene.

Saa paa Bryllupsaftenen, da Brudeparret var kommet i Seng, giver Bruden sig til at le saa hjærtelig. „Men hvi grinner du endda saadan?“ siger han. Nu var det jo Kagen, hun lo ad, den dansede nok saa nydelig for ved Sengen, men hun siger jo, som den gamle havde undervist hende, at hun var kommen til at le ved Tanken om de to Guldspir, der var paa dette her Slot, og de tre, der var paa det, hendes Fader boede i.

„Var der tre Spir paa din Faders Slot,“ siger han, „saa vil jeg ogsaa hen og have det at se; jeg havde aldrig tænkt, at din Fader var af saa villele en Stand, det maa jo være meget bovnere hos ham end her hos mig.“

Den Nat havde Bruden ikke mere Glæde end til sig selv, hun forstod ikke, hvordan det nu vilde gaa. Næste Morgen vilde han af Sted, og hun skulde med. Da de havde kjørt et Stød, kunde de allerede begynde at se Spirene paa Slottet. Saa tykte hun ingen Raad der var længere, og da de kom over en Bæk, forlangte hun at komme af, for hun havde til Hoveds at gaa hen og drukne sig selv. Som hun nu gaar langs med Bækken, kommer den gamle Mand igjen og spørger om, hvor hun vil hen.

Ja, hun tykte ikke, hun vilde hænde den Skam at komme ind paa Slottet efter den Snak, hun havde ladet falde.

„Jo, du kan frit gaa tilbage til Vognen og kjøre videre,“ siger han, „jeg har sørget for, at Mand og Kone skal komme ud og tage imod dig, som du kunde være deres egen Datter.“

Saa tog hun Mod til sig og gik tilbage.

Hendes Mand havde jo ingen Ting mærket, og

da de kommer til Slottet, springer Mand og Kone, lige saa fine som de var, ud og kysser hende og tager imod hende, som om det kunde være deres egen Datter, der kom tilbage fra en Rejse. Bruden var glad, men Brudgommen var ikke mindre. Han blev aldrig klogere, end at det var hendes Hjem, og saa stod det til dem selv at vælge, hvilket Slot de vilde bo paa for Fremtiden. Jeg ved ikke, hvad for et det blev, og det er jo lige meget, Slottene var bovne nok anten af dem.

---

42. De hjælpende Dyr.

Der var en Skrædder og en Skomager ved det kongelige Hof, og de var gode Bekjendte. Saa siger Skomageren en Dag, om de skulde ikke flytte og rejse hen til en fremmed Egn. „Ja, hvorfor skal vi det?“ siger Skrædderen, „vi har det jo godt, som vi er.“ Nej, han var ikke fornøjet med det her, og han tykte, de skulde følges ad. „Du kan føje mig i at følge med, det er saa rart at have Følgeskab.“ — „Ja, kan jeg føje dig i det,“ siger Skrædderen, der var saadan et godt sølle Skind, „saa vil jeg ogsaa følge med, men det er galt, jeg har ikke Klæder at rejse i.“ Da skulde Skomageren nok sørge for nogle, og da det var gjort, rejste de ud i den vide Verden.

En Aften kom de til en Kro og vilde have Herberg. Der sidder nogle Karle ved et Bord og spiller Kort, og da de to rejsende kommer ind, siger de: „Er der ingen af de to Herrer, der vil spille?“ — „Nej,“ siger Skrædderen, „jeg spiller aldrig Kort.“ Men Skomageren gaar der hen og kommer i Lag med dem, og det varer aldrig længe, inden han havde tabt alle hans Penge. Saa var han færdig med Kortspillet.

Da de var komne i Seng, klager Skomageren sig

over, hvor ilde det var gaaet ham, og siger til Skrædderen: „Nu kan jeg ikke betale det, jeg bliver skyldig her, men vil du ikke lægge det ud for mig?“ Jo, det skulde han nok. Om Morgenen, de skulde af Sted, betalte Skrædderen for dem begge, og saa gav de sig igjen paa Vandring. De kommer da ud i en Skov og kommer med en Sti, hvor de skal gaa efter hverandre, og Skomageren skal da gaa for af. Allerbedst som de gaar, vender han sig lige om med en Skomagersyl i hver Haand og jager dem ind i Skrædderens Øjne, saa han stikker dem ud begge to.

„Aa fy!“ siger Skrædderen, „hvorfor gjorde du endda det? nu kan jeg ikke se og er i saadan en Pine tillige med.“ Det sagde Skomageren jo ikke noget til. „Aa, du maa endelig ikke forlade mig her, du skal hjælpe mig til By,“ sagde den arme Stakkel. „Ja, det skal jeg nok,“ og han slæber ham med sig hen til en Træstamme. „Nu kan du lægge dig her saa længe, til du kerer dig og kan gaa her fra.“ Dermed gik Skomageren og rejste tilbage til Hoffet nok saa fornøjet over, at han havde faaet Skrædderen af Vejen.

Skrædderen bliver nu liggende der til ud ad Natten. Da kommer der tre Ravne og sætter sig i et Træ tæt ved ham. Saa siger den første til den anden: „Hvad nyt bringer du?“

Ravnen svarede: „Om en Time falder der en Dug over Jorden, som kan kurere ethvert Menneske, i hvad Sygdom han saa har? — Hvad nyt bringer du?“ siger den til den tredje.

„Jeg bringer det, at der bor en Mand her uden for Skoven, og han har en Mødding, som ingen vil fylde ud, for den er fuld af Hugorme og Snoge. Men neden under den Mødding staar en Kiste, som er fuld af ene Guldpenge.“

„Haha,“ tænkte Skrædderen, „de to Dele er passende til mig.“

findes ingen Ting. Til sidst skyvler han dygtig haardt og træffer nu paa Kisten. Manden stod og saa paa ham imens. „Hvad er det? det er, ligesom jeg træffer paa noget Fjæl.“

„Det ved jeg ikke,“ siger Manden, „det er dit, hvad der er.“

Saa faar han en Kiste op, og den er fuld af ene Guldpenge, saa det sædede, hvad Ravnen havde sagt.

Nu gaar han hen og kjøber sig et Sæt Klæder, der var fint for Alvor, og en Karet og fire Heste, og saa lejer han Kusk og en Tjener, de skal kjøre med ham lige ad Konstantinopel.

Et Stød før de kommer der, kommer der en Mand om ved dem med en stor Fisk. „Her har jeg en forfærdelig stor Fisk,“ siger han til Kusken, „vil din Herre ikke kjøbe den?“

„Ja, hvad er det for en Fisk?“ siger Skrædderen.

„Det er Fiskekongen,“ siger Manden.

Hvad han vilde have for den?

Saa siger han det. „Ja, det gaar ikke saa nøje til, smid Fisken bag i Vognen, og saa har du her en Haandfuld Penge for den.“ Ja, det var meget for meget, han skulde have saa mange Slags Tak.

Da de saa kommer til den store Bro over Bækken, siger Fisken: „Aa, dyp lige mit Hoved i Vandet, jeg bliver saa tør, at jeg kan snart ikke leve.“ Herren springer af Vognen og holder Fisken i Vandet. Fut! saa er den fra ham. Ja, det kunde de andre to have sagt ham, de tvivlede nok paa Spillet.

Saa kommer de til Konstantinopel, og de kjører lige om for Slottet. Der kommer en Tjener springende ud og skal tage imod dem. „Hvad er det for en Herre?“ spørger han.

„Jeg er en rejsende Doktor, og jeg har hørt, at Kongen var syg.“

„Ja, det er han ogsaa,“ siger Tjeneren, „men ham

er der ingen, der kan kurere, for han har haft alle de Doktorer, der er til, tænker jeg."

„Ja, det er da ikke Tilfældet, for han har ikke haft mig endnu."

Saa løber Tjeneren ind og mælder, at der var en Mand uden for, som vilde forsøge at kurere Kongen, Strags bliver der spændt fra, og han kommer ind. Om han troede, at han kunde helbrede ham? siger Kongen. Ja, han gjorde. „Er du gift?" Nej, han var ikke. „Ja, saa kan du faa min Datter og Kongeriget, hvis du forstaar dine Ting."

Saa smører han ham med det, der var i Krukken, og da han faar smurt et Par Gange, er Kongen rask. Nu skulde Doktoren jo have Datteren, men han takker for Tilbudet, han vilde ikke have hende. Ja, saa skulde han ogsaa have en uhyre stor Belønning. Nej, han vilde ingen Ting have, for han trængte ikke til noget. Saa sagde han Farvel og rejste.

Men Kusken og Tjeneren blev sprøjtegale paa ham for det; vilde han ikke selv have noget, kunde han jo have ladet dem faa, hvad Kongen vilde unde ham. „Det skal I slet ikke bryde jer om," sagde han, „I skal nok faa det, jeg har lovet jer, og saa er det Snak nok."

Da de kom til Broen, siger han, at de skulde standse lidt, maaske Fisken kunde komme igjen. Nej, der kom ingen Fisk. Ja, saa kjørte de igjen et Stød, til de kom op paa Hedevejene, og der kom en Ravn til dem og spørger, om den kunde ikke faa en af hans Heste at æde, for den var saa sulten, den skulde ud at slaas med Myrekongen, og det var jo galt at tage sulten til det. „Jo," siger Skrædderen, „fly den en af Hestene!" De var gale over at skulle kjøre med tre, men det kunde nu ikke blive til andet.

Da de faar kjørt et Tag igjen, kommer den anden Ravn og forlanger en Hest, den skulde ogsaa ud at

slaas med Myrekongen. Ja, den skulde have en, for Skrædderen var god af sig som altid, men de andre var pinegale. Lidt efter kommer den tredje Ravn, og den faar ogsaa en Hest. Saa, nu skal de til at kjøre enspænd.

Da de var komne lidt længere frem, møder de Myrekongen, der siger, om de vil ikke gjøre ham den Tjeneste at kjøre af Vejen, for nu kom han der i den sandede Vej med hele hans Hær, og de skulde ud at slaas med tre Ravne; hvis ikke fik han dem kjørt helt ihjel. Nej, bandede Kusken, nej, de kunde ikke komme af Vejen. „Jo," siger Herren, „vi skal af Vejen, og vi kan vel hjælpe hverandre med at faa Vognen op paa Heden."

Det sker, og da de faar kjørt der et bitte Stød, siger han til Folkene: „Nu maa I andre tage baade Hest og Vogn og Kassen med Pengene og det hele, saa tror jeg ikke, jeg har været jer for nær."

Saa tog Skrædderen Benene med sig og rejste af til Hoffet, der havde han ikke svar langt til nu. Da han kommer, er Kongen saa glad ved ham, at det er mere end jævnt hen, og han springer op og fortæller til Skomageren, at nu er Skrædderen der.

„Er Skrædderen kommen!" siger han, „hvordan ser han ud?"

„Ja, han ser ud, ligesom da han rejste herfra."

„Det var bands," tænkte Skomageren, „ja, er han kommen, saa er han kommen."

Kongen havde nu for Skik at gaa ned og besøge dem begge to hver Morgen. Saa en Morgen, han kommer ind til Skomageren, da grinner han saa stærkt.

„Min gode Hr. Skomager! jeg synes, du ler, hvad ler du af?"

„Aa, jeg ler af, at dersom den Skrædder kan gjøre det, som han har sagt, saa er han klogere end andre Folk."

„Hvad har han da sagt, at han kunde gjøre?" siger Kongen.

„Han har sagt, at dersom han kom til at sove ved Kongens Datter, saa skulde hun faa en Søn, der kunde sige Bedstefader den Nat, han blev født."

„Ja, har han sagt det, saa skal han og komme til at gjøre den Kunst."

Kongen rejser af ned til Skrædderen. „God Morgen, min gode Hr. Skrædder! hvordan gaar det saa med Arbejdet?"

„Aa, Tak," siger han, „det gaar rigtig godt."

„Skomageren fortæller mig, hvordan du skulde have sagt, at naar du kom til at sove hos min ældste Datter, skulde hun den samme Nat faa en Søn, der kunde strags sige Bedstefader."

„Nej, det har jeg rigtig nok aldrig sagt," siger Skrædderen, „og saadant noget forstaar jeg mig ikke paa."

„Ja, vi skal i det mindste have det prøvet, og kan det ikke ske, skal du af med dit Liv."

„Ja, saa kan Kongen lige saa godt tage mig af med Livet strags," siger Skrædderen. Men Kongen gaar, idet han siger: „Nu kan du betænke dig paa det."

Skrædderen sætter sig til at sy uafladelig den hele Dag, og da det bliver Aften, tænder han sin lange Pibe og gaar ud ad Skoven, for han havde en Strikke i Lommen og vilde derud at hænge sig. I det samme kommer der en Ravn til ham og spørger om, hvad det er, han vil til at bestille. Ja, han vilde hænge sig; og saa fortæller han det hele, i Morgen skulde han da af med Livet alligevel.

„Du skal ikke hænge dig for det," siger Ravnen, „gaa du blot hjem og læg dig ved Prinsessen, du i den ene Side af Sengen, og hun i den anden, men rør ikke ved hende, saa skal det ikke blive endt med, at

Drengen skal sige Bedstefader, men han skal ogsaa kunne sige baade Fader og Moder og Bedstemoder."

Saa gik Skrædderen hjem og kommer ind i Prinsessens Seng. Ud ad Natten vaagner han, og da ligger Barnet imellem dem. Saa siger Barnet: „Jeg frygter for, jeg klemmer dig, Fader."

„Nej, du gjør ikke, min Dreng, bliv du kuns liggende."

Saa vaagner Prinsessen og begynder at vralte.

„Jeg frygter for, jeg klemmer dig, Moder."

Nej, du gjør ikke, min Dreng, lig du kuns."

De ligger da tro hos hverandre til Dag.

Nu vilde Kongen og Dronningen jo ind at se, hvordan det stod til. Strags, de er inde af Døren, rejser Drengen sig op i Sengen imellem Fader og Moder og siger: „God Morgen, Bedstefader, og god Morgen, Bedstemoder!" Naa, det var jo saa udmærket.

Saa gaar der nogle Dage hen igjen; Kongen besøger dem hver Morgen, baade Skomageren og Skrædderen. Endelig en Dag grinner Somageren igjen.

„Jeg synes, du ler," siger Kongen, „hvad mon det er ad?"

„Ja, jeg ler ad den Skrædder; dersom han kan gjøre det, han har sagt, saa forstaar jeg ham ikke længere."

„Naa," siger Kongen, „hvad har han nu sagt?"

„Ja, han har udladt sig med, at han kunde sige, hvad de tre Prinsesser hedder, og hvad Aar og Dagtal de er født, og det er da ellers noget, som ingen Mennesker i hele Riget ved Besked om."

„Ja, har han sagt det, saa skal han og komme til at prøve det," sagde Kongen.

Han gaar ind og siger: „God Morgen, min gode Hr. Skræddermester! hvordan gaar det saa?"

„Ja, Tak," siger Skrædderen, „det gaar jo godt."

„Men nu kommer det an paa, om du kan gjøre, hvad du har sagt.“

„Jo, det kan jeg vel,“ siger Skrædderen, „jeg plejer aldrig at prale.“

„Du kan jo sige, hvad mine tre Døtre hedder, og hvad Aar og Dag de er fødte alle tre.“

Nej, det havde han endda aldrig sagt, og ikke heller han vilde prøve paa det, for han kunde ikke.

„Ja, det sagde du ogsaa om det sidste, men du fik det dog herlig forrettet. Nu kan du betænke dig paa det til i Morgen, og gjør du det ikke, skal du af med dit Liv.“

„Ja, saa kan Kongen lige saa godt tage mig af med Livet i Dag som i Morgen.“ Men Kongen vilde ikke høre mere og sagde Farvel.

Skrædderen satte sig til at sy saa uafladelig den Dag. Da det bliver Aften, tænder han sin lange Pibe og vil ud ad Skoven at hænge sig. Saa kommer der en Ravn til ham og spørger om, hvad det er, han pønser paa.

„Jeg vil hænge mig i Aften, for ellers skal jeg af med mit Liv i Morgen.“

„Hvorfor skal du det?“ sagde Ravnen, og nu fortalte Skrædderen den hele Bedelighed.

„Det skal du ikke hænge dig for, for det kan du magelig gjøre. Nu kan du gaa hjem og lægge dig i din Seng, og i Morgen gaar du ind i Stuen, hvor du skal træffe Prinsessen. Men læg dig nu efter at huske paa det, jeg siger dig. Den første af dem sidder der en Flue paa Næsen af, og hun slaar aldrig saa tit efter den, den jo sætter sig der igjen. Hun er den ældste og hedder Sofie, og hun er født 1821 den 22de Januar. Den anden sidder der en Edderkop paa Næsen af, og den kan hun heller ikke gjenne væk. Hun er den næstældste og hedder Mathilde, og hun er født 1822 den 23de Januar. Den yngste har en Spyflue

paa Næsen, og hun gjenner den aldrig saa tit væk, den kommer jo igjen. Hun hedder Ane og er født 1823 den 24de Januar. De kan ikke blive fri for de tre Dyr eller komme ud af Stuen, inden de kommer hen til dig, flyr dig Haand og kysser dig."

Saa gaar Skrædderen hjem med den Fortrøstning, lægger sig til at sove og kerer sig ingen Ting efter.

Om Morgenen, han kommer op, skal han jo ind til Kongen, og saa bliver der kaldt paa Prinsesserne. De kommer ogsaa lige efter hverandre og stiller sig naturligvis paa lige Side inden Døren. Det hele, Skrædderen har at kjende dem paa, er de Dyr, der har sat sig paa deres Næser, og som de staar og slaar til lige saa saare.

„Naa," siger Kongen, „hvad for en af dem er saa den ældste?"

„Aa, det er hende, der staar," siger Skrædderen og peger paa hende med Fluen. „Hun hedder Sofie og er født den 22de Januar 1821."

„Hvem er saa den næstældste?"

Ja, han saa efter Edderkoppen. „Det er hende der."

„Hvad hedder hun?"

„Mathilde og er født 1822 den 23de Januar."

„End saa den yngste, hvad hedder hun?"

„Hun hedder Ane og er født den 24de Januar 1823."

„Det er altsammen meget rigtigt," siger Kongen, „og saa vilde du endda sige i Gaar, at du kunde ikke gjøre det." Ja, han var ikke for det.

Imidlertid stod Pigerne og havde nok at tænke paa med at holde de Dyr af deres Næser, lige saa snart de jog dem af, lige saa saare var de der igjen.

„Ja, nu maa I gjærne gaa," siger Kongen til Pigerne. Men de staar, som de er naglede, og kan ikke rokke dem af Stedet. „Ja, vi kan ikke gaa," siger de.

„Hvad for noget," siger Kongen, „hvad skal det

blive til, og hvad skal vi gjøre med de tre Dyr, der sidder paa deres Næser?"

Ja, Skrædderen lod, som han ikke kjendte noget til det. „Dersom Skomageren ikke kan fly dem derfra?" siger han. Ja, de maatte øjeblikkelig have Bud efter Skomageren. Han var glad ved at komme ned og faa Prinsesserne at se, og han kommer og siger, at de maa og skal gaa, men det hjælper lige meget, og han tager ved dem og vil rykke dem, men de kommer ikke ud af Stedet.

„Ja," siger Kongen, „nu kan du gjærne gaa, for du gjør ingen Nytte alligevel. Men hør, min gode Skrædder! du kan næsten gjøre alle Ting, du kan nok ogsaa hjælpe Prinsesserne til Rette."

„Ja, paa en vis Betingelse," siger han, „og det er, at de vil kysse mig og fly mig Haand." De to yngste siger nej, huha! nej, før de skulde kysse ham, vilde de hellere blive staaende. Men den tredje — det var hende, han havde ligget hos — hun sagde, at det kunde da blive godt, og hun rækker efter ham med Haanden. Saa snart han saa var kommen hen og havde kysset hende, kunde hun gaa ud, og i det samme fløj Fluen fra hende.

„I maa helst bære ier lige saadan ad," siger Kongen til de andre, og endskjøndt det var en kjedelig Tur at gjøre, blev de dog nødte til det. Saa var de ogsaa fri.

Saa gaar der et Tag hen igjen, og da er Drengen vogset og bleven saa stor, at han kan gaa ene ud ad Skoven. En Dag kommer der en Ravn til ham og siger: „Hvis Søn er du?"

„Hofskrædderens," siger Drengen.

„Har du Lyst til at faa en Sabel?"

„Ja, men jeg er vel bitte endnu til at bruge den."

„Nej," siger Ravnen, „for Sabelen er ogsaa bitte, den er ikke større, end at du kan have den i din Vest-

lomme, men den kan alligevel overvinde en hel Krigshær, om den er end aldrig saa stor. Den, som du peger ad med Sabelen, den falder."

Ja, saa vilde han gjærne have den og putter den i Lommen, og da han er kommen hjem, viser han Fader og Moder, hvad han har faaet.

En Dag, da Kongen kommer ind til Skomageren, grinner han igjen. „Hvad ler du nu ad?" siger Kongen.

„Jeg ler ad den bands Skrædder, for det er endda et forfærdeligt Menneske."

„Naa, hvad er der nu ved det med Skrædderen igjen?"

„Han har sagt, at han kunde skaffe en Bog, som man kunde se i, hvem der havde været Konger og Fyrster og Raadsherrer og store Mænd i hele Landet siden Verdens Skabelse."

„Det var jo skjønt," siger Kongen, „har han sagt det, skal han ogsaa komme til at skaffe den."

Han rejser ned til Skrædderen og siger: „God Morgen, min gode Hr. Skræddermester! hvordan gaar det?"

„Jo Tak, Deres Majestæt! saa længe man har Fred i Huset, saa gaar det jo godt."

„Ja, nu har du ikke Fred længere, for nu har du jo sagt noget til Skomageren igjen."

„Nej, jeg har saa mænd ikke, for jeg snakker ikke med ham."

„Jo, du skal have sagt, at du kunde skaffe en Bog, hvori man kan se, hvem der har været Konger og Fyrster og store Mænd her i Landet lige siden Verdens Skabelse."

„Hm, jeg har aldrig nævnet det."

„Ja, den Snak kjender jeg nok, og Bogen skal du skaffe os i Morgen, ellers skal du af med dit Liv."

„Ja, saa kan Kongen lige saa godt dømme mig

af med Livet i Dag, for jeg [illegible] vil [illegible] [illegible] gjøre det." [illegible] Kongen sagde Farvel og gik.

Han kommer sig til at gaa den hele gravlige Dag, og til Aften tænder han hans lange Pibe og sætter sig i Skoven med Reb i Haanden. Saa kommer der nok en Ravn til ham og siger: „Hvad er det nu, du vil bestille?"

„Jeg vil hænge mig, for i Morgen skal jeg af med mit Liv alligevel, og saa vil jeg heller selv gjøre Ende paa det i Aften."

„Hvad er der nu bleven saa galt for?"

Ja, saa fortæller han om Bogen med Konger og Lensherrer og store Mænd, „og den kan jeg jo ikke skaffe."

„Du kan rolig gaa hjem og lægge dig i din Seng, saa skal den Bog, der er Tale om, den er skreven med Guldbogstaver, ligge paa dit Bord i Morgen."

Naa, da Kongen kommer om Morgenen og vil have Bogen, ligger den jo paa Skrædderens Bord, der kan han tage den, og da han slaar op i den, bliver han al forbavset ved at se, at alting er skrevet med Guldbogstaver. „Du er rigtig nok en Karl," siger Kongen, „du siger altid, du kan ikke, men du gjør det alligevel og det til Fuldkommenhed."

En anden Dag rejser Drengen ad Skoven igjen, og da kommer der nok en Ravn til ham. „Hvis Søn er du?" siger den.

„Jeg er Hofskrædderens."

„Har du ikke Lyst til at faa et Skib?"

„Jo, det kunde være godt nok," siger Drengen, „men jeg er saa bitte, jeg forstaar ikke at sejle."

„Ja, Skibet er heller ikke svar stort," siger Ravnen, „for det er ikke større, end at du kan have det i din Vestlomme."

Ja, saa vilde han gjærne have det. „Pas nu godt paa det, min Dreng, og i Fald du nogen Sinde skulde

faa Brug for det, saa bliver det til et stort Orlogsskib, saa saare du sætter det paa Vandet, men saa snart du tager det op igjen, kan du putte det i din Vestelomme."

Ja, den skulde have Tak for det, og han skulde nok passe paa det. Da han kommer hjem, viser han Fader og Moder Skibet og fortæller dem, hvad Egenskab det havde. Drengen bliver da saa gjæv paa Slottet baade med de gamle og unge og Fader og Moder, at han er nær ved at forene de to, som jo ellers ikke kom hverandre ved.

Saa en Morgen, da Kongen gik sin sædvanlige Tur, grinnede Skomageren igjen. „God Morgen, Skomager! jeg synes, du ler, hvad ler du ad?"

„Jeg ler ad den Skrædder, det er endda et forfærdeligt Menneske, dersom han kan gjøre det, han nu har sagt."

„Ja, har han sagt nogen Ting," siger Kougen, „saa kan han vist ogsaa gjøre det, for der plejer ingen Ting at gaa ham paa; hvad har han nu sagt?"

„Han sagde, at han kunde skille alt Kornet ad paa Kongens Kornkammer, som Rotterne har samlet sammen i en Dynge, og det kan han gjøre saa nøjagtigt, at der skal ikke være en falsk Kjærne i nogen af Dyngerne."

„Ja, har han sagt det, skal han ogsaa komme til at prøve det, for det var Gavn, om den Ting blev gjort."

Han rejser ned og siger: „God Morgen, min gode Hr. Skræddermester! hvordan gaar det saa?"

„Aa, Tak!" siger han, „det gaar jo rigtig godt."

„Kan du nu gjøre det, du har sagt?"

„Saa — , er der Galskab nu ved det igjen, hvad har jeg nu sagt?"

„Du har sagt, at du kan skille Kornet i mit Kornkammer ad, som Rotterne har blandet sammen, saa hver Slags kommer i sin Dynge, og det skal du nu

til at prøve, for det var stor Gavn at faa det Arbejde gjort."

„Nej, det har jeg aldrig sagt, og ikke heller jeg vil prøve paa det."

„Ja, det skal du prøve; du kan faa otte Dage til det, og gjør du det ikke, skal du af med dit Liv."

„Saa maa Kongen lige saa gjærne dømme mig fra Livet i Dag, for jeg vil ikke og kan ikke have med det at gjøre."

„Jo," siger Kongen, „du gjør det nok, naar det kommer til Stykket."

Han sætter sig til at sy den hele ganske Dag, og mod Aften tænder han hans lange Pibe og vil til at forsøge at drukne sig for det Sæt, nu har han prøvet det andet tre Gange. Saa rejser han da ud igjennem Skoven og vil jo ned til Stranden. Men inden han kommer helt gjennem Skoven, saa møder han Myrekongen. „Hvor vil du nu hen? hvad er der ved det med dig?"

„Jeg vil hen og af med mit Liv paa én Maade, for jeg kan ikke være til længere."

„Hvad er der da i Vejen for dig?"

„Der er blevet sat mig for, at jeg skal skille Kornet ad i Kongens Magazin, saa hver Slags kommer i sin Dynge, Havre for sig og Rug for sig og Byg lige saadan. Jeg maa rigtig nok faa otte Dage til det, men hvad kan det hjælpe; jeg kunde ikke gjøre det i hele min Levetid."

„Du skal ikke undlive dig for det," siger Myrekongen, „for det skal have gode Veje. Nu kan du gaa rolig hjem og lægge dig i din Seng til i Morgen, saa kan du blot sige til Kongen, at han næste Nat skal holde den Gade, hvor Kornkammeret er, fri for Færdsel, fra det bliver mørkt og saa til Midnat, og saa skal han lade Magazindøren staa paa Klem, saa skal Kornet nok være skilt ad om Morgenen."

Skrædderen gaar saa rolig hjem, og om Morgenen kommer Kongen jo og spørger, om han havde faaet begyndt med Arbejdet.

„Nej, endnu ikke," siger han, „men du skal lade den Gade være fri for Færdsel af baade kjørende og gaaende og ridende fra Mørkningen til Midnat, og saa lade Magazindøren staa paa Klem, saa skal Kornet nok blive skilt ad."

Næste Morgen kommer Kongen igjen og spørger, om han nu havde begyndt med Arbejdet. Ja, han troede nok, det var færdigt, nu kunde Kongen gaa op og se til det.

„Saa følger du med derop," siger han til Skrædderen. De fulgtes da ad, og der var ikke en falsk Kjærne ved nogen Dynge. „Du er rigtig nok en dygtig Skrædder," siger han, Kongen.

Saa rejser Drengen ud ad Skoven igjen, og da kommer der atter en Ravn til ham og spørger ham, hvis Søn han var.

„Jeg er Hofskrædderens."

„Har du ikke Lyst til at faa en Øgse?" siger Ravnen.

„Jo saa mænd," siger han, „men jeg er saa bitte og kan vel ikke bruge en Øgse."

„Jo, Øgsen er ogsaa bitte, den er ikke større, end at du kan komme den i en Vestlomme; men den er alligevel saa skarp, at du kan fælde det største Træ, der er i Skoven, med ét Hug."

Jo, saa vilde han gjærne have den.

„Pas nu godt paa Øgsen, min Dreng, du kunde gjærne faa Held til at faa Brug for den."

Ja, det skulde han nok, og han gaar hjem og fortæller Fader og Moder, sikken Øgse han havde nu faaet, og hvilken Egenskab der var ved den.

Saa om en Tid, da Kongen kommer til Skomageren

igjen, sidder han atter og grinner. „Hvad ler du nu ad?“ siger Kongen.

„Jeg ler ad den bands Skrædder, for nu har han endda sagt det mest urimelige, som jeg har hørt fra ham endnu.“

„Naa, hvad har han saa sagt?“

„Han har sagt, at han kunde skaffe en Guldkaret, der gik paa ikkun ét Hjul, den kan gaa baade paa Land og Vand uden at vælte og gaa af sig selv uden Hestekraft.“

„Ja, har han sagt det,“ siger Kongen, „saa skal han og komme til at skaffe den, for det var endda skjønt at faa saadan en Vogn at se. — God Morgen, min gode Hr. Skræddermester! hvordan gaar det saa?“

„Aa, Tak,“ siger han, „det gaar rigtig godt.“

„Kan du gjøre det, du nu har sagt?“

„Hvad mon jeg nu skal have sagt?“ siger Skrædderen.

„At du kunde skaffe en Guldkaret, der gaar kun paa ét Hjul og driver sig selv, og saa skal den kunne gaa baade paa Land og Vand.“

„Nej, det har jeg aldrig sagt, ikke heller jeg kan prøve paa det.“

„Den skal du skaffe os til i Morgen, ellers skal du af med dit Liv.“

„Ja, saa kan Kongen lige saa godt dømme mig fra Livet med det samme, for jeg vil ikke prøve paa det.“

„Aa, pyt, god Karl, det har du sagt saa tit!“ og dermed gik Kongen.

Skrædderen sætter sig til at sy saa uafladelig den hele udslagne Dag, og ad Aften tænder han hans lange Pibe og vil til Havet at drukne sig. Nu havde han forsøgt det tre Gange at gaa ad Skoven at hænge sig og en Gang igjennem den for at komme ned at drukne sig, nu vilde han ikke gaa gjennem Skoven

denne Gang, men lige ad Havet til. Da han kommer saa der ned og vil til at begynde med at drukne sig, saa kommer Fiskekongen. „Hvad er der ved det med dig? hvad er det, du vil bestille?"

Ja, han vilde da drukne sig, for han skulde af med Livet alligevel.

„Hvad er der nu blevet dig sat for?"

„Jeg skal skaffe en Guldkaret," og den skulde da være saadan og saadan.

„Det skal du ikke drukne dig for, gaa du kun rolig hjem og læg dig i din Seng, saa skal Kareten staa i Gangen i Morgen. Og saa saare du sætter dig paa den og siger: Drej rundt! saa gaar den."

Han gaar hjem og lægger sig rolig hen, og om Morgenen staar Kareten i Gangen. Da kommer Kongen og spørger til, om han har den færdig. Ja, den stod i Gangen. Saa vilde Kongen ud at have den at se, og den behagede ham, saa han siger: „Det er jo en nysselig en, maa jeg komme op at kjøre i den?"

„Jo, det maa du gjærne, vær saa god!" siger Skrædderen.

Da Kongen kommer op at sidde, siger han: „Men kan den nu løbe?"

„Ja men saa skal jeg med," siger Skrædderen, og da han er kommen op til Kongen, siger han saadan ved sig selv: „Drej rundt!" og strags flyver de ud i den vide Verden.

Da de kommer saa omentrent midt ud paa et Hav, hvisker han: „Holdt!" og saa stod de.

„Men hvad nu?" siger Kongen, „tu vi staar stille."

„Ja, nu kommer vi vist til at vade i Land," siger Skrædderen.

„Det var da forskrækkeligt," siger Kongen, nej, det kunde da ikke være muligt, for vade til Land kunde de ikke. Saa hvisker han jo til den igjen, at den skulde dreje rundt og gaa, og saa fik Kongen da

den Sorg slukket, for om et Øjeblik var de tilbage i Gaarden, og saa gjorde de Holdt.

„Det var endda en uhyre rar en," siger Kongen, og saa fik de den trukket ind, at den kunde staa og hvile sig for det første.

Endelig en Dag kommer der Bud til Kongen, at hans Nabokonge erklærer ham Krig, og derover blev han saa harmet, at han vidste hverken ud eller ind. Saa gaar han ned til Skrædderen. „Er der ingen Ting, du ved, at Skomageren snakker om?" siger han, „for han har altid saa meget at sige om dig."

„Jo, han har sagt, at han kunde fælde det største Træ, der var i Skoven, med ét Hug, men saadan Snak regner jeg snart ikke."

„Ja, har han sagt det, skal han ogsaa komme til at prøve det," og saa rejser Kongen op til Skomageren.

„Naa, Skomager! kan du nu gjøre, hvad du har sagt? Skrædderen har altid vist sig som en Karl."

„Hvad mon jeg da har sagt?" siger han.

„At du kunde fælde det største Træ, der var i Skoven, med ét Hug."

„Jo, det sæder godt nok," siger Skomageren, „og det kan jeg ogsaa gjøre." Han gjorde jo Regning paa Drengens Øgse.

„Da var det godt, for ellers skulde du have mistet dit Liv."

Da Kongen var gaaet, sagde Skrædderen til Sønnen: „Du maa ikke lade Skomageren vide, min Dreng, at du har den Øgse."

„Jamen det har jeg fortalt ham, Fader."

„Det var værre, men der bliver vel Raad."

Hen paa Eftermiddagen kommer Skomageren til Drengen og vil laane den bitte Øgse, han havde. „Ja, det kan være det samme," siger Drengen, men idet han flyr ham den, hvisker han til den: „Ja, du hugger da vel ikke for andre end mig."

Næste Morgen rejser Skomageren op ad Skoven og skal til at fælde det største Træ; men han hugger Øgsen fast øjeblikkelig, og der sidder den og er ikke til at rokke. Saa var det jo forbi, og nu skulde Skomageren af med Livet. Han bliver da ogsaa hængt op i det Træ, som han ikke kunde hugge af.

Da Kongen kommer hjem til Skrædderen, siger han: „Saa fik du da ham af med Livet."

„Ja," siger han, Skrædderen, „mon der skulde nu ikke blive Fred i Gaarde?"

„Det kan nok være muligt, men du ved nok, at der er Ufred i Landet, det ved du da ingen Raad til?"

„Nej, jeg ved saa mænd ikke," siger Skrædderen, „men har du ikke snakket med Drengen om det?"

„Drengen!" siger Kongen, „hvad kan det hjælpe?"

„Ja, prøv dog ad og hør, hvad han vil sige."

Saa gjorde Kongen det, og Drengen svarede: „Det er der gode Raad for. Skriv nu til den fjendtlige Konge, at han skal sende en Kæmpe, saa vil du sende en, og saa skal de slaas med hinanden, for ikke at faa alle Folkene slaaede ihjel."

„Ja, min Dreng, det er godt nok," siger Kongen, „men jeg har jo ingen Kæmpe."

„Det er lige meget, skriv kuns, hvad jeg har sagt, saa skal det nok gaa."

Saa skriver han ogsaa om de to Kæmper og foregav, at det var for ikke at have begge Landes Folk slaaede ihjel. Der kommer strags Bud tilbage, at Nabokongen havde hans Folk samlede, og nu skulde han være snar med at samle sine, det med de Kæmper blev der ikke noget af.

Kongen var nu lige harmet og fortæller Drengen, hvad Besked der var kommen. „Ja, skriv saa tilbage igjen," siger Drengen, „at du vil sende en imod hele hans Hær."

„Men hvem skal jeg dog sende?" siger Kongen.

„Aa, du kan jo blot sende mig.“

„Nej, dig kan jeg rigtig nok ikke undvære;“ men det blev nu alligevel, som Drengen vilde.

Saa kommer der Brev tilbage, at den og den Dag kunde Kæmpen møde. „Men du har jo intet at slaa med, min Dreng.“ Jo, saa viser han ham Sabelen, som han trækker op af Lommen. „Men den er jo alt for lille til at slaa med.“

„Jo mindre Sabelen er,“ siger Drengen, „jo bedre kan jeg svinge den.“

„Jaja, men nu skal vi have dig sejlet over til dem.“

„Det sørger jeg selv for,“ siger Drengen, „jeg har et Skib i min Lomme.“

Det grinnede Kongen ad. Ja, nu kunde han følge med ned til Vandet og tage Afsked med ham, saa skulde han faa det at se. Saa snart han satte Skibet paa Vandet, havde han strags et stort Orlogsskib, og det gik han ud paa. „Nu kan du tage rolig hjem, Bedstefader, jeg skal snart være ved dig igjen.“ Dermed sejlede han af, og da han kom til det andet Land, puttede han Skibet i Lommen og gik op imod Hæren. Kongen stod uden for den, og saa spurgte han ham, om det var hele den Krigshær, der skulde slaas i Dag.

„Ja, det er, vi mangler blot den Mand, vi skal slaas med.“

„Nu mangler I ham ikke længere,“ siger Drengen, „for det er mig.“

„Jeg synes, du er for lille til at slaas med saa stor en Krigshær.“

Ja, nu vilde han blot udbede sig én Ting af Kongen, inden de begyndte.

Hvad det var? siger Kongen, „maaske jeg kan ikke opfylde det.“

„Det er, at jeg maa blive stillet ind midt i din

Krigshær, og at ingen maa røre mig, inden jeg gjør det første Angreb."

„Ja," siger Kongen, „du maa gjøre det første Angreb, inden der skal nogen røre dig."

Saa bliver han stillet der ind midt i Krigshæren, og de slaar Krinds runden om ham. Dernæst tager han hans Sabel af Lommen, og idet han svinger den lige runden omkring over hans Hoved, siger han til den: „Nu tager du alle Mand saa nær som Kongen!" Saa laa de jo som slagtede Faar, og Kongen var ene Mand, der stod det over. Nu spørger han ham, hvad han vilde helst, enten nyde den samme Behandling eller følge med over til det andet Land som Fange. „Nej," siger han, „dig kan hverken jeg eller noget Menneske staa sig for, jeg er villig til at følge med dig."

„Jamen det skal være strags, for jeg har lovet at komme snart hjem og fortælle min Bedstefader, hvordan det gik."

Da de kom ned til Stranden, tog han Skibet op af Lommen. Høj! nej, det Skib vilde Kongen ikke sejle paa da. Men da det var kommet i Vandet og blevet til et Orlogsskib, var der ikke noget i Vejen, og saa kom de hjem til Kongeslottet.

„Naa, Bedstefader! her har du Kongen, saa kan du selv underhandle med ham."

Ja, der behøvedes nok ingen Underhandlinger, sagde den fremmede Konge, „for mit Liv er dit, og jeg er din Fange."

„Ja, siden det er gaaet saa heldig," siger Kongen, „saa vil jeg give dig løs igjen."

Saa snakkede Kongen med Skrædderen, om han ikke kunde have Lyst til at blive gift med hans Datter, for de gik snart saa længe sammen, at de blev gode Venner. Jo, det kunde han nok have Lyst til, og de blev ogsaa kontent om deres Ting. Da de havde haft Bryllup, varer det ikke længe, inden Kongen begynder

at blive noget affældig, og saa siger han til Skrædderen, at han vil overdrage ham Riget. „Ja, det skal du have Tak for,“ siger Skrædderen, „men jeg vil saa mænd ikke være Konge. Overdrag saa hellere Riget til min Søn og bliv ved at forestaa det, som du kan.“ Saa gik det saadan, Riget blev overdraget til Skrædderens Søn, men Kongen blev alligevel ved at styre det, saa længe han nogenlunde kunde. Siden blev Sønnen Konge, og saadan en Konge har de aldrig haft i deres Dage og faar aldrig mere.

Dette Æventyr giver et godt Exempel paa, hvorledes man har forstaaet paa en kunstig Maade at væve flere forskjellige Æventyr ind i hverandre, saa de kom til at udgjøre et temmelig organisk Hele, og med en ret god Tankegang og Idébygning. De gode Æventyrfortællere satte ligefrem en Ære i saadan Sammenvævning, der for Resten er meget gammel, og hvortil man ogsaa har Sidestykker i Folkevisedigtningen. Begyndelsen af det foreliggende Æventyr er tydelig nok det samme som Nr. 48 i min første Æventyrsamling.

---

43. Baadsmand Ole.

For en Del Aar siden var der en Baadsmand, som hed Ole, han gik paa Gaden og hørte sig for om Hyre. Saa kommer han til en Franskmand, der var forlegen for en Baadsmand, og de bliver enige om Tingene, saa han kommer med. Ole gjorde sin Tjeneste som en rask Baadsmand, og Kapitainen led ham godt. Da de kom til Hamborg, skulde han et Ærende i Land, og Ole bad om Lov til at komme i Land med. Ja, saa fremt han var paa Pladsen igjen Klokken fire om Eftermiddagen. Men Klokken blev fire, og den blev hen ved otte, inden Ole kom fra Værtshuset, hvor han havde gjort sig til Gode, og da var Skibet afsejlet. Saa vidste han ikke bedre end at tage tilbage til Værts-

huset igjen. Der var han nu et Døgns Tid, indtil Pengene gik væk, og da han ikke længere kunde betale for Natteleje, vankede han paa Gaden den Nat.

Næste Aften træffer han en Skomagersvend. „Skal vi være Kammerater?“ siger Baadsmand Ole. Nej, det kunde ikke nytte, for han havde ingen Penge. „Ja, saa kan vi godt være det, jeg har heller ingen Penge,“ og de bliver da kontent.

Som de har gaaet lidt omkring, kommer der en Skrædder. „God Aften! vil du være i Kammeratskab med os to?“ Nej, det kunde ikke nytte, for han havde ingen Penge. Jo, saa kunde de netop godt, for de havde heller ingen.

Som de gaar og driver Tiden ad, kommer der en fjerde Person og siger: „Hvorledes har det sig, at I gaar her paa Gaden?“ — „Af den Aarsag, at vi har ingen Penge,“ siger Baadsmand Ole.

„Vil I høre mig til om ti Aar, skal jeg skaffe jer en Pung, der aldrig skal fattes Penge.“

Ole vender sig til de andre: „Hvad siger I?“ Ja, det vidste de snart ikke, „det er vel bedst at gaa ind paa det,“ siger de. „Men kun paa den Betingelse, at dersom vi kan fly dig noget at bestille, som du ikke kan udføre, saa faar du os ikke.“ Det sagde Fanden strags ja til, og saa faar de Pungen.

Nu rejser de jo af ned til Værtshuset og levede der lystig med Sang og Spil og Dans, for Penge havde de nok af. Da de havde været der i segs Aar, bliver Skrædderen bange og rejser bort helt ned til Frankrig, hvor han nedsætter sig som Skræddermester. Da de otte Aar var forbi, rejser Smeden ogsaa bort, og han tager til Prøissen og nedsætter sig der som Smedemester. Men Baadsmand Ole blev, hvor han var, og gik i hans gamle Tur, til Tiden kom.

Saa rejser Fanden først ad Frankrig etter Skrædderen, fordi han var rømt fra Pladsen først. Han

kommer ind og siger: „Nu, Skrædder, hører du mig til, saa fremt du ikke har noget til mig at bestille, som jeg ikke kan udføre.“ Jo, det troede han nok, og han klipper en ussel Dregle Tøj af med de Ord: „Kan du presse mig det saa stort, at der kan blive en ordentlig Søkavaj af det, og sy mig den færdig tillige med.“ Ja, den havde han strags i Stand, og saa tager han Skrædderen uden videre og rejser af med ham ad Prøissen.

„Nu Skomager! hører du mig til.“

„Ja bi, lad os tænke paa Akkorden, vi gjorde,“ og saa klipper han en lille Dregle af Læderet og beder ham lave et Par fuldkommelige Søstøvler deraf. Det var han snart færdig med, og saa rejser han af med de to ad Hamborg til Baadsmand Ole.

Da han kommer ind, sidder Ole med en Tøs paa Knæet og hvipper og daller og har hans Løjer med. „Du ved jo, du hører mig til i Dag.“ — „Nej.“ — „Ja, saa skaf mig noget at bestille, som jeg ikke kan.“

Han sidder der og hvipper med Tøsen, saa river han et Haar af hendes Hoved og siger: „Det Haar skal du smede mig et Anker af saa villele, at det kan holde det største Fartøj, der ligger i Havet.“

Ja, han prøvede jo ad med det, men jo mere han varmede det, jo mindre det blev, og til sidst blev der slet intet. Baadsmand Ole fik han slet ikke noget af, og saa rendte han med hans Skrædder og hans Skomager. Naa, Baadsmand Ole gik der og levede godt nogle Dage, saa slipper hans Penge op, og bag efter bliver Pungen henne. Altsaa var han nu i fattig Stilling ligesom tilforn og skulde da have været ad Døren igjen og gaaet paa Gaden. Men saa byttede han Klæderne væk og fik nogle ringere for, og der gik da et Par Dage endnu. Men omsider maa han rejse af, da der ikke blev nærere Raad, og gaar saa med Havnesiden at høre efter Hyre. Der træffer han en

Kinafarer, der ogsaa fattes en Baadsmand, og de kommer til Akkord, imod at han skal give et Sæt Klæder i Tilgift. Efter den Aftale rejser de saa af.

Da de kommer i Spanske-Sø, kommer der en forrygende Orkan paa dem, og de forliser paa en vild Ø, ingen andre end Baadsmand Ole beholdt Livet. Nu gaar han der, den Stakkel, og kan ikke faa andet at leve af end fordærvet Mad, der kom fra Borde. Ingen Bygge var at se, og da det var bedst at gaa ved Søkanten og se efter Søfarende, blev han ved at gaa der nede en Tidlang. Men ingen kom. Saa vil han op i Landet at se sig om, enten det gik ilde eller vel, og der bliver han to forfærdelig store Høje va'r inde. Saa kommer han hen til dem og gaar op paa den ene for at se sig omkring. Der var endnu ingen Bygninger at se eller noget som helst Tegn til Mennesker. Saa sætter han sig ned paa Højen for at hvile sig, og da han faar siddet et lille Gran, bliver han et lille Musehul va'r ned i Højen, saadan imellem hans Ben. Jo længere han ser paa det, jo større det bliver, og til sidst er det saa stort, at han magelig kan jage hans Hoved ned ad det. Saa stikker han ogsaa Hovedet ind og kan nu høre en Rok, som snurrer der inde, og en Mus, som piber. Omsider bliver Hullet saa stort, at han magelig kan gaa ned. „Aldrig har jeg været bange nogen Sinde," tænker han ved sig selv, „og kan da heller ikke blive det for dette her, jeg vil gaa der ned." Som han nu gaar og ser sig om der inde, træffer han paa en Dør, og den lukker han op. Saa sidder der en gammel Kjælling ved en Rok, og der kryber to hvide Mus i hendes Skjæg, der hængte ned paa hendes Bryst.

„Hvordanne har det sig, at du er kommen her ned?" siger hun.

„Aa, jeg er en stakkels Sømand, der er forlist," siger han, „og troede, at jeg var alene paa denne øde

Plads, derfor saa jeg efter alle Vegne, om jeg dog ikke kunde træffe paa Folk.“

„Da vær saa god og sid ned!“ siger Kjællingen.

Han ser sig rundt om, der var ikke andre Ting at sidde paa end det bare Gulv. Hun siger det igjen. Nej, der var ingen Ting at sidde paa. Kort at fortælle — for ikke at fortælle det længere, end det er, sagde Manden om Historien, da han havde fortalt den tredje Gang — da hun havde sagt det til ham tre Gange, var det der inde som i det villeste Palads andt end Kjællingen, hun var uforandret og sad ved Rokken som før med Musene i Skjægget. Saa sætter han sig ned, for nu var der nok at sidde paa, og der var nok at se paa.

„Vær saa god at tage dig noget at spise,“ siger hun saa, „du kunde gjærne være sulten.“

Men han saa ingen Mad nogen Steds. Hun siger det anden Gang og tredje Gang, saa først kom der Mad, og der blev stads Spise anrettet, som det var til et Taffel. Ole Baadsmand mindedes nok, at han havde hørt Tale om Bjærgfolk, og at en ikke kunde komme fra dem, naar en tog noget af deres Gaver. Det slog ham noget for Hovedet her, men Sulten var dog saa stor, at Betænkeligheden forgikkes, og han tog imod Maden og takkede.

Da nu Ole havde afspist, gik han lidt frem og tilbage paa Gulvet, indtil Kjællingen siger til ham, om han havde ikke Lyst til at komme til Sengs. „Jo, det kunde være godt nok, min snilde Madamme,“ siger han, men saa sig noget betænkelig om, for der var ingen Seng. Anden Gang sagde hun det, men der var endnu ingen. Da det saa var sagt tredje Gang, stod der saa stads en opredt Seng, som nogen vilde ønske at gaa i. Saa klæder han sig af og vil da gaa til Ro, men i det samme griber han i Lommen efter et Stykke Rulletobak og tager sig en Skraa. Hun spør-

ger ham om, hvad det var, han der puttede i Munden. „Paa Dansk kaldes det Tobak, min snilde Madamme," siger han. Om det var ikke tilladt at smage? „Jo." Hun smager og tykkes godt om det.

Da han kom op næste Morgen, laa der dejlige Klæder til ham, og han bliver ved at gaa hos Kjællingen i tre Dage. Den tredje Morgen var der atter en ny Dragt til ham, og han tykkes, den ser for godt ud, hvorfor han spørger, om den virkelig var til ham. Jo, den var.

„Hør," siger hun saa, „har du ikke Lyst til at komme herfra og andre Steder ud i Verden?"

Jo, men han vidste snart ikke, hvordan han skulde komme herfra. „Jeg er kommen levende hertil, men Gud ved, om jeg kommer levende herfra."

„Jo, du kan godt komme herfra," siger hun, „du kjender vel selv Vejen og kan nok finde Pladsen, hvor du er strandet. Naar du kommer der, skal der staa en Baad til Rede, som skal føre dig til en anden Ø, og der skal du nok finde Folk."

Det var saa meget godt, og han vil da ønske hende Farvel. „Ja, bi en lille Smule," siger hun, „vær saa god at tage det med dig, der ligger paa Bordet, det vil jeg forære dig." Han ser til Bordet, men der var ikke noget, og hun blev siddende ved Rokken uden at røre sig efter nogen Ting. Hun siger det anden Gang og tredje Gang, da ligger der baade en Kniv og en Pung paa lige Side ved hinanden. „Du kommer aldrig i saa haard en Krig, at du jo kan klare dig med den Kniv, for naar du siger: Far ud og far ind! bliver den ved, til den kommer i den sidste Krigsmand, og da skal du sige: Stop. Og Pungen, der ligger, aldrig tager du saa mange Penge af den, der skal jo være lige mange i den."

Ole Baadsmand tager imod Sagerne og takker, hvorpaa han piller af op gjennem Hullet og ned til Stranden. Der stod en gammel Baad, ussel og trævlet

saa den ud, og han ansaa den da ikke for en at komme paa Vandet med. I Førstningen troede han, der skulde nok komme Folk at tage ud med Baaden, men der kom ingen; og da han havde en Sæk paa Ryggen med Fødevarer i for otte Dage, som den gamle Kjælling ogsaa havde givet ham, vilde han lægge den ned i Baaden for at hvile sig, og han gaar ogsaa selv derud og sætter sig. Men han havde lige næppe faaet sig sat, før han bliver va'r, at han sejler langt ude paa Havet, og Vandet skummer om Baaden til begge Sider. Han kunde se, at der blev brugt Aarer, og mærke, at der var nogen, men ingen Mennesker kunde han se. Saa bliver de ved at sejle, indtil han kommer i Land for en stor Skov; men hvor han nu var, vidste Ole ikke det mindste af. Da han kommer i Land og har faaet Posen med sig, vil han tage nogle Penge op og kyle i Baaden til Betaling, for han var altid hedsk, men den var allerede langt henne, og et Øjeblik efter kunde han hverken høre eller se den.

Saa rejser Baadsmand Ole op ad den store Skov og gik der inde vel en otte Dages Tid. Saa slipper hans Fødevarer op, og han maa til at leve af vild Frugt. En Dag bliver han nogle apartige Søj va'r, der ligger skaarne i en stor Firkant, og de var lagte oven paa en Dør, der gik ned som til en Røverkule. Han tænker ved sig selv: „Hvad mon det skal forestille?“ og snapper først én Søj bort og saa en anden, til Døren kommer til Syne. Da han har faaet den lukket op og kommer ned, staar der en gammel Kjælling og rører i en Kjedel. Da han har bedt God-Dag, siger hun: „Du ulykkelige Menneske! hvad vilde du her ned efter? du mister jo dit Liv.“ Ja, hvordan da? Jo, hun havde tolv Sønner, der gik ude i Landet og plyndrede, og de slog ham ihjel, naar de kom hjem. Men hvor denne her Person var fra?

„Aa, jeg er en Sømand, der er forlist og kommen

i Land paa et Stykke Vrag. Men jeg har været Skibskok i mange Aar, og da den Kokkereren vist er for stræng ved saa gammel en Kone, kunde jeg mulig lave Maden til hendes Tilfredshed."

Da Konen hører det, siger hun: „Ja, vil du saa komme og lave de Suppe færdige, for nu er jeg træt."

„Ja vel vil jeg det," og saa lavede han Maden til, mens hun lagde sig over Sengen en lidt. Saa skulde hun op og smage Maden tilpas, og da den var lavet til hendes Tilfredshed, sagde hun: „Jeg skal nok tale et godt Ord for dig til mine Sønner, naar de kommer hjem."

„Ja, jeg kan ogsaa godt følge med dem i Landet at plyndre," siger Ole.

Nu gaar han og spaserer i en lang Gang, der var, indtil Sønnerne kom hjem, og der bekikker han det rundt om og ser ind ad Nøglehullerne. I ét Kammer var der store Dynger af Klæder, og i et andet stod en Blok og en Øgse. I det tredje Kammer stod saa mange smaa Ottinger oven paa hverandre, men hvad der var i dem, kunde han ingen Redelighed gjøre paa. I det fjerde Kammer var der et pænt ungt Kvindfolk, og da hun lagde Mærke til ham, raabte hun ud til ham: „Du ulykkelige Menneske! du mister dit Liv, naar du bliver her."

„Hvem er du?" siger Baadsmand Ole.

Ja, hun var Kongens Datter af Engeland og havde været her paa tredje Aar.

„Aa, det kan være, jeg kan redde baade dit og mit Liv," siger han.

Kort efter kom Sønnerne hjem alle tolv, og Kjællingen tager imod dem for det første. Saa fortæller hun, at der var kommet saa meget en dejlig Mandsperson, og han var saa udmærket til at lave Mad, om hun da ikke maatte beholde ham? han vilde saa meget gjærne gaa i Lag med dem ogsaa. Det lovede de hende, og saa

hende. De gav da hinanden Haanden, og saa sagde han hende Farvel for denne Gang og gik hen til hans Plads ved Kjedelen og lavede Suppe paa deres Moder til Aftensmad.

Da Røverne kommer hjem, er de godt tilpas. Kjællingens Klæder laa paa Stolen, og saa troede de, hun var i Seng, og kerede dem Skam ikke efter at spørge til hende. Han bakker jo op til dem af Suppen, og de spiser lystig væk og gnaver deres egen Moders Ben. Den Gang de kommer ned til Bunden af Fadet, træffer de en gammel Hestesko, for hun havde haft en Hestesko under den ene Fod, og der havde han ikke taget sig i Vare med at faa den op. Da de nu træffer den, bliver der Mistanke, og de snakker sammen om, at det var nok deres egen Moder, de havde gnavet, og nu skulde han da af med hans Liv. Det staar han framme i Køkkenet og hører paa. Saa sværmer de om alle sammen og tager til Knivene, og de farer ud til ham for at slagte ham, men strags, de lukker Døren op, tager han ogsaa til hans Kniv. „Far ud og far ind!" og det bliver han ved med, til den kom i den sidste, saa siger han Stop, og saa laa de der alle sammen.

Han tager nu hans Nøgle og gaar ind til Prinsessen for at fortælle hende, hvad der nu er sket. Saa blev de tilsammen i Røverkulen den Nat, og om anden Dags Morgen faar de set til alle Kamrene. Der var jo alle Slags gode Sager, og i de Ottinger var der Sølv og Guld og møntede Penge; men i det Kammer, hvor Øgse og Blok stod, var der mange døde Kroppe, og i det næste Kammer var der saa meget Klæder og Kramvarer, at der var flere Læs. Da de nu havde overset det, tog de et lille Gran af det, men det var ganske lidt, for han havde jo hans Pung og var rig nok; men lidt Fødevarer tog de, og saa skulde de da til at ud af Skoven.

[illegible] til det er
[illegible] ude af
[illegible] ser sager. og
[illegible] nogle Træer.
[illegible] gaar et
[illegible] endelig
[illegible] som gaar og
[illegible] og
[illegible]
[illegible] aunde
[illegible] det var
[illegible] sidder
[illegible] med den.
[illegible]
[illegible] med
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] Breve og
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] som
[illegible] og
[illegible]
[illegible]
[illegible] sommer
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

kulde staa Brudgom i, udstikker hun hendes og Oles
iavn paa i Guldsnorer og hendes Faders og Moders
iavn med den kongelige Krone oven over. Saa havde
.e Bryllup, og flere beskuede den Vest, men ingen
.unde forstaa, hvad det var for Folk, der var i Huset.

Skidimomme var nu ankret op ved en Kjøbstad,
·g der træffer han at komme ind til en Skindkjøbmand,
ɔm rejste om i Landet og kjøbte alle Slags Dyreskind.

Saa var han ogsaa kommen igjennem den Skov,
ıvor Røverkulen havde været, for der fandtes alle de
)yr, som han kjøbte Skindene af, og han havde og-
aa været inde ved den Mand, som Baadsmand Ole og
ıans Gemalinde boede til Leje ved. Den Mand havde
agt for ham, at det var ikke til at blive klog paa,
ıvad det var for Folk, for han gik med en kongelig
Krone udsyet paa hans Vest, og der var da noget
ıpartigt ved dem. Alt dette fortæller denne her Skind-
kjøbmand jo til Skidimomme, og saa hyrer han Kjøb-
manden til at kjøre med sig hen til den Bondemand.

De kommer ogsaa dertil og træffer Baadsmand Ole.
Han er jo en hedsk Mand og tager høflig imod dem.
Saa vil han jo have at vide, hvad det er for Karle,
og Kaptainen fortæller, at han er fulgt med den Kjøb-
mand her ud ad Skoven for at se, om der var ikke
flere Skind at faa. De bliver saa kontent, at de to
fremmede bliver der om Natten, og det er en Lyst,
saa fornøjede som de lader til at være. Anden Dags
Morgen, da de har spist Frokost, byder Skidimomme
an paa at kjøre med og besøge ham om Bord paa
hans Fartøj, de skulde nok blive kjørt tilbage igjen.
Det var saa kjærkomment, som det kunde være, for
Baadsmand Ole at komme i Lag med en Skibskapitain
og komme ud paa et Skib, og han og hans Gemalinde
klæder dem paa og følger med. Da er han jo i hans
Brudestads, og paa hans Vest kunde Kapitainen se,

at hun var den, han søgte, for hun hed Freje, og netop det Navn stod udsyet paa Vesten.

Saa kjører de til Stads og giver der Skindkræmmeren Farvel. Der kommer en Baad i Land at tage imod dem, og da de er komne om Bord, bliver der bakket an; men Baadsmand Ole er jo omkring for at se, hvordan deres Tøj stod, han var kjendt med Skibsfart, ved vi. Da de traadte ned i Kahytten, gik Kapitainen i Baghold og befaler hans Folk, at nu skulde de sætte i Søen, saa saare de kunde, og naar det fremmede Mandfolk kom op igjen, skulde de styrte ham over Borde. En bitte Tid derefter fornemmer Baadsmand Ole, at Fartøjet træder imod Søen, og han springer op, men øjeblikkelig smækker Kapitainen Kahytsdøren i for Prinsessen og sig selv og var nu sikker paa, at den anden blev smidt over Borde.

Styrmanden var den første, der lagde Haand paa ham, og han siger: „Du skal over Borde, og det skal være strags."

„Aa, min kjære Mand," siger Baadsmand Ole, „du skal ikke udgyde uskyldigt Blod."

Nu havde han glemt hans Kniv hjemme, det var det, der var det gale af det. „Jeg vil give jer et Par tusend Daler eller tre, om jeg maa undgaa den Ting."

De lægger strags Raad med hverandre og ved ikke, hvad de skal. Nok er det, den største Skibsbaad sejlede bag efter Skibet, for det var den, de var komne om Bord paa, og den vilde Folkene give ham med Redskaber og Grejer, hvad han skulde bruge. Derefter fik de Pengene, og han springer i Baaden og sejler.

Men nu ved han hverken Vej eller Sti. Saa sejler han et ganske langt Tag i den Retning, de var komne fra; men Stormen bliver saa haard, at han kan ikke holde Søen ude, og han maa til at have hele Sejlene fra hende og drive for Takkel og Tov en hel

Nat. Om Morgenen ved Solens Opgang bliver han en stor Bark va'r, der sigter lige efter ham, men han kan jo ingen Tur gjøre, for Skibet er næsten fuldt af Vand. Saa kommer de oven for ham og braser bak, og nu kan de drive til ham.

I det samme kømmer der et Raab til ham: „Kom her op, Baadsmand Ole! nu er du nok i Forlegenhed igjen; men du skal dog komme til Engeland otte Dage før Skidimomme." Ingen Mennesker saa han, men hørte blot Raabet, og det Fartøj var udsendt fra den gamle Kjælling, som han gav Tobak paa det øde Land.

Saa kom han om Bord, og efter Raabet kunde han skjønne, der var en Kapitain, som vilde have ham til at gaa ned i Kahytten. Saa kommer han knapan til Engeland, og da han skal sættes fra Borde, giver Kapitainen Underretning om, hvorledes han har at forholde sig.

„Du skal tage ind til Gjæstgiveren næst ved Toldboden, for der vil Skidimomme ogsaa have hans Plads, naar han kommer, og du skal sørge for at komme i et Kammer oven over ham. Saa skal du holde Spil og Dans og Tummel, saadan at han kan ingen Ro faa; men for Resten kan du saa siden selv finde ud af, hvordan du skal bære dig ad."

Da otte Dage var forbi, kommer Skidimomme sejlende med Prinsessen, og der bliver saadan Glæde, at det var forskrækkeligt. Alle Gader blev udklædte med rødt Skarlagen, fordi Prinsessen var kommen hjem; men ikke fik de hende til at tale et eneste Ord, og saadan gik hun hjemme i længere Tid aldeles tavs. Saa kommer Kongen i Tanker om, at det maatte formodentlig ikke være den Person, der havde frelst hende, og han lod da udgaa i Aviser og flere Steder, at der skulde anrettes en Keglebane, og de maatte komme, hvem der vilde, for at beskue den.

Nu havde Baadsmand Ole tre Heste, som han havde kjøbt sammen, og de var ved hans Vært, for at han skulde hede og pleje dem; men han kunde til Skam vide, sagde han, hvad den Mand vilde have saa mange Heste til. Da nu Keglebanen var stillet an, spørger han ham Dag efter anden, om han vilde ikke om at se paa det Keglespil; men Ole sagde hele Tiden nej, indtil det skulde gaa for sig. Saa kommer der Heder og Steder fra, fra adskillige Egne og Byer, og endelig sadler han hans sorte Hest og rider derom. Da han kommer ridende forbi de kongelige, staar de i et Vindue, og han hilser paa dem; men i det samme slaar han hans Frakke tilbage, saa at Prinsessen bliver hans Vest va'r, for den var han jo i, og det smilte hun ad, men han red jo lystig væk for at komme ud til Banen. Da er alting næsten forbi, og der kommer han imod Skidimomme.

„Hør, min gode Skidimomme!“ siger Baadsmand Ole, „det er vel ikke tilladt at komme til at fægtes en Gang med ham.“

„Jo vel,“ siger han.

De kommer til at fægtes, og han smækker Skidimommes ene Haand fordærvet. Saa rider enhver til sit. Da han nu er saaret, bliver der strags hentet Doktor hjem til ham i hans Kvarter; men Baadsmand Ole holder saadan Musik og Dans, at han kan ingen Ro og Hvile faa, og endda skulde det kureres inden otte Dage, for da skulde det gaa løs igjen.

Den Dag tog han sin brune Hoppe, og Værten snakkede endda med ham om det, at det var nok for sildig, han tog af Sted, men han sagde: „Aa, det har ikke stort at betyde.“

Saa rider han forbi det kongelige og slaar Frakken tilbage. Da grinner hun ad det. Saa rider han frem, men da var alting til Ende, og nu passer han at møde Skidimomme, for han skal jo stempes igjen, om der

er Raad. „God Dag, min kjære Skidimomme, skal vi ikke fægtes en Gang?“

„Jo vel.“

Der har han Held til at give ham et Skrald over den anden Arm; saa er den ogsaa stempet, og nu kan han ride med det. Der bliver som tilforn hentet Doktor til ham, og han skal da have ham kureret inden otte Dage, for saa skulde Keglespillet begynde igjen; men Baadsmand Ole holder saadan Musik og Dans, at Stakkelen kan ingen Rolighed have. Endelig gaar det saa vidt, at Skidimomme sender Bud efter Værten, han vil jo have det afstillet med den Tummel. Saa kommer Værten ogsaa, og Skidimomme bærer hans Tale op, at han var under Doktors Haand og kunde ikke taale den Alarm. Ja, han skulde nok se at afskaffe det, og saa gaar Værten op oven paa.

„Hør, Baadsmand Ole! jeg vilde gjærne, at den Lystighed skulde høre op.“

„Nej, det kan ikke lade sig gjøre; Fornøjelse maa jeg have, og jeg har jo lejet Værelset; men her er tusend Daler.“ Da Værten faar alle de Penge i Lommen, er han godt tilfreds.

Nu staar den tredje Dag for, og Skidimomme, den Stakkel, kommer ogsaa med; men Baadsmand Ole holder sig tilbage som sædvanlig. Den Dag havde Kongen befalet fire Livgardere at tage imod den Person, der kom sidst fra Keglebanen, og det kunde være det samme, om han endog havde forandret Hest. For Kongen havde jo lagt Mærke til hver Gang, at det var ham, Prinsessen smilede ad. Naa, saa sadler han hans hvide Hest, trækker i hans Klædning og rider forbi de kongelige. Da grinner Prinsessen, og Kongen tænker: „Haha, der har vi ham igjen! den Karl skal nok blive fanget.“

Da han kommer imod Skidimomme, siger han: „Skal vi fægtes en Gang?“

„Ja nok,“ svarer han, og saa faar Baadsmand Ole

Held til at knække en Arm paa ham, saa den gik rent i Stykker, et Knæk skulde han jo have paa én Maade; men nu var han ogsaa bleven forsvarlig stempet. Da Baadsmand Ole rider nu tilbage, tager fire Livgardere imod ham og hilser fra Kongen, han skal tage op til ham. Han byder dem først tusend Daler i Drikkepenge. Nej, de maatte ikke tage Stikpenge, men skulde have ham selv, saadan lød Ordren.

Med skulde han, og med kom han. Da han kommer op for Døren, triner Prinsessen strags ned ad Trappen, slaar hans Frakke tilbage og falder paa Knæ for ham.

„Her kan du se," siger hun til hendes Fader, „baade hans og mit Navn og dit og Dronningens, her er Personen, der har frelst mig."

Saa kommer de ind, og Raadet bliver forsamlet for at holde Raadslagning. Skidimomme var imidlertid kommen hjem til hans Kvarter og havde faaet Doktoren hentet, men han fik knap afdoktret, for da de havde raadslaaet om, hvad den Person skulde have, blev han dømt til at skulle puttes i en Pigtønde med to vilde Dyr for, og saa skulde han rulles ihjel. Derefter blev Baadsmand Ole og Prinsessen ægteviede til hinanden, og saa fik han det halve Kongerige strags og det hele efter Kongens Død.

Af dette Æventyr haves mange vidt forskjellige Former. En ret helstøbt Form har jeg i sin Tid ladet trykke i „Husvennen", hvor den findes Side 356 i Aargangen 1878—79.

---

44. De fire Kunster.

Der var en Gang en Karl, som gik hjemme ved hans Forældre; men han var saadan temmelig vild i det, og til sidst kom han i Tanker om, at det kunde være morsomt at komme ud i Verden at prøve hans

Lykke. Saa rejser han da og kommer omsider til et Slot. Der gaar han først ind i Stalden, hvor der stod saa mange Heste op og ned, og de saa godt ud; det var rigtig en stor Stald, men der var ingen Mennesker at mærke. Dernæst gik denne her Karl ind og kom ind i mange Kamre, af et og i et andet, men han mærkede ingen Folk til. Til sidst, da han havde blevet ved længe, kommer han ind i et Kammer, hvor han kunde høre, de snakkede i Værelset ved Siden af. Nu er Nysgjerrigheden jo stor, og han er da saa sindig, som han kan være, og ser ind ad Nøglehullet og lytter efter, hvad der blev snakket, for han kunde godt høre det. Da var det fire fine Herrer, der sad derinde, og de sad og drak, men han blev jo staaende der længe og hørte paa dem. Til sidst blev de som halv fulde, og saa er det, den ene af dem han siger, at nu havde han levet i saa mange Aar, og aldrig havde han aabenbaret en Kunst, han kunde, men nu kunde det da blive godt for at fortælle dem det. Han havde en Pung, sagde han, naar han stillede sig an for Bordenden, saa kunde han blive ved at ryste Penge af den saa længe det skulde være, og dermed tog han Pungen op og gav sig til at ryste med den paa Bordenden saa længe, at der ikke kunde være flere Penge paa Bordet.

Saa siger den anden: „Aa pyt, det er ikke noget, jeg kan en Kunst, der er meget større; jeg har en Kniv, og naar jeg siger til den, at den skal springe hen og gjøre det og det Ondt, saa skal den gjøre det, og naar jeg vil have et Hoved hugget af, saa gjør den det.“

Saa siger den tredje: „Det er ikke noget; jeg har en Kappe, naar jeg slaar den over mig, saa er der ingen, der kan se mig.“

Saa siger den fjerde: „Nej, det forslaar ingen Ting, jeg kan en Kunst, der er endnu meget større.“ Men lige i det samme slipper han i Søvn, og det gjør de

hveren, for de havde drukket saa uafladelig, at de var blevne helt fulde.

Da Karlen mærker, at de sover ret fast, saa lister han sig ind i Stuen til dem og giver sig allerførst til at se paa denne her Pung og Kniv og saa til de Penge. Saa tager han ved Kniven og tænker ved sig selv: „Det var endda en hæslig Kniv den, mon den skulde og kunne gjøre saa meget ondt?“ Han vilde prøve den, og saa siger han til den: „Kniv! spring hen og hug Hovedet af de her fire, der sover!“ Aldrig saa saare havde han sagt det, saa gjorde den det; og den Gang de var nu blevne kappede af, saa tog han alle de Penge, der laa paa Bordet, og rejste hjem til hans gamle Fader med dem.

Faderen blev saa glad ved ham, da han kom hjem med alle de Penge, og de levede godt længe; men til sidst fik Pengene dog Ende, og saa kom han i Tanker om, at det var slemt, han lod den Pung blive liggende; det var nok det bedste at rejse hen og se, om han kunde finde det Slot igjen, for kan ske alting stod der ved det gamle, og saa var Pungen da til at faa. Jo, ganske rigtig, han kommer der og finder alt som forhen. Folkene sad paa det selv samme Sted, som han kappede dem af, og de var helt spegede; Hestene stod i Stalden op til Bæsningerne, og de var ogsaa spegede; Pungen, Kniven og Kappen var ogsaa nemme at finde. Saa tog han Pungen og gav et lille Ryst med den, te Pengene væltede ud af den, og da han nu kunde forstaa, det var de rette Ting, tog han dem alle sammen med sig og rejste hjem igjen.

Da han kommer ind til hans gamle Fader, var han jo saadan en Karl og begynder at ryste med Pungen over den ene Bordende saa længe, til den var al fuld af Penge. Saa siger Faderen til ham: „Ja hold! nu har vi nok i vor Tid; naar du nu vil blive hjemme ved os, kan vi have det godt.“

Men Sønnen havde jo ingen Lyst til at være hjemme alligevel. Saa læser han i Aviserne, at der skulde være Krig med Russerne og Tyrkerne, og der var tre Dage bestemt, de skulde slaas i. Den Krig fik han retten Lyst til at være med i, og da Tyrkerne plejer altid at faa Magten ellers, saa rejser han op og stiller sig ved Russerne.

Da de kommer til at slaas den første Dag, stiller han sig an paa den venstre Fløj, og da Russerne saadan hen ad paa Eftermiddagen ikke kunde klare sig, tager han hans Kniv op af hans Lomme og siger til den: „Spring hen og hug Hovederne af ti tusend Tyrker!“ Saa gjorde den det, og aldrig saa saare det var gjort, saa trak de dem tilbage.

Saa havde de tabt den første Dag. Men Karlen skyndte sig at svøbe sig ind i hans Kappe og red hans Vej hjem ad, for han var ridende, saa der var ingen, der kunde se ham. Da Ministeren og dem, der førte Folkene an, de kom hjem til den russiske Konge og fortalte ham, at de havde vundet, saa spurgte han dem strags om, hvordan det kunde være? om der var ingen, der havde hjulpet dem? De siger nej, det troede de ikke, der stillede rigtig nok en Mand til Hest paa venstre Fløj, og han blev ved at holde ud, til Slaget havde Ende; men de saa ikke, han udrettede noget, og til sidst blev han usynlig for dem. Saa siger Kongen: Jo, det var nok ham, der havde hjulpet dem alligevel, og dersom han stillede den anden Dag ogsaa, skulde de faa ham med hjem.

Naa, Folkene stillede jo den anden Dag igjen, som de plejede, og han mødte som forhen paa venstre Fløj. Saa hen paa Eftermiddagen begynder Tyrkerne at faa Magten, og da de blev temmelig nærgaaende, tager han hans Kniv op og siger til den: „Spring hen og hug tyve tusend Tyrker!“ Det skete, og aldrig saa saare det var gjort, saa trak Tyrkerne dem tilbage, nu havde

[illegible] vundet den Dag. [illegible] kom de store Officerer [illegible] takkede ham for hans Hjælp, for de [illegible] var ham. Der var Skvid i Tyrker- [illegible] uagtet de ikke kunde se, han gjorde [illegible] de vilde have ham med hjem til Kongen. [illegible] vilde han ikke, og saa gav han [illegible] Kappen om sig. Saa var der [illegible] kunde se ham. Nu troede de [illegible] andre [illegible] de havde med at gjøre. [illegible] kom til Kongen og fortalte ham dette [illegible] dersom han kom den tredje Dag, [illegible] ham og bede ham i al Gode [illegible] Kongen vilde belønne ham rigelig [illegible] Halvdelen af Kongeriget.

[illegible] den tredje Dag igjen, og Kar- [illegible] dersom han plejede. Den [illegible] med baade gamle og [illegible] Drenge, saa var de [illegible] paa Eftermid- [illegible] Slaget over Russerne: [illegible] og sagde til dem: [illegible] Levnet af halvtredsindstyve [illegible] saa snare det var gjort, maatte [illegible] de havde Slaget tabt. Vi [illegible] tre Dage. Saa kom- [illegible] og bad ham saa min- [illegible] ham fra Kongen, om han [illegible] Kongen vilde belønne ham for [illegible] Halvdelen af Kongeriget. [illegible] han og med dem hjem.

Da han kom nu til Kongen, spurgte han ham jo [illegible] der havde hjulpet dem. [illegible] det kunde godt være, sagde han [illegible] Kongen igjen, at han vilde skjænke ham Halvdelen af Kongeriget og saa kunde han blive gift med hans Datter. Det modtog han med Glæde paa.

og det blev saadan, at der blev holdt Bryllup nogle faa Dage efter.

Men Prinsessen havde ingen Lyst til ham, og det vidste han ikke af, for hun var ellers venlig nok imod ham. Saa levede de godt nok sammen et Stød; han holdt saa meget af at gaa paa Jagt og var ude at skyde hver eneste Dag, og naar han kom hjem om Aftenen, holdt hun sig venlig med ham, saa han troede, hun mente det godt med ham, og han var ret hendes Ven. Men det var han alligevel ikke, hun pønsede paa at blive skilt ved ham paa en Maade. Saa var det en Aften, de sad alene inde i deres Kammer, saa siger hun til ham, hvordan det kunde være, at han saadan kunde vinde over Tyrkerne, Russerne plejede ellers altid at tabe. Han svarer og siger jo, det kunde han let gjøre. Men det Svar var hun jo ikke fornøjet med, og hun bliver ved, at han skulde da aabenbare for hende, hvordan det kunde gaa til, for naar de skulde leve sammen i Kjærlighed som Mand og Kone, saa maatte han ikke dølge nogen Ting. Naa, hun bliver da ved saa længe, til han aabenbarer hende det alt sammen baade med Pungen og Kniven og Kappen, for han troede hende jo saa godt. Saa siger hun til ham, at det var da underligt, han turde gaa med de Ting ved sig alle Tider, han kunde jo snart gaa og kaste dem hen; det var bedst, han gjemte det der hjemme og lagde det i Kammeret, og det oversnakker hun ham ogsaa til. Men han gik paa Jagt næste Morgen, som han plejede, og han lod Sagerne ligge der hjemme, for hun skulde passe paa det.

Saa da han kommer hjem den Aften, aldrig saa saare han var kommen ind paa deres Slot, saa stiller hun i Døren med Kniven og siger ham, at hvis han vilde nu ikke skruppe af, saa befalede hun Kniven, at den skulde hugge Hovedet af ham. Det hovede han ikke saa meget godt; men da der var nu intet ved den

Ting at gjøre, og han kunde mærke, det var hendes Hjærtens Mening, saa bad han hende blot, om han maatte ikke faa saa mange Penge, han kunde rejse hjem for. Jo, dem fik han og flere til, og saa rejste han af hjem til hans Fader.

Da han saa var kommen hjem, gik han og ærgrede sig over, at det var gaaet ham saadan, og at han havde været saa uforsigtig. Men saa kom han i Tanker om, hvor slemt det var, at den fjerde Herre paa det gamle Slot ikke fik hans Kunst aabenbaret, inden han døde; nu kunde det være, han kunde have haft Nytte af den, dersom han blot havde vidst den. Han faar i Sinde at ville rejse derud, og da han kommer dertil, var det at se til al ligesom den anden Gang, han var der, og de sad der endnu, dem Mænd. Han ledte runden omkring alle Steder, og til sidst fandt han et gammelt Skab, der stod i en Krog, men der var en Guldnøgle i det, og der var et gammelt Valdhorn i det Skab. Allerførst, da han saa, der var ikke andet, smed han det langt hen, men saa kom han i Tanker om, at han vilde endda have det med, han kunde give Byhyrden det at have at blæse i, naar de skulde komme med Byhøvederne, for da var der ikke uden én Hyrde af hele Byen. Da han kom saa næsten hjem med dette her Horn, saa vilde han prøve at blæse i det, men aldrig saa saare han blæste, gav det et Brøl som et Tordenskrald, og saa trak det en Blaane op i æ Norden. Den kom ham jo længere jo nærere, og til sidst kunde han da se, det var en stor Kæmpe, der kom. Saa blev han ræd, men den kommer hen til ham og spørger ham om: „Hvad befaler min Herre?“

Ja, han var ingen Herre, siger han, han var kun en fattig Mands Søn her inde af Byen.

Men den siger: Jo, han var hans Herre, saa længe han havde det Valdhorn, og saa fortæller han, at det var den fjerde Kunst, der var i det gamle Slot, og

Kæmpen havde Magten over de tre andre Kunster; hvad han vilde saa ad den? Ja, han vilde intet ad den. Ja, saa skulde han vende Hornet og blæse i den anden Ende. Det gjorde han, og saa forsvandt Kæmpen den samme Vej, den kom fra.

Nu havde han faaet noget at studere paa, og han gik jo og grundede et Par Dage. Pengene, te de havde der hjemme fra før af, de var gaaede til, og han maatte se at faa noget ud af Valdhornet, tykte han. Saa rejste han af til Rusland igjen for at prøve, om han kunde faa hans tre Kunster tilbage.

Da han kommer til Slottet, saa giver han et Brøl i Valdhornet, og saa kommer Kæmpen. Den siger: „Hvad befaler min Herre?"

„Ja, jeg befaler, at du skal forbyde den Kniv at gjøre mig noget Onde, og da jeg kan se, du er Tambur, siden du har din Tromme med dig, saa skal du gaa ind i Slottet og spørge Prinsessen, om hun vil ikke godvillig udlevere de tre Kunster, som hun har taget fra mig med Uret, og hvissom hun ikke vil det, saa skal du slaa paa din Tromme, te Tagstenene kan ringle ned paa Gaderne, og enkelte Bygninger kan begynde at sykke, men den Bygning, hun er i, den maa du bevare."

Ja, det skulde han da nok, og saa gaar han til Porten, men der kunde han ikke gaa ind ad, saa stor var han, altsaa sprang han oven over. Saa gik han ind til Prinsessen og spurgte fra hans Herre, om hun vilde ikke udlevere de tre Kunster til den Mand, hun havde faaet dem fra. Nej, hun vilde ikke, hun tog til Kniven og sagde til den, at den skulde hugge Hovedet af ham; men han havde jo Magt over den, saa den laa lige saa stille som en anden Kniv, og nu begynder han at slaa paa hans Tromme, te Tagstenene begyndte at ralre ned paa Gaderne, og der begyndte enkelte Bygninger

at sykke. Men den Gang hun saa det, blev hun ræd og udleverede baade Pung og Kniv og Kappe til ham.

Saa gik han ud og flyede Karlen det tilbage igjen. Derefter blæste han i den anden Ende af Valdhornet, og saa forsvandt Kæmpen. Nu gik han ind til hans Kone og spurgte hende, om hun vilde godvilligen rejse, for vilde hun ikke det, skulde han hugge Hovedet af hende nu, siden hun kunde være saa haard imod ham forhen. Saa sagde hun jo og rejste af, men han sendte Bud efter hans gamle Fader, og han selv blev Konge og regerede der i mange Aar. Han giftede sig ikke igjen, og det sidste jeg var ved dem, da levede de herlig og vel.

---

45. Tossen og Pengene.

Der var en Gang en Mand og en Kone, de var fattige og levede i smaa Omstændigheder, og han var nu heller ikke af de mest kløgtige til at slaa an med Tingene. Saa en Dag siger Manden: „Det er galt, vi har saadan en daarlig Avl i Aar, vi kommer saa mænd til at have vor Ko solgt, for vi kan ikke føde den over.“ De havde nu ikke uden den samme.

„Ja,“ siger Konen, „det kan være sandt nok, saa kommer du jo til at trække til Marked med den; men dem, der vil holde megen Snak med dig, dem skal du ikke handle med, for de vil narre dig.“

Da han nu kommer paa Markedet med den, saa kommer der knaphændig en, for det var ellers et godt Kreatur, som spurgte ham om, hvad den Ko skulde koste. Men Manden siger: „Ja, dig vil jeg ikke handle med, for du er en Kjæltring og vil narre mig.“

Naa, saa gaar han med det, men det varer ikke længe, saa kommer der to andre og siger: „Skal den Ko sælges?“

„Ja, den skal,“ siger han.

„Hvad skal den koste, bitte Mand?“ siger de.

„Ja, I andre vil jeg ikke handle med,“ siger han, „I er nogle Bedragere og vil narre mig.“

Det siger de ikke noget til, de troede vel, han var tosset, som ogsaa han var, og saadan bliver han ved hele Markedet igjennem, til det havde Ende, med enhver, der kom og fallede paa Koen.

Saa maa han jo til at trække hjem ad med den igjen. Der falder hans Vej over en Bro, hvor en Herre var reden over lige kort i Forvejen og havde tabt hans Mantelsæk; den laa nu der, og da det var saadan noget blæsende Vejr, saa laa den og blæste og skralrede noget. Saa siger han til Sækken: „Ja, jeg kan nok forstaa, du er en ærlig Mand, dig vil jeg sælge min Ko til, for du holder ikke for megen Snak.“ Han binder Koen ved et af Rækketræerne, og saa tager han alle de Penge, der var i Mantelsækken, og rejser hjem til hans Kone med dem.

Nu var hun ikke saa taabelig som han, hun vidste godt, at det var forkert, dette her, og der vilde nok blive lydt efter de Penge. Saa ligger hun om Natten og tænker paa, hvordan hun skal faa Sagerne stilt an, te de kunde beholde Pengene, dem trængte de haardt til, og Koen var de jo af med, den var der sagtens en, der havde kunnet bruge. „Ja, min Mand er jo saa hjavvermundet,“ siger hun, „han kan ingen Ting tie, saa naar de spørger ham ud, fortæller han jo det hele, men det er det samme, nu gaar det op for mig, hvordan det skal være; saadan skal jeg stille det an.“

Om Morgenen, da Manden vaagnede, han plejede at sove noget længe, siger Konen til ham: „Det vil blive en stræng Vinter i Aar, det er jeg vis paa, du faar at se, at du kan lære et Haandværk, for ellers er jeg ræd, vi kan ikke ernære os.“

„Ja, hvordan tykkes du, jeg skal kunne lære et Haandværk?“ siger han, „jeg er saa gammel en Mand.“

„Jo, det gaar nok an endnu,“ siger hun, „du er saa granner, te du kan snart lære det.“

„Ja, hvad tykkes du saa, jeg skal lære.“

„Du skal lære at være Skrædder, her bor jo en tæt ved, og ham kan du tage om til.“

Saa gik han ogsaa der over den samme Dag, men Konen havde tidlig om Morgenen været henne ved Skrædderen og aftalt med ham, at hendes Mand vilde komme og lære Haandværket, og saa bad hun ham gjøre hende den Tjeneste at lade Manden sidde der en Dag og af og til vise ham lidt af, hvordan det skulde gaa til med Syningen, og saa, naar Aftenen kom, bilde ham ind, at nu var han udlært og kunde godt sy paa egen Haand. Det lovede han, og saa gik hun til en Skomager og gjorde den samme Aftale med ham og bagefter til en Smed, som lovede hende det samme.

Da Manden kom hjem den første Aften, siger han: „Ja, nu kan jeg det.“

„Da var det vel,“ siger hun, „saa kommer vi sagtens ikke i saa haard en Betryk i Vinter.“

De spiste til Nadver og gik i Seng, men som de nu ligger der i Sengen, og er vaagne en Tid lang, saa siger hun: „Ja, du kommer til at lære et Haandværk til.“

Ja, nu havde han jo lært et i Dag, saa tykte han, det var ikke saa farligt; „men hvad tykkes du saa, jeg skal lære?“

„Ja, jeg tykkes, du skal lære at være Skomager.“

Naa, om Morgenen rejser han jo af hen til Skomageren, og da Aftenen kommer, havde han jo det lært.

„Nu kan jeg ogsaa det godt nok,“ siger han til Konen.

„Naa, da var det vel,“ siger hun, „saa kan vi vel nok fortjene Føden i Vinter, men jeg tykkes endda, du skulde lære et Haandværk til, saadan at vi kunde være retten i Behold.“

„Ja, hvad tykkes du saa, jeg skal lære?“

„Aa, nu maa du helst se at faa lært at blive Smed.“

Ja, det tykte han da ikke kunde være saa farligt, nu havde han jo lært to Haandværk i to Dage.

Saa var han henne at lære det den tredje Dag. Da han kommer hjem om Aftenen, siger hun: „Naa, har du nu lært det?“

Ja, han havde.

„Da var det godt, nu tykkes jeg, da du har lært at drive paa tre Haandværker, at saa skulde det være sært, om det nu kunde gaa os forkert.“

De ligger og taler sammen om Aftenen, og hun er saa fornøjet med den Ting, og han er ogsaa. Saa er det, hun siger: „Ja men nu er det det værste, der er tilbage, for i Morgen da vil det blive Dommedag.“

„Huha! hvor skal jeg saa hen?“ siger han.

„Ja, jeg ved ingen andre Raad,“ siger hun, „end vi har et stort Kar, det maa du helst komme under.“

Det var han godt fornøjet med, og saa om Morgenen flyr hun ham et lille Stykke tørt Brød og Endeskalken af en Kage, det skulde han have med sig. Den Gang han havde faaet sig sat til Rette paa Jorden, saa hyller hun Karret oven paa ham, og nu sad han der i god Behold.

Nu gik hun den Dag fra Karret og til det og bankede saadan med hendes Træskohæle paa det. Da det bliver Aften, tager hun ham derfra igjen og giver ham noget til Føden.

Saa siger han: „Da maa jeg love, jeg havde dig, for ellers, eftersom her var Uvejr oppe, saa var jeg da gaaet til.“

„Ja, det maa du ogsaa,“ siger hun, „for dersom du havde set, hvordan Torden og Lyssen det har været hele Dagen, saa var du saa mænd død af Forskrækkelse, der var ikke blevet andet ud af det.“

Saa gaar der en lille Tid hen, og det rygtedes jo begribelig, at der var en Mand, som havde kastet saa

mange Penge hen, og de var i en Mantelsæk, som han havde tabt paa Vejen. Nu lagde Folk ogsaa Mærke til, at denne her fattige Mand var kommen noget til Kering, og saa spørger de ham, hvor han kom, saa et Sted og saa et andet, rundt omkring i Byen, hvor han havde faaet de mange Penge fra. Ja, han var pladdervorn nok, for han havde jo den Vane, at han vilde fortælle alting, og saa svarede han, at dem havde han fundet der ved den Bro. Det bliver jo fortalt igjen, og saa faar den rette Ejermand Spor paa, at der var da en Husmand, som havde fundet de Penge, han havde tabt, og han kommer da ridende hen efter at ville tale med ham en Dag.

Saa siger han: „Hør, Mand! har du fundet en Mantelsæk fuld af Penge?"

„Ja, jeg har," siger han.

„Hvitter var det?"

„Aa, tu det var den Dag, før jeg blev Skrædder," siger Manden.

„Naa ja, hvitter var saa det?"

„Ja, lad mig se, det var den Dag, før jeg blev Skomager."

„Naada, men hvad Dag var saa det for Skam?"

„Det skal jeg sige dig, det var netop den Dag, før jeg blev Smed?"

„Vil din Kjæltring holde mig for Nar! hvad Dag var saa det, du blev Smed."

„Det var lige akkurat Dagen før Dommedag," siger han.

Saa troede Herren jo, at han havde mistet Forstanden, og han rider hans Vej med den Besked, idet han raaber efter ham: „Du er et ordentligt Fæ, dig kan det da ikke hjælpe at snakke med."

Den fattige Mand beholdt Pengene, og det kunde han takke hans Kone for, saadan som hun havde faaet det hele udstuderet, men han havde vel ikke en Gang

---

Forstand til at sanse, hvordan det hele var spundet i Traad.

46. De segs Handyr.

Der var en Herremand, han kom i Tanker om, at han vilde lægge segs Handyr til af én Gang for at se, hvor længe de kunde leve, og det var en Tyr, en Vædder, en Hund, en Kat, en Kok og en Dragi. Det bliver da født op og bliver stor og stærk hvert Gran; men endelig er Tyren ved at blive mandhvolm, saa de kunde karrig styre ham. Saa er det en Dag, der kommer en fremmed Mand til Herremanden i Besøg, og de gaar op i Marken at se Høvederne, da kommer de om ved dette her Stykke slemme Tyr.

„Hukke da et hæsligt Stykke Tyr har I endda der!" siger den fremmede, „vil han ikke blive mandhvolm?"

„Jo," siger Manden, „det er vel ikke fri, jeg har segs Handyr, som jeg har lagt til af én Gang, for jeg vilde se, hvor længe de kunde leve, men jeg tror nok, vi kommer til at have den Tyr gildet nu, eller ogsaa maaske vi hellere maa faa den slagtet." Ja, det troede Manden rigtig nok ogsaa da.

Imens de nu gaar omkring og ser Høvederne efter til Hobe, tænker Tyren ved sig selv: „Naa, det skulde altsaa være min Skjæbne, for det jeg har trevenes godt og er bleven saadan lidt magtet; det skal nu ellers blive Løgn."

Da den kommer hjem ad Aften, saa giver den sig i Snak med de andre Handyr om det, og da de bliver rædde for at komme i den selv samme Stilling ved en anden Lejlighed, saa beslutter de hveren at ville rømme og det ogsaa den samme Nat.

Saa render de, imen de er i Stand for at kunne. Da de kommer ud ad Marken, saa varer det ikke svar

[illegible] klarer sig, og [illegible]
[illegible]
„[illegible]“ sagde Tyren, „det kan ikke [illegible]
[illegible], vi skal af Sted, og k[illegible]
[illegible] kommer op paa min Ryg[illegible]
Det [illegible] de igjen e[illegible]
[illegible] og flagre[illegible]
„[illegible] kokkry!“
„[illegible]“ sagde Tyren, „det ka[illegible]
[illegible] du k[illegible]
[illegible]
[illegible] paa at sp[illegible]
[illegible] Forlov, me[illegible]
[illegible]
[illegible] ved den Nat o[illegible]
[illegible] kommer de [illegible]
[illegible] og trætte, [illegible]
[illegible] og have nog[illegible]
[illegible] ned i Møllebakk[illegible]
[illegible] Kone og de[illegible]
[illegible]
[illegible] „Dette her skulde da[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] Herberg i din [illegible]
[illegible] vi er slemt sultne.“ [illegible]
[illegible] faa noget at æde[illegible]
[illegible] der kan ingen [illegible]
[illegible] Spøgelser.“
[illegible] Tyren. „lad os blive d[illegible]
[illegible] det kan vi sagt være der[illegible]
„Ja,“ siger Mølleren, „tør I selv være der, sa[illegible]
I godt tage derned, men I staar selv inde for Følg[illegible]
I kan sige til Møllersvenden, at han skal fly jer [illegible]
ferne, naar han vil ikke være der længere.“
Naa, de kommer ned til Møllersvenden og faar [illegible]

visning paa, hvor de kunde gaa hen og faa noget at æde, andt end dem, der skulde have Korn, dem kunde han selv sørge for. Da de bliver nu færdige med det, saa vil han te'n og overlader Tyren Nøglerne. Nu ordner Tyren det hele, hvordan de skal sidde om Natten. Der var en Jærnanstalt uden Døren til at tørre sine Støvler af paa, der skal Kokken sidde og holde Vagt. Hunden skal ligge under Kakkelovnen, og Katten skal sidde paa Skorstenen, og Vædderen skal sidde i Ovnen, og Tyren og Dragien gaa ind i Storstuen. Hveren skulde de passe paa at være aarvaagne, men Kokken han faldt knapan i Søvn, han var jo træt af hans Vandring.

Saa ud over Midnat kommer gamle Lucifer, og han havde en med sig. Da de kommer til Porten, siger han til ham: „Nu kan du gaa ind og tænde Lyset, saa skal jeg komme.“

Han gaar og mærker ingen Ting til uden Døren, for Kokken sov trygt. Da han kommer saa i Dagligstuen, springer Hunden ud fra Kakkelovnen og er saa gal, og den giver ordentlig af Kjæven, imedens den river i Bugserne paa ham og gjør en elendig Spjarri. Saa kan han da ikke være der, og han ser efter og vil fram, men aldrig saa snart han kommer ad Køkkenet, før Katten flyver i Hovedet paa ham og kratter og spytter. Saa kan den sølle Djævel da heller ikke være der og tænker ved sig selv: „Mon en skulde ikke kunne være i Ovnen.“ Men aldrig saa snart han er kommen der ind, før Vædderen er til Rede og bukker ham fra den ene Side af Ovnen til den anden, for det var jo saadan halves magtede Dyr, der var født op paa den Herregaard. Der bliver han snart halvgal, saadan som han bliver tumlet, men endelig faar han jo da Hovedet vendt til Døren, og saa bukker Vædderen ham i Enden, te han stenter ud i Asken paa Skorstenen. Men aldrig saa snart han er der ude, før han har Katten igjen.

Den kratter, og den spytter, og det gaar i én Elendighed. Havde han endda været ude en Gang, tænkte han. Endelig faar da Djævelen det Held at komme ad Dagligstuen igjen, hvor Hunden møder ham og river og slider ham i Bugserne og giver jo hæslig af Kjæben. Der inde kunde han ikke være, han maatte absolut se at ud og kommer da ogsaa ad Forstuen. Der er endda Fred, og saa vil han ind ad Storstuen og forsøge, hvordan der kunde være inde, førend han gaar videre. Men der møder Tyren ham jo strags og tager ham paa Hornene og kjører ham fra Jorden og til Loftet og fra Loftet og til Jorden, og Dragien løb uden om Tyren og sagde: „Sajt, sajt, sajt!“ Nej, der kunde han heller ikke holde ud at være længere, og faar da endelig Held til at komme ud fra det, fra baade Tyren og Dragien. I Forstuen faar den elendige Djævel jo Stunder til at betænke sig et usselt Gran, men endelig vil han jo da til at ud til den gamle. I det samme hujer Kokken, som var vaagnet over alt dette her Spektakel, og raaber: „Kokkelihyhaa!“

Da nu Djævelen kommer ud til den gamle i Porten, siger jo Lucifer: „Men hvad! du fik jo ikke Lyset tændt.“

„Nej,“ siger han, „tu jeg fik andet at tænke paa, jeg har prøvet paa at tænde Lyset, og nu kan du jo forsøge det.“

Ja, hvad der var ved det? „hvi kunde du ikke faa Lyset tændt?“

„Ja, jeg ved ikke, hvad der var ved det, men den Gang jeg kom ind i Dagligstuen, saa kom der en Mand ud fra Kakkelovnen, og han gik paa alle fire; saa vidt jeg kunde forstaa, saa var det en Tysker, jeg kunde da aldrig forstaa et Ord af, hvad han sagde. Han rev i mine Bugser og bed i mine Ben og gav af Kjæven i en forfærdelig Tid. Endelig kommer jeg da fram, men der sad en gammel Kjælling i Asken med en Karte i

hver Haand, og hun fløj mig i Hovedet paa æ Sted jeg kom, og kartede mig i Hovedet med begge Karter og spyttede saa forfærdelig. Endelig kommer jeg ind i Ovnen og vil da prøve det der; men der kom en Kæmpe imod mig med en Nødde i Haanden, og han tarsk mig fra den ene Side af Ovnen og til den anden. Endelig saa kommer jeg endda ud derfra igjen, men saa havde jeg den slemme Kjælling med Karterne i Hænderne, og hun spyttede, og hun kartede. Omsider kommer jeg ind ad Stuen, der kom den gamle Mand igjen, ham, der snakkede Tysk, og han bed i Benene, saa det havde Klem. Saa naaede jeg ud i Forstuen, det var det eneste Sted i Huset, der var Fred, for der havde jeg ingen Ting mærket til, den Gang jeg kom, og nu kom jeg da i Tanker om, at jeg vilde ind ad Storstuen at se, hvordan det stod til der, men jeg var aldrig saa snart inden for Døren, før der kom en forfærdelig stor Kæmpe med en Fork i hver Haand, og han forkede mig fra Jorden og til Loftet og fra Loftet og til Jorden lige saa saare, og en ussel bitte Mand løb der om ham og sagde: „Haad' a hat en Kjæp, haad' a hat en Kjæp!" Saa kom jeg jo derfra igjen og kom i Gangen, men saa var dèr ogsaa kommet Skidteri, for lige idet jeg gik ud ad Døren, stod der en Vægter og raabte: „Haad a hat en Krog aa kast i di Røv, saa skuld a ha hænd dæ op!"

Af dette Æventyr, der ogsaa kunde regnes blandt Fablerne, meddeler jeg herefter endnu tre Opskrifter. Det er en blandt Almuen meget yndet Historie, og man finder den derfor i mange forskjellige Former.

---

47. De fordrevne Djævle.

Der var en Mand, der havde saa mange Kreaturer, og det var ene Handyr: en Tyr og en Vædder,

en Hund og en Kat og en Drage og en Kok. Saa besluttede han en Dag, at han vilde have dem lagt øde alle sammen, det var ingen Nytte til at have saa mange Hankreaturer; og han snakker over med hans Kone om Aftenen, den Gang de var komne i Seng, at det var nok bedst, de fik dem slagtet alle sammen om Morgenen. Det ligger Hunden og hører under Kakkelovnen, og det første, den havde at gjøre, det var jo at rende ud og faa det sagt til de andre hveren. De rejser øjeblikkelig af den samme Nat alle segs.

Saa bliver de ved den Nat og Dagen efter. Da det bliver Aften igjen, kommer de til et Hus. Der spørger de, om de kan blive om Natten. Nej, det kunde de ikke saa godt, for Folkene havde da saa meget en ussel Plads, og der var saadan Rumsteren og Spøgeri i Huset hver Nat, at det var næsten ikke til at nære sig der for det.

Ja, det kunde da være det samme, hvordan Handelen var, naar blot de kunde blive. Saa siger Manden, at naar de vilde tage til Takke med Lejligheden, saa fik de jo at slaa dem til Ro.

Tyren og Dragien gik da ind ad Fredestuen, og Hunden den krøb under Kakkelovnen, men Katten satte sig paa Skorstenen, og Kokken fløj op og satte sig paa Hanebaandet, imens Vædderen krøb ind i Ovnen under Skorstenen.

Saa hen paa Natten kommer baade Djævelen og hans Fader. Saa siger Djævelen: „Ja, i Aften da skal jeg vel ind, for i Aftes da var I inde, Fader!"

Naa, saa trasker han af ind. Men da han kommer i Forstuen, saa fik han jo saadan en Forskrækkelse, Kokken der oppe paa Hanebaandet begyndte at gale. Han jager sig lige ind ad Fredestuen, men der tager Tyren varmt imod ham og kaster Hornene i ham, saa han fik nogle ordentlige Løft der inde, og Dragien løb runden omkring og sagde: „Sagt, sagt!"

Endelig kommer han fra dem og vil til at ud, men er jo bleven fortumlet og render ind ad Dagligstuen i det Sted. Saa tog Hunden godt imod ham, den bed ham forsvarlig i Benene, og den sølle Djævel render da ud i Køkkenet, hvor Katten var til Rede at kaste Kløerne i Ansigtet paa ham. Øjnene fik han da krattet ud, og saa kom Vædderen i det samme Lag og bukkede ham, til han som halvesen trimlede ind ad Stuen igjen. Der fik han nu Hunden i Benene, og da han finder ud ad Forstuen, saa galer Kokken paa en frisk saa længe, til han er kommen inden for, som lykkedes ham omsider, endda han var blind.

Nu havde han noget at fortælle hans Fader. „Det kan nok være, her var Djævle inde, nogle meget værre end vi andre," siger han. „Jeg kom først i Forstuen, og der sad en Dreng oppe paa Loftet, han gjorde mig saa forskrækket, for han skreg: Havde jeg haft en gloende Pig, saa skulde jeg have jaget den i jer Røv. I min Angst tager jeg fejl og render ind ad Fredestuen, men der kan det nok være, jeg blev tagen imod, der stod en Mand med en Fork, og han forkede mig fra Jorden og til Loftet og fra Loftet og til Jorden, og saa var der saa meget en forbandede grim bitte Dreng der inde, han løb og sagde: Det er for sagt', det er for sagt'. Saa rendte jeg og vilde have været ud, men der tager jeg fejl og kommer ind ad Dagligstuen. Saa kan det nok være, det blev galt, der kommer en Mand i en sort Kjole, og han havde nær splittet mig baade Krop og Klæder. Jeg kommer da fra ham og render fram, men saa sidder der en Kjælling med et Par Karter, og du kan tro, hun slegede ordentlig for mig. Endelig kommer der en Mand i en hvid Kjole ud af et Rum og slaar mig for Panden med en Knippel, te jeg havde nær støvt. Da jeg kommer til mig selv igjen, saa havde jeg Kjællingen med Karterne paa Halsen, og jeg havde nær ikke kommet

[illegible] kratsede da mine Øjne ud, saa vidt [illegible] kommer jeg da ind til denne her sorte [illegible] havde nu nær splittet de Trævler [illegible] trang. Omsider tumler jeg ud [illegible] begynder denne her bitte Dreng [illegible] med om hans gloende Pig. [illegible] fra ham og fik ikke den i [illegible]. Der kommer jeg ikke ti- [illegible] være lidt sepaa, og jeg tæn- [illegible] derfra begge to."

[illegible] dem aldrig, forhen havde [illegible]. Men de her Handyr blev [illegible] og det var et godt Bytte, han [illegible] for det andet Djævelskab.

---

42. [illegible] paa Timgaard.

[illegible] Spøgelse paa Timgaard, saadan [illegible] der om Natten, de maatte [illegible]. Saa var det en Efter- [illegible] der kom en lille Dreng [illegible] kunde ikke blive der om [illegible] Raad til, sagde de, for [illegible] være der, og der gik da [illegible] i Gaarden.

„[illegible]" siger Drengen, „saadant no- [illegible]."

„[illegible] her," sagde Manden, „og [illegible] Kammer, du vil."

Saa gik de [illegible] deres Herberg, men Drengen gik og tænkte paa det Spøgelse, der skulde komme, og han tykte, at det kunde være skjønt at faa noget stillet op for det, saa det kunde komme galt af Sted. Saa gik han ud og fandt et Par mandhvolme Væddere, og dem satte han ude i Gangen hver

ved sin Ende. Han gik atter ud og fandt et Par Gasser og satte dem for Bordenden. Saa fandt han en gammel Kat, som blev sat under Kakkelovnen, og en Killing, som han stillede an paa Skorstenen. Saa gik han igjen ud og fandt et gammelt Æsel, som han stillede ved Skorstenen, og derefter gik han ud og fandt en Kok, som han satte over Bryggersdøren. Til sidst gik han ud og fandt en Flok Ænder, dem satte han i et Kar Vand ved Kjelden.

Nu var alting stillet godt an, og saa vilde Drengen gaa ind og i hans Seng. Men da han var ved at trække af Klæderne, saa han to Karle, der kom af æ Sønden, og de havde hver et Lagen om sig. Saa gik de hen til Salsenden der ved det Kammer, hvor han laa, og han hørte nu, at den ene sagde til den anden: „Nu skal du gaa i Aften, jeg var inde den anden Aften.“

„Ja, det skal jeg nok,“ siger han, og saa skred han af. Men Drengen tænkte: „Hvad mon dette her nu bliver til?“

Saa da Karlen kommer ind i Gangen, bliver Væddrene gale paa ham, fordi han kom der og gjorde dem Uro, og de bukkede ham saadan, at han fløj fra den ene Ende i Gangen og til den anden. Saa gik han ind og vilde sætte sig for Bordenden; men nu blev Gaserne vrede paa ham, og de plukkede ham saadan, at han var nær ved at skrige. Saa vilde han gaa ned og sætte sig i Kakkelovnskrogen; men der var den gamle Kat, og den krattede ham saa nederdrægtig, at han kunde da heller ikke være der længere. Saa vilde han gaa fram og tænde hans Pibe, og der troede han, at Killingens Øjne var Gløder; men da han pirrede til dem, blev den saa gal, at den fløj op i Hovedet paa ham og havde nær krattet hans Øjne ud. Idet han nu træder tilbage, kommer han for nær til Æselet, og det blev ogsaa gal og tarsk saadan til ham, at han

fløj gjennem Døren til Bryggerset. Der oppe over sad jo Kokken, og den gav sig nu til at gale og tage i Vej. Saa turde han da heller ikke være der længere og vilde gaa ud ad Bryggersdøren, men da han kom om ved Kjelden, bliver Ænderne rædde for ham, og de pladrede saadan i Vandet, at han blev gjennemvaad.

Saa render han om til den anden Karl, som staar omme ved Husenden, og siger til ham: „Aa, lad os endda stræbe at komme af Sted!“

„Hvad er der ved det?“ siger den anden.

„Ja, det skal jeg fortælle dig,“ siger han. „Den Gang jeg kom i Forstuen, da stod der et Par Soldater, de tog mig paa deres Bajonetter og kylte mig fra den ene Ende af Gangen og til den anden. Saa vilde jeg gaa ind og sætte mig for Bordenden; men da havde de Skræddere der, og de klippede mig med deres Sagse og stak mig med deres Synaale. Saa vilde jeg da gaa hen og sætte mig ved Kakkelovnen, men der sad en gammel Kjælling, og hun krattede mig saadan med hendes Karter, at jeg fik ret en Ulykke. Saa vilde jeg da gaa fram og tænde min Pibe, men det var noget farlig Ild, de havde der, for det fløj op i Hovedet paa mig og brændte mig saadan. Men det blev endda ikke endt med det, for der stod en gammel Kjælling ved Skorstenen og rørte i hendes Grødpotte, hun tog mig paa hendes Ildklove og kylte mig gjennem Bryggersdøren. Og der oppe over Bryggersdøren sad Dommeren, han hujede og sagde: Kyl mig ham her op! Den Gang jeg hørte det, saa blev jeg ræd og vilde rende min Vej ud ad, men da jeg kom om ved Kjelden, stod der en hel Flok Vaskepiger, og de overskyllede mig med Vand. Ja, her kan du se, hvor vaad jeg er.“

„Lad os saa endelig stræbe at komme te'n!“ siger den anden Karl, og saa rendte de, alt hvad de kunde, hjem ad.

Men Drengen stod og hørte paa alt dette her, som de sagde, og om Morgenen fortalte han det til Herskabet, da de var komne tilbage. Saa gav de ham en Sum Penge, fordi han havde opdaget det Spøgelse, der gik paa Timgaard, og siden den Tid kunde de godt være der om Natten.

---

49. Romerrejsen.

Der var en Kok og en Høne, der stod og skrabte i Møddingen. Saa fandt de et Brev, og det brækkede de, men de kunde ikke læse, hvad der stod i det. Saa gik de hen til Lokarlen og spurgte ham, om han kunde ikke læse dem, hvad der stod i det Brev. Jo, det tænkte han nok, han kunde, og saa flyede de ham det. Da han havde staaet lidt og grundet paa det, spurgte de ham om, hvad der saa stod i det. Ja, der stod, at Kokken skulde til Rom og være Kejser, og Hønen skulde da være Kejserinde.

Naa, det var ikke saa galt at blive Kejser, tykte Kokken. „Men hvad skal vi faa at kjøre paa?“ siger han „for vi maa have et Kjøretøj, vi kan ikke godt være bekjendt at gaa derned.“

Den Forlegenhed hjalp Lokarlen dem ud af. „Her har jeg en Kasteskovl,“ siger han, „den er nu saa meget passende til Vogn, og jeg kan magelig fange jer et Par Mus, te I kan faa at spænde for, og det er de villeste Bæster, I kan faa, de render rask.“

Det var baade Kokken og Hønen saa vel fornøjede med; de faar Musene spændt for Kasteskovlen, og den Gang de var komne op at sidde paa Vognen, gav de dem paa Rejsen til Rom.

Som de nu bedst kjørte, kom de imod et Par Katte der spurgte, om de kunde ikke komme op at age med.

havde de jo været et Par dygtige Heste. Tyrene kom hen ad Loen, for der var nok til Føden, Hundene kom ind at sidde paa Bænken og Bordet, og Kattene blev stillede an i Kakkelovnskrogen, Gæssene kom fram i Køkkenet, og Ænderne fik Plads i æ ydre Frammers.

Om Natten kom Folkene tilbage, der boede i Huset, for de vilde se, hvordan det stod til der. Da siger de til hverandre: „Der er fremmede her, for vi kan se, der staar en Vogn i Gaarden.“ Saa skulde en gaa ind at se efter, hvem de fremmede var. Da han kommer i Gaarden, tykte han, at der var noget, som sparkede inde i Stalden, og saa vilde han se, hvad det var. Men da sparkede Musene ham saadan om Hovedet, at han lovede for ikke at komme der tiere. Saa var det, ligesom Plejlene gik inde i Loen, og han gaar da hen for at se, hvem Lokarle de havde, men der blev det ikke bedre, de her Tyre slog ham om Hovedet, den ene meget stærkere end den anden, saa der var ikke noget at blive efter. Saa kunde han høre, Rispen gik inde i Stuen, og fik da Lyst til at se, hvem Skomagere de havde. Men da han kom til Bænken og Bordet, stak de her Skomagere ham med deres Syle i Hovedet, saa han blev godt fornøjet med det, og han maatte af Sted derfra i en Snarhed. Nu hørte han, Karterne gik henne i Kakkelovnskrogen, og fik da Lyst til at slaa en lille Sladder af med Kartepigerne. Men da han kom derned, begyndte de at kratte ham saadan i hans Hoved, den ene bedre end den anden, at der var heller ikke til at holde ud at være.

Saa var der noget, der skrumlede framme, og han vilde da ud at se, hvem der var Kogekoner. Da han saa kommer fram, hælder de koghedt Vand paa ham, og det gik rask, han blev saa fortussiet, at han stræbte at komme ud i Bryggerset, for der var ogsaa noget Skrumleri til Færds. Men da kan det nok være, Vaskepigerne slog ham om Hovedet med de vaade Klæder,

den ene bedre end den anden. Nej, der var heller ikke til at holde ud, og da han i det samme hørte noget raabe ude i Hønsehuset, vilde han ud for at se, hvad der kunde være. Da tager Kokken til at gale igjen, han kunde saa tydelig høre, den sagde: „Tag mig ham hit, tag mig ham hit, tag mig ham her op, kast æ Krog i hans R . . og kast ham her op!“

Saa løb han ud til de andre Folk og sagde: „Nej, der kommer jeg aldrig mere!“ og saa fortalte han, hvordan det var gaaet ham, „i mine livskaftige Dage sætter jeg ikke Foden i saa forbandet et Hus; er der nogen af I andre, der tør, saa staar det jer frit for at gjøre et Forsøg.“

„Nej,“ siger de alle sammen, hellere vilde de da arbejde for deres Føde ude imellem fremmede, end omkommes af saadanne Skarnsfolk, og saa rejste de af hveren og kom der aldrig mere. Saa blev Kokken og Hønen ved at være Kejser og Kejserinde i Rom, saa længe de levede.

Denne Form af Æventyret er noget særegen og er et meget vellykket Forsøg paa at ene „Romerrejsen“ eller „Dyrenes Rejse“ med „De segs Handyr.“ Det ser næsten ud, som denne Form er den oprindelige.

---

50. „Min Hjærtens Ven.“

Der var en Gang en Pige, som blev vild en Aften, da hun var gaaet fra By, og der var ingen Raad til, at hun igjen kunde finde til By; men hun kom til en stor Høj, som hun blev ved at gaa runden om, og hun kunde paa ingen Maade finde fra den igjen. Da hun havde gaaet allerlængst, kom en Karl til hende og spurgte om, hvad hun gik der efter.

„Ja,“ siger hun, „jeg er kommen her til den Høj,

for jeg er gaaet vild, og ikke det er mig muligt at finde herfra igjen."

Saa siger han: „Ja, saadan var jeg lige ogsaa gaaet vild en Aften og kom til den samme Høj; vil du nu som jeg, saa vil vi blive her ved hinanden begge to, for vi kan jo ikke komme herfra."

De blev saa der i Højen ved hinanden og gik og blev Kjærester. En Dag, som Pigen gik uden for Højen og saa sig om, fik hun Øje paa sin Moder, der kom gaaende og havde ledt meget efter hende. Saa fik de jo Snak med hverandre, og hun fortalte Moderen, hvordan hun havde det her i Højen. „Hvordan kommer I saa til Rette?" sagde Moderen. „Vi kommer rigtig godt ud af det," sagde Pigen. „Vil du ikke med mig hjem igjen? Nej, hun vilde ikke, for hun havde det godt nok her. „Ja, saa skal jeg lære dig et godt Raad til, at I kan komme endnu bedre ud af det med hinanden. I Aften, naar du brander Lyset, skal du kylle Lysebranden tre Gange paa ham." Ja, det vilde hun saa prøve.

Om Aftenen, da de sad og snakkedes nok saa kjærlig ved, trængte Lyset til at blive snydt, og hun siger saa: „Nu kyler jeg Lysebranden paa dig!"

„Hvad skal det paa mig efter?" siger han.

Saa brandede hun Lyset og kastede det ned paa Jorden.

Lidt efter trængte Lyset igjen til at pudses. „Nu kyler jeg det paa dig!" siger hun.

„Ja, hvad skal det paa mig efter," siger han, „det er nogle sære Narrestreger."

Hun kastede det saa anden Gang paa Jorden. Endelig trængte Lyset igjen til at blive pudset, og hun siger den tredje Gang: „Nu kyler jeg Branden paa dig!" og som sagt saa gjort, saa kastede hun den ogsaa virkelig paa ham.

Men aldrig snarere det var gjort, saa blev han til

en lille Hund og tog hans Vanter og hans Kjæp og tog hans Vej. Men da hun holdt meget af ham og ikke andet kunde afse ham, satte hun af bag efter, men tabte ham til sidst af Syne. Endelig kom hun ud i en stor Skov, da det var tæt ved Aften, og der blev hun vild og kunde ikke finde af. Omsider bliver hun et lille Lys va'r, og det gik hun efter. Saa var det et lille Hus, og Pigen keg saa ind ad Vinduerne for at se, hvad der var der inde. Da sad der *en gammel Kjælling* inde med en Næse, som var tre Alen lang. Saa gaar hun ind og beder God-Aften. *Den* gamle var saa snøvl, at hun snart ikke kunde sige noget, som Folk kunde forstaa. Pigen spørger først om hun kunde ikke blive der ved hende om Natten af den Aarsag, at hun var gaaet vild. Jo, det kunde hun nok, men Kjællingen havde ikke andre Plads, end at hun skulde sidde paa hendes Rokketrad. Saa spurgte Kjællingen om, hvad hun rejste efter, og Pigen fortaller hende det hele, og hvor ulykkelig hun var kommen af Sted med hendes Kjæreste; nu gjaldt det [illegible] om at finde ham.

„Ja,“ siger den gamle, „du kommer jo nok *til* [illegible] men hvad kan det hjælpe, du kan ikke kjende [illegible]

[illegible] Pigen nok. „Naar jeg blot kun[illegible] [illegible] og faa ham at se, saa *skulde* [illegible]

[illegible] tre *hundrede* [illegible] [illegible] Næsehuller, [illegible] [illegible] Kjælling kund[illegible] [illegible] oplage ham, „[illegible] [illegible] til næste A[illegible] [illegible] Søster, hun bor [illegible] og det kan være, [illegible] har en fem Alen [illegible] som jeg.“

[illegible] den Nat paa den [illegible]

gamle Kjælling hendes Rokketrad, og næste Morgen rejste hun videre. Ad Aften kom hun til den anden gamle Kjælling, der kunde se segs hundrede Mil hen igjennem hendes Næsehuller, og der bad Pigen ogsaa om at faa Nattely. Ja, saafremt hun vilde tage til Takke med at sidde paa hendes Rokketrad, for anden Plads havde hun ikke. Det blev da saadan, at Pigen slog sig til Ro, og da Kjællingen havde faaet at vide, hvad Pigen rejste efter, saa hun igjennem hendes Næsehuller, men sagde snart: „Nej, paa den Vej er han ikke, han maa være mere end segs hundrede Mil henne. Men jeg har en Søster, der bor noget længere henne i Skoven, og hun har en syv Alen Næse og kan se tolv hundrede Mil hen, hun maa absolut kunne oplage ham.“

Altsaa slog Pigen sig til Ro for den Nat og drog videre næste Morgen. Ad Aften kom hun godt nok til et bitte Hus, hvor den tredje gamle Kjælling boede. Saa fortæller hun jo ogsaa hende, hvad hun rejste efter; og Kjællingen saa igjennem hendes Næsehuller og opdagede da, at han var paa en Gaard ikke ret langt derfra. Hun navngav hende Gaarden og sagde: „Nu kan du sagtens komme til at tjene der, og du skal ogsaa nok faa ham at se, men du kan ikke kjende ham. Derimod kan han kjende dig, og det bliver nok godt for dig.“

Saa maatte hun tage til Takke med at sidde paa den gamle Kjællings Rokketrad den Nat, og næste Morgen gav hun sig atter paa Vej. Det varede nu ikke ret længe, inden hun naaede Herregaarden, og der lod hun sig stede som Udpige.

Det første, de satte hende til at bestille, det var at moge et Faarehus, og de flyede hende en Greb saa stor, at hun ikke kunde løfte den. Nu staar hun der og klager sig saa jammerlig. „Aa, Gud naade mig for min kjære Ven!“ staar hun og siger den ene Gang et-

ter den anden. Da kommer en lille Hund løbende og hører, hvad hun der staar og siger. Saa siger den: „Hvad er der ved det med dig, lille Pige? hvorfor staar du saadan og jamrer dig?“ Ja, hun skulde da moge det Faarehus og kunde ikke en Gang løfte den Greb, de havde givet hende.

„Vil du holde mig for din Hjærtens Ven, saa vil jeg hjælpe dig,“ sagde Hunden.

„Nej, jeg har haft én Hjærtens Ven, og ham har jeg for kjær til, at jeg skulde holde en Hund for min Hjærtens Ven, hvad enten saa Faarehuset bliver moget eller ej.“ Men Hunden var jo netop hendes kjære Ven, og saa ynkedes han over hende og sagde: „Jeg vil hjælpe dig alligevel.“ Derpaa tog han tre Grebfulde af Møget og sagde til dem, at det hele skulde rejse af, saa fløj den ene Grebfuld ud efter den anden, og det varede ikke ret længe, inden Faarehuset var moget. Da hun nu var færdig med det Arbejde, gik hun ind og sagde, at nu var hun færdig.

„Det var godt,“ sagde den gamle Kone paa Gaarden, som hun tjente, „kan du gjøre det, min Pige, saa kan du gjøre mere;“ og hun kom da med en Skaalfuld Vand, som Pigen skulde vaske et sort Faar hvidt i, og hvis ikke hun kunde det, skulde hun af med hendes Liv.“

Pigen begyndte med sit Arbejde, men da Vandet havde Ende, var Faaret sortere, end den Gang hun begyndte med det. Saa begynder hun igjen at klage sig og jamre sig for hendes kjære Ven, som hun havde mistet. Da kom den lille Hund igjen løbende og spørger om, hvad der var nu ved det med hende, „du græder altid,“ siger han, „hvad græder du for?“ Ja, det var da, at hun skulde vaske det sorte Faar hvidt, og jo mere hun toede paa det, des sortere det blev.

„Ja,“ siger han, „vil du kalde mig din Hjærtens Ven, saa skal jeg to Faaret hvidt for dig.“

„Nej,“ siger hun, „jeg har haft én Hjærtens Ven,

og jeg har min Kjæreste for kjær, til at jeg skal holde en Hund for det."

„Ja, det er det samme," siger han, „jeg vil hjælpe dig alligevel," og saa tog han en Spand Vand og slog over Faaret, og saa blev det aldeles hvidt.

Da det var nu gjort, gik Pigen ind og sagde, at nu var hun færdig med det. „Naa," siger den gamle, „det var godt. Men kunde du gjøre det, saa kan du vel ogsaa gjøre mere; saa skal du i Morgen af Sted ad Hekkenfeld og hente et Brudesmykke til en af mine Døtre, der skal giftes."

Om Morgenen flyr hun hende en Æske at tage Brudesmykket i, og saa kunde hun nu rejse af, hvorhen hun lystede. Men den arme Pige vidste jo ikke det mindste af, hvor Hekkenfeld var, og havde ikke det fjerneste Begreb om, enten hun skulde i Øster eller i Vester, i Sønder eller i Nør. Saa gaar hun der igjen og klager sig for hendes kjære Ven, som hun havde mistet. Da kommer den lille Hund og spørger om, hvad der var nu ved det med hende.

Ja, hun skulde ad Hekkenfeld efter et Brudesmykke, og hun vidste ikke, hvor Hekkenfeld var.

„Ja," siger Hunden, „vil du kalde mig din Hjærtens Ven, saa skal jeg vise dig det."

Nej, det var langt og vidt fra, hun vilde det, hun havde haft én Hjærtens Ven, og hun vilde ikke have flere.

„Jeg skal dog hjælpe dig alligevel," siger han. „Nu følger du denne her Vej, „og saa har du her en Lyngtop og en Bid Brød og en Pind. Først vil du komme til to Piger, der staar og ilder i en Ovn, og dem skal du give Lyngtoppen, ellers brænder de dig, naar du kommer tilbage igjen. Dernæst vil du komme til to store Hunde, som staar bundne, og dem giver du den Bid Brød, ellers vil de rive og splitte dig ad, naar du vender tilbage igjen. Saa vil du komme til

en Bro, og der skal du lægge den Pind paa Broen, for ellers vil den synke med dig, naar du er paa Tilbageveien. Dernæst vil du komme til en Port, og den skal du banke paa og bede den lukke dig op, det maa du vide, du husker, for ellers flyver den sammen om dig og grutter dig. Naar du kommer længere hen, staar der to Karle og rører i et Kar Blod, dem skal du byde til, at du vil godt røre lidt i Karret for dem, og gjør du ikke det, saa kyler de dig i Karret og drukner dig. Naar du saa kommer ind til den gamle Kjælling der i Hekkenfeld, saa flyr hun dig en Stol at sidde paa, men den skal du svinge tre Gange over dit Hoved, inden du sætter dig. Og dersom hun giver dig nogen Ting at spise, saa skal du vare dig for det, du skal gjemme alt, hvad hun byder dig."

Naa, saa gaar hun jo og kommer først til de to Piger, der stod og ildede i Ovnen. Dem giver hun Lyngtoppen, og de takker hende saa mange Gange for den og lader hende frit gaa videre. Dernæst kom hun til de store Hunde, der fo'r ind paa hende, som om de vilde have bidt hende fordærvet. Men da hun gav dem den Bid Brød, blev de nok saa fornøjede med hende. Saa kom hun til Broen og lagde der Pinden, hvorpaa hun uden Hinder gik over den og dernæst kom til Porten, som hun bankede paa og bad nok saa pent om at lukke sig op. Det gjorde den, og saa kom hun til dem, der stod og rørte i Blodet. „Lad mig røre lidt for jer," siger hun, „saa kan I hvile jer imens." Da hun havde rørt lidt, gik hun igjen og kom saa til Hekkenfeld, hvor hun beder God-Dag og forretter hendes Ærende: hun skulde have et Brudesmykke til dem der paa den Herregaard.

„Du skal være saa god at sætte dig ned," sagde den gamle Trold til hende og flyede hende en Stol. Men hun svingede den jo godt nok tre Gange over sit Hoved, inden hun satte sig paa den. Da hun havde sid-

det lidt, kommer den gamle ind til hende med en stegt Kalvefod paa en Tallerken og beder hende spise den og gik igjen. Nu vidste hun aldrig, hvor hun skulde gjøre af den, men saa stikker hun den da ind under Bordet.

Saa kommer den gamle ind igjen. „Har du saa ædt Kalvefoden?“ spørger hun. „Ja, jeg har,“ svarede Pigen, for hun turde ikke sige andet. „Hvor est du, Kalvefod?“ siger den gamle. „Jeg sidder under Bordet,“ svarer den, og saa faar den gamle fat paa den igjen og stikker den ind i Kakkelovnen, for at den skal steges noget bedre. Da hun havde gjort Regning paa, at den var stegt nok, kommer hun jo igjen og lægger den paa Bordet til Pigen, nu skulde hun da endelig spise den. Den gamle gik jo ud og ind og havde saa travlt, og saa vidste Pigen ikke hendes levende Raad, hvor hun nu skulde gjemme Benet; men saa stikker hun det da op paa Hyldebordet. Da Kjællingen kommer ind, er Kalvefoden jo af Tallerkenen, og saa spørger hun Pigen, om hun nu har spist den. „Ja, jeg har.“ — „Kalvefod, hvor est du?“ — „Jeg sidder oppe paa Hyldebordet,“ siger den saa. Saa tager Kjællingen den ned og faaer den bedre lagt til Varmen, den skulde da steges saadan, at hun kunde æde den, og lidt efter kommer hun igjen med god Kalvefod, nu skulde Pigen spise den, „for nu ved jeg, den er stegt nok,“ sagde Kjællingen og gik saa ud igjen.

Nu vidste Pigen aldrig, hvor hun skulde gjøre af den. Ja, saa kommer hun endda i Tanker om, at hun havde en Læderlomme forinden paa hendes Skjørt, og der putter hun den saa ned i. Nu kommer Kjællingen ind igjen og spørger, da Kalvebenet er af Tallerkenen, om hun saa havde ædt den nu. Ja, hun havde. „Kalvefod, hvor est du?“ — „Jeg sidder i Pigens Læderpose.“ — „Ja, er du der, saa sid du kun,“ for hun tænkte jo paa Pigens Mave, og saa var hun tilfreds. Nu skulde

Pigen altsaa have Brudesmykket, og hun faar det i hendes Æske og kommer paa Hjemvejen. Men den gamle Kjælling vilde følge med hende paa Veje.

Da de kommer til de to Karle, der stod og rørte i Blodet, sagde den gamle til dem: „Aa, lille Karle, kyl denne her Pige ned i det Kar Blod!"

„Nej," siger de, „nu har vi staaet her i saa mange hundrede Aar, og der har aldrig nogen budt os til at røre i Blodet før hun, vi vil ingen Fortræd gjøre hende."

Saa gik de videre og kom til den Port, som de skulde igjennem. „Aa, lille Port," siger Kjællingen, „smæk du sammen om den Pige og grut hende fordærvet!"

„Nej," siger Porten, „nu har vi hængt og været Portdøre i saa mange hundrede Aar, og aldrig har nogen banket paa os før, men hun pikkede saa kjønt paa og bad os saa kjønt om at komme ind, vi vil ingen Fortræd gjøre hende."

Lidt efter kommer de til den Bro, som de skulde over. „Synk med hende, lille Bro!" sagde Kjællingen, „saa er du flink."

„Nej," sagde Fjælene i Broen, „hun har givet os Klædning, hende vil vi ikke synke med."

Da Pigen kommer saa til Hundene, sagde Kjællingen: „Aa, lille Hunde, riv og split mig den Pige ad!"

„Nej," sagde de, „hun gav os Brød, da hun før kom her forbi, og aldrig har nogen før givet os noget at æde, hende gjør vi ingen Fortræd."

Saa kom de til de to Piger, der stod og ildede i Ovnen. „Tag den Pige og brænd hende!" sagde Kjællingen.

„Nej, hende vil vi ikke brænde," sagde Pigerne, „hun har givet os Ildebrændsel, da hun før kom her om ved, det er der ikke mange, der har gjort; og vi har endda

staaet her i saa mange hundrede Aar, hende vil vi ingen Fortræd gjøre."

Saa kunde den gamle Kjælling ingen Færd faa paa Pigen, og da der var intet at udrette, saa vilde hun hjem igjen. Men Pigen fortsatte sin Vej. Da hun kom noget længere frem, blev hun meget nysgjerrig efter at vide, hvordan det Brudesmykke saa ud, og saa lettede hun lige ved Æskelaaget og keg til det; men fut! saa rejste det ud af Æsken og fo'r ad Hekkenfeld til. Nu var det først, hun for Alvor skulde til at klage sig for hendes kjære Ven, nu havde det aldrig været saa galt. Saa kom den samme lille Hund løbende igjen og spurgte jo om, hvad der var ved det med hende, siden hun stod der og græd og jamrede sig. „Du klager dig altid," sagde han.

Ja, saa skulde hun jo til at fortælle, at hun tykte, det var saa skjønt at faa det Brudesmykke at se, men da hun linnede ved Laaget, saa futtede det af Æsken og fo'r af ad Hekkenfeld til.

„Ja, vil du holde mig for din Hjærtens Ven, saa vil jeg hjælpe dig én Gang endnu," siger Hunden.

„Nej, jeg har haft én Hjærtens Ven, jeg vil aldrig have flere, det er nu bestemt."

„Jeg kommer dog alligevel til at hjælpe dig én Gang endnu," siger Hunden, „fik du nogen Ting med dig fra Hekkenfeld?"

„Ja, jeg fik en Kalvefod, som den gamle Kjælling gav mig, jeg har den her i min Lomme."

„Lad mig se den," siger han saa, og hun trækker goden Kalvefod op af Lommen.

Saa tager han den og siger: „Kalvefod! spring øjeblikkelig til Hekkenfeld og hent Brudesmykket, og du skal komme igjen, inden en halv Time er omme!"

Saa kan det nok være, Kalvefoden fik travlt, og det varede jo heller ikke for længe, inden den var der med det, og hun fik det i Æsken igjen og passede nu

paa, at det blev der. Saa rejste Hunden af, og Pigen gik ind paa Herregaarden og afleverede Brudesmykket. Den gamle tog imod det og sagde, at det var saa meget godt.

Saa bliver der jo gjort Anstalter til Bryllupet, og det skulde da være Dagen efter. Det var jo naturligvis hendes Kjæreste, der skulde have Bryllup med Hegsens Datter. Saa skulde Pigen holde Brudelysene om Aftenen og staa ved Brudesengen, mens de unge Folk kom til Sengs. De flyede hende tre Lys, der ikke var større end en Fingerende, og der skulde hun staa og holde et Lys imellem hver to Fingre. Den Gang nu Lysene brændte saa langt ned, at de kom til Fingrene, begyndte det at brænde af dem, og hun siger saa: „Av, av, jeg brænder mig!“ Hun rystede og slog Lysestumperne fra, men lige saa snart de fløj fra den e e Finger, saa fløj de til den anden, og det brændte, ihvor det kom. Saa skreg hun og jamrede for hendes kjære Ven. Da var den bitte Hund der igjen. Om hun vilde nu kalde ham hendes Hjærtens Ven? Nej, hun havde haft én Hjærtens Ven, og hun kunde ikke have flere. Saa brændte Lysene jo nok saa haardt, og Pinen blev meget større. „Ja, vil du nu kalde mig din kjære Ven, saa skal jeg endda hjælpe dig én Gang endnu.“

„Av, av, min Hjærtens Ven!“ sagde hun, og aldrig saa snart hun havde sagt det, saa var han ikke længere en Hund, saa var det netop hendes Hjærtens Ven, der stod forved hende, og som var kommen fra hende der i Højen. Han snappede Lysebranden fra hendes Fingre og kastede den paa Bruden, som laa henne i Sengen, og hun brændte helt op, og den fløj hen paa den gamle Hegsemoder, og hun brændte, og alle Troldene paa Gaarden brændte hveren.

Nu kunde hun kjende hendes kjære Ven igjen, og de fik saa Bryllup med hinanden og fik baade Gaarden

og hele Besætningen. Der lever de saa paa den Herregaard den Dag i Dag.

---

51. „Skjønhed“ og Hesten.

Der var en Gang en Kjøbmand, han havde saa forfærdelig stor en Handel, at han var en af de rigeste Kjøbmænd, nogen vidste af at sige. Han havde ogsaa tre Døtre, og den yngste af dem hed „Skjønhed“. Saa en Dag kommer der Brev til ham fra en Kjøbmand, som han havde megen Handel med uden Lands, at han skulde ufortøvet komme derud, for der var en af hans andre Kjøbmænd, der var ved at spille fallit. Da han hører det, gjør han sig jo færdig og vil ride derhen. De to ældste af Døtrene sender Bud med ham om Stads og Værker, han skulde kjøbe til dem, men Skjønhed vilde ingen Ting have Bud med ham om, hun tænkte blot paa at græde, for hun var ræd for, hendes gamle Fader skulde ikke komme hjem igjen. Saa tager han Afsked med Pigerne, de to andre gned deres Øjne i Rødløg, for det Vandet skulde komme til at løbe i dem, men den yngste behøvede ikke saadan at bære sig ad, hun holdt for meget af hendes Fader til det.

Altsaa rejser han og kommer jo ogsaa til denne her Kjøbmand, som havde skrevet efter ham. Men hvad sker? i Steden for at faa Penge, som han havde ventet, prygler de ham saadan, at han havde nær ikke sluppet fra dem med Livet. Saa maa han jo til at se efter Hjemmet igjen. Det bliver Aften og meget mørkt, og han rider vild og kan ingen Steder finde. Men omsider bliver han et Lys va'r og rider naturligvis efter det. Da var der et skjønt lille Slot, men ingen Folk var der at fornemme. Han finder et Sted, hvor han faar hans Hest sat ind, og Havre var der nok af til den, og den dansede af Glæde, for den havde

haft en stræng Tur lige saa vel som han. Da nu Hesten var forsynet, søger han jo ind i Slottet, og der staar et Lys og brænder paa et Bord, men ingen Folk var der at mærke nogen Steder. Der stod Mad anrettet til én Person, og da han var meget sulten, satte han sig til at spise uden videre. En god opredt Seng stod der ogsaa, og da nu Kjøbmanden havde afspist, lagde han sig i den og sov godt til den lyse Dag.

Saa kommer han jo op og gaar ud for at se til hans Hest. Men den havde ingen Mangel, for der var Hakkelse og Havre nok, og den hoppede og dansede af Glæde, da den saa ham. Naa, han gaar ind igjen, og saa stod der Mad anrettet til én Person som Aftenen før, og han satte sig uden videre til at spise. Da det var nu besørget, vilde han endda se sig lidt omkring, inden han skulde te'n igjen, og kommer saa til at se ud i Haven. Der stod saa meget nogle dejlige Blomster, og dem faar han Lyst til og gaar strags ud og plukker en af dem; den skulde være til hans Datter Skjønhed, tænkte han, for saa havde han dog lidt til hende. Men saa kommer det i Gaarden, al ligesom hele Slottet skulde have faldet, og der kommer en som en Hest og siger: „Du slemme Mand! jeg var god imod dig i Aftes og skaffede dig Husly og alt, hvad du trængte til, og nu vilde du endda gaa hen og tage min skjønneste Blomst!“

Ja, den maatte da endelig ikke være vred ved ham, siger Kjøbmanden, den Blomst havde han tænkt paa at tage med hjem til hans Datter Skjønhed.

„Du har altsaa nogle Døttre,“ siger Hesten. Ja, han havde tre, og Skjønhed var den yngste af dem.

„Saa maa du love mig, at jeg kan faa den Datter, der hedder Skjønhed, og hvis ikke, skal du miste dit Liv.“

Naa, Kjøbmanden var jo kjed af at miste Livet, og saa maa han til at love Hesten, at han skal komme

igjen og levere hende her paa Slottet. Derefter rejste Hesten af ud ad Marken igjen, og Manden rider hjem.

Da han nu kommer ind i Gaarden, kommer de to ældste Piger jo ud og spørger ham strags om, hvad Stads han havde til dem. Men Skjønhed kom og bød ham velkommen hjem. Saa tager han denne her Blomst op og siger: „Den skal du have, men den gjælder dit Liv," og da de var komne ind, fortæller han hende jo, hvordan det er gaaet ham, og at han maatte til at love hende hen til den Hest for at frelse sit Liv. Saa siger hun: „Ja, jeg vil godt følge med dig derhen, naar jeg blot kan gjøre noget for dig, Fader," og saa rejser de jo af og kommer godt nok til Slottet.

Folk var der ingen af, saa det var ligesom sidst, og han sætter Hesten ind i sit Lukaf, hvor der var Hakkelse og Havre nok til den. De kommer ind, og der stod anrettet Mad til to Personer, saa der var ingen Betænkelighed, men de sætter dem til at spise. Der var ogsaa to opredte Senge, og de gaar saa hen og lægger dem til at sove, hver i sin. Næste Morgen staar de jo op igjen, og da er der atter Mad til to Personer. De tager for dem af Retterne, snakker saa lidt sammen og tager endelig en kjærlig Afsked med hverandre. Skjønhed blev jo paa Slottet, og hendes Fader rejste af hjem ad. Nu lader vi ham rejse, og saa skal vi høre noget om, hvordan det videre gik Pigen.

Lige om Middagen kommer Hesten hjem, og hver Dag blev han saadan ved at komme hjem; andre Tider kom han ikke, undtagen der skulde være noget sært noget ved det. Naa, han kommer ind den første Dag, og han hilser: „Velkommen, Skjønhed!" Hun havde ikke mere Glæde end til sig selv, men han siger: „Du skal ingen Ting bestille andt end gaa og spasere af ét Værelse og i et andet, og ude i Haven, og Føden skal du nok faa. Jeg kommer hjem hver Middag og ser til dig, men ellers kan du ikke vente mig."

[illegible]

[illegible]

[illegible] i Stuen. [illegible] Dag [illegible]

[illegible] sagde den.

[illegible] blev og [illegible] men [illegible] og [illegible] Fader. [illegible] hvad [illegible] i Spe- [illegible]

[illegible] mig at komme igjen," sagde [illegible] komme hjem i [illegible] Dage; men

det maa du ogsaa holde, for ellers kommer du ikke af Sted.“

Ja, det skulde hun nok, naar hun blot maatte komme hjem i tre Dage.

„I Aften, naar du gaar i din Seng, saa skal du tage det Spejl, du har set i, og lægge under din Hovedpude, og saa skal du sige: Gid jeg var nu hjemme i Morgen! Saa skal du nok komme hjem, og naar du vil tilbage igjen, skal du gjøre lige saadan.“ Ja, hun takkede Hesten saa mange Gange og blev saa glad, at hun baade klappede og kyssede den.

Om Aftenen gjorde hun, som Hesten havde sagt, tog Spejlet og lagde det under hendes Hovedpude. Næste Morgen, da hun vaagnede, laa hun hjemme i hendes Faders Hus. Han blev saa glad, da han saa hende, at han strags blev bedre, og da hun nu passede ham godt, kunde han allerede være oppe den anden Dag, og den tredje Dag var han næsten rask. Nu vilde Faderen jo gjærne, at hun skulde blive hjemme ved ham noget længere, og hun tænkte som saa: „Hesten har altid været god ved mig, den bliver vel ikke vred, om jeg ogsaa bliver hjemme en Dags Tid eller to længere.“ Altsaa blev hun endnu i to Dage. Men den tredje Dag kom hun til at tænke meget paa Hesten, saa i Spejlet og fik snart Øje paa den Græsbænk ude i Haven, hvor hun plejede at sidde og snakke med den. Der laa den og var næsten død. Over det blev hun saa bedrøvet, at hun paa ingen Maade kunde blive hjemme længere, og om Aftenen lagde hun igjen Spejlet under hendes Hovedpude og sagde: „Gid jeg var tilbage paa Slottet i Morgen tidlig!“

Hendes Ønske gik godt nok i Opfyldelse, og saa skyndte hun sig ned i Haven for at se, om Hesten var levende endnu. Da laa den og kunde knap røre sig. Hun sprang strags hen og klappede den og kjælede for den og bad den om, at den maatte da endelig

ikke være vred, for det hun saadan havde glemt hendes Løfte. Saa spørger han hende, om hun ikke vil have ham og blive ved ham bestandig. Det sagde hun alligevel nej til, for hun tykte, det var noget sært noget at faa en Hest. Saa sukkede han lige saa dybelig over det, og det lod da til, at han skulde opgive Aanden lige med det samme. I sin Angst herover kyssede hun ham og siger ja, nu vilde hun have ham og aldrig forlade ham mere. Aldrig saa snart hun havde sagt det, førend Hesten var forvandlet til en dejlig Prins, og han tog hende ved Haanden og spurgte, om hun nu ikke havde fortrudt det, hun sagde før. Nej, nu kan det nok være, hun ikke havde fortrudt det, hun vilde da meget hellere blive ved ham alle Tider som Prins end som Hest. Men ikke alene han var bleven skabt tilbage igjen. Det hele Land havde været forgjort, saa der havde ikke været andet at se af det end Slottet, og nu var det kommet op at staa igjen. Saa fortalte han hende, at han havde haft en ung Stifmoder, der havde forhegset ham og sagt, at han skulde blive ved at være saadan en grim Hest saa længe, til en kjøn ung Pige af sig selv lovede at ville blive ved ham og aldrig forlade ham. Nu vilde han have hende til Kone, og saa skulde de bo i Slottet, for det var hans. De sendte Bud til hendes Fader, at han skulde komme til dem og bo hos dem, saa længe han levede, og saa blev der holdt Bryllup, og de levede godt og fornøjet med hverandre baade to, Prinsen og Skjønhed.

---

52. Hundebruden.

Der var en Mand og en Kone, som havde en eneste Datter, og hende holdt de begribeligvis meget af. Saa havde de for Skik at slaa deres Heste løse om Efteraarstiden, naar de pløjede til Rug, for saa kunde de

gaa og passe dem selv om Natten og faa noget i Livet tillige med. Men en Morgen kunde de ingen Steder finde Bæsterne, og Manden gik ud for at lede efter dem. Han havde nemlig kun de samme to, og han kunde altsaa ikke faa noget Arbejde gjort, inden han havde fundet dem. Men han gik i mange Dage og kunde ikke faa Spor paa dem. En Dag kom han igjennem en Skov, og der kommer en stor laadden Hund til ham. Da nu Manden gik og græd, for det han kunde ikke finde Hestene, siger Hunden til ham: „Ja, jeg kan gjærne sige dig, hvor dine Heste er, naar du vil saa give mig det første, som du kommer imod, naar du kommer hjem med dem.“

Ja, det vilde han godt, og Hunden viste ham saa Bæsterne, de gik inde i Skoven og var trevenes meget i den Maaned, de havde været henne. Han rider saa hjem ad, og da kommer hans Datter imod ham der ude paa Marken. Saa stikker han i at græde. „Hvad græder du for, Fader?“ siger Datteren, „nu tykkes jeg, det er Tid at være glad, siden du har fundet Bæsterne, og en kunde da ikke tænke andet, end at vi aldrig skulde have fundet dem igjen.“ Men han vilde ikke sige hende, hvad der gjorde ham saa forsagt. Der gik saa en Tid hen, og Manden var bestandig bedrøvet. Endelig løber hans Heste bort igjen en Nat, og han maa atter ud at lede. Saa kommer han ud i den samme Skov og vanker længe omkring, indtil Hunden kommer igjen og siger: „Ja, nu er dine Heste vel blevne borte igjen.“

Ja, de var.

„Ja, du skulde have kommet med din Datter, som du havde lovet. Nu faar du at tage Hestene, og saa skal du levere din Datter i Morgen paa det samme Sted, som dine Heste de gaar.“ Hunden viser ham nu til Stedet, hvor de gaar, og han kommer hjem med dem. Saa siger han det til Datteren, som det var.

Ja, hun fik jo at følge med, og Dagen efter rejser de af ud i Skoven. Hunden møder og tager imod hende, og saa siger han til Faderen, at hun maatte komme hjem om et Aar og besøge dem.

Nu gik hun der og holdt Hus for Hunden. De boede inde i en stor Bakke, og der var altid saa mørkt; men hun havde det alligevel saa hyggeligt og rart, som hun kunde ønske sig, blot det ikke havde været saa ensomt, for han var aldrig hjemme om Dagen. Om Natten derimod kom han og laa ved hende, og saa kunde hun mærke, at han var et Menneske, men aldrig fik hun ham at se uden som Hund.

Der gik saa en Tid hen, og de avlede en Søn. Men aldrig saa snart han var født, kom Hunden og vilde snappe Barnet fra hende. Hun klagede og jamrede sig derover; men han sagde, at det skulde hun ikke tage sig nær, de kunde ikke have Barnet, og det skulde nok komme til gode Folk og faa det prægtigt i alle Maader. Jaja, hun vilde da have et Mærke, hvorpaa hun kunde kjende det igjen, og dermed skar hun et lille Stykke af Slikfingeren paa Barnet. Hunden tog saa Barnet og løb med det og hun saa det ikke mere.

Efter at være bleven rask igjen bad hun en Dag om Forlov til at gaa hjem til hendes Forældre. Hunden sagde: „Ja, det maa du godt, men du skal komme i Atten igjen, og du skal lyde din Faders Raad, men ikke din Moders, for han vil mig godt, men din Moder vil mig ilde.“ Dermed rejste han hjem ad, og han fulgte med hende uden for og viste hende Vejen til Forældrenes Hjem. Da hun kom nær hjem, stod de uden for, som om de ventede hende, og blev svært glade ved at se hende. „Er det ikke vor kjære Datter, der kommer?“ siger de. Jo, det var da hende, og de fik nu travlt med at spørge ud om, hvordan hun egentlig havde det. Ja, hun havde det da saa godt og saa godt, Hunden var saa over Maade god imod hende,

han var et Menneske om Natten, og der var kun én Ting, hun var kjed af; det var, at der altid var saa mørkt der inde, hun kunde aldrig faa at se, hvordan han egentlig saa ud, naar han var Menneske. Saa sagde Moderen, at hun vilde give hende et lille Knippe Lys, som hun kunde tage med sig hjem og have at brænde af. Men Faderen sagde, at det var aldrig værd; naar hun ellers havde det godt, skulde hun ikke bryde sig om den ene Ting. Hun fortalte dem ogsaa om det Barn, hun havde faaet, men som han havde taget bort og sagt om, at det skulde nok komme til gode Folk. Tiden gik saa rask for hende der hjemme med alle de Fortællinger, at det blev Aften, inden hun tænkte derpaa, og saa maatte hun skynde sig at komme af Sted og fik ingen Lys med. Hunden var uden for Bjærget og tog imod hende og lod til at være saa overvættes glad og vidste snart aldrig, hvad godt han vilde gjøre. Han havde lavet en Flæskpandekage og Boghvedegrød til hendes Nadver, og det ved vi jo alle sammen er den bedste Mad, en kan faa.

„Har du nu taget efter din Faders Raad og ikke efter din Moders?“ spurgte han, og dertil svarede hun ja.

Saa levede de sammen igjen en Tid, men da mærkede hun, at hun atter var paa gode Veje, og da Tiden kom, fødte hun det andet Barn. Det var jo slem gjævt med hende, og hun vilde nødig afse det strags, men Hunden sagde: „Du kan ikke passe det ordentlig her, jeg skal nok sørge for at faa det til et godt Sted.“ Da hun havde skaaret et lille Stykke af dets ene Slikfinger for at kjende det, tog Hunden Barnet i sin Mund og løb bort med det.

En kort Tid efter at hun var kommen op af Barsellejet, spurgte hun igjen om Forlov til at gaa hjem en Dag til hendes Forældre. Ja, det maatte hun godt.

„Men du skal komme igjen i Aften, og du skal lyde din Faders Raad og ikke din Moders.“

Nu gik det ligesom sidst. Forældrene stod uden for, og det kom dem for, som det skulde være deres Datter, der kom langt henne. Saa hørte de hende jo ud om alting, og hun svarede, at hun havde det saa godt, som nogen kunde ønske sig. At der var saa mørkt inde i Bjærget, var den eneste Ting, der var i Vejen. Moderen sagde: „Det kan der blive Raad til, jeg skal give dig et lille Knippe Lys, som du kan tænde der.“ Men Faderen sagde nej; „naar du ikke maa have Lys for ham, du er ved, saa maa du heller ikke have for mig, det maa han jo have hans Grund i.“

Denne Gang fik hun saa heller ingen Lys med. Hunden kom som forrige Gang og tog imod hende og var saa glad, og da han saa havde spurgt, om hun nu havde lydt hendes Faders Raad og ikke hendes Moders, og hun dertil svarede ja, blev den saa glad, at det var uden Lige.

En Tid efter fødte hun det tredje Barn, og det kom han lige saadan og vilde tage. „Du kan ikke være god nok imod det her, og det skal komme til gode Folk.“ Hun skar et Stykke af dets Slikfinger, og saa løb han bort med det i Munden, endskjønt hun grumme nødig vilde have været af med det. Lav hun nu var kert sig efter det tredje Barselleje, vilde hun gjærne hjem igjen et Løb og se til hendes Forældre. „Ja, det maa du godt,“ sagde han og paalagde hende som sædvanlig, at hun skulde vide at lyde hendes Fader, men ikke hendes Moder. Det lovede hun godt nok, men da hun kom hjem, fortalte hun jo om, hvor nysgjærrig hun var bleven efter at se, hvordan en Karl hendes Mand var, og saa sagde Moderen: „Jeg skal give dig et lille Knippe Lys med, som du kan tænde der inde,“ men Faderen sagde, at det maatte Hunden have hans Grund i, og hun skulde lyde den. Det gik

nu kort at fortælle som sidst, men lige før Aften, da hun skulde af Sted, var Faderen gaaet ud, og saa fik Moderen et Knippe Lys bundet under hendes Forklæde. Hun sagde Farvel til Faderen der ude i Gaarden, og saa kom hun hjem til Hunden, der var nok saa venlig og spurgte hende ud som sædvanlig.

Da det blev ved Sengetid, og de skulde ad Sengen, blev hun dog siddende et Stød endnu, efter at han var kommen i den, for hun ventede jo efter, at han skulde falde i Søvn. Da hun tykte, at han sov fast, tændte hun et af Lysene og holdt hen over ham. Der laa en smuk Mandsperson i Sengen, men i det samme faldt der tre Tælledryp ned i hans Ansigt, og saa vaagnede han op med et stort Skrig og sagde: „Men hvi gjorde du endda det? nu har du gjort ilde imod dig selv og imod mig med. Nu skal jeg af Sted."

„Hvor skal du paa?" siger hun.

„Jeg skal langt bort fra dig og kommer aldrig mere tilbage, og vi har endda haft det saa godt med hinanden. Jeg er en Kongesøn, og jeg skal hjem til hende, der skulde have været min Svigermoder, men da jeg ikke vilde have hendes Datter, forhegsede hun mig, saadan at jeg skulde være en Hund om Dagen saa længe, til en Pige vilde være hos mig i syv Aar. Nu er der ingen Redning for os."

„Ja, skal du af Sted, saa vil jeg med dig," sagde Pigen.

„Nej, hvad kan det hjælpe, og jeg skal over et stort Glarbjærg, som du ikke kan komme over, jeg kan ikke bie efter dig," sagde han, og saa fo'r han af Sted ud af Bjærget, og hun bag efter. Hun rendte alt hvad hun kunde og rolte: han skulde bie, og han skulde bie, men han saa om og sagde, at han kunde ikke, og saa tabte hun ham omsider af Syne.

Da hun havde løbet den hele Dag, kom hun mod Aften til en stor Gaard, og der gik hun ind og bad

om Natteleje. Der gik et bitte Barn paa Gulvet og legede, og det havde mistet et Stykke af sin ene Slikfinger. Saa tager hun en af de Stumper, hun havde, og holdt til, og strags kjendtes det ved hverandt. Nu vidste hun, at Barnet var hendes, og hun gik saa og skrillede for det hele Aftenen og var saa glad ved det. Næste Morgen maatte hun af Sted igjen og løb saa den hele Dag. Mod Aften kom hun til nok en stor Gaard og bad om at blive. Dér var et andet af hendes Børn, for hun kunde kjende det paa Fingeren, og hun satte den anden Stump til, og den groede øjeblikkelig fast. Den tredje Aften kom hun til den Gaard, hvor hendes mindste Barn var. Hun skrillede for det og gjorde ud af det og leverede det Fingerstumpen og rejste saa videre næste Morgen. Men i hver af Gaardene gav Konen hende ved Afrejsen en Byldt, som hun skulde have og se til, naar hun kom rigtig i Betryk.

Endelig kom hun til det store Glarbjærg, som Hunden var kommen over, men hun kunde paa ingen Maade komme op ad det. Da hun nu havde prøvet mange Gange og ingen Vegne kunde komme, opdagede hun, at der boede en Smed et lille Stykke neden for, og der gik hun saa hen og spurgte, om han kunde skærpe hende saadan, at hun kunde klavre over Bjærget. Ja, det kunde han nok, og saa skærpede han hende paa Hænder og Fødder og sagde til hende, at naar hun kom ned ved den anden Side, skulde hun gaa til en anden Smed, der boede, og faa ham til at skrue de Skærper af, for ingen anden kunde udføre det Stykke Arbejde. Nu klatrede hun rask over Bjærget, kom til Smeden og fik ham til at skrue hendes Skærper af. En Fjerdingvei fra Bjærget laa et Kongeslot, og der laa et lille Hus paa denne her Side for Slottet. Saa gik hun til Huset og bad om Nattely. Der boede en Huskvinde ganske alene i det Hus, og

der var ikke noget i Vejen, hun kunde blive, om det saa var i mange Dage.

Det var nu saa meget godt, men saa kom det ud, at Frøkenen paa Gaarden skulde have Bryllup, for hendes Kjæreste var kommen for et Par Dage siden. Strags randt det hende i Tanker, at det maatte nok være ham, hun havde levet med i tre Aar der inde i Bjærget, og hun bliver da meget bedrøvet. Men saa kommer hun i Tanker om de Pakker, hun havde faaet i de tre Gaarde, og da der nu var Betryk paa Færde, saa løste hun op for den ene. Dér var et Par Guldkarter i. Saa tager hun dem næste Morgen og gaar op til det kongelige Slot og sætter sig der uden for paa en Stol. Nu gik den gamle Dronning, som var Prinsens Svigermoder, og saa ud ad Vinduet; da saa hun en Pige sidde der uden for og karte, og de her Guldkarter glimtede nok saa prægtigt i Solen. Altsaa skikker hun Bud der ud, om den Pige vil komme op paa Slottet. Ja, hun indfinder sig ogsaa med hendes Karter, og Dronningen bliver saa forelsket i dem, at hun strags spørger, om hun vil sælge dem, og hvormeget de skal koste. „Nej, ikke for Penge," siger Pigen.

„Ja, hvad vil du da have for dem?"

„Jeg forlanger ikke andet, end at jeg maa faa Lov til at ligge ved Prinsen i Nat."

„Fy, du maa skamme dig," siger Dronningen, „at du vil forlange saadant noget for et Par Karter."

Ja, anderledes solgte hun dem ikke, og hun gaar ned igjen paa Slotstorvet og giver sig til sit Arbejde. Dronningen gik til Vinduet nogle Gange. „Det er dog et Par dejlige Karter," siger hun til sig selv og lader anden Gang gaa Bud efter den fremmede Kvinde. „Vil du endnu ikke sælge dine Karter for Penge?"

Nej, de var ikke fal anderledes, end hun havde sagt.

Jaja, saa fik hun have dem, for Dronningen havde imidlertid fundet paa et andet Raad. „Men du maa ikke komme ind til ham, inden jeg kalder paa dig, og naar jeg befaler det i Morgen tidlig, skal du igjen gaa din Vej.“

Ja, det gik hun ind paa og om Aftenen, da Prinsen var kommen i Seng, kom Svigermoderen ind til ham med noget i et Glas og bød ham drikke det. Da Drikken smagte udmærket godt, tømte han Glasset, men strags kom der saadan en Søvn over ham, at det var helt urimeligt. Saa kaldte Dronningen paa den fremmede Pige, og hun kom i Seng til Prinsen. Da de var blevne ene, snakkede hun jo til ham, men han svarede ikke. Hun fortalte ham, hvordan hele Rejsen var gaaet, og hvordan hun var kommen over Glarbjærget, men han siger ikke et Ord. „Men hvi vil du ikke snakke med mig, nu jeg er kommen til dig og har endda haft saa megen Umage med at komme her ind?“ Nej, han svarede ikke, men sov fast, og hun kaldte, og hun bad, men han sov. „Ja, jeg haaber at komme her to Nætter til, og vil du saa ikke snakke med mig, saa er det hele forbi.“

Saa kom Tiden, da hun skulde skilles ved hendes Ven for den Gang, og hun var villig nok til at gaa. Samme Dag tager hun det, der var i den anden Byldt, og det var en lille Guldrok, og den sætter hun sig med paa Slotstorvet og giver sig til at spinde paa. Dronningen ser det ud ad Vinduet og faar Lyst til Rokken, hvorfor hun sender Bud ned efter Pigen. Om hun vilde ikke sælge den Guldrok, hun havde der? Jo, det kunde nok være, men ikke for Penge.

„Hvad da for?“ siger Dronningen.

Ja, hun forlangte ikke andet, end om hun maatte ligge ved Prinsen i Nat igjen.

„Du laa jo ved ham sidste Nat, nej, det sker ikke.“

Ja, saa fik hun at gaa, men da Dronningen havde

set nok en Gang ud ad Vinduet, betænkte hun sig og vilde have Rokken, ihvad den kostede.

„Kom da kuns med Rokken, og din Begjæring skal blive opfyldt, men paa samme Betingelser som sidst.“

Om Aftenen, da Prinsen skulde til Sengs, kom Dronningen atter med en Drik til ham, og han drak den uden Betænkning. Men strags sov han. Pigen kom, og hun snakkede til ham og fortalte ham det samme som sidste Aften, men han blev ved at være tavs. „Hvi vil du dog ikke svare mig? nu er jeg kommen til dig i Nat igjen og har givet min Guldrok for det, og du vilde endda i forrige Tider saa gjærne snakke med mig.“ Nej, han laa al stille og svarede ikke. „Nu haaber jeg at komme én Nat til, og svarer du mig saa ikke, er det hele forbi med mig.“ Al hendes Kalden og Beden var forgjæves, og da Dronningen kom, gik hun helt bedrøvet sin Vej.

Men Prinsens Tjener, der laa i Værelset ved Siden af, havde nu i to Nætter hørt alt det, som Pigen havde sagt, og hvordan hun havde ligget og klaget sig. Saa gav han sin Herre Underretning om det hele og fortalte, hvordan hun havde ladet sig forstaa med, at hun kom én Nat endnu, og vilde Prinsen saa ikke svare, var det forbi med hende. „Da jeg ikke hørte dig svare det mindste nogne af Nætterne, kom jeg i Tanker om, at du maaske havde sovet.“

Ja, Prinsen tilstod, at han ikke vidste noget af det Kvindfolk at sige, og han tænkte paa, om det kunde være troligt, at hans Kone skulde være kommen. Saa kom han i Tanker om, at Dronningen havde givet ham en Drik de to foregaaende Aftener og sagt, at det var en sund Drik; det havde hun aldrig før gjort, og der maatte være noget under det; hun maatte vist have givet ham en Sovedrik, for at han ingen Ting skulde mærke.

[illegible] Dag. Da saa Pigen til sin [illegible] en Guldhaspe, som han [illegible] blinke i Solen. [illegible] Dronningen saa igjen ud ad Vin- [illegible] Haspe. „Nu har du [illegible] hun til sig selv. „saa [illegible] er lige et Sæt.“ Der [illegible] hun vilde komme ind. [illegible] koste, du har der?“ [illegible] for den end at ligge [illegible]

[illegible] sagde Dron- [illegible] hvad du har for at [illegible] ved at rimle op. [illegible] siger Dronningen: [illegible] samme Betingelser [illegible] give Prinsen Sove- [illegible] ikke slet efter hen- [illegible] skulde til Sengs, [illegible] i et Glas og [illegible] sunde Draaber,“ [illegible] Han tager godt [illegible] drikke hælder han [illegible] saadan en Fart, at [illegible] vækker han hende [illegible] hun fik det fat, [illegible] Sengen og ligger, [illegible] Dronningen tænkte [illegible] i en Hast,“ [illegible] sin Vej.

[illegible] er gaaet og Pigen er kommen i [illegible] igjen som sædvanlig: „Nu har vi ligget til Hobe i to Nætter, og du har aldrig villet snakke mig et Ord, forhen har du endda gjærne villet snakke mig. Dersom du nu ikke vil snakke med

mig i Aften, saa er jeg nødsaget til at rejse min Vej, og saa ses vi aldrig mere."

Men den Nat kunde han snakke og spørger først om, hvem hun er, for at forsøge hende.

Ja, hun var da her fra Danmark, og hun vidste ikke bedre, end at han var hendes Mand, og at de havde tre Børn sammen.

„Jo, det er rigtigt nok," siger han, og saa fortæller hun, hvordan hun var kommen over Glarbjærget og kommen ind til ham to Nætter i Træk. „Dersom du nu ikke vilde have snakket med mig i Nat igjen, saa havde al min Fremtidsglæde været forspildt." Ja, han fortæller jo til Gjengjæld, hvordan hans Svigermoder havde givet ham Sovedraaber, og de snakkes da nok saa gladelig ved den hele udslagne Nat. Han fortalte hende, at deres Børn var ved hans Søstre paa de tre store Gaarde, „og den Kvinde, som ejer Slottet her, hun vilde absolut, at jeg skulde have hendes Datter, men jeg vilde ikke have hende, for hun kunde hegse, og saa blev den gamle saa vred, at hun forhegsede mig til en Hund om Dagen. Men naar jeg saa Lys, skulde jeg have Datteren, enten jeg vilde eller ej. Lav du saa tændte Lyset, du havde med, var det al ligesom der var Ild i mig, inden jeg kom af Sted hen til hende."

„Ja, nu vil Dronningen vist nok gjøre mig Fortræd, om hun kan," siger Pigen, „for det kan vist ikke dølges, hvordan vort Forhold er."

„Jo, det skal faa en god Udvej," siger han, og dermed staar han op og kalder paa Tjeneren, han skal gaa ud og befale Kusken at spænde fire Hopper for en Vogn, og dernæst skal han med nogle flere Karle faa fat i en piggeret Tønde. Saa blev Dronningen bunden paa Hænder og Fødder og dernæst puttet i Tønden, som blev lagt paa Vognen med Laag og Laas for, og nu kjørte Kusken alt hvad Hestene

[illegible] Sikken Jammer der saa blev! og paa den Maade blev der gjort Ende paa hende. De unge Folk fik nu deres Børn samlet hjem, som havde været hos hans Søstre paa de tre Herregaarde, og de fik Slottet at bo paa, og saa blev der gjort et Bryllup saa prægtigt og saa mageløst, at enhver vilde gjerne med til det. Jeg vilde ogsaa gjærne have været med, men hvad! jeg blev jo ikke buden.

---

53. De tre Studenter.

Der var et Par Folk, en Mand og en Kone, som boede ikke ret langt fra Kjøbenhavn, og de havde ikke andre Kreaturer end en Ko og en Vædder. Koen var stumphornet og slemt laadden, og Hornene var kremlede. Saa trængte Manden til Penge, og han blev da nødt til at trække ind til Kjøbenhavn med den for at sælge den. Nu var det om Vinteren, saa han skulde af Sted længe før det blev lyst. Men i de samme Dage var der tre Studenter i Kjøbenhavn, der ogsaa var komne i Betryk for Penge, og de siger til hverandre: „Vi vil ud paa Landet og se, om vi kan ikke narre en Bonde.“

Saa gaar de, men da de var komne uden for Byen, randtes det dem lige i Tanker, at det nok ikke var klogt at tviges ad, naar de skulde have Held af deres Gang, og saa gjorde de den Aftale, at de skulde rejse hen ad Vejen, et Stykke efter hverandre, og naar den første traf en Bonde, som trak en Ko, skulde han bilde ham ind, at det var en Vædder, og saadan skulde de se at faa den for godt Kjøb. Saa gaar det hverken værre eller bedre, end at den første Student kom til denne her Mand, der skulde have sin Ko solgt, og saa taler han til ham: „God Morgen, Mand, hvor vil du hen med din Vædder?“

„Det er noget godt Snak,“ siger Manden, „kalder du min Ko en Vædder?“

„Naa, det skal være en Ko!“ siger Skjælmen, „kan du da ikke mærke, at dens Horn kremler tilbage?“ og da han havde sagt det, gik han sin Vej og lod Manden trække videre. Lidt efter kommer han til den anden Student, der siger: „Naa, Mand, du vil nok til Staden i Dag med din Vædder!“

„Hvad er det for noget Vrøvl!“ siger Manden, „det er jo min Ko, jeg trækker med.“

„Naa ja, det er mig lige meget, om du ogsaa kalder den en Ko, men kan du da ikke mærke, at den er laadden hen ad Ryggen?“ Studenten gik nu sin Vej og lod Manden trække videre. Saa kommer han til den tredje Gavtyv, der siger som de andre: „Du skal nok hen at sælge din Vædder, Mandlil!“

„Hvad er det endda for noget Væddersnak?“ siger Manden, „det er jo min Ko og ikke min Vædder, ved jeg.“

„Naa, det skal være en Ko!“ siger Skjælmen, „jeg kalder den nu en Vædder, og kan du ikke ogsaa fornemme, at den er stumphalet?“

Det slaar Manden noget, siden der nu var tre, som havde kaldt den en Vædder, og saa siger han: „Ja, er det min Vædder, saa koster den tre Daler, men er det min Ko, saa koster den tretten Daler.“

„Jo vist er det din Vædder,“ siger Skjælmen, „du maa tro, hvad jeg siger, og her er de tre Daler for den.“

Saa kommer de til Handel om goden Vædder.

„Men hvem af os skal give Lidkjøb?“ siger Bonden.

Ja, det vidste den anden ikke, han kunde ikke staa sig ved at give Lidkjøb i Dag, formedelst han havde gjort en daarlig Handel. „Jaja,“ siger saa Bonden, „naar jeg en Gang kommer til Kjøbenhavn, saa faar jeg se, om jeg kan ikke nok give det,“ og saa vender han og gaar hjem igjen.

Men imens han gaar nu hen ad Vejen, kommer han dog i Tanker om, at det var vist nogle rigtige Gavtyve, han der var kommen i Lag med. „Nu faar vi se, naar jeg kommer hjem, om det er Ko eller Vædder, jeg har solgt, og har de narret mig, saa skal jeg endda se, om jeg kan ikke faa dem narret igjen.“ Da han nu har naaet sit Hjem, faar han jo Syn for Sagen, og saa tager han nogle Penge i Lommen og rejser strags af Sted til Kjøbenhavn igjen.

Der gaar han ind paa tre forskjellige Steder til tre Værtshusmænd, flyr hver af dem nogle Penge og siger: „Det er muligt, at jeg en Gang i Dag kommer herind med en tre gode Venner, og naar vi har saa fortæret for disse Penge, saa siger I blot: Nu Penge! og I skal da nok faa Betaling aparte, for hvad vi mere fortærer. Den Aftale gjorde han nu alle tre Steder, og saa gaar han ud omkring og træffer godt nok de her tre Studenter. „Naa, det var godt, jeg traf dig,“ sagde han til ham, som han havde solgt Koen til, „vi fik jo intet Lidkjøb paa vor Handel, og det kan ikke godt undværes, naar der skal være nogen Lykke med den; skal vi ikke ind et Sted og have en lille Hjærtestyrkning?“

Jo, det tykte de godt om, og saa følges de alle tre med ham hen til det første Værtshus, og under Vejs spurgte han, om de havde solgt hans Vædder. Ja, de havde da, men de havde tabt svære Penge ved den. Saa kom de ind, og han trakterede dygtig. Det hovede de her tre Fyre godt, men da Pengene var fortærede, sagde Værten efter Aftalen: „Nu Penge! saa faar I mere!“ og da svingede Bonden med hans Hat saadan en tre Gange rundt paa hans Hoved og sagde: „Er det ikke saa betalt?“ — „Jo vel,“ siger Værten, „jeg takker for god Betaling.“ Det undrede de noget over, men saa rejste Manden sig, og de fulgtes ad ud. „Jeg tror, vi skal have os noget mere til Lidkjøb,“ siger

Bonden, „vil I følge med hen til et andet Værtshus?“ Det vilde de godt, og saa gik det der al ligesaadan, Værten takkede for god Betaling, da Bonden havde snurret paa Hatten, og de gik til det tredje Værtshus, for Manden sagde, at han havde ikke ret kunnet mærke nogen Virkning af det, han end havde faaet. Han krævede dygtig ind, og da der var fortæret for Pengene, sagde Værten: „Nu Penge!“ og saa svingede Bonden med sin Hat og sagde: „Er det ikke saa betalt?“ — „Jo vel,“ siger Værten, „tak, tak for god Betaling!“

Studenterne undrede svært over den Hat, og da de kom uden for, sagde de til hverandre: „Det var endda en dejlig Hat at have, mon vi ikke skulde kunne kjøbe den af ham? — Hvad vil du have for den Hat, Mandlil?“ siger de saa.

Ja, den var han ikke for at sælge, sagde han, for naar han havde den Hat paa, manglede han aldrig Penge, den betalte altid for ham. Men de forestillede ham, at det var meget bedre, de havde den, og at han fik den godt betalt. Endelig gjør de Handel med ham, for han lod jo, som han var bleven noget rusende, og saa skulde de give ham hundrede Daler for Hatten, skjønt det kneb for dem at faa Pengene skrabet sammen.

Saa rejser Manden af hjem med Lommen fuld af Penge, men de andre gik ind i et meget fint Værtshus og krævede dygtig ind af de allerfineste Sager, for de stolede jo paa, at Hatten skulde nok betale. Men de blev rigtig nok slemt narrede, for da de havde snurret paa Hatten og spurgte Værten, om det var ikke nu betalt, saa sagde han: „Hvad for noget Snak! vil I gjøre Nar ad mig? hid med Pengene, ellers skal jeg lære jer noget andet!“ Hvad enten de klynkede eller klagede, maatte de til at gjøre Redelighed paa én Maade. Men da de gik ud af Værtshuset, sagde de til hverandre: „Det var nok en rigtig Kjæltring,

den Bonde! vi maa ud og se, om vi kan faa ham til at tage Hatten igjen, saa vi kan faa vore Penge tilbage, eller ogsaa skal han faa alle Skam."

Men Manden havde saa smaat gaaet og ventet paa dem og holdt Udkik efter den Kant, som han vidste, de skulde komme fra, og han ser dem saa, en Tid før de kommer til Stedet. Saa underviser han Konen om, hvordan hun har at forholde sig. „Nu gaar jeg ind i Kammeret og smider mig paa noget Tag i en Krog og jager et Lagen over mig, for det skal se ud, som jeg er død. Saa skal du gaa og jamre og klage dig, men lige med et skal du mindes, at jeg har en Kjæp ved min Seng, som du kan vække mig op igjen med ved at give mig tre Skrald over Benene."

Saa kommer Studenterne ind, og de beder God-Dag, „er Bonden hjemme?"

„Ja," siger Konen og gaar op og ned ad Gulvet og vrider Hænderne og jamrer sig, „han er død des værre." „Er han død, det Bæst! den Hat, vi fik af ham, den duede ikke noget," sagde de.

Ja, da havde hun været rigtig kjed af, at han var kommen af med den, for de manglede aldrig Penge, den Tid de havde den Hat.

Naa, de klager sig jo over, at han var død, for de vilde gjærne have Handelen gjort tilbage igjen. „Ja, han er vist ikke død, den Gavtyv," sagde saa den ene af dem.

„I kan faa ham at se," siger Konen, og de kommer ind i Kammeret, hvor Manden laa paa Langhalm og med et Lagen over sig og rørte ikke et Lem.

„Ja," siger de, „vi tror endda ogsaa, at han er død; det var rigtig nok ilde, han saadan skulde liste af, inden vi fik Snak med ham."

I det samme jager Konen til at sige: „Men det er jo sandt, nu mindes jeg, at han i levende Live

snakkede om, at der stod en Stok ved hans Seng, som kunde vække ham op."

„Aa, prøv det!" siger de, og hun faar jo travlt med at lede efter Stokken, og saa giver hun ham tre Skrald over Benene. Strags vinder han op til Studenternes store Forundring og klager sig elendig over, at de kunde ikke lade ham have Ro.

„Ja, det var jo den Hat, Farlil!" siger Studenterne, „den kan vi ikke bruge, men han vil vel nok bytte med Hatten og Stokken?"

„Aa," siger han, „det kan endelig ikke rave saa vidt, skjønt den Stok var rar nok at have i paakommende Tilfælde, men jeg skal have noget i Bytte."

Ja, hvor meget han da vilde have? Nu var det det dem jo meget om at gjøre at komme af med Hatten, og Kjæppen havde de faaet saadan Lyst til, for den kunde der naturligvis tjenes mange Penge ved. Aa, han vilde da i det mindste have fem og tyve Daler.

„Ja, lad gaa," siger de, „for Hatten kan vi ikke bruge."

„Da ved jeg rigtig, hvad den duede til," sagde Bonden, og saa flyede han dem Kjæppen, og de rejste strags ind til Kjøbenhavn, for de vidste, at en Fyrstes Datter der inde just var død, og at der var stor Sorg, men nu mente de at kunne gjøre den Sorg om til Glæde og derved tjene forskrækkelig mange Penge.

Altsaa mælder de sig hos Fyrsten, at de kunde vække døde op, og de bliver saa indladt i den Sal, hvor Liget laa, og skal til at prøve deres Kunster. Den ene tager nu Stokken og slaar hende tre Gange over Benene, men hun rører sig jo ikke for det. Saa siger den anden: „Nej, det var fejlt, det er den tykke Ende, en skal slaa med, lad mig se Stokken!" Saa prøver han jo med den Ende, men det vilde ikke frugte endnu. Den tredje Student vilde da prøve det, og han griber midt om Stokken og slaar med begge Ender.

Men det var lige nær. Fyrsten bliver vred og lader dem fængsle som Bedragere alle tre. Der sad de saa en Tid, men omsider blev de atter frigivne og kunde som tossede Folk gaa, hvorhen de vilde.

Nu var de til Gavns vrede paa Bonden, og nu skulde han ordentlig holde her. Men han var godt nok kommen i Tanker om, at de nok vilde besøge ham én Gang til, og holdt et vaagent Øje med den Kant, som de skulde komme fra; og desuden havde han faaet gjort Anstalt til at kunne tage stads imod dem. Han havde nemlig faaet det lavet saadan, at hans Jordkjælder var lige inden for hans Stuedør, og naar man traadte ind ad Ydredøren, saa traadte man paa den Lem, der var fra Aabningen ned til Kjælderen. Dernæst havde han faaet sig lavet tre Rammer af tyndt Træ og spændt Papir over dem. Da han nu saa Studenterne komme, gik han hen og hængte Lemmen af, lagde den ene af Rammerne over Hullet og stillede sig neden for Trappen med en Knippel i Haanden. Som de saa kommer til Gaarden, bestemmer de sig til at gaa ind en for en i den Tanke, at de saa bedst kunde overrumple ham. Men hvad sker! da den første traadte ind ad Døren, plumpede han jo igjennem Papiret og ned til min gode Bonde, der var rede til at tage imod ham. Han smækker ham over Hovedet med Knippelen og om bag Trappen med ham, død var han, og død blev han. Lidt efter kom den anden Student, men da havde Bonden allerede faaet den anden Ramme lagt i Aabningen, og saa plumpede han ogsaa igjennem og fik en Tryksegsten af Knippelen. Om bag Trappen med ham og en ny Ramme i Aabningen, og saa kom den tredje Student, som det gik akkurat ligesom de to andre.

Nu havde Bonden faaet Fred i Gaarde, men lige godt var han i en slem Forlegenhed med de her tre Lig, for det var ikke nemt at blive skilt ved dem uden

at nogen mærkede, hvad der var sket, og de bliver da liggende i Kjælderen en Tidlang. Men til Nyaar var han inde i Kjøbenhavn, og der traf han en gammel Tambur, som vilde ud paa Landet og tromme Nyaar ind for at fortjene en Skilling. Saa siger Bonden til ham: „Du kan følge med mig hjem og faa Nattely hos mig.“ Det vilde han gjærne, og de følges ad. Saa om Aftenen skjænkede Bonden dygtig for Tamburen, og han fik da en god halv Rus paa. Saa blev han en hæslig Karl og fik Mod i Brystet, saa han var hverken bange for det ene eller det andet. Det havde Bonden gjort Regning paa, og saa siger han: „Da du nu er saa meget Karl, kunde du vel bære mig et Spøgelse ind til Kjøbenhavn og smide det i Holmens Kanal. Jeg har det i min Kjælder, og vil du tage dig det paa, vil jeg give dig halvtredsindstyve Daler for din Uleilighed, og saa skal jeg endda selv komme ham i Sækken.“

„Det skal prøves!“ siger Tamburen.

„Jamen det skulde være nu i Aften!“ siger Bonden.

„Naa, lad os saa komme i Lag med det,“ siger Tamburen, og Manden faar en af de døde Studenter i en Sæk. Tamburen faar den paa Nakken, og saa rejser han af med hans Spøgelse. „I Tilfælde af, at du skulde komme til nogen, og de skulde spørge dig om, hvad det er, du gaar med, saa skal du sige: Det er en Student!“ raaber Bonden efter ham, og det gaar nu godt nok, til han naar Kristiansborg Slot. Der staar en Livjæger paa Post, og han var ogsaa Student. „Hvad har du der?“ raaber han.

„En Student!“ svarer Tamburen og løber saa hen og smider ham i Holmens Kanal, og han af Sted hjem igjen til Bonden for at faa hans Betaling. Men aldrig snarere han er kommen inden for, saa siger Bonden: „Det fik du ingen Held af, for han er her igjen, her kan du selv se.“ Det kunde Tamburen ikke forstaa.

„Ja, da vil jeg prøve det endnu en Gang," sagde han og faar saa den anden Student paa Ryggen. Det gaar rask ad Kjøbenhavn til, og han kommer forbi den samme Student, der staar paa Post. „Hvad har du der?" raaber han. „En Student!" svarer Tamburen og smider med det samme sin Byrde i Holmens Kanal. Saa tænkte Livjægeren: „Det gaar rask til med Studenterne i Aften, skal de hveren i Holmens Kanal?"

Tamburen kommer jo igjen ud til Bonden og skal have sin Betaling, men han siger: „Spøgelset er kommet igjen! nej, det er ikke saa nemt at blive skilt ved. Jeg har selv prøvet flere Gange at skaffe ham væk, men han kommer stadig igjen." — „Ja, da vil jeg prøve det endnu en Gang," siger Tamburen, „og saa vil jeg have en Skjæppe Salt og en Skjæppe Stenkul med i Sækken, saa maa han da vel kunne synke til Bunds." Bonden faar den sidste Student i Sækken og paa Ryggen af Tamburen, og han rejser af. Ved Kristiansborg Slot kommer han forbi den samme Livjæger, der atter spørger: „Hvad har du der?" og faar det sædvanlige Svar: „En Student!" Da tænkte Livjægeren: „Du maa hellere se, at du lister af herfra, for det kan faa Held til, at Turen ogsaa kommer til dig at faa en Dukkert." Han gaar da ind i Kongens Stald og tager en Hest, for han vil jo ride væk. Imidlertid har Tamburen kastet Posen i Kanalen og bliver staaende for at hvile sig, da han var bleven træt og forpustet af den tunge Sæk. Endelig skal han jo af Sted ud til Bonden, men kommer til en oppe i Gaden, som rider noget rask. „Hvem er du?" siger Tamburen. „En Student!" svarer den anden. „Det vil jeg," saa bandede han, „tro; naar du er ridende, din Satan, saa er det intet Under, at du er hjemme før jeg!" Han snapper lige i et Ben af Studenten og river ham af Hesten. „Da skal du herned endnu en Gang!" siger han og slæber ham af Sted, ihvor meget han stridsede imod, og ud i Vandet med ham.

Saa gik Tamburen hjem til Bonden og raaber, aldrig snarere han er i Døren: „Er han kommen igjen?"

„Nej, nu blev han henne."

„Ja, tænk dig en Gang," siger han, „det var intet Under, at han kunde komme hjem før mig, for han var ridende. Men jeg fik fat i Vingebenet paa ham, ligesom han vilde have smuttet væk, og saa maatte han herud endnu en Gang, ihvor meget han stridsede imod. Nu tror jeg ogsaa nok, han bliver der." Ja, den Tro havde Bonden ogsaa, og saa begav de sig til Ro. Hver tykte at have gjort sine Sager godt, og det sov de saa paa til næste Morgen. Tamburen fik sig en god Frokost og en Del Dramme til og saa hans halvhundrede Daler, som han ærlig havde fortjent. Han kom naturligvis ikke ud at tromme Nyaar ind denne Gang; han havde gjort det bedre end som saa og havde Lommen fuld af Penge. Bonden paa sin Side var glad ved at blive skilt saa godt af med de tre Herrer i Kjælderen, og saa skiltes Bonden og Tamburen saa udmærket gode Venner ad. Siden har den sidste været ude paa Landet hvert Aar at besøge hans gode Ven, og han er der vist ogsaa i Aar i Tilfælde af, at baade han og Bonden er levende.

---

54. Gamle Moster.

Der var en Gang en gammel Præst i *Ikast*, som hed Hr. *Bruun*, og paa samme Tid havde de der i Sognet en Degn, som hed *Søren Degn*, han boede der, hvor Ikast Fattighus nu staar. Den Degn var saa elendig fattig og havde mange Børn, men Præsten var rig. Saa sker det en Dag, da Præsten havde slaaet alle hans Stude ud — for der er meget Eng og Grønne til Ikast Præstegaard, skal jeg sige os — og der var to af dem, som var saa dejlig fede, at de løb omkring og kom

ogsaa om ved Degnens. Saa siger Degnen til hans Kone: „Tænker du, at der var nogen Synd ved, om vi tog en af Præstens Stude? han har nok af dem, og vi har saa mange smaa Børn og lidt at give dem til Føden; han tænker aldrig paa, at det er os, der har taget den.“ Hun svarer og siger, at det var der vist ingen Synd ved, og de bliver enige om at fange en Stud og faa den slagtet.

Da Studene kom hjem om Aftenen, lagde Præsten strags Mærke til, at der manglede en, og troede med det samme Degnen til, at han havde taget den. Men hvordan han skulde faa det opdaget, var jo ikke saa nemt at regne ud, og han talte med sin gamle Moster om det, hun var i Huset hos ham. „Det skal have gode Veje,“ siger hun, „nu skal Fa'er gaa op til Degnen og saa sige til ham, at I har en Kiste, som I har samlet alt jert Sølv og jere gode Sager i, om den maatte ikke staa der oppe hos ham i et Par Dage, for Fa'r vilde en Tur af By, og I betroede ingen andre end som Degnen til at passe paa jere Sager? Men i det Sted skal I komme mig i Kisten og faa den til at staa inde i hans Sengkammer, saa skulde det være sært, om jeg ikke skulde høre noget til, enten Degnen har faaet Studen eller ikke.“

Det Forslag syntes Præsten godt om, og det bliver, som gamle Moster har sagt. Præsten gaar op til Degnens og forlanger, om han kan ikke faa en Kiste til at staa oppe ved ham, i det Lag han var en Tur fra By. „For du ved jo nok, jeg har ingen Kone, og saa tør jeg ikke lade den staa hjemme.“ Jo, Degnen svarte saa meget glad ja, og Præsten gaar hjem igjen med den Besked. „Der kan du se,“ siger Degnen til hans Kone, „Præsten havde ingen Tro til, at vi havde taget hans Stud.“

Hen paa Eftermiddagen kommer de saa kjørende med Kisten, og Præsten var selv med, for det han

havde glemt at faa Lovning paa, at den skulde ind ad Sovekammeret at staa. De faar altsaa Kisten derind, og nu var det hele stillet rigtig godt an.

Næste Morgen tidlig, da Degnen er ved at trække i hans Klæder, staar han til Stød op til denne her Kiste, og saa raaber Børnene i Munden paa hverandre: „Fa'er! aa, giv mig et Stykke af Præstens Stud! Fa'er! aa, giv mig et Stykke af Præstens Stud!" og saadan bliver de ved en lidt. „Tihi!" siger Kjællingen i Kisten, det yndte hun, men da han nu stod op til den, kunde han høre Lyden, og hvad han har at gjøre, han faar fat paa et Stykke Jærn, som han lukker Kisten op med, og saa staar han med en Knippel i den ene Haand og slaar Moster for Panden, lige som han lukker Laaget op med den anden, og hun fik saa meget, at hun opgav Aanden med det samme. Nu saa det jo galt nok ud, men Degnen var ikke raadvild, han skærer et Stykke Kjød af et Faarelaar, som hun havde med sig i Kisten, og stopper Munden fuld paa hende; saa skulde det have Udseende af, at hun var kvaltes i det Kjød. Han lukker saa Kisten igjen og lader den staa i god Ro til siden.

Naa, hen paa Eftermiddagen kommer Præsten jo derop og vil have hans Kiste hjem igjen. „Jeg er bleven omsindet," sage han, „og vil ikke fra By nu." Det var Degnen godt tilfreds med, „for det er ikke saa rart at gjemme slige kostbare Ting," sagde han. Da Præsten kommer hjem ad Forstuen med Kisten, kan han ikke styre sin Nysgjerrighed længere, skynder sig at aabne Kisten og raaber, snart før han faar Laaget op: „Hvordan gik det saa? hørte du nogen Snak om, at Degnen havde faaet Studen?" Moster tav jo stille. Da de skulde til at se, var hun død og kvaltes i dette her Kjød. Men det maatte jo ikke hedde sig, og de faar hende strags lagt ind paa en Seng og sender Bud om til *Suderbæk*, som er Nabo til Præstegaar-

den, om de ikke vilde komme øjeblikkelig over til gamle Moster, for hun var bleven saa syg, og Præsten troede ikke, hun levede. Jo, de springer om til Præstegaarden for om mulig at give en lille Haandsrækning, men Moster var allerede død, og hun blev død.

Saa skulde de jo til at have hende begravet, og hun bliver godt nok puttet i Jorden om Søndagen, Men om Aftenen gaar Degnen op paa Kirkegaarden og kaster hende op igjen. Nu havde de tre Svin i Præstegaarden, to, de fedede paa, og et magert Svin; der binder han gamle Moster paa den magre So og stiller hende saadan an, at hun har i Børsterne med hendes Tænder lige imellem begge dens Ører. Men de to fede Svin tager Degnen med sig hjem, for nu havde han jo faaet Smag paa Præstens Kjødmad.

Om Morgenen, da Pigen kommer og skal give Svinene, da flyver den magre So imod hende i Døren, og gamle Moster sad og gnavede i Nakken af den. Hun bliver saa forskrækket, at hun vælter baglænds over og hujer og skriger: „Gamle Moster er her og har ædt to af vore Svin og er i Lag med det tredje!“ Præsten kommer ud og ser Sagens Lejlighed; saa bliver han da overbevist om, at gamle Moster gik igjen, og han faar Bud op efter Degnen, at han skulde endelig komme ned til ham.

Degnen kommer, og Præsten begynder at fortælle op om, hvordan gamle Moster gik igjen; dersom han kunde sætte hende hen, saa vilde han give ham ti Daler.

„Ja, jeg skal prøve paa det,“ siger Degnen, og saa faar han den gamle Moster paa Ryggen og tager hende med sig hjem.

Det var nu om Mandagen. Saa havde der siddet Kortspillere hele Søndag Nat der oppe i *Grødde*, og der var en Bissekræmmer med til det. De blev ikke færdige med Spillet inden langt op paa Formid-

dagen, og da ser Degnen, hvordan Kræmmeren kommer gaaende med sin Krampose og lægger sig ved Siden af Kirkegaardsdiget, og der slipper han strags i Søvn. Naa, hvad Degnen har at gjøre, han kommer om og faar alt Krammet af Posen og faar den gamle Moster puttet i den. Kræmmeren vaagner omsider op, og da var Solen saa langt fra Jorden, at han kunde lige se den over Kirkegaardsdiget. Han snapper Posen, smider den paa Ryggen og saa af Sted for i det mindste at faa et Par Handeler gjort inden Aften. Da han kom saa langt ned, at han kunde se Præstegaarden, siger han til sig selv: „Mon jeg skulde ikke lige der ind? Det kunde træffe, at jeg kunde gjøre en lille Handel og der tjene et Korn, og det kunde nok behøves, for der er gaaet saa mange Penge for mig i dette her Kortspil, og nu har jeg sovet næsten hele Dagen væk."

Han gaar altsaa derom og kommer ind ad Køkkenet, men der er ingen Folk, og saa giver han sig til at løse for Posen, saadan at han kunde have Krammet bredt ud, naar Pigerne kom. Men hvad! idet han løser for Posen, trimler gamle Moster ud af den, og Kræmmeren, han ud af Døren lader klø og glemmer at faa baade hans Hat og Kjæp med sig og lige tværs ned over Engen og saa igjennem Aaen og op ad *Hesselvig* som et galt Menneske. Der lader vi saa ham løbe.

Den Gang Pigen kommer nu ud ad Køkkenet, ligger gamle Moster der paa Køkkengulvet. Hvad hun har at gjøre, hun flyver ind igjen og hujer og skriger ad Præsten, at nu var det helt galt, nu kom Kræmmerne bærende med hende i deres Poser ved højlys Dag. „Hvad for en hende?" siger Præsten. „Hu! det er gamle Moster, vi har nu igjen," og Præsten, han øjeblikkelig ud og faar Bud efter Degnen.

Degnen kommer ogsaa derned, og Præsten snakker op med ham, at nu havde de gamle Moster igjen,

og det var han saa kjed af; der var da vel ikke Raad til, at han kunde sætte hende væk en Gang mere? saa vilde han give ham tredive Daler for det. „Ja,“ siger Degnen, „jeg vil jo nok prøve det, men jeg er ræd for, at jeg ikke skal faa Magt med hende, jeg har nogen Mening om, at hun maa have gjort en sær mærkelig Ting, siden hun saadan bliver ved at komme igjen; ellers tykkes jeg altid, at de bliver henne, dem jeg har taget mig for at sætte væk.“ Præsten presser paa, og Enden paa det bliver, at Degnen faar den gamle Moster paa Nakken og trække af med hende. Men i Steden for at jorde hende gaar han atter om Aftenen ned til Præstegaarden og kravler ind i Præstens Storstue og faar Præstens Skatol lukket op og sætter gamle Moster der forved paa en Stol og med begge hendes Arme liggende ud over Skatolklappen. Dernæst tager han alle Præstens Penge saa nær som en Sølv-Fireogtyveskilling, den stikker han ind i gamle Mosters Mund, saadan at hun sad med den imellem Tænderne, og saa rejser han af efter den Bedrift.

Da Præsten kommer op, gaar han ind til hans Skatol, og saa sidder hun der med Skillingen imellem Tænderne. Det første, han griber efter, det er den, og saa ser han jo efter de andre, men de er væk, gamle Moster havde ædt dem hveren. Nu bliver den gamle Præst saa hentagen over dette her, for han kunde jo se, at den Gjenganger vilde rent og bar øde ham, og saa beslutter han sig til at ville rejse bort fra Præstegaarden, han tykte ikke, han kunde holde det ud at være der længere. Den sølle Præst faar Bud ud til Karlen, at han skal lægge ham Saddelen paa det gamle Føløg, det var nu mest han Ganning at ride paa det, for de var gamle begge to.

Naa, i det Lag Karlen havde travlt med at faa Øget sadlet, havde Degnen ogsaa travlt med den gamle Moster, for han var kommen til Præstegaarden og

havde skjult sig der. Han faar hende bundet paa Føllet, og en gammel Bøsse, han havde, faar han bundet under Armen paa hende, saa at Bøssepiben altid kunde pege fremad.

Den Gang Karlen var nu færdig med at sadle Øget, som han havde trukket ud i Gaarden, gik han op til Storstuedøren med det, og Præsten kommer ud og bliver sat til Rette i Saddelen. Dernæst tager han Afsked med dem hveren og siger, at nu saa de ham aldrig mere.

Han rider saa af Gaarde og øster paa om ad *Nygaard* og ad to Gaarde, som de kaldte *Øster-Suderbæk*, de er senere blevne nedlagt og er der ikke nu. Men imens Præsten red af Gaarde, havde Degnen lukket den øverste Halvdør op der i Stalden, saadan at Føllet kunde se, hvad Side Moderen tog til, og da Præsten var kommen om til en Dam, de kalder *Eriks Dam*, saa lukkede Degnen den anden Halvdør op ogsaa for Føllet, og det sætter af øster paa bag efter Moderen. Det kommer et lille Stød uden for Præstegaarden. „Hihihi!“ siger Føllet. „Høhøhø!“ siger det gamle Øg. Saa kiger Præsten om. Naa, Føllet det hvinjede jo nok en Gang. „Høhøhø!“ siger det gamle Øg. Føllet kommer da saa nær, at Præsten kunde se det, og at gamle Moster sad paa det og havde denne her Bøsse i Haanden. Nu troede han jo, hun vilde skyde ham. Han prygler løs paa Øget og giver det af Sporerne, men det havde ingen Lyst til at komme fremad, og Føllet kunde løbe lige saa rask. Saa kommer det gjennem *Højris* Gaard bag efter hverandt og om forbi *Remme*. Føllet naaede ind paa ham, men han blev jo ved at prygle paa Øget; det gik jo paa Livet løs, og de sprang saa stærkt efter hverandre, at de formelig skrabte Grønsværet af Jorden, og der blev en stor Knygesande bag ved dem, som der er endnu. Da de endelig kommer forbi *Nedre-Holde*, naar Føllet ham

der ved en lille Mose, som kaldes *Trind-Mose*. Nu kunde Præsten skjønne, at han ikke kunde bjærge sig længere, og saa sætter han ud ad Klynemosen og giver sig til at ride runden om en Klynegrav. Men Føllet bag efter, og hvordan de red, saa pegede Bøssepiben altid lige ad Præsten. Saa var der et smalt Sted paa Klynegraven, og da Føllet ikke kunde naa Moderen, vilde det springe lige over til hende, men der falder gamle Moster af og falder ned i Graven. Præsten saa det gjørlig nok, at hun sank ned i Vandet, og saa vendte han og red hjem igjen, for han havde hørt, at hvem der druknede, de gik aldrig igjen. Saadan gik det til, at han kom tilbage til hans Præstegaard, gamle Moster var han bleven skilt ved, og saa sad han i Præstegaarden, til han døde, og han er begravet paa Ikast Kirkegaard.

---

55. Jomfruens Modgang.

Der var en Jomfru i en Præstegaard, hun vidste ikke, hvad Modgang var. Naar hun saa af og til kom ned i Køkkenet og hørte Pigerne sige, at den havde haft en Modgang, og den havde haft en Modgang, blev hun saa forundret over, at hun ikke havde haft saadant noget, og vilde da gjærne vide, hvad det var. Altsaa bliver denne her Præstedatter saa nysgjerrig til sidst, at hun gaar ind til hendes Amme og spørger hende om, hvad Modgang var for noget. „Følg med ud i Haven i Aften,“ siger Ammen, „saa skal jeg sige dig det.“

Saa gik de jo der ude i Haven og spaserede af én Gang og i en anden, og hun erfarede jo ingen Modgang der og begyndte at plage Ammen igjen for at sige hende det. „Jaja, nu skal jeg sige det, træk nu af dine Klæder hver Klædestraad, du er i, og dit

Undertøj med, og saa kan du give dig til at vade i den Park." Saa gjorde hun ogsaa det og gik og vadede fra den ene Ende til den anden. Imidlertid tager Ammen jo hendes Tøj og gaar ind med. Da Jomfruen er bleven kjed af at være der længere, vilde hun op og i hendes Klæder, men da er det jo henne, og Ammen er henne. Hjem kunde hun ikke godt komme i den Positur og rejser saa ud ad Skoven og vanker der den hele ganske Nat. Da det begynder at lystes af Dag, er hun skamfuld ved sig selv, for der gik spaserende frem og tilbage, og hun kan ikke skjule sig nogne Steder. Altsaa maa hun til at klatre op i et Træ og sidde der. Op ad Dagen kommer der en Herre ridende, og han staar af hans Hest lige under det Træ og lader den græsse, imedens han sidder i Græsset ved Træet. Nu mærkede Jomfruen jo godt, at det var paa Tiden for hende at faa Hjælp, saa forkommen som hun var. Hjælp skulde og maatte hun have, men hun holdt heller ikke af at kravle ned til ham. Altsaa lader hun en Gren falde ned paa ham, og han ser op i Træet og opdager, at der er et Menneske. Saa kalder han paa hende, hun skulde komme ned. Nej, det kunde hun ikke, og endelig faar han da Meningen af det, at hun er blottet for alt. Men han er ikke raadvild og trækker strags af hans Uderfrakke, brækker en Gren af og stikker Frakken op. Saa kan hun trække i den og kommer saa ned til ham.

Nu kunde han jo paa Øjeblikket skjønne, at det var et Kvindfolk, for hun havde det dejligste lange Haar, der hængte hende ned ad Skuldrene, og tilmed var hun saa smuk, at det var en Lyst. Saa beslutter han sig til, at han ikke vil af med hende, og forlanger da, at hun skal følge med ham hjem. Nej, det kunde hun da ikke, der var intet at se efter. Men hun var alligevel saa søvnig og træt og tilkommen, at hun beslutter at lægge sig ned paa Græsset for at

[illegible]

Saa kommer alle disse her Damer, en [illegible]
anden, og de spørger jo hvorom, om den ung[illegible]
er ikke hjemme. Nej, han var da ikke hjem[illegible]
Øjeblikket, siger hans Moder, han var reden [illegible]
ud, men hun ventede ham, og det var sært no[illegible]
ikke allerede var kommen. Ja, han gaar fra V[illegible]
og til Vinduet og ser ud, men der kommer ingen.

de ikke kunde have Lyst til, for at forkorte Tiden saa længe, at se ind til en fornem Jomfru, hun havde liggende paa et Overkammer, det kunde vist opmuntre hende i hendes Sygdom, og saa var det snart som en Velgjerning at gaa lidt op og snakke med hende. Men de kom til at gaa derind en for en, da hun ikke kunde taale at have saa mange inde ved sig. Jo, det vilde de da nok. Altsaa kommer den første ind og spørger til hendes Befindende. Ja, hun begynder at klage sig over, saa elendig som hun var kommen af Sted. Hun havde været ude imellem fremmede en Tid og var nu kommen hjem og havde faaet et Barn.

„Ja, det skal du ikke bryde dig om,“ siger den anden Jomfru, der sad ved Sengen, „jeg har ogsaa været i fremmede Lande og faaet et Barn, men jeg danser lige let Frøken nu her hjemme for det.“

Saa kommer den anden Jomfru derind og skal sidde og snakke lidt. Den syge begynder paa den samme Snak, at hun var kommen saa og saa galt af Sted. „Bryd dig blot ikke om det,“ siger den anden Jomfru, „jeg har ogsaa været i fremmede Lande, og jeg har faaet to Børn, men jeg danser lige let Frøken her.“

Naa, det var da altid en Trøst, og saa kommer den tredje Frøken ind og vil sidde lidt og snakke med den syge. Hun begynder paa hendes gamle Snak og klager sig elendig over, hvordan hun er kommen af Sted. „Bryd dig aldrig om saa ringe en Ting,“ siger Frøkenen, „jeg har ogsaa været i fremmede Lande, og jeg er ogsaa kommen galt af Sted og har faaet tre Børn, men her danser jeg lige let Frøken for det.“

Naa, det gik ikke saa galt. Saa kommer den fjerde ind, og hun sidder lidt og hører paa, hvordan den syge kan klage sig. „Ja, det kan nu være slemt nok,“ tager hun saa Ordet, „men jeg er i disse her Dage næsten kommen lige saa galt af Sted. Jeg gik og beklagede mig til min Amme over, at jeg vidste

ikke, hvad Modgang var, og forlangte, at hun endelig skulde sige mig det. Saa fulgte hun mig ud i Haven og fik mig til at vade ud i Parken, imens hun rejste af med alle mine Klæder. Saa maatte jeg ud ad Skoven og sad der i et Træ den hele Nat . . . ," og saa fortalte hun hende alt hvad hun havde døjet, og hvordan hun var kommen af Sted, saadan som vi nu har hørt det her foran. „Og til Bevis paa, at det er sandt, hvad jeg fortæller, kan du her se mit korte Haar." Saa er hun færdig med hendes Fortælling og nu vidste han, hvad han vilde vide, og vilde ikke have flere Besøg den Dag.

Jomfruerne skal nu have Kaffe og Værker der inde hos Fruen, og imidlertid kommer Sønnen op og kommer i Klæderne og lister sig ud til hans Ridehest og kommer da i fuld Fart om for Vinduerne, saa de kan da se hveren, at nu er han kommen hjem. Det er Jomfruerne glade ved, og saa kommer han ind til dem, og nu kan de ret komme til at more dem. Der bliver saa dækket et Bord for sig selv, og der bliver sat en Bakke ind paa det med et Glas Vin til den ene Jomfru, og en Bakke med to Glas Vin til den anden Jomfru, og en Bakke med tre Glas Vin til den tredje Jomfru, og han beder dem, de skal værsaagod at drikke. Nej, om han troede, de vare sære, de kunde da ikke drikke saa meget Vin. „Jo," siger han til den første, „naar I har været i fremmede Lande og faaet et Barn, saa kan I nok drikke et Glas hos mig i Aften, — og," siger han til den anden, „naar I har været i fremmede Lande og faaet to Børn, saa kan I godt drikke to Glas Vin her hos mig i Aften." Saa vender han sig til den tredje og siger: „Naar I har været i fremmede Lande og faaet tre Børn, kan I ogsaa nok drikke tre Glas Vin hos mig i Aften," men til den fjerde kom der en Bakke med to Glas Vin og saa den Lok Haar imellem dem. Om hun kjendtes ved den? Ja, hun

fik Øjne at se med og fik nok at tænke paa lige saa vel som de andre, men det var jo ikke sært, at hun maatte vel kjendes ved hendes eget Haar. Nu var her et Glas til hver af dem, siger han saa, „og nu vil vi drikke hverandre til.“ Ja, da han nu kjendtes ved hende, og hun ved ham, saa drak de hinandens Skaal og fik Trolovelse med det samme. Men de andre kunde rejse hjem med deres Skam, hvornaar de vilde. Knap der efter fik de Bryllup, og saa er den Historie ikke længere.

---

56. Lille Tolle.

Der var en Mand og en Kone en Gang, de havde ingen Børn, og det var de saa kjede af, de gik saadan og bad til, at de dog havde haft en, der kunde arve dem. Saa kom der en Dag en Omløberkjælling, og hun var god til at snakke op, som saadanne Folk altid er. Hun fik da forsket ud af dem, hvad de gik og sørgede over, og saa sagde hun, at det skulde have gode Veje, for saadan en kunde hun nemt stande. Hun rørte da en sammen af noget Mel og Vand, og saa satte hun ham op paa Kakkelovnen, at han skulde tørres. Den Gang han var halv tør, kunde han begynde at snakke, og da han var helt tør, kunde han snakke lige saa godt som enhver anden. Se, nu havde de dem en Dreng, og saa kaldte de ham Tolle, lille Tolle blev han altid siden kaldt, for det han var saa uhyre bitte. Men de havde jo Haab til, at han nok skulde vogse og blive større med Tiden. Ihvor lille han end var, kunde de endda begynde at have Nytte af ham, for han kunde være Plovkusk. Manden gik om Dagen og plovede med fire Stude, og naar han saa satte lille Tolle imellem Hornene paa de bageste Stude og gav ham en Pisk i Haanden, kunde han godt sidde der og kjøre

og sige Hyp. Konen havde syet en lille rød Kjole til ham og faaet ham trukket i den, saa det saa helt løjerlig ud, som han sad der.

Det tykte Kongen ogsaa, da han en Dag kom kjørende om ved Manden, og han faar Lyst til at kjøbe ham. „Vil du sælge den lille Mand, du har der?“ siger Kongen. Nej, han kunde ikke undvære ham, siger Manden. Ja, han vilde da gjærne give en god Slump Penge for ham. „Jeg vil give dig tre hundrede Daler.“ Da Penge kunde Manden ikke modstaa, han tykte jo, det var en god Skilling, og saa bliver Handelen sluttet. Kongen faar ham puttet ned i hans Tobakspung, og saa kjører han videre.

Da lille Tolle nu har siddet der et Stød, siger han, at han skulde op og have hans Aande, han kunde ikke holde det ud der nede længere. Det kunde nu være rimeligt nok, og saa lod Kongen ham ogsaa komme op, men kun et Øjeblik, saa maatte han derned igjen. Da de havde kjørt et Tag videre, skulde han igjen op og have hans Aande, og til sidst skulde han ud af Pungen for at lade hans Vand. „Aa, pis som du er!“ siger Kongen, for han var jo bange for at lade ham komme fra sig. Lidt efter var det galt igjen, og nu var der noget andet ved det. Ja, saa maatte Kongen da have ham ud og have ham holdt ned i Lyngen. Men Tolle klattede fra ham, og der var saa stor Lyng ved Vejen, at han blev henne for Kongen, og endda baade Kusk og Tjener hjalp til med at lede, kunde de paa ingen Maade finde nogen Tolle, og de maatte omsider kjøre deres Vej. Saa gik lille Tolle nu paa egen Haand.

Han sad i Lyngen der ved Vejen, til det blev Aften, og da kom der to Karle gaaende, som vilde op til Degnens at stjæle Ost, og det gik de og snakkede om. Da Tolle nu hører det, saa raaber han, at han vil med. „Bi og tag mig med!“ siger han, „jeg er saa bitte, at jeg kan gaa ind paa et lille Sted og være jer til stor

Nytte. Da de nu havde fundet ham efter Lyden og set, hvor bitte han var, tykte de ogsaa, at han var rar at have med, og saa kom de alle tre til Stedet. Det var der som saa mange Steder, at der var en Luge paa Salsen saadan oppe oven paa Gavlen, der vilde de jo gaa ind, for Ostene laa oppe paa Loftet. Da de havde faaet Lugen taget fra, løftede de Tolle der op, og saa skulde han gaa ind og trille Ostene ud til den ene af dem, imens den anden gik ind i Stuen og snakkede med Folkene, for at de ikke skulde mærke noget til den Skrumlen oppe paa Loftet.

Da nu Tolle havde fundet sig lidt til Rette der oppe og fundet det Sted, hvor Ostene laa, og mærket, at der ikke var saa faa af dem, raaber han, saa højt han kan, ud til Karlen der uden for Lugen: „Skal jeg tage de sure, skal jeg tage de søde? skal jeg tage de haarde, skal jeg tage de bløde?“ — „Tag de store og hold din Kjæve!“ siger Karlen. Men Tolle bliver lige godt ved med sit, og nu kunde det jo ikke undgaas, at Folkene mærkede, at der var nogen oppe paa Loftet. De vil have set efter, men nu bliver Karlene bange og springer deres Vej, alt hvad de kan. Saa kan Tolle ikke komme ned, og han bliver saa forfar, at han maa til at krybe ind i et Boghvedehalm-Knippe, som laa der, og borer sig saa langt ind, at han ikke kan finde ud igjen. Da Degnens Karl kommer op paa Loftet, mærker han jo ingen Ting til, men da han nu er kommen derop, vil han have Høvederne givet en lille Haandfuld, og saa bød det sig ikke bedre for Tolle, end at Karlen tog det Halmknippe, han havde forvart sig i, smider det ned paa Loen og lægger det for Køerne. Han var saa indfiltret i dette her Boghvedehalm, at han ikke kunde komme løs, og saa tager en af Køerne ham i en Mundfuld og herned med ham.

Da han nu er kommen ind i det Kapel, leder han endda saadan omkring, at han finder længere og læn-

[illegible] til [illegible] ned i [illegible]verstedet. Sa
[illegible] mme [illegible]ngere. [illegible] er Pigen [illegible]
[illegible] var ikke i andet [illegible]
[illegible] nu [illegible] der, siger [illegible]
[illegible] og Pigen
[illegible] snakkede, og [illegible]
[illegible] ræd, at [illegible]
[illegible] ind til Man-
[illegible] Huset, for det
[illegible] Haven paa den gr[illegible]
[illegible] hun ikke af
[illegible] med Pigen og vilde
[illegible] satte sig igjen til
[illegible] kan sidd' i
[illegible] som Pigen, at Koen
[illegible] han sig til
[illegible] en Ko, der
[illegible] eller have.
[illegible] slagtede.
[illegible] Koen bliver
[illegible] et Stykke
[illegible] med sig
[illegible] netop at
[illegible]
[illegible] hendes
[illegible] var det
[illegible] og Tre-
[illegible] sig til
[illegible] taale
[illegible]
[illegible] kan
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] den

Tarmene; det var ret noget for ham. Saa kommer Tolle altsaa ind i Ræven. Her havde den lille Mand det slet ikke godt, for der var endnu mindre Plads end i Koen. Imidlertid rendte Ræven jo af Sted igjen. Men saa raaber Tolle: „Rend ikke saa stærkt, jeg kan ikke taale det, rend ikke saa stærkt, jeg kan ikke taale det!“ Ræven blev forskrækket for den Røst, der kom inde fra Maven af den, og rendte meget stærkere. Tolle blev ved med sit: „Rend ikke saa stærkt!“ og Ræven rendte, imen den kunde; den vidste til sidst ikke, hvor den løb paa. Endelig træffer den at komme for en forfærdelig stor Skjelgrob, og da Tolle raaber igjen det samme, ved Ræven ikke mere af sig selv, end at den sætter alle Kræfter til og springer over. Men ved den Anstrængelse gaar der noget bag ud af ham, og der var Tolle heldigvis i, saa nu kommer han ud og faar Dagens Lys at se igjen. Det kan nok være, han var glad, men endnu gladere blev han, da han lagde Mærke til, at det var tæt uden for hans Forældres Hus. Tolle kravler hen til Døren og kommer ind til Moderen, og hun blev jo saa glad ved ham. Saa siger han til hende: „Giv mig noget koldt Vand at læske mig paa, for jeg har været i de varme Lande.“ Konen kom ogsaa med en Skaal Vand, og saa satte hun Tolle paa Kanten af Skaalen, men det gik desværre saa uheldig, at han faldt ned i Skaalen og druknede. Saadan blev den Glæde, Konen der fik, kun saa grumme kort. Men Ræven havde rendt saa stærkt, at den var strittet lige uden for Mandens Dør, og saa fik han en Trøje af Rævens Pels, og Konen fik en Krave af dens Hale, det var dog altid en Trøst.

---

57. Pilleripave.

Der var en Gang en Karl, som vilde hen og have

sig en Tjeneste. Saa kommer han til en Gaard, og der gaar han ind ad Porten og træffer Manden ude i Gaarden, han var just ved at vande en Hest. „God Dag, Mand!“ siger Karlen. Ja, han var ingen Mand, han var en Vært. Saa siger Karlen igjen for at lede noget i Snak: „Da er det endda en skammelig kjøn Hest, I der har.“ Ja, det var ingen Hest, det var Pilleripave. Saa staar Karlen og ser ned i Kjelden. „Det er endda en rar Kjelde, I der har,“ siger han. „Det er ingen Kjelde, vi kalder den Travandtum.“ — Naa, jaja, saa gaar de ned ad Laden, og som Karlen nu ser den, saa siger han: „Det er en skammelig rar Lade den.“ — „Ja,“ svarede Manden, „det er ingen Lade, vi kalder den Glæden.“ Nu gik de over Gaarden, og der kom Gaardhunden løbende. „Det er en grumme pæn Hund, I der har,“ siger Karlen. Ja, det var ingen Hund, mente Manden, det var Troknægt. Saa kommer de ind til Konen. „God Dag, Kone!“ siger Karlen. „Ja, hun er ingen Kone, hun er Værtinde.“ Saa vilde han have hans Pibe tændt, og Konen gik ud i Køkkenet efter noget Ild til ham; men Manden sagde ham da, at det kaldte de ikke Ild, det var Rovn. I det samme fik han at se, at hun gik med nogle pæne Tofler eller Klodser paa Fødderne, og saa siger han: „Da er det endda nogle sær kjønne Tofler, hun der har.“ Ja, det var da ikke Tofler, det var Fodspottrer. Nu havde de lige slagtet, og der laa en hel Dynge Istler paa Bordet. Saa siger den fremmede Karl: „Det var endda nogle fede Istler, dem der ligger.“ Nej, det var ikke Istler, dem kaldte de Slesfedt. Som han saa vil sætte sig paa Bænken, sidder der en Kat. „Sikken skammelig kjøn Kat har I der!“ siger han. „Den kalder vi ikke Kat, den hedder Kismuskej.“ Endelig spørger Karlen, om han kan blive der om Natten. Jo, det var der ikke noget i Vejen for. Han blev vist ud i et Kammer i æ Frammers og gik saa til Ro.

Ud paa Natten vaagner han ved, at Hunden og Katten er komne op at slaas, de stredes om en af Istlerne. Hunden fik Magten, snappede i Katten og kylte den op i Ilden paa Skorstenen. Saa løber Katten ud ad med fuld Fyr i Halen, og Karlen kan da ikke dy sig længere, men raaber: „Hej, Vært og Værtinde! stat op og tag jere Fodspottrer paa, Troknægt og Kismuskej de slides om æ Slesfedt, Troknægt ta'r Kismuskej og kyler hend' op o Rovnet, Kismuskej ta'r Rovnet o Rumpen og render ind i Glæden, og hvis der er nu ikke Vand i Travandtum, saa brænder al hele Glæden af, hver Stikke og Stage.

Saa sætter a mæ o mi lille Pilleripav',
saa ser I mæ aaller mer i mi Dav'."

Af de mange til dels uhøviske Sidestykker, vi har til denne Historie, meddeler jeg her blot endnu et, men vil dog bemærke, at de flove ikke bærer saa afstumpet et Præg som disse to, Billedernes Udformning er sket paa en meget mere fyldig Maade.

---

58. De sære Navne.

Der var en Dreng, som skulde ud og have sig en Tjeneste, og den fik han godt nok, men det var alligevel saadant et aparte Sted, han kom til. Konen i Huset var ikke saa lidt fin paa det, og hun siger da til Drengen en af de første Dage, han var der: „Hvad vil du nu kalde mig?" — „I tu dig vil jeg kalde Moder," siger Drengen. „Nej, det maa du ikke, du skal kalde mig Landsfrue." — „Naa ja, Landsfrue, det kan jeg sagtens huske," sagde Drengen. „Men hvad vil du saa kalde min Mand?" siger hun igjen. „Ja, ham vil jeg naturligvis kalde Fader." — „Nej, det maa du ikke, ham skal du kalde Landsherre." — „Landsherre og Landsfrue! jo, det kan jeg sagtens huske,"

sagde Drengen. „Hvad vil du saa kalde vor Hund?“ siger hun videre. „Aa, den vil jeg vel kalde Hund,“ undtagen den har et andet Navn.“ — „Ja vist har den,“ siger hun, „den skal du kalde Hollahej.“ Drengen regner det nu op for at huske det: „Landsherre og Landsfrue og Hollahej! jo, det kan jeg sagtens huske.“ Men hun blev ved: „Hvad vil du kalde vor Kat?“ — „I tu den vil jeg kalde en Kat, den har vel ikke andet Navn.“ — „Jo vist har den, den skal du kalde Fissigom.“ Saa gjentager Drengen det: „Landsherre og Landsfrue, Hollahej og Fissigom, det kan jeg vel huske.“ Men hun var ikke færdig endnu: „Hvad vil du saa kalde Ilden?“ — „Den kalder jeg Ild begribeligvis, den har vel ikke andet Navn.“ — „Jo, den har, her i Gaarden skal du kalde den Ratterej.“ Naa, nu var der ikke saa lidt at huske: „Landsherre og Landsfrue, Hollahej og Fissigom og Ratterej, jo, det husker jeg nok.“ Men der var mere ved det endnu. „Hvad vil du saa kalde vor Lade?“ — „Den vil jeg kalde Lade.“ — „Det maa du ikke, den skal du kalde Vollemon.“ Saa siger Drengen hele Redeligheden for at indprænte sig det: „Landsherre og Landsfrue, Hollahej og Fissigom, og Ratterej og Vollemon, de Navne kommer jeg nok over at huske.“

Drengen skulde nu passe Høvederne og Faarene ude paa Marken, og saa var det en Aften, han var kommen sildig hjem efter at have flyttet dem og vandet Unghøvederne, at Manden og Konen var gaaede i Seng. De havde sat et Fad Vælling paa Køkkenbordet til hans Nadver, men Katten var kommen ind, og den springer op paa Bordet og slapper dygtig af de her Vælling. Det bliver Hunden misundelig over, den kommer endelig ogsaa op paa Bordet, og der giver de dem til at slaas. Hunden tager Katten og kyler den op i Skorstenen, hvor der endnu laa nogle Gløder, og det tænder Ild i Haarene paa den. Imid-

lertid var Drengen kommen ind for at faa Nadver, og han faar at se, hvordan det hele gaar til. Katten bliver saa tummelumsk, at den farer ud i Laden, hvor der laa en Del Fodring, og lige saa gloende som den er, tænder den jo Ild deri, og Laden begynder at brænde. Saa render Drengen i én Forskrækkelse ind til Manden og Konen i Sovekammeret for at tale til dem, og da han nu har gaaet og indpræntet sig alt det Vrøvl, som Konen havde bildt ham ind, saa raaber han: „Landsherre og Landsfrue! sover I? Hollahej tog Fissigom og smed ham op i Ratterej, og saa sprang Fissigom ud af Ratterej og ind i Vollemon, og nu staar Vollemon i én stor Ratterej.“ Men Konen havde glemt, hvad hun havde bildt Drengen ind, og kunde ikke samle hendes Tanker deri Øjeblik, saa hun forstod ikke, hvad han mente, og troede ikke, det havde noget at betyde. Manden kjendte ingen Ting til, og saa blev de liggende, og Gaarden brændte, og Manden og Konen brændte, men Drengen blev Herremand efter dem.

---

59. Den lille Fugls Sang.

Der var en Mand og en Kone, som havde en lille Søn ved Navn Hans. Men Konen døde, og Manden blev gift igjen, og da fik lille Hans det slet ikke godt, især da der blev født en lille Pige, som blev kaldt Berline. Moderen holdt saa meget af honde, men Drengen plagede og hadede hun paa alle Maader, og Faderen tog ham heller ikke ret i Forsvar. Saa hændte det sig en Dag, da han var kjørt til Mølle, og Hans var i Skole, at Moderen fik endnu mere ondt i Sinde; og hun siger saa til Børnene, lige efter at Hans var kommen hjem, om de ikke kunde have Lyst til at følge med op paa Loftet og faa et Æble. Jo, det vilde de gjærne. Ber-

line fik først sit og rendte strags ned med det, men til Hans sagde Moderen, at han selv kunde tage et op af Kisten. Den Gang han nu stod og bukkede sig over Kanten for at se, hvad for et han vilde tage, lod hun det tunge Laag falde ned over hans Hals, saa det huggede Hovedet af ham. Derefter tog hun Hovedet op igjen, satte det til Halsen og bandt et Klæde derom, for at Hovedet kunde sidde fast, hvorpaa hun bar det lille Lig ned og satte ham paa en Stol ved Siden af Kakkelovnen med et Æble i Haanden. Som hun nu gik ude i Køkkenet, siger hun til Berline, at hun skal gaa ind og se, om Hans har ædt sit Æble. Pigen gaar og ser Hans sidde der helt stille. Saa siger hun: „Hvifor spiser du ikke dit Æble?“ Men han svarede hende ikke og sad helt ubevægelig. Saa gik hun igjen ud til Moderen og sagde, at han svarede ikke. „Saa skal du gaa ind igjen og sige det samme.“ Det gjorde hun, men det var lige nær, og hun begyndte at græde, for hun blev ræd for, at han var død. Saa løber hun igjen ud til Moderen, som siger, at hvis han nu ikke vilde svare, naar hun sagde det tredje Gang, skulde hun give ham en Kjævop. Berline gjorde saa det, og da trillede Hovedet langt hen paa Stuegulvet. Hun blev saa elendig harmet over det, for nu troede hun jo, at hun havde slaaet Hovedet fra hendes Broder, men Moderen sagde: „Det skal du ikke være harmet over, nu kan vi koge Suppe paa ham og lave Finker af ham, til din Fader kommer hjem.“ Saa kogte de Hans og skyndte dem at faa Benene pillede og standede Finker af ham.

Da Manden var kommen hjem, sagde Moderen til Berline: „Gaa ud og tal til din Fader, han skal ind og have hans Onden.“ Saa gik den lille Pige ud og sagde til ham: „Fader, du skal ind og have Suppe paa min lille Broder.“ — „Hvad er det for noget Snak!“

sagde Faderen. „Jo, det er sandt,“ sagde Berline, „for jeg har set min Broders Fingre i Gryden.“

Saa kom han ind, og Fader og Moder satte dem til at spise, men den lille Pige satte sig under Bordet og græd endnu mere. Imens de nu spiste, tog Manden alle de Ben, han fandt, og kylte ind under Bordet, men Berline samlede dem op og lagde dem til de andre Ben, som hun havde samlet, for at ingen skulde spildes af dem, og alle de Ben gik hun ind med i en anden Stue og lagde dem i et forgyldt Skrin.

Berline var saa harmet over, at det var gaaet hendes lille Broder saadan, for han var saa gjæv med hende. Saa gik hun en Dag ind for at se til Benene, men da hun lukkede Skrinet op, fløj der en dejlig lille Fugl ud af det. Saadan en Fugl havde hun aldrig set før, den var saa kjøn og kvidrede og sang saa smukt. Saa fløj den bort og satte sig uden for en Guldsmeds Værksted og sang:

„Min Moder har hugget mit Hoved af,
min Fader har spist mit Kjød,
min lille Søster Berline
samlede mine Bene
og lagde dem i et gyldent Skrin.
Hvit, fel hvit! saa blev jeg til saa dejlig en Fugl.“

Guldsmeden gik ud og sagde, om den vilde ikke synge sin Vise om igjen. Jo, det kunde den gjærne, naar han vilde saa give den en Perlekrans. Ja, det kunde da blive godt, tænkte Guldsmeden, og saa fik Fuglen Perlekransen og sang igjen. Derefter fløj den hen til en Grovsmed og satte sig paa Smedien og sang den samme Vise som før. Saa kom Smeden ud og sagde, om den vilde ikke synge det samme igjen, det lød saa kjønt. Jo, naar han saa vilde give den en Buløgse. Ja, det kunde da blive godt, og saa sang Fuglen igjen sin Vise og fløj bort med sin Perlekrans og sin Bul-

